

KOLMAPÄEV, 20. VEEBRUAR 2008

ISTUNGIT JUHATAB: HANS-GERT PÖTTERING

President

1. Istungi algus

(Istung algas kell 9.05)

2. Fraktsioonide koosseis (vt protokoll)

3. Lissaboni leping (arutelu)

President. – Järgmine päevakorrapunkt on põhiseaduskomisjoni nimel koostatud Richard Corbetti ja Íñigo Méndez de Vigo raport (A6-0013/2008) Lissaboni lepingu kohta (2007/2286(INI)).

Richard Corbett, raportöör. – Hr president, hr Méndez de Vigol ja minul on põhiseaduskomisjoni nimel au esitleda nimetatud raportit parlamendile. Selles raportis ei ole meie komisjon arutlenud mitte nii väga selle üle, kuidas me ajalooliselt nii kaugemale jõudsime, vaid lihtsalt võrrelnud, kas nimetatud uus leping parandab Euroopa Liitu võrreldes praeguste lepingutega ning kas lepingud Lissaboni lepingu poolt muudetud kujul muudavad Euroopa Liidu tõhusamaks, demokraatlikumaks ja paremaks oma kodanike jaoks. Just seda oleme teinud ning jõudnud selgete järeldusteni.

Esiteks, demokraatliku vastutuse osas: see liit saab endale süsteemi, mille kohaselt teostavad mis tahes tulevase õigusakti üle eelkontrolli liikmesriikide parlamendid ning seejärel annavad kahekordse heakskiidu ministrite nõukogu, mis koosneb just nende samade liikmesriikide parlamentide ees aruandekohustust omavatest ministritest, ja Euroopa Parlament, mille kodanikud on otse valinud end esindama Euroopa tasandil. Sellist kontrolli taset ei eksisteeri üheski teises rahvusvahelises struktuuris. Võime vaadelda WTOd, Maailmapanka, Rahvusvahelist Valuutafondi, NATOt – ühelgi rahvusriigist kõrgemal asetseval struktuuril ei ole sellisel tasemel kehtestatud parlamentaarset kontrolli nagu saame meie nimetatud uue lepinguga.

Uus leping parandab Euroopa Parlamendi volitusi ka teistes aspektides. Me valime komisjoni presidendi, koos nõukoguga saame õigused kogu Euroopa eelarve üle ning põllumajanduskulud ei ole enam välja arvatud Euroopa Parlamendi kontrolli alt. Parlament saab õiguse blokeerida komisjoni rakendusmeetmeid, kui me nendega ei nõustu. Parlament saab õiguse tühistada komisjonile antud volitused, kui seda vajalikuks peame. Ma näen, et volinik on juba murelik, kuid see on oluline demokraatlik kaitsemeede. Samuti saab parlament õiguse teha ettepanekuid lepingu edasisteks läbivaatamiseks ning tema õigust ratifitseerida ja heaks kiita rahvusvahelisi lepinguid on laiendatud. Kui mitte enam, siis toob kõnealune leping endaga kaasa demokraatia ulatusliku kasvu Euroopa Liidus.

Teiseks parandab nimetatud leping liidu kodanike olukorda. Loomulikult on olemas põhiõiguste harta, mis tagab kogu Euroopa Liidus, et liidu institutsioonid ja liidu õigus ei rikuks inimõiguste põhistandardeid – Euroopa institutsioonid peavad neid austama. Lepinguga antakse kodanikele selgem ülevaade Euroopa Liidu pädevusest. Samuti pakub leping piisavaid tagatise, kõrvaldamaks mõningaid põhjendamatuid kartusi, nagu me rajaksime Euroopa Liidus teatud sorti tsentraliseeritud superriiki.

Lõpetuseks, leping muudab Euroopa Liidu tõhusamaks ja võimekamaks, saavutamaks tulemusi poliitikavaldkondades, mille raames soovime Euroopa tasandil koos tegutseda. Kvalifitseeritud hääletenamusega hääletamise laialdasem kasutamine, komisjoni suuruse ratsionaliseerimine, välisesinduse ametikohtade liitmine üheks kõrge esindaja ametikohaks, Euroopa Ülemkogu eesistumisperioodi pikendamine ja teised meetmed peaksid muutma meie masinavärgi tõhusamalt toimivaks ning seega meie liidu võimekamaks tulemuste saavutamisel neis poliitikavaldkondades, kus me seda soovime.

Need kõik on seega olulised edasiarendused. Loomulikult kahetsevad mõned selle põhiseaduse kaotust, mille kiitis siiski heaks enamik liikmesriike. Isegi neis riikides, kus korraldati referendumid, hääletas kokku 26,6 miljonit inimest põhiseaduse poolt ja 23 miljonit selle vastu. Isegi minu kodumaal kiideti see alamkojas teisel lugemisel heaks suure, 215-hääle enamusega. Seega oli see üldiselt populaarne põhiseadus, kuid suure slämmi võiduks on vaja 27 poolt- ja mitte ühtegi vastuhäält. Seega seisib põhiseadus silmitsi väga kõrge künnisega. Selle ületamisega põhiseadus hakkama ei saanud. Seepärast jätsid liikmesriigid selle kõrvale ning

asusid taas muutma varem kehtinud lepinguid. Nimetatud muudatuste sisu muudab siiski meie liidu demokraatlikumaks, tõhusamaks ja kodanikele sõbralikumaks. Ma soovitan seda täiskogule.

(Aplaus)

Íñigo Méndez de Vigo, raportöör. – (ES) Hr president, ma soovin samuti ühineda õnnitlustega hr Corbettile. Ma leian, et koostöö hr Corbetti ning Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni liikme vahel näitab, mis Euroopa tegelikult on: kuigi meil on erinevad ideed ja tundlikud valdkonnad, suudame siiski teha asju koos; oleme võimelised saavutama edu, parandamaks eurooplaste elu. Seepärast sooviksin tänada hr Corbetti tema koostöö eest, mis oli alati lojaalne, ning ma sooviksin rõhutada, et see oli alati suunatud koostegutsemisele, loomisele, mitte negatiivsusele ega vastutöötamisele.

Hr president, kolm aastat tagasi esitlesin hr Corbettiga selle täiskogu ees Euroopa põhiseaduse lepingut ning nüüd oleme Euroopa Parlamendi raportöörid Lissaboni lepingu osas. Hr president, on selge, et mõningad meist olid ambitsioonikamad kui seda on praegune Lissaboni leping, ning ma arvan, et see täiskogu oli ambitsioonikam. Samuti on selge, et oleme ainulaadses olukorras. Ratifitseerimisprotsess ei olnud jätkunud, seega tuli leida poliitiline lahendus nagu Lissaboni leping seda on. Veel kord, selline on Euroopa: ta püüab saavutada kokkuleppeid, otsib lubadusi, et leida väljapääs kriisidest ja pääseda rasketest olukordadest.

Hr Corbett on andnud väga häid selgitusi ning seepärast kordan ma tema sõnu, mis käsitlevad Lissaboni lepingu eelseid võrreldes hetkel jõus olevate lepingutega. Sooviksin lisada ühe asja, mida hr Corbett ei nimetanud: Lissaboni leping ei ole Euroopa põhiseaduse leping. Pidime jätma paljud oma ambitsioonid kõrvale, mida ma väga kahetsen, kuid ma arvan ka, et põhiseadusliku lepingu põhilised osad sisalduvad Lissaboni lepingus. Kuigi see pole sama, oleme siiski põhilised osad suutnud säilitada.

Millised on siis need põhilised osad? Mida me peame põhiliseks? Põhilised osad on need, mis võimaldavad Euroopa Liidul olla demokraatlikum; need on elemendid, mis lubavad Euroopa Liidul olla tõhusam; lühidalt need, mis võimaldavad Euroopa Liidul pakkuda kodanikele lisandväärtusi.

Hr president, see on ainus asi, mis peaks motiveerima Euroopa Parlamenti. Meie oleme eurooplaste esindajad ning just neist peaksime oma tegevuses lähtuma. Me elame Euroopa jaoks väga olulisel ajal. Me nägime seda eile seoses Kosovo olukorraga.

Euroopa peab vastama neile ootustele, mille eurooplased on meile pannud. Euroopa ei saa omaks võtta „pea liiva alla peitmise“ poliitikat. Euroopa hääle peab olema maailmas kuulda, ta peab olema kohal ning lahendama hetkel valitsevaid probleeme, kas see tähendab siis kliimamuutusi, ebaseadusliku sisserände vastu võitlemist või tuumarelvade leviku vastast võitlust. Me peame nende probleemidega hakkama saama.

Lissaboni leping, ning daamid ja härrad, see on põhiküsimus, annab meile vahendid ja võimaluse seda teha; loomulikult peab olema ka poliitiline tahe seda teha, kuid nimetatud lepingus sisalduvad vahendid praeguse olukorra parandamiseks.

Lubage mul öelda ühtteist loomise, koos tegutsemise kohta. Nagu ma juba varem ütlesin, selline on Euroopa. Lissaboni lepingu toetamine tähendab, et asju tehakse koos, käiakse sama rada. Nagu ma ka varem mainisin, on tõsi, et oleme mõningad asjad kõrvale jätnud. Paul Valéry, kes oli suur poet ning seetõttu ehk ka suur eurooplane, ütles, et luuletus ei ole kunagi lõpetatud, vaid see on kõrvale jäetud. On tõsi, et me oleme mõned asjad kõrvale jätnud, kuid samuti vastab tõele see, et kui tulevikus peaks tekkima vajadus need taas kasutusse võtta, on Euroopa Parlament esirinnas.

(Aplaus)

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Hr president, daamid ja härrad, ma tänan teid.

Eesistujariigi nimel sooviksin tervitada võimalust arutleda Lissaboni lepingu üle. Kõigepealt sooviksin tänada Euroopa Parlamenti tehtud töö eest ning eelkõige hr Corbetti ja hr Méndez de Vigo poolt ette valmistatud raporti eest.

Ma pean juba alguses ära märkima, et nõustun uue lepingu paljudele osadele antud positiivse hinnanguga. Tõsi on, et Euroopa seisab juba mõnda aega silmitsi sisemiste ja väliste väljakutsetega rahvusvahelises ühiskonnas.

Seepärast vajame kahtlemata reforme. Euroopa Liidu tõhususe ja demokraatliku õiguspärasuse parandamise protsessi jätkamise soov viis liikmesriikide juhid Lissaboni lepingu allkirjastamiseni eelmise aasta detsembris.

Lissaboni lepinguga kaasnevatest headest külgedest on palju räägitud. Seepärast nimetan siin vaid peamisi. Esiteks tagatakse lepinguga see, et kõik institutsioonid, mis toetavad või seovad 27 liikmesriiki, toimiksid edukamalt. Lepinguga parandatakse tõhusust ja lihtsustatakse otsustusprotsessi. Sellega suurendatakse demokraatiat ja tegevuste läbipaistvust ning on väga oluline, et sellega tuuakse Euroopa Liidu tegevused kodanikele lähemale.

Meie ühine eesmärk on tagada Lissaboni lepingu täitmine 1. jaanuarist 2009. Selle saavutamiseks on meie esmaseks ülesandeks ratifitseerida Lissaboni leping kõigi liikmesriikide poolt. Lubage mul siinkohal kasutada võimalust ja õnnitleda neid viit liikmesriiki, kes on seda juba teinud.

Eesistujariik on teadlik, et ratifitseerimismenetlused kuuluvad liikmesriikide ainupädevusse ning on sõltumatud. Ma leian siiski, et võime endale lubada väljendada soovi, et menetlused toimuksid segamatult, ladusalt ja komplikatsioonideta. Oleme veendunud, et Lissaboni leping on hea vahend ja suurepärase dokument, mis muudab lihtsamaks astuda vastu kaasaja väljakutsetele, millega Euroopa Liit silmitsi seisab.

Lissaboni lepingu täieliku täitmise tagamine ja rakendamine nõuab teatud ettevalmistavaid tegevusi. Eesistujariik on teadlik kõigist neist probleemidest ja seonduvast vajadusest ühtse raamistiku järele, mille raames neid ettevalmistavaid tegevusi läbi viia. Oleme sisse seadnud intensiivsema koostöö järgmise eesistujariigiga (Prantsusmaa) ja teiste institutsioonidega. Eesistujariik tagab, et nimetatud ettevalmistava töö üle teostatakse järelevalvet kõrgeimal poliitilisel tasandil, see on siis Euroopa Ülemkogu tasandil, mis jälgib tehtud edusamme hoolikalt.

Sooviksin rõhutada, et paljud uue lepingu aspektid saab ellu viia vaid Euroopa Komisjoni ettepanekul või tihedas koostöös Euroopa Parlamendiga. Eesistujariik on neist aspektidest teadlik ning teeb igal üksikul juhul ettevalmistused nii, et kõik asjaomased osapooled oleks kaasatud.

Lõpetuseks sooviksin öelda, et kõik ettevalmistavasse töösse kaasatud on käitunud vastutustundlikult. Loodan, et ka edaspidi käitutakse nii, kuna see on parim viis aidata kaasa ratifitseerimismenetluste edukusele ja Lissaboni lepingu rakendamisele.

Margot Wallström, *Euroopa Komisjoni asepresident*. – Hr president, kõigepealt sooviksin ma tervitada seda raportit ning õnnitleda mõlemaid raportööre töö puhul, mida nad on teinud, et esitada raport täiskogule. Loomulikult jagab komisjon täielikult seisukohta, et Lissaboni leping kujutab endast väga positiivset sammu liidu tuleviku jaoks. Nagu me juba kuulsime, viib see meid veelgi edasi tõhusama, demokraatlikuma ja läbipaistvama liidu suunas.

Poliitikas on oluline teha õigeid asju, sest just see annab meile demokraatliku õiguspärasuse. Kuid samavõrd oluline on teha asju õigesti. Seega see, mida teeme meie või mida olete teinud teie, valides kliimamuutuste ja energeetika, rändlustasude, mänguasjade ja toiduohutuse, transpordipoliitika või põllumajanduspoliitika või kaubanduse poliitilist tegevuskava, on äärmiselt oluline, ning meie ei kavatse puhata enne, kui uus lepingu on jõus. Kuid samas peame vaatama ka mündi teist külge ehk siis seda, kuidas me asju teeme ja kuidas leping muudab seda, kuidas me asju teeme; kuidas me saame muutuda tõhusamaks otsuseid vastu võttes ning Euroopa Liidu poliitilist tegevuskava ja prioriteete edendades.

Kõnealuse lepingu üks peamisi elemente on see, kuidas lepinguga tugevdatakse Euroopa demokraatlikku õiguspärasust, muutes parlamendi rolli, kasutades rohkem kaasotsustamismenetlust, andes rohkem sõnaõigust eelarveküsimustes ja rahvusvahelistes lepingutes ning luues otsese seose Euroopa valimiste ja Euroopa Komisjoni presidendi valimise vahel.

Samuti pakub leping võimalusi liikmesriikide parlamentide osalemise suurendamiseks. Läbi nende on meil juba väga positiivne kogemus liikmesriikide parlamentide kaasamisel, Euroopa Liidu poliitikate juurutamisel, aga ka mõned osalusdemokraatia elemendid kodanike otseseks osalemiseks.

Teie raport väljendab muidugi samuti mõningat muret põhiseaduslikust lähenemisviisist loobumise ning teatud liikmesriikide osalemise korralduste laiendamise osas. Me kõik teame – ning ma olen seda ka varem öelnud – et me pidime seda hinda maksma, et jõuda kõigile sobivale kokkuleppele, ning ma arvan, et me kõik mõistame, et miski ei ole täiuslik – isegi mitte uus reformileping. Tegemist on kompromissiga, kuid see on midagi, mille osas oleme suutnud kokkuleppele jõuda.

Hetkel on käimas ratifitseerimine, kuid kuigi viis liikmesriiki on lepingu heaks kiitnud ja kümme on alustanud oma menetlusi, on veel pikk tee käia ning miski selles protsessis ei ole kindel.

Senikaua peame valmistuma lepingu loodetakseks jõustumiseks järgmise aasta alguses ning eesistujariik Sloveenia on esitanud nende küsimuste nimekirja, mille puhul on lepingu jõustumiseks vajalik võtta meetmeid. Mitmete küsimuste osas on juba aset leidnud esialgsed arutelud ning neid jätkatakse järgnevatel kuudel jooksul. Mõnede kõnealuste küsimuste osas peab komisjon esitama ettepanekud, näiteks kodanike algatuse osas, mis on tähtis säte aitamaks siduda liitu ja kodanikke.

Olen valmis tegema kõik endast oleneva tagamaks, et eurooplased saaksid kasutada oma uut demokraatlikku vahendit pärast lepingu jõustumist niipea kui võimalik. Selleks peab komisjoni ettepanek olema õigeaegselt valmis ning samas on oluline enne ettepaneku vastuvõtmist täiel määral konsulteerida. Loomulikult hoiame teid kursis edasiste arengutega ning soovime sel teemal koostööd teha.

Sõltumata sellest, milline tee ratifitseerimiseks on valitud, on samuti väga oluline suhelda ratifitseerimisprotsessi jooksul kodanikega, nagu seda rõhutas ka Euroopa Ülemkogu juunis. Sel eesmärgil, ja nagu on soovitatud ka teie raportis, teeme tihedat koostööd riiklike asutuste ja Euroopa Parlamendi büroodega.

Lubage mul siinkohal teid tänada, et kutsusite oma raportis üles siirale koostööle ELi institutsioonide ja riigiasutuste vahel, et teavitada Euroopa kodanikke selgelt ja objektiivselt lepingu sisust. See on täielikult kooskõlas meie lähenemisviisiga ning meil on hea meel jagada parlamendi ja selle liikmesriikides asuvate büroodega oma sidetehnikat ja teabematerjale, mis käsitlevad lepingut; ning meil on häid asju jagada: leping, mis annab meile vahendid arendamiseks veelgi edasi poliitikavaldkondi, mida arvamusküsitluste kohaselt kodanikud edasi arendada soovivad: kliimamuutused ja energeetika, rändeküsimused, majanduskasv ja tööhõive, keskkond ning loomulikult ELi roll globaalsel tasandil. Just need asjad aitavad meil teha nii õigeid asju kui ka teha neid õigesti.

Andrew Duff, väliskomisjoni arvamuse koostaja. – Hr president, lepingu üheks tugevamaks tunnusooneks on see, et leping tähistab ühise välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika ajastu algust. Lepinguga muudetakse radikaalselt ELi ülesehitust, eelkõige töstes kõrge esindaja komisjoni asepresidendiks ja nõukogu töö juhiks ning andes tema alluvusse kolmepoolse diplomaatide teenistuse. On äärmiselt oluline, et see kord oleks kindalt paigas niipea kui leping jõustub: viivitamine ja kahjude üle jagelemine ajab segadusse kolmandad riigid ning toob kaasa Euroopa avaliku arvamuse muutumise küünilisemaks.

Soovitan tungivalt väliskomisjoni arvamust parlamendile.

Thijs Berman, arengukomisjoni arvamuse koostaja. – (NL) Hr president, uus leping pakub suurepäraseid võimalusi arengukoostööks. Seda peamiselt seepärast, et kõnealune uus leping nõuab, et komisjoni tegevust arengukoostöö valdkonnas täiendaksid liikmesriikide algatused. See annab lõpuks ometi võimaluse paremaks kooskõlastamiseks komisjoni ja liikmesriikide vahel, mis on oluline ning mida nõuti ka väga kriitilises OECD arenguabi komitee vastastikusel eksperdihinnangus.

Rõhk on asetatud vaesuse vähendamisele, mis on väga hea. Võtmelause on laenatud Nice'i lepingust: lause, millega Euroopa Arengufond (EAF) jäetakse selgesõnaliselt lepingu reguleerimisalast välja, mis tähendab, et EAFi võib nüüd kaasata ELi eelarvesse. See on äärmiselt vajalik, kuna annab Euroopa Parlamendile lõpuks ometi täieliku demokraatliku kontrolli ka ELi arengutegevuse teise poole üle – mis on ühtlasi nii vajalik kui ka hea. Pideva Euroopa Parlamendi poolse kontrollita ei muutu vaesuse vähendamine siiski ELi välispoliitika keskseks tegevuseks, ammugi mitte siis, kui tulevikus ei määrata eraldi Euroopa arenguvolinikku.

Carlos Carnero González, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamuse koostaja. – (ES) Hr president, lubage mul kõigepealt õnnitleda kaasraportööri nende poolt tehtud suurepärase töö puhul ning tänada neid, sest neil on ehk erandina tavapärastel täiskogul toimuvast õnnestunud sisse viia rahvusvahelise kaubanduse komisjoni peamine soovitus Lissaboni lepingu koostamise suhtes.

Lepingusse on selles osas alles jäetud Euroopa põhiseadusliku lepingu olulised osad ning see on väga oluline, kuna lisaks sellele, et veel kord kinnitatakse ühise kaubanduspoliitika kuulumist ELi ainupädevusse ja laiendatakse selle reguleerimisala, võetakse nimetatud poliitika puhul lepinguga kasutusele ka ühenduse meetod, mis tähendab enam demokraatiat ja tõhusust, mis on ikkagi peamine sõnum, mida peame kodanikele Lissaboni lepinguga edastama.

Ma olin konvendi liige. Olen uhke, et Lissaboni leping sisaldab meie koostatud ja siis enamiku liikmesriikide heakskiidu saanud põhiseaduse lepingu olulisi osi, kuid nagu kaasraportöör hr Méndez de Vigo ütles, sooviksin ka mina öelda, et see ei ole veel teekonna lõpp; lugu ei ole veel lõpule jõudnud. Seepärast soovib rahvusvahelise kaubanduse komisjon esile tõsta mõned käsitlemata jäänud küsimused.

Meil on meie tegelik olukord, mis on hea – see leping – ning meie ees terendab silmapiir, mis muutub tulevikus meie saavutuste läbi paremaks.

Costas Botopoulos, *eelarvekomisjoni arvamuse koostaja*. – (EL) Hr president, mul on olnud au olla eelarvekomisjoni raportöör eelarvesektoris tehtud muudatuste puhul. See on üks vähem tuntud teemasid, kuid ma pean seda üheks huvitavamaks ja tüüpilisemaks nende teemade seas, mille üle me täna arutleme, nimelt üldiste muudatuste seas, mille toob meie ellu kaasa Lissaboni leping.

Eelarvesektoris võtab parlament enda kanda nõukoguga võrdse rolli. Enam ei tehta vahet kohustuslike ja mittekohustuslike kulude osas. Edaspidi otsustame kõike parlamendina, eelkõige põllumajanduspoliitika osas, ning see on äärmiselt tähtis. Ühteist on veel teoksil. Muutmisel on parlamendi ja nõukogu rollide jaotus eelarvemenetluses. See leiab aset tulevikus; tulemustes ei saa me kindlad olla. Arvan, et see kehtib Lissaboni lepingu kohta tervikuna.

Lissaboni lepinguga kehtestatakse poliitiliselt kaugemaleulatuvate muudatuste pakett, mis saab aluseks meie poliitilise tegevuskavale. Usun, et nimetatud uus poliitiline tegevuskava on just see, mida Euroopa täna vajab.

Oleks vale väita, et Lissaboni lepinguga oleme jõudnud lõpusirgele. Vastupidi, see kujutab endast tähtsat sammu, mis võimaldab meil tegutseda paremas ja tõhusamas raamistikus, kus parlamendile on antud rohkem võimalusi. See on eriti oluline, kui peame meeles Euroopa põhiseaduse lepingu kogemusest õpitut. Lissaboni lepinguni jõudmise käänlise tee otsustavalt oluliseks tulemuseks on see, et Euroopa ei muutunud suletumaks ega võtnud kaitsepositsiooni, vaid muutus hoopis sotsiaalsemaks. Selle tulemusena on nüüd lepingus rohkem sotsiaalseid klausleid ja rohkem õiguseid. Selle protseduuriga on püütud muuta Euroopat välismaailmale avatumaks. Ning see on minu arvates kõige olulisem õppetund; just seepärast tuleks Lissaboni lepingu ratifitseerida.

Ján Hudacký, *tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamuse koostaja*. – (SK) Kuigi uus Euroopa leping ei ole mõningates aspektides täiuslik, kujutab see siiski olulist vahendit, et saavutada liikmesriikide edasine ja sügavam integratsioon ning samuti struktuuride ja institutsioonide tõhusam ja paindlikum toimimine nii Euroopa Liidu liikmesriikide vahel kui ka ELi ja välismaailma vahel.

Samas avatakse lepinguga uks liidu edasiseks laienemiseks kaasamiseks uusi liikmesriike, et saaks teoks paljude inimeste unistus ühisest Euroopa kodust. Lepingu õiguslikuks osaks muutunud põhiõiguste hartal on muidugi oma oluline tähendus. Kuna see ei ole siiski väga selgesõnaline, võib see tõstatada mõningaid küsimusi loomulike inimõiguste üle. Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon on seisukohal, et uus leping pakub ühest küljest piisavalt ruumi ühiste poliitikate elluviimiseks ning teisalt tagab subsidiaarsuse põhimõtte raames, et liikmesriikidel oleks piisavalt pädevust edasi minna oma konkurentsipoliitika ja -strateegiatega näiteks tööstuse valdkonnas.

Euroopa teadusruum tugevdab teadusuuringute ja tehnoloogilist platvormi. Selle tulemusena on lihtsam vahetada teadusuuringute alaseid teadmisi ja tehnoloogiat ning teha piiramatut koostööd teadlaste vahel, sõltumata riigipiiridest. Kosmoseuuringute programmide osas on meil hea meel, et leping loob platvormi Euroopa kosmosepoliitikale ning näeb selgesõnaliselt ette asjakohase koostöö Euroopa Kosmoseagentuuriga.

Lepinguga kaasnevaks tähtsaks edusammuks on kokkulepe ühise energeetikapoliitika osas, pöörates enam tähelepanu energeetika siseturu parandamisele, energiaga varustamise kindluse tagamisele, energiatõhususele ja säästmisele, taastuvate energiaallikate edendamisele ja võrkude vastastikuse sidumise parandamisele. Eeliseks on ka asjaolu, et leping võimaldab liikmesriikidel jätkuvalt ise otsustada oma energiatarbimise struktuuri osas. Lisaks saan ma hea meelega öelda, et leping sisaldab EURATOMi protokollit, millel saab olema tema varasem õiguslik tähendus: olen kindel, et see loob tuumaenergeetika loogiliseks ja turvaliseks arenguks vajalikud tingimused.

Gérard Deprez, *kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamuse koostaja*. – (FR) Hr president, daamid ja härrad, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon väljendab oma toetust raportile, mille on koostanud meie kaasliikmed hr Corbett ja hr Méndez de Vigo. Eelkõige tervitame asjaolu, et raportis tõstetakse esile ilmselge, kuid märkimist vääriv fakt, et just vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonnas toob Lissaboni leping kaasa kõige enam muudatusi, kaotades eelkõige sambad ning hakates õiguslaselise koostöö suhtes kriminaalasjades ja politseikoostöö suhtes kohaldama ühenduse meetodit.

Kuigi see on oluline läbimurre, on meie sektor siiski seisukohal, et sellega on raske leppida. Meie kaasliikmed peaksid teadma, et Lissaboni lepingu kohaselt jäävad kõik meetmed, mis oleks enne lepingu jõustumist vastu

võetud kolmanda samba raames ja mis käsitlevad selliseid tundlikke valdkondi nagu põhiõigused ja -vabadused, nüüd komisjoni ning lisaks ka Euroopa Kohtu kontrolli alt viieks aastaks välja.

Hr president, meil on selle piirava sättega raske leppida ning me kinnitame täna oma veendumust pidada seda mittekehtivaks kõikide õigusaktide puhul, mis võetakse vastu enne parlamendi käesoleva koosseisu volituste lõppu. Loodame, et institutsioonidevahelised läbirääkimised Euroopa Parlamendi, komisjoni ja nõukogu vahel algavad niipea kui võimalik, et jõuda kokkuleppele, kuidas nimetatud probleemi lahendada.

Joseph Daul, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (FR) Hr president, nõukogu eesistuja, komisjoni aseesimees, daamid ja härrad, nagu kõik teised, sooviksin alustuseks edastada meie tänu ja õnnitlused meie kaasliikmetele hr Méndez de Vigole ja hr Corbettile Lissaboni lepingut käsitleva raporti ning eelkõige nende poolt tehtud suurepärase töö puhul. Sõbrana võin neile siiski ka öelda, et selle eest neile ka makstakse.

Meie arutelu leiab aset ajal, mil viis liikmesriiki on kõnealuse lepingu juba ratifitseerinud ning Poola on teatanud, et on alustanud oma ratifitseerimisprotsessi ettevalmistamist. Sooviksin veel kord Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide liikmete nimel ning fraktsioonis PPE-DE kinnitada, kui tähtis nimetatud leping on Euroopa dünaamilisuse taaselustamiseks.

Pärast kaks aastat kestnud ummikseisu ja institutsionaalset ebakindlust on Euroopa Liit andnud endale tõhusaks toimimiseks vajaliku vahendi. Fraktsiooni PPE-DE liikmed usuvad, et kõnealune leping muudab ELi demokraatlikumaks, nähtavamaks ja seega mõjuvõimsamaks nii oma piiride raames kui ka maailmas.

Lissaboni leping annab märku poliitika juurde tagasipöördumisest Euroopas. Meie raportöörid on peamiste Lissaboni lepinguga kaasnevate edusammudena välja toonud suurenenud demokraatia, selguse ja nähtavuse ning Euroopa Liidu tõhususe tugevnemise. Demokraatiat on tugevdatud Euroopa Parlamendi kui ainsa otseste ja üldiste valimiste abil valitud institutsiooni volituste laienemise kaudu. Peamiselt hakatakse kasutama kaasotsustamismenetlustest. Euroopa Parlament valib komisjoni presidendi. Suurendatakse liikmesriikide parlamentide rolli subsidiaarsuse küsimustes. Sellest on meie fraktsioon väga huvitatud. Enam ei puudu Euroopa Liit riiklikelt aruteludelt. Neil pole enam mingit alust meid kritiseerida. Kodanikud saavad algatusõiguse. 27 liikmesriigi kodanikelt miljon allkirja korjates saavad nad väljastada komisjonile otsekutse esitada uus ettepanek.

Lisaks kaitseb kodanike õigusi põhiõiguste harta – siduv seaduslik jõud, mis on lisatud lepingusse. Selle edusammu üle oleme väga uhked. Avades nõukogus toimuvad õigusloomega seotud arutelud avalikkusele, muutub Euroopa läbipaistvamaks ning Euroopa Liidu pädevuste selgitamisega muutub liidu toimimine arusaadavamaks.

Kvalifitseeritud hääletenamusega hääletamise laialdasem kasutamine nõukogus vähendab institutsionaalse ummikseisu ohtu ning muudab võimalikuks ellu viia vajalikke ühiseid poliitikaid. Peale selle kinnitab Euroopa oma rolli poliitilise tegutsejana rahvusvahelisel areenil. Pädevuse korral teeb EL oma hääle kuuldavaks ning võtab vastu vajalikud otsused energeetika-, välis- ja keskkonnapoliitika ning õiguslase ja politseikoostöö valdkonnas.

Energeetika osas kehtestatakse lepinguga õiguslik alus energiavarustuse ja taastuvate energiaallikate alaseks Euroopa poliitikaks. Välispoliitikas hakkab ELi lõpuks ometi esindama liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja. Muutuvus, paljusid erinevaid väljakutseid täis maailmas peavad Euroopa Liidul olema vahendid, et kinnitada oma partneritele kogu maailmas oma positsiooni peamise osalejana.

Ma panin juba tähele, et mõni aeg tagasi nõuti Lähis-Idas Euroopalt enamat; mitte vaid seda, et Euroopa peaks maksma, vaid ta peaks appi võtma kogu oma poliitilise kaalu, ning sama kehtib ka Kosovo ja Balkani riikide puhul. Politseikoostöö ja õiguslase koostöö valdkonnas on äärmiselt oluline, et EL võtaks viimistletud ja kooskõlastatud meetmed, et võidelda kuritegevuse ja terrorismiohu globaliseerumise vastu.

Lissaboni lepinguga antakse ELile vahendid, et algatada selle saavutamiseks kaugeleulatuvad reformid. Olles mõistetavam ja ühtsem, suudab Euroopa Liit end maksma panna maailma liidrina globaalse soojenemise vastases võitluses. Sellega edastatakse ka selge sõnum kasvava majandusega riikidele, julgustades neid vastu võtma tõelist säästva arengu strateegiat.

Fraktsiooni PPE-DE liikmed usuvad tõesti, et nimetatud valdkonnad peaksid kuuluma Euroopa poliitika alla. Nagu raportöörid ka tõdesid, taunivad meist paljud asjaolu, et põhiseaduslik lähenemisviis on pidanud loobuma Euroopa sümbolite mainimisest.

Lepingu ratifitseerimine on nüüd suur väljakutse. Fraktsiooni PPE-DE liikmete nimel kutsun ma liikmesriike üles järgima Ungari, Sloveenia, Rumeenia, Malta ja Prantsusmaa eeskju ning koheselt ratifitseerima Lissaboni lepingu, et see saaks jõustuda 2009. aastaks.

Täna teid tähelepanu eest ning loodan, et täna järgib minu eeskju ka sotsiaaldemokraatide fraktsiooni esimees Martin Schulz.

(Aplaus)

Martin Schulz, fraktsiooni PSE nimel. – (DE) Hr president, daamid ja härrad, oma märkuste tegemisel võin end säästa ning mitte laskuda veel üks kord hr Corbetti ja hr Méndez de Vigo raporti detailidesse. Raportöörid ja abistavate komisjonide kastraportöörid on seda niigi piisavalt hästi teinud. Seepärast võin oma märkuste vahel võtta endale selle vabaduse ning küsida pigem üldisema küsimuse; küsimuse, mis on seotud asjaoluga, et päeval nagu täna, mil Euroopa Parlament esitab oma arvamuse Euroopa ühtsuse ajaloo fundamentaalse saavutuse kohta, võime ehk hetkeks peatuda ning lubada endil küsida: miks me seda teeme? Mis on selle sammu tegelik eesmärk? Milleks me vajame seda lepingut?

Selle mandri rahvaste ajaloos on 100 aastat lühike aeg. Kuid kui siiski vaadata 100 aastat tagasi aastasse 1908, siis valitses Türgit sultan. Venemaad valitsesid tsaarid. See linn siin oli osake Saksa Reichist, mida valitses Wilhelm II. Prantsusmaal oli ääretu koloniaalimpeerium ning Suurbritannial oma impeerium. 50 aastat tagasi oli 75 aastat tagasi toimunud Adolf Hitleri ülevõtmine jäänud 25 aasta tagusesse minevikku. Sel ajal oli Jossif Stalin toime pannud jõledaid kuritegusid, toimunud olid sündmused Auschwitzis ning 50 aastat tagasi sõlmisid Nikita Hruštšovi juhitud Nõukogude Liit ja Eisenhoweri juhitud Ameerika Ühendriigid sõjajärgse Jalta kokkuleppe. 25 aastat tagasi oli Nõukogude Liidu võim ammendunud ning maailm sattus vähemalt majanduse osas valele, reaganoomika rajale.

Täna ei suuda me ettegi kujutada, mis võib juhtuda 25 aasta pärast. Üks on kindel: ainus võimalus, kuidas 100 aastat tagasi poolt maailma valitsenud riigid, st Prantsusmaa ja Suurbritannia oleksid ikka veel võimelised tagama tänapäeval oma mõjuvõimu maailmas ning võib-olla mängima olulist rolli ka 25, 50 ja 100 aasta pärast, ei seisne mitte atraktiivsete lipukeste üles riputamises, vaid me peame küsima: kuidas ma tagan väiksemas, piiratud mõjuvõimuga maailmas – sest osalejaid on rohkem, näiteks Hiina, India ja Ladina-Ameerika manner – kuidas ma tagan vastutustundliku poliitikuna selles globaalses külas, et minu rahvas, minu maa suudab täita oma osa globaalses demokraatias, heaolus ja sotsiaalses stabiilsuses?

Me ei saa enam üksi hakkama. Me suudame seda teha vaid koos – eurooplastena, iga hinnaga. Võib-olla Ameerika Ühendriigid suudavad selles globaalset liiki konkurentsist omal käel ellu jääda. Võib-olla ka Hiina ning ehk ka India – kuigi Hiina ja India sõlmivad juba omavahel tehnoloogilist laadi koostöökokkuleppeid. Kui räägime sellest lepingust, sooviksin väga kõnelda taas sellest, miks me tegelikult kunagi ei aruta asjaolu, et Hiina ja India tööstus- ja arenguministrid on viimase aasta jooksul kokku saanud koostöölepingute sõlmimiseks.

Kaks riiki, mis moodustavad kolmandiku maailma rahvastikust, sõlmivad koostöökokkuleppe! Ja meie, eurooplased, mida teeme meie? Kuigi siiski mitte piisavalt järjekindlalt ja täielikult, püsime siiski õigel rajal, mida saab kirjeldada ütlusega „Ühtsuses peitub jõud!“. Kes läheb mööda seda rada üksi, kaotab kaugemas tulevikus. Igaüks, kes seilab konvoi saatel, igaüks, kes toob laeva ohutult sadamasse mitte lipulaeva taga sõites, vaid võrdse asetusega laevade rivis, on võitnud – oleme siis suur riik või väike, selles liidus oleme kõik võrdsed. Ühendame siiski jõud raamistikus, mis võimaldab meil teha majanduslikult, sotsiaalselt ja demokraatlikult koostööd võrdsetena teiste maailma piirkondadega, et kaitsta inimõigusi ja rahu maailmas. Just see on selle lepingu eesmärk!

Seepärast meie, sotsiaaldemokraadid, selle täiskogu sotsialistid, soovime sügavast veendumusest selle lepingu ja meie raportööride arvamuse selle lepingu kohta heaks kiita, sest usume, et just see on õige tee. Neile, kes 100 aastat tagasi kuulutasid, et maailm ehitatakse taas üles Saksa moodi või et *Pax Britannica* hakkab maailma valitsema või et *Communauté Française*'is hakkab Prantsuse ülemvõim kehtima või et tol ajal Moskvas võimu võtnud tsesaropapism tähendas, et me oleksime pidanud hakkama kummardama üht isikut kui imperaatorit ja jumalat; neile, kes ütlesid maailmale, et kõige tähtsam on lipp, mille alla me oleks pidanud koonduma, mitte aga rahu vaimsus, mida peame kõige olulisemaks; neile, kes väitsid, et natsionalism ja rahvuse ülemuslikkus viivad eesmärgile; neile kõigile võime öelda vaid, et 100 aastat selja taha jäänud ajalugu kinnitab vastupidist.

François Mitterrand'il oli õigus, kui ta siin täiskogus ütles, et natsionalism tähendab lõppude lõpuks alati vaid üht: sõda. Euroopa ajalugu on pakkunud tõestust väitele, et ultranatsionalism tähendab alati sõda. Me

vastaks sellele väitega, et natsionalism ei ole tulevikus kunagi lahendus! Solidaarsus rahvaste hulgas: see on tulevikulahendus, see on kõnealuse lepingu eesmärk.

(Aplaus)

Andrew Duff, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Hr president, maailm ootab Euroopa Liitu, mis suudaks maailma tasandil võimsamalt tegutseda.

Liidus on palju inimesi, kes soovivad näha näiliselt lõpmatute, meie valitsemissüsteemi käsitlevate vaidluste lõppu. Kuigi mulle on meeldinud osaleda valitsustevahelisel konverentsil ja varasemalt ka tulevikukonvendi töös, arvan, et võin rääkida meie kõigi nimel, kui väidan, et oleme arvamusel, et peaksime mõned neist vaidlusalustest probleemidest mõneks ajaks ära otsustama. Kindlasti ootan aega, mil saame keskenduda Brüsselist ja Strasbourgist tuleva poliitika kvaliteedi parandamisele. See aeg saabub, kui Lissaboni leping on jõustatud, sest see seob edukalt soovitud ja vajalike reformidega saavutatud poliitilised muudatused volituste, teostamisvahendite ja menetlustega.

On mõned – ja kindlasti selles istungisaalis –, kes eelistaksid lepingu tagasi lükata ja minna tagasi Nice'i ja võib-olla isegi veelgi kaugemale, 19. sajandi mõtteviisi juurde. Nende inimeste hulka kuuluvad kahjuks ka Briti konservatiivide erakonna liikmed, kes ei paku jagatud Euroopa lahendust ühistele probleemidele, millega me eurooplastena kõik silmitsi seisame.

Ma tean, et Ühendkuningriik on kummaliselt suletud koht, ning vastab tõele, et isegi riigi valitsus on liiga hirmul, et vastu astuda natsionalistidele ja ksenofoobidele, ning on nõudnud ennasthävitavat loobumist Euroopa ühtsuse peamistest valdkondadest, viies Suurbritannia mõnikord viimse piirini. Liberaaldemokraadid kahetsevad seda ning ootavad aega, mil Ühendkuningriik leiab selle suurepärase lepinguga lubatud tugevamas ja veelgi enam ühendatud demokraatlikus ja tõhusas liidus mugavama koha.

(Aplaus)

Brian Crowley, *fraktsiooni UEN nimel*. – (GA) Hr president, Euroopa Liidu juhid kirjutasid Euroopa Liidu reformilepingule alla möödunud aasta detsembris. Nimetatud lepinguga tagatakse, et Euroopa Liit toimib järgmistel aastatel tõhusamalt.

Tõhusam liit tähendab nii Euroopale kui ka Iirimaa tugevamat majandust. Iga institutsioon, mis on eksisteerinud 50 aastat, teeb muudatusi, et toime tulla uute väljakutsetega. Iirlastel on väga hea põhjus hääletada selle lepingu poolt.

fraktsiooni UEN nimel. – Euroopa Liidus osalemisega kaasnevad majanduslikud ja finantskasud on ilmselged kõigile mis tahes liikmesriigis. Tõepoolest, ühtne turg on üheks kõige tähtsamaks edasiarenduseks, mida oleme viimase 30 arenguaasta jooksul Euroopa Liidus näinud. Ning ilmselt mis tahes organisatsioon, mis alustas kuue liikmesriigiga, vajab arenedes ja kasvades eeskirjade muutmist.

Seepärast usun, et iirlased hääletavad seda lepingut käsitleval tulevasel referendumil lepingu poolt. Nad annavad oma poolthääle, sest nad on näinud Iirimaa tehtud tohutuid välisinvesteeringuid. Nad on näinud tohutut arengut seoses infrastruktuuridega ning sotsiaalset arengut Iirimaa saarel. Nad on näinud meeletut tööd, mida on tehtud Iirimaa saarel rahu tagamiseks, tuues kokku varem eraldatud kogukonnad. Ning need, kes näitavad näpuga ja ütlevad, et „Euroopa eksib“ või et „Euroopa on halb“ ning „vaadake ometi, mida Euroopa teha kavatseb“, jätavad kahe silma vahele olemasolevad tõendid: sotsiaalne areng, majanduslik areng, kultuuriline areng. Rääkides Euroopa tegevusest maailma tasandil, unustavad tegelikult paljud inimesed, et ainuüksi 2006. aastal toetas 27 liikmesriigiga Euroopa Liit arenevat maailma 46 miljardi euroga, olles sellega suurim arenguabi rahastaja kogu maailmas.

Seepärast olen kindel, et kui neile seda järgnevate kuude jooksul korralikult seletada, tagavad iirlased, et me ratifitseerime kõnealuse lepingu.

Johannes Voggenhuber, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (DE) Hr president, daamid ja härrad, et saavutada tulemus, mida me täna hindame, on kulunud kaheksa aastat, toimunud on kaks konventi ja kolm valitsustevahelist konverentsi ning koostatud on kahe lepingu eelnõud. Lubage mul praegu, pärast nii pikka ajavahemikku, edasi anda minu isiklikud tänud võimaluse eest esindada seda täiskogu mõlemal konvendi ning olla koos hr Duffiga Euroopa Parlamendi raportööri kohal nii ELi põhiõiguste harta kui ka põhiseaduse lepingu väljatöötamise juures. See oli minu poliitilise elu suurim au. Ma tänan teid.

Kõnealuse lepingu sisu ja saavutusi võib vaadelda üksikasjalikult ning vähe neid just pole! Alus on pandud esimesele riigiülesele lepingule ajalooos. Euroopa õigusaktiks on muutumas kõige ajakohastatum ja terviklikum põhiõiguste juhend. Sotsiaalsete eesmärkide ja õiguste kinnistamine näitab kätte järgmise ülesande, milleks on Euroopa sotsiaalse liidu loomine ja ülesehitamine. Saades juriidilise isiku staatuse, muutub liit üldist laadi koostööd tegevate riikide foorumist ajalooliseks ja sõltumatuks tegutsejaks. Kui me soovime kõnealuse lepingu taaselustada, peab poliitiline ühtsus muutuma eliidi ja riigikantseleide projektist rahva omaks.

Täna ei ole ma siiski väga kindel, kas me ikka teame, et anname selle hinnangu Euroopa ajaloo mõistes väga keerulistes ja erilistes tingimustes. Lugesin Der Spiegeli viimasest numbrist Ameerika Ühendriikide endise riigisekretäri Henry Kissingeri seisukohti, milles ta jõudis järeldusele, et eurooplased ei taha aru saada. Kuigi ma mõistan väga hästi hr Schulzi esialgset instinktiivset peaarutust, sooviksin praegusel juhul tsiteerida sel teemal kedagi väljastpoolt. Henry Kissinger kirjeldab rahvusriikide kadumist Euroopas meie aja tähtsaima väljakutsena. Ta kirjutab järgmist: „Hetkel on probleem järgmine: rahvusriigid pole Euroopa Liidule andnud mitte ainult osa oma suveräänsusest, vaid ka osa nende tulevikunägemusest. Nende tulevik on nüüd seotud Euroopa Liiduga ning EL ei ole veel jõudnud rahvusriigiga võrreldava visiooni ja lojaalsuseni. Seepärast valitseb Euroopa mineviku ja tuleviku vahel vaakum.“

See on hetkel parim kirjeldus kõnealuse lepingu kohta. See valgustab eredalt seda, mida valitsused põhiseaduse lepingu eelnõuga on teinud, sest need marginaalsed märkused ja muudatused, mida oleme edusammude kindlustamiseks paketti pidevalt teinud ja siis püüdnud neid hinge kinni hoides heaks kiita, tähendavad Euroopa vaimu ja võimu kaotust, identiteedi loomist, lojaalsuse tekitamist ja kodanike ümberveenmist. Võime alustada midagi uuesti, luua uus kord, pakkuda uusi lahendusi üha uuesti ja uuesti, alustada iga päev puhtalt lehelt: see on Euroopa. Olgem ausad, seda võimu on tunduvalt nõrgendanud Euroopa põhiseaduse lepingust ja sellega seotud reformidest õigust juurde saanud liikmesriikide valitsuste ja riigikantseleide tagurlikkus. Seda teadmist ei tohiks me unustada ka kõnealuse lepingu tõelisi edusamme silmas pidades. Olles mitte suutnud muuta kodanikke Euroopa Liidu valitsejaks, on selle parlamendi esimeseks ülesandeks tulevikus järgida selle põhiseaduse vaimu, muuta liit pigem kodanike, mitte riikide liiduks, ning leida jõudu panna Euroopa integratsioon rahva heaks tööle ja näidata Euroopa tugevust, luues uusi identiteete koos kodanikega.

(Aplaus)

Mary Lou McDonald, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – Hr president, Lissaboni lepingu suhtes kohaldab rahvas demokraatlikku kontrolli vaid Iirimaa. Teistes riikides valitseb ilmselgelt hirm referendumite ees ning ma küsin endalt, miks on see nii. Miks nii, kui me räägime nii palju demokraatiast? Kes kardab rahva häält?

Selles istungisaalis räägime rahu keeles, kuid siiski kohustab Lissaboni leping meid veelgi suurendama liidu sõjalisi kulusi ja jätkuvalt toetama Euroopa relvatööstust. Miks me püüame matkida Ameerika Ühendriike? Kas me tõesti usume, et sellele samaväärse vaste loomine Euroopas aitab kaasa rahumeelse maailma loomisele? Mina seda ei usu.

Me usume jätkuvalt müüti, et EL väärtustab avalikke teenuseid ja tööliste õigusi, kui tegelikult kõik tõendid näitavad vastupidist. Küsige inimestelt Vaxholmis või Irish Ferries töötajatelt ELi pühendumuse kohta tööliste õiguste kaitsmisel.

Miks on nii, et me õnnitleme end, kuna oleme oluline arengumaade abi rahastaja, ja samal ajal kavandame partnerluslepinguid, mis sunnivad vaeseid riike avama oma turge Euroopa majanduslikele ambitsioonidele?

Kuidas saab täna siin ükski meist, kes usub demokraatiasse, rahusse või avalikesse teenustesse, toetada Lissaboni lepingut? Kõnealune leping ei esinda ei reformi ega tõhusust; sellega antakse vabad käed demokraatiat veelgi nõrgestada ning juba lepingu enda muutmist võimaldavad klauslid on selle tõestuseks. See kujutab endast hartat edasiseks erastamiseks. See ei paku mingeid edusamme keskkonna osas, ei midagi uut tööliste õiguste kaitsmiseks, ning annab võimukatele ELi institutsioonidele vabad käed muuta meie liit veelgi militaarsemaks. Kas Euroopa rahvad toetaksid sellist lepingut? Arvan, et mitte, ning võib-olla just seepärast neilt ka ei küsita.

Iirlase ja uhke eurooplasena soovin, et minu kodumaal oleks vabadus teha otsuseid meie rahva parimates huvides. Soovin, et võrdselt kõigil Euroopa riikidel, nii suurtel kui ka väikestel, oleks see õigus. Ühiselt ja demokraatlikult suudame korda saata positiivse muutuse, pakkudes meie rahvale ja globaalsele kogukonnale tulemusi. Peame Euroopa Liitu reformima, et saaksime neid asju saavutada ning luua Euroopa, mida meie inimesed soovivad ja väärivad. Lissaboni leping ei ole hea valik Iirimaa, see ei ole hea ka Euroopale ega laiemale maailmale.

Nigel Farage, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – Hr president, see, millega Euroopa Parlament siin täna tegeleb – ma pean silmas seda arutelu ja sellele järgnevat hääletust –, ei ole midagi vähemat kui ulatuslik tüssamine. Esitatud on hulgaliselt valesid, sest te ei soovi, et Euroopa rahvastele võimaldataks referendumid, mida te neile lubasite. See kujutab endast poliitilise eliidi tahte pealesurumist kodanikele.

Me kõik teame tõde – Lissaboni leping on sama, mis Euroopa Liidu põhiseaduse leping: täpselt sama arvu pädevuste ja täpselt sama arvu veto õigusest loobumistega. See on põhimõtteliselt identne igas osas ja see on põhiseaduse leping, sest annab Euroopa Liidule täieliku juriidilise isiku staatuse ja mis veelgi hullem, annab võimaluse lepingut ELil ise tulevikus muuta, ilma et peaks enam pöörduma valitsustevaheliste konverentside poole. See annab ELile võime õigusaktidega reguleerida sõna otseses mõttes meie elu iga üksikut aspekti.

Mulle on küll öeldud, et ma ei peaks muretsema, sest lipust ja hümnist on loobutud. No aga tõmbame siis uue lipu vardasse! Meie ees on imeline suur lipp. See on jaburdus. See kõik on vaid osa varest. Tõsi on see, et te olete liiga arad, viimaks läbi referendumit. Te ei taha kuulda rahva häält ning otsite nüüd väljapääsu totalitaarsete vahendite hulgast, et kõnealune leping läbi suruda.

Me kuulsime, kuidas hr Cohn-Bendit ütles, et sellele lepingule vastuseisjad on vaimselt haiged. Me kuulsime, kuidas hr Schulz ütles, et need meist, kes on vastu selle projekti puhtale ebaaususele, käituvad nagu natsid 1930. aastail. Mina aga arvan, et korralikud Euroopa kodanikud suudavad ka ise välja mõelda, kes on äärmuslased ja kes mitte.

Pea ütles, et soovin nii iirlastele kui ka neile, kes usuvad demokraatiasse, järgmistel kuudel edu. Ma loodan, et nad ütlevad ühe kõlava „ei“ ning et lisaks teie, poliitikute häälele võetakse kuulda ka Euroopa rahvaste häält. Te võite ju täna loorberitel puhata, kuid põlgus teie suhtes on kasvamas.

Jim Allister (NI). – Hr president, ma olen nii selle raporti vastu kui ka lepingu vastu, mida see raport toetab. Enne Prantsusmaa ja Madalmaade referendumeid kuulsime siin täiskogus palju tühja juttu inimeste tahte kohta. Miks? Sest ELi poliitiline eliit uskus oma ülbuses, et inimestelt õnnestub nende propagandaga põhiseaduse leping välja petta. Kui aga inimesed jälile said, jooksid poliitikud saba jalge vahel minema ja teevad seda siiani, kartes, et hääletajad ütleks neile jälle ära.

Seepärast on viimasel kolmel aastal keskendutud valitsustevahelise vandenõuteooria haudumisele, et Euroopa rahvastele seda põhiseaduse lepingut kaela määrada, julgemata neilt nende arvamust küsida. Selline ülbus, selline türannia on loomulikult sobiv, sest see põhiseaduse leping ongi ju vaid üha enama riikliku võimu ülekandmine Brüsseli hirmuvalitsejatele, kes on tõesti liiga arad referendumi korraldamiseks.

József Szájer (PPE-DE). – (HU) Hr president, daamid ja härrad, lubage mul alustuseks märkida, et on vastuvõetamatu, et keegi siin täiskogus väidab end olevat ainus rahva esindaja ning nimetab kõiki teisi vaid poliitilise eliidi esindajateks. See on vastuvõetamatu suhtumine.

Meid on palju selles istungisaalis ning me esindame paljusid Euroopa kodanikke, kes peavad vajalikuks tugevamat Euroopat. Hiljuti on ka uued liikmesriigid aru saanud, et Euroopa probleem pole mitte see, et ta piirab meie suveräänsust või võtab meil võimalused käest, vaid hoopis see, et ta pole võimeline piisaval määral koos tegutsema. Kõnealune uus leping, Lissaboni leping, annab vahendid just selle tegemiseks.

Loomulikult ei ole paljud meist täielikult rahul Lissaboni lepingu sisalduvaga. Samas peame mõnna, et pärast Lissaboni lepingu ratifitseerimist on aeg küps, et luua uus Euroopa, Lissaboni lepinguga loodav uus struktuur. Teiste sõnadega vajame järgnevatel aastatel tugevamat Euroopat ja rahulikku konsolideerimisperioodi.

Ma olen eriti rahul, et dokumendis keelatakse sõnaselgelt ka vähemuste hulka kuuluvate isikute diskrimineerimine. Me räägime Euroopa Liidus väga palju väärtustest ja mitmekesisusest, kuid Euroopa vähemuste kaitse on siiani olnud ebakindel. See võimalus ja sellele osutav lõik avab Euroopale uued võimalused viia nende küsimustega tavaliselt seostatav retoorika ka ellu. Lõppude lõpuks ei saa me ju rääkida väärtustest ja ühistest põhimõtetest, kui jätame Euroopa koostisosa – vähemused ja üksikud etnilised kogukonnad – protsessist välja.

Ma tervitan seda lepingut ja õnnitlen raportööre.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Hr president, daamid ja härrad, palju on räägitud juba sellest, mida eurooplased soovivad. Ühinen eelmise kõnelejaga ja küsin: te soovite tugevamat Euroopat. Miks? Mõned näevad globaliseerumises suurt võimalust ja soovivad, et ka Euroopa kasutaks seda võimalust. Paljud,

tõenäoliselt suurem hulk inimesi, näevad globaliseerumises ohtu. Nad kardavad seda ja soovivad, et Euroopa aitaks neil toime tulla kõige ebasoodsaga, mis globaliseerumisega kaasneb.

Loomulikult seisneb küsimus selles, mida reformileping, mille kohta raportöörid on väga hea raporti koostanud, meile vastu annab. Vastus on selge: reformileping tugevdab Euroopa Liitu, kõrvaldamata samas demokraatiat. Vastupidi: kõnealuse lepinguga tekib Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide jaoks isegi ülemäära demokraatiat ning jääb ikkagi veel ka tegutsemisruumi Euroopa Liidule. Ning see on äärmiselt oluline. Seepärast olen arvamusel, et paljud kodanike huvid on väga hästi esindatud.

Mida me peaksime siis tegema selle ühise võimalusega tegutseda, mis leiab väljendust ka kõrge esindaja kaudu, kes saab välis- ja julgeolekupoliitika heaks komisjoni asepresidendina rohkem ära teha? Näiteks koos energeetikaküsimuste ja Euroopa Liidule reformilepinguga antava täiendava energeetikaalase õiguspädevusega võime lõpuks püüelda õiguslikult pädeva energeetikaalase välispoliitika poole, mis annaks meile parema stardipositsiooni võrreldes Venemaa ja teiste suuremate energiatootjatega. Koos väliskaubandusalase pädevusega suudame samuti paremini esindada nii meie töötajate kui ka meie majanduse huvisid rahvusvahelistes kaubandussuhetes. Koos keskkonnaalase pädevusega suudame tagada ka selle, et meie saastekvootidega kauplemine ja teised keskkonnaalased eesmärgid, mida me saavutada soovime, ei tooks kaasa meie majanduse ja töötajate kahjustamist, vaid et keskkonda mõistetakse paremini kogu maailmas.

Reformilepingu suur väärtus on see, et tagatakse Euroopa Liidu muutumine teovõimelisemaks ja samas ka demokraatlikumaks ning seepärast toetan ka mina kindlalt raportööride tööd.

Bronisław Geremek (ALDE). – (PL) Hr president, Lissaboni lepingu vastuvõtmine Euroopa Liidu riikide poolt saab olema suur sündmus nii Euroopa kui ka Euroopa Liidu ajaloos. Meile täna esitletav raport on andnud parlamendile võimaluse selgesõnaliselt väljendada, kui oluline on Lissaboni lepingu vastuvõtmine.

Mina loodan, et leping ratifitseeritakse, nagu see ka allkirjastati. Mul on hea meel, et minu kodumaa Poola on teada andnud Lissaboni lepingu kiirest ratifitseerimisest. Mulle meeldiks ka mõelda, et ratifitseeritud lepingu ja põhiõiguste harta vahel valitseb sisemine ühtsus. Põhiõiguste harta määratleb väärtusi austava maailma, mis on Euroopa Liidu ideoloogiline nurgakivi. Seepärast oleks mõistematut jagada need kaks õigusakti kaheks; ma ütleks isegi, et tegemist oleks poliitilise skisofreeniaga. Need kaks akti on vastastikku tugevalt seotud.

Olen veendunud, et Lissaboni leping pakub meie liidule võimaluse muutuda meeskonnana ühtsemaks. Sellega luuakse mehhanismid. Kõnealuse lepinguga ei sätestata jäika ja ühemõtteliselt määratletud õiguslikku raamistikku. Sellega luuakse mehhanismid, mille kaudu Euroopa Liit saab nüüd süüvida oma integratsiooni. Selle lepinguga luuakse tulevik, milles Euroopa Liidul on poliitiline mõõde. Sellega luuakse tulevik, milles Euroopa Liit on võimeline välja kujundama solidaarsuspoliitikat. Luuakse olukord, mille raames saavad koostööd teha paljud Euroopa Liidu institutsioonid, ja võib-olla kõige tähtsam on see, et luuakse koht, kus on ruumi kodaniku igapäevamuredele, tema soovile osa võtta Euroopa protsessist.

Arvan, et kõnealuse lepingu abil luuakse Euroopa vaimsust, mis võimaldab tegelikult tõlgendada kõnealust lepingut. Lepingu mitmetähenduslikkus loob eelkõige parlamendile, aga ka kõigile teistele institutsioonidele võimaluse tulla välja mõtetega, mida me siis soovime luua, sest Euroopa Liidu presidendi, parlamendi presidendi, välisasjade ministri või kõrge esindaja roll sõltub inimestest ja koostööst. Hr president, ma riskin öelda, et ma loodan, et tulevikus saavad need neli Euroopa Liidus äärmiselt olulist kohta täidetud valimiste teel. Arvan, et isegi praegu võimaldaks Lissaboni leping ühildada komisjoni presidendi ja liidu presidendi ülesanded. See samm tugevdaks Euroopa Liitu.

Bogdan Pęk (UEN). – (PL) Hr president, Euroopa integratsiooni protsess ei ole iseenesest paha; tegelikult pigem vastupidi. Kui seda viidaks läbi ausalt, tuginedes solidaarsuspõhimõttele ja demokraatia tõelise laiendamise põhimõttele, oleks see üleüldiselt vastuvõetav. Samal ajal siit hoonest ja Euroopa Liidust täna lähtuv vaimsus on üks üleüldine silmakirjalikkus. Ei ole kahtlustki, et selle Euroopa-taolise riigi loomine lepingus sätestatud põhimõtetele tuginedes piirab märkimisväärselt tõelist demokraatiat, mis muutub demokraatiaks vaid nime järgi.

Parlamendis piiratakse demokraatiat Euroopa Parlamendi liikmete poliitilise tahte ilmingute ja väljendamise osas. Euroopa institutsioonid ja Euroopa bürokraatia võtavad võimust ning suurim riik ei ole võimeline seaduslikult keelama ilmselgelt fašistlikku erakonda, mis nõuab Euroopa piiride muutmist.

Te räägite täna ühisest energiapoliitikast. Miks ei väljenda see täiskogu pahameelt gaasijuhtme osas, mida Saksamaa ja Venemaa kavatsevad Poola, Leedu ja Eesti vastuseisust hoolimata läbi Läänemere jooksmata

panna, et anda Venemaale võimalus jätta need riigid energiavarustusest ilma? Seepärast ei ole meil usku teie headesse kavatsustesse. See usk on aga tuleviku aluseks, sest loomine saab põhineda vaid aususel.

Ian Hudghton (Verts/ALE). – Hr president, ma olen täiesti nõus, et 27 liikmesriigiga Euroopa Liidus on vaja ajakohastada 15 ja vähema liikmega liidus toimunud tööeeskirju ja -korda. Nõustun ka sellega, et enamus Lissaboni lepingu sisust, näiteks parlamendi volituste suurenemine ja nõukogu otsustusprotsessi avalikustamine on positiivne ja mõistlik. Kuid vaadates üksikasju minu kui Šotimaa esindaja vaatenurgast, olen ma tõsiselt mures mõningate puuduste pärast, nagu ka volinik Wallström tunnistas.

Esiteks on puhutud suureks uus liikmesriikide parlamentide õigus sekkuda, kuid loomulikult ei kohaldata seda Šotimaa riiklikule, delegeeritud parlamendile või teistele rahvastele, kel pole oma riiki.

Teiseks ei suudetud lepingu menetlemise käigus käsitleda Euroopa Parlamendile ühe kindla asukoha määramise küsimust, jättes meid kaitsetusse olukorda, sundides pendeldama Brüsseli ja Strasbourg vahet.

Kolmandaks ei saa ma toetada ühise kalanduspoliitika lisamist lepingusse ühena neljast liidu ainupädevusse kuuluvast poliitikast. Kardan, et see võib tõsiselt takistada kalamajanduses läbiviidavat radikaalset reformi ja muudatust, säilitades ületsentraliseeritud ebaõnnestumise, sest just selleks on ühine kalanduspoliitika muutunud. See on eriti sobimatu nüüd, mil ülemkogu tegi eelmise aasta detsembris katselise sammu detsentraliseerimise suunas, tunnistades Šotimaa poolt rakendatud vabatahtlikke meetmeid ja andes Šotimaale sel aastal osakese kohalikust kontrollist.

Minu erakond pooldas põhiseadusliku lepingu osas referendumit korraldamist. Kõnealune leping võib õigusliku seisundi poolest olla erinev, kuid sisuliselt on see sama. Seepärast on Šoti Rahvapartei lihtsalt järjepidev ning toetab referendumit korraldamist ka selle lepingu puhul. Me ei karda avalikku arutelu Euroopa teemal. Vastupidi, uue suhte loomine Šotimaa ja ELi vahel on keskne meie nägemuse jaoks. Ma tahan näha, kuidas Šotimaa ühineb Euroopa rahvaste perega ja mängib liikmesriigina edasiviivat rolli otsustusprotsessis ega jälgi vaid kõrvalt.

Sylvia-Yvonne Kaufmann (GUE/NGL). – (DE) Hr president, ma olen Euroopa pooldaja ja seepärast toetan vasakpoolse parlamendiliikmena Lissaboni lepingut. Ma ei saa siiski nõustuda sõjalistele aspektidele pööratava tähelepanu suurenemisega. Sooviksin täna parlamendile meelde tuletada, et lepinguga Euroopa integratsiooni süvendamist käsitletud arutelu oli tuline ning argumenteeriti euroskeptiliste ja eelkõige rahvuslike seisukohtadega. Saavutatut on nüüd vaja kaitsta ning ma loodan, et Euroopa Liidu laiaulatuslik reform saab nüüd jõustuda.

Lissaboni lepinguga jäetakse alles mitmed endisest põhiseaduse lepingust pärinevad edasiarendused. Eelkõige suunab see Euroopa Liitu muutuma olulisel määral veelgi demokraatlikumaks ja oma kodanikele lähemal seisvaks. Liit võib võtta ka sotsiaalsema suuna. Minu arvates on viimaks ometi Maastrichti lepingu ajast pärinev neoliberaalne alus suudetud lõhkuda lepingu tingimuste, nagu näiteks täistööhõive saavutamise eesmärgi kehtestamise kaudu ning jätkusuutliku turumajanduse aluspõhimõtete, horisontaalse sotsiaalse klausli, mille kohaselt tuleb tulevikus kõiki õigusakte kontrollida, tagamaks sotsiaalsete eesmärkide arvessevõtmine, ja uue üldhuviteenuste protokollil abil.

Lissaboni leping pakub võimaluse laiendada majandus- ja rahaliitu, lisades sotsiaalse liidu. Seepärast tuleb neoliberaalne *Zeitgeist* Euroopas veelgi tagasi lüüa. Selle toetajatel ei tohi õnnestuda muuta ELi sotsiaalse vastutuse vabakaubanduspiirkonnaks. Maksude ja palkade dumpingu vähendamisega kiirustamine koos kaasnevate kohutavate sotsiaalsete tagajärgedega tuleb lõpetada ning sisse viia alampalk kõikides liikmesriikides.

Jens-Peter Bonde (IND/DEM). – Hr president, ma olen ikka veel valmis pakkuma pudeli väga head veini ükskõik kellele, kes suudab mulle tuua näitena kasvõi ühe õigusakti, mille saaks põhiseaduse lepinguga vastu võtta, aga mida ei saaks vastu võtta Lissaboni lepinguga. Minu arvates on õiguslikud kohustused identsed. Erinevus seisneb vaid esitluses. Sarkozy minileping saab nüüd lihtsalt 560 leheküljelise põhiseaduse lepingu asemel olema umbes 3 000 leheküljeline.

Enamusel on õigus leping heaks kiita, kuid teil pole mingit õigust keelduda normaalsest parlamentaarsest kontrollist selle Lissaboni lepingu üle. Olen küsinud enam kui 700 tõsist küsimust erinevate artiklite tõlgendamise kohta. Te ei oska neile vastata. Te ei suuda seletada, miks tõlkest taani keelde on unustatud välja uus „täiendav kodakondsus“ või see, et kaotatakse liikmesriikide parlamentide õigus esitada oma volinik.

Enamus teist ei ole lepingut lugenud ega saa seda teha, sest teieni ei ole ikka veel jõudnud valitsustevahelise konverentsi arutelude täielik sisu konsolideeritud versioon. Te kiidate heaks salatsemise läbipaistvuse

asemel. Te kiidate heaks parlamentaarse demokraatia vähendamise selle asemel, et nõuda selle parlamendi õigust esindada oma valijaid, teostada kontrolli meie valijate nimel ja usutleda juhte poole miljoni kodaniku nimel, keda me esindame.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Hr president, meile öeldakse korduvalt, et see Lissaboni leping muudab Euroopa funktsionaalsemaks. Meile öeldakse, et see leping toimib jõuliselt. Olles väga kriitiline selle lepingu suhtes, saan vaid meie laste ja lastelaste pärast loota, et see vastab tõele, sest kui see pole nii ja kõnealune leping viib meid hämarale teele, siis aidaku meid vaid jumal.

Üks on kindel – see leping, mida ELi valitsemisaparaat üritab iga hinna eest läbi suruda, on ebaõnnestunud sel lihtsal põhjusel, et see põlgab ära kõik, mida on võimalik põlata demokraatliku poliitika puhul. Liikmesriikide parlamendid muutuvad loomulikult vähem tähtsateks. Referendumid Prantsusmaal ja Madalmaades pöörati loomulikult taas vaikselt pea peale, nagu ikka. Kui ka Iirimaa peaks lepingu vastu hääletama, leitakse tõenäoliselt ka siis võimalused selle hääle väärtuse vähendamiseks. Olen selle lepingu vastu, sest olen Euroopa poolt!

Timothy Kirkhope (PPE-DE). – Hr president, Lissaboni lepingut heaks kiites märgitakse selles raportis selgesõnaliselt, et lepingu näol on tegemist olemasolevate lepingute olulise edasiarendusega, väidetakse, et on soovitatav, et kõik liikmesriigid ratifitseeriks Lissaboni lepingu käesoleva aasta lõpuks, ning kinnitatakse, et sellega luuakse stabiilne raamistik, mis lubab liitu tulevikus edasi arendada.

Briti konservatiivina pean ütleva, et kahjuks ei saa ma kõige sellega nõustuda, kuid ma teen seda sõbralikult, mitte äärmuslikust või nihilistlikust seisukohast, nagu teised paistavad seda tegevast. Olen algusest peale selgeks teinud, et kõnealune leping või põhiseaduse leping ei ole hetkel parim viis Euroopa jaoks edasi minna. Konservatiivid toetavad sõltumatute riikide Euroopat, kus riigid teevad tihedat koostööd, et hakkama saada väljakutsetega, mida meile esitavad globaliseerumine, ülemaailmne vaesus ja globaalne soojenemine, nagu ka teised on juba öelnud. Need on prioriteedid ning seda tuleb teha koostöö raames. Minu kolleeg, Ühendkuningriigi abivälisminister William Hague ütles Londonis toimunud arutelul: „Konservatiivid on tugevaimad Euroopa Liidu kaitsjad; liidu, kus rahvused teevad koostööd viisil, mis tugevdab meie majandust, annab meie tarbijatele õigused ja muudab meie ühised väärtused tõhusaks tegevuseks olulistes küsimustes, millega meie maailm täna silmitsi seisab.“

Ma ei usu, et see, mis on täna meie ees, aitaks meid oluliselt selle suure väljakutse puhul. Meie kõneosavad raportöörid, kes tsiteerivad kiirustamist propageerides Shakespeare'i, peaksid minu arvates arvestama ka viienda vaatuse teist stseeni näidendist „Kuningas John“, kus anuja lausus: „Maailma kombelise tava põhjal mind võtke kuulda“. Võib-olla peaks Ühendkuningriigis peaminister selle teadmiseks võtma ja seejärel lubama oma kodanikel sõna sekka öelda selles kahtlemata elutähtsas küsimuses.

Magda Kósáné Kovács (PSE). – (HU) Täna teid, hr president. Hr Corbetti ja hr Méndez de Vigo raport kujutab endast suurepäraselt analüüsi ja muutub pikema aja jooksul alusdokumendiks. See väärrib tunnustust ja tänu.

Ungari ratifitseeris reformilepingu riikidest esimesena. On märkimisväärne, et erakordselt killustunud ja tihti vastuolulisel Ungari poliitilisel areenil hääletas laiaulatuslik enamus ratifitseerimise poolt. Valitses üksmeel, et reformilepingut vajatakse, et lõpetada vaikelu, mis oli ühinemise järel välja kujunenud vanade ja uute liikmesriikide vahel; oldi üksmeelel, et ühtsust Euroopa Liidus tuleb tugevdada ja suurendada selle institutsioonide ja meetmete tõhusust.

Meie jaoks ei ole Lissaboni leping siiski pelgalt leping, millega vastatakse laienemisega kaasnenud küsimustele. Meie jaoks on eriti olulised sätted, millega tugevdatakse demokraatiat selle keerulise huvide võrgustiku raames, näiteks need, millega laiendatakse parlamendi seadusandlikku ja kontrolli võimu, või siis muudatused nõukogu otsustamismenetlustesse. Oleme veendunud, et väiksemad, vähesemate kogemustega, vaesemad ja ajalooliselt ebasoodsas olukorras olevad riigid saavad sellest kasu.

Lihtsama otsustamisstruktuuriga võime loota, et huvid tulevad selgelt esile ja poliitiline kauplemisprotsess muutub läbipaistvamaks. Meie tulevik lasub koostööl ning selle tulemusi ja sellest saadavat kasu peavad tunda saama ka Euroopa kodanikud. Seda peavad tunda saama ka need, kes mis iganes põhjustel on leidnud end vähemuste hulgas; need, keda ajalugu ja sõjad on muutnud vähemuseks. Lissaboni lepinguga luuakse uus võimalus ja vahend natsionalismi ohtude vastu võitlemiseks.

Lissaboni leping moodustab sümbolse võlvaare Lissaboni strateegiaga, kuna põhiõiguste harta sisaldab põhiliste inimõiguste hulgas ka sotsiaalseid õigusi. Oleme kindlad, et see liidab ka Euroopa Liidu kodanikke. Täna teid, hr president.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE). – (FI) Hr president, on tähtis, et koostöö tase Euroopa tasandil tõuseks. Loodetavasti saame endale uued lepingud, et arutelu võiks liikuda põhiliste küsimuste juurde.

Soovin mainida kolme asja. Esiteks suureneb uue lepingu jõustumisega märkimisväärselt Euroopa Parlamendi seadusandlik võim. Juurde tuleb 40 uut poliitikavaldkonda. See tähendab, et meie parlamendi liikmete töökoormus kasvab märgatavalt. See tähendab aga, et parlamendi töö tuleb ümber korraldada, et me saaksime toimida tõhusalt, demokraatlikult ja avatult viisil. Tulevikus ei ole parlament enam arutlev kogukond, vaid äärmiselt tähtis õigusloomeorgan, mis mõjutab eurooplaste elusid. See nõuab vastutustundlikku parlamenti; see tähendab, et parlamendiliikmed peavad olema valmis end kurssi viima väga paljude küsimustega ning mitte lihtsalt kuulama näiteks ühte või kahte lobitöötajat.

Järgmisena soovin rääkida välispoliitikast. On viimane aeg mõelda uue parlamendi, kõrge esindaja ja komisjoni presidendi volituste ja pädevuse peale välispoliitika küsimustes. Muidu tekivad probleemid. Muidu ei tea nad välismaailmas, kellega ühendust võtta. Me kõik teame, et kulsside taga toimub raevukas vaidlus nende volituste omavaheliste seoste üle, kuid see võiks olla avatud arutelu. Lisaks sellele on erinevate osalejate volitusi käsitlev arutelu minu arvates olulisem, kui arutelu isikkoosseisu üle. See on tõesti tähtis.

Lõpetuseks sooviksin lisada veel ühteist välispoliitika kohta. Loomult jääb see muidugi valitsustevaheliseks, kuid me soovime, et EL saaks rääkida ühe ühtse häälega ning see nõuab kindlasti tõelist suhtumise muutmist liikmesriikide poolt. ELi kliimamuutuste komisjon külastas just Indiat ning me saime teada, et inimesed ei tea praktiliselt midagi EList ning indialastele ei oma EL olulist tähendust. Neile loeb see, kui president Sarkozy või peaminister Brown nende juurde visiidile tuleb. Lisaks sellele on ELi välisministrite päevakava välisriikide külastamisel täiesti riiklik. Kui üldse, siis ELi vaid mainitakse, kuid ei enam. Kui see jätkub, peame kindlasti veel kaua ootama, kuni EL muutub tugevaks osalejaks välispoliitikas.

Roberts Zile (UEN). – (LV) Täna teid, hr president. Võib-olla nende jaoks, kes soovisid põhiseaduse lepingu ratifitseerimist, ei ole Lissaboni leping suur edusamm, kuid kahtlemata ei ole see edusamm ka nende euroskeptikute jaoks, kes ei soovinud näha enam ühtegi uut ELi lepingut. See tähendab, et tegemist on klassikalise poliitilise kompromissiga ning sellisena tuleks see ka kõikides ELi liikmesriikides ratifitseerida. Kindlasti on Lissaboni lepinguga kasvanud Euroopa Parlamendi vastutusvaldkondade arv ning see seab meile uued kohustused. Ka Euroopa institutsioonid tervikuna peavad näitama Euroopa kodanikele, et nad suudavad majanduslikult tundlikes valdkondades üles näidata tõelist Euroopa solidaarsust, et me ei jõuaks uue energiasolidaarsuse eritingimusteni, nagu juhtus Euroopa territooriumil vaba turu põhimõtte kehtestamisel teenuste direktiivi kaudu. Kuna paljud sõltuvad meist, loodan ma väga, et kõikide liikmesriikide esindajad nii parlamendis kui ka teistes Euroopa institutsioonides mõistavad, kui oluline selle näitamine on Euroopa kodanike jaoks. Täna teid.

ISTUNGIT JUHATAB: GÉRARD ONESTA

Asepresident

Esko Seppänen (GUE/NGL). – (FI) Hr president, volinik, Ungari parlament ratifitseeris Lissaboni lepingu enne, kui see oli ametlikult meile saadetud. Seega ei teadnud parlament, millega ta nõustus. Küsimuses, milles Euroopa Parlamendil puudub teovõime, on meid tehtud naerualuseks, kuna meil ei ole arutelu aluseks võtta lepingu konsolideeritud versiooni. Sellela on lepingut võimatu lugeda nii meil kui ka ELi kodanikel.

Meie fraktsioon on lepingu vastu. EL militariseeritakse ning hakkab muutuma sõjaliseks liiduks. See ei edenda sotsialistliku Euroopa huve ega ühtki ideaalset demokraatia vormi. Lepingu kohaselt kohustuvad liikmesriigid suurendama sõjalisi vahendeid väljaspool nende territooriumi ja nende endistes asumaades toimuvate operatsioonide jaoks.

ELi sõjalisi operatsioone saab teostada ÜRO mandaadita, st rahvusvahelise õiguse seisukohast ebaseaduslikult. Kui Euroopa Tulevikukonvent kohtus, ei olnud artiklit kohustusliku ÜRO mandaadi kohta. Selle blokeerisid NATOsse kuuluvad ELi riigid, kellele ei ole võõras kontseptsioon osaleda ebaseaduslikes sõdades, nagu näiteks Iraagis toimuv sõda. Samuti kasutab EL NATO-le alluvaid vägesid, et levitada rahu ehk siis teiste sõnadega sõda teistes riikides. Samu relvi kasutavad ka NATO kiirreageerimisüksused. Lissaboni leping on täielikult kuulekas NATO-le ning aitab ELil NATOga toimida.

On ebaselge, mida on silmas peetud ELi oma kollektiivsete ja sõjaliste tagatiste all. Kui liikmesriigid annavad kõik neile kättesaadavad vahendid teiste liikmesriikide abistamiseks, siis võivad kõik need vahendid olla ka sõjalist laadi. Kui see peaks juhtuma ja neid peaks kasutatama, muutub ka EL sõjaliseks liiduks.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – Hr president, olen vastu Lissaboni lepingut käsitlevale raportile, mida üritatakse sellest täiskogust kiiresti läbi lasta enne, kui liikmetele antakse leping loetaval ja kontekstilisel kujul.

Meile on saadetud muudatusettepanekud, mis sellisel kujul on mõttetud. Kas me annaksime siin täiskogus oma hääle teistele raportitele, tuginedes vaid muudatustele ja nägemata dokumenti ennast? Kas me peaksime seda raportit lihtsalt uskuma? Meie valijad ei ole meid Strasbourgi saatnud seadusandjana mitte selleks.

Olen pärit Iirimaaalt. Meil tuleb referendum. Kuna uudised sellest levivad, siis palutakse minult lepingut iga päev. Kui pean neile ütleva, et see on loetamatul kujul, ei suuda nad seda uskuda. Kuid kui ütlen neile, et see on valitsustevahelise konverentsi seadlusega nii, on nad vihased.

Ma ei kahtlegi, et see tunne on veelgi võimsam neil pettunud Euroopa rahvastel, kellele ei võimaldatagi referendumit. Võin vaid ette kujutada, kuidas inimesed reageerivad, kui nad kuulevad, et nende Euroopa Parlamendi saadikud lasid läbi raporti, mis käsitleb lepingut, mida me pole lugenudki.

Ma pühendan teid ühte saladusse. Meie kodanikud on intelligentsed, mõtlevad inimesed ja suudavad mängida oma demokraatlikku rolli nende endi juhtimisel. Ning see, mida me teeme täna siin ja kogu selle Lissaboni protsessi jooksul, on meie kodanike reetmine; nende samade kodanike, kelle koostööd ja rasket tööd me vajame Euroopa projekti edasiviimiseks.

Ma hoiatan teid: ärge olge üllatunud, kui ühel päeval need samad pikalt kannatanud kodanikud keelduvad koostööst.

Ashley Mote (NI). – Hr president, ma küsiksin, et kui Lissaboni leping on nii hea, siis miks on sellele nii raske ligi pääseda. Kas sellepärast, et liikmesriigid on muudetud ELi teoreetilistest käskijatest selle teenriteks? Kas sellepärast, et sellega sätestatakse pigem seadus, mitte aga raamistik õigusloomeks? Kas sellepärast, et lepinguga ei pakuta kontrollimehhanisme tulevaste seadusandjate kontrollimiseks? Kas sellepärast, et sellega konsolideeritakse volitused end kordavale bürokraatiale?

Nagu eelminegi leping, annab ka see ELile alalise õiguse haarata suuremad volitused edasiste kokkulepeteta – ennekuulmatu võimuhaaramine. Sellised ebademokraatlikud volitused on Ühendkuningriigis ebaseaduslikud, sest ükski Briti parlament ei saa siduda oma järeltulijat. Pr Wallström ütles, et sõnast „põhiseaduse“ on loobutud, et vältida probleeme brittidega – täiesti õige! Me peaksime lahkuma, võttes kaasa oma 2 miljonit eurot, mis tunnis kulub, ja meil kõigil oleks parem.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Hr president, pr asepresident, nõukogu eesistuja, ma ei saa enam aru Ühendkuningriigi Sõltumatus Partei ja teiste erakondade esindajate sõnavõtudest. Mulle õpetati, et parlamentaarne demokraatia Westminsteri süsteem tagab täieliku demokraatliku õiguspärasuse. Just see on siin sündimas. Meid on valinud hääletajad ning me teeme otsuseid, just nagu meie kolleegid liikmesriikide parlamentides, ning meil on täielik demokraatlik õigus seda teha. Mis siin populistlikul moel sünnib, on see, et hävitatakse parlamentaarne demokraatia autoriteeti ning selle eest tuleb vastutust kanda.

(Aplaus)

Teine asi, mida ma sooviksin mainida ning mille eest ma tänan hr Corbetti ja hr Méndez de Vigot, on see, et on selge, et kõnealune leping sulgeb Euroopa Liidus demokraatliku möödahiilimisvõimaluse. Euroopa Parlamendile antakse täielik kaasotsustamisõigus, komisjoni presidendi valib Euroopa Parlament, kes peab ratifitseerima ka rahvusvahelised lepingud, liikmesriikide parlamente tugevdatakse – ma ei taha laskuda üksikasjadesse. See, mida me Euroopa Liidus teeme, on ainulaadne, sest me ei lahenda meie rahvaste vahel olevaid ja sinna jäävaid erinevaid huvisid enam tankide ja relvadega nagu varem, vaid arutelude ja demokraatliku hääletusega.

See on tõeline, suurepärane erinevus võrreldes sellega, mis on Euroopa ajaloos siiani toimunud, ning kõike seda oleme saavutanud, tuginedes vaid riikide ja inimrühmade võrdsusele. Me peaksime sellest eeskuju võtma. 60 aastat on Lääne-Euroopal õnne olnud ning alates Euroopa taasühendamisest 1990. aastal on paljud Euroopa piirkonnad saanud seda maitsta. Nüüd soovime seda tugevdada, et see sisemine rahuprotsess annaks meile võimaluse kõnealuse lepingu abil teha otsuseid paremini ning et me suudaksime toime tulla tuleviku väljakutsetega ja hakkama saada energiavarustuse kindluse, välis- ja julgeolekupoliitika, terrorismi ja teiste valdkondadega seotud probleemidega. See on vastus neile väljakutsetele. Hr Méndez de Vigo tsiteeris Paul

Valéryd ning mina sooviksin teda tsiteerida veel kord: „Euroopa kas ühineb või saab temast Aasia kontinendi liide.“ Just selles on mõte. Kas Euroopal on võimalus ellu jääda koostööd tehes, jõude ühendades ja pakkudes neile demokraatlikku autoriteeti ja juhatust, või kaome eurooplastena globaalsesse korda?

(Aplaus)

Enrique Barón Crespo (PSE). – (ES) Hr president, nõukogu eesistuja, komisjoni asepresident, daamid ja härrad, sooviksin tervitada seda minu kolleegide hr Corbetti ja hr Méndez de Vigo koostatud raportit, sest tegemist on raportiga, mis on järjepidev sellega, mida Euroopa Parlament on algusest peale teinud.

Olen kindel, et presidendid, nagu näiteks Robert Schuman ja Paul-Henri Spaak või siis Konrad Adenauer, oleksid Lissaboni lepingule alla kirjutanud, eelkõige sellepärast, et Spinelli lepingule tuginedes määratletud tee, mis 1980. aastate keskel inspireeris põhiseaduse lepingu kuju võtnud tee, on nüüd realiseerunud Lissaboni lepingus, Euroopa Liidu jaoks avatud põhiseaduslikus protsessis. Selles osas leian ma, et raport sätestab tehtud edusammud ja kaitseb neid. Samal ajal on see siiski raport, mis on osa soovist konsolideerida Euroopa Liit kui poliitiline ja demokraatlik liit.

Sooviksin märkida ära tähelepanekud seoses õppetundidega, mida me peame õppima, ja eelkõige põhiseaduse lepingu ratifitseerimise osas. Need, kes ei soovi edasi liikuda, räägivad väga palju referendumitest. Mina loomulikult osalesin referenduml, mille me minu riigis korraldasime ja võitsime. Me peame selgeks saama, et seda, mida me otsustame koos, ei saa allutada sellele, mida otsustab väike vähemus.

Peame mõtlema kui demokraadid sellest, kuidas kõik koos ratifitseerida soovitud. On vastuvõetamatu sõltuda sellest, mida väike vähemus võib teha, ja ma arvan, et see on väärtuslik õppetund tulevikuks.

Hr president, ma sooviksin lõpetada ühe tähelepanekuga: Euroopa Parlament on alati olnud Euroopa esirinnas. See tähendab, et peame nüüd alustama tööd mitmete poliitiliste otsustega, mis tuleb vastu võtta enne järgmisi valimisi, sest reaalsus on selline, et kõnealune leping peaks jõustuma 1. jaanuarist 2009. Demokraatia, kaasotsustamismenetluse, ametissenimetamiste ja Euroopa Parlamendi kohandamise seisukohast on veel väga palju ära teha.

(Aplaus)

Marian Harkin (ALDE). – Hr president, olles vaid üks 13st selle täiskogu liikmest, kellel on võimalus hääletada Lissaboni lepingut käsitleval referenduml, on mul hea meel anda sellele oma toetus. Nagu mis tahes dokument, ei ole ka see täiuslik, nagu volinik Wallström ütles. Tegemist on kompromissiga, kuid see ikkagi liigub õiges suunas.

Ajaliste piirangute tõttu piirdun oma märkustes vaid ühe teemaga. Lepinguga säilitatakse subsidiaarsuse põhimõte, mille kohaselt võtame otsuseid vastu kõige sobivamal tasandil.

Iirimaal on üks vastuhääletajate kasutatav argument see, et Lissaboni leping on end ise muutev, kuigi artikli 48 lõige 4 sätestab üsna selgelt, et lepingusse tehtavad mis tahes muudatused jõustuvad alles pärast seda, kui kõik liikmesriigid on need ratifitseerinud kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega. Selles peitubki subsidiaarsuse olemus.

Mis mind siin täiskogus toimuva arutelu puhul kohati üllatab, kuigi vist ei peaks, on see, et need, kes räägivad liikmesriikide suveräänsusest kõige pikemalt ja kõvemini, on just need, kes püüavad kahjustada seda suveräänsust, pidades liikmesriikidele loenguid ja kiusates neid vajaduse pärast läbi viia referendum, samas kui riiklikud õigusaktid ja seega ka suveräänsus ja subsidiaarsus näevad teisiti ette. Lissaboni lepinguga säilitatakse liikmesriikide suveräänne õigus teha selliseid otsuseid ning see on just üks paljudest põhjustest, miks ma seda lepingut toetan.

Konrad Szymański (UEN). – (PL) Hr president, Lissaboni lepingu osas kompromissi saavutamine oli kõikidele kaasatud osapooltele väga raske, seega olen ma hämmastunud, lugedes sellest raportist sõnu, mis pole midagi enam kui vaid ELi põhiseaduslikuks muutmisele suunatud kampaaniate ettevalmistus.

Teeksin pigem ettepaneku, et me lepiksime sümbolite puudumise, nõukogu hääletussüsteemi osas tehtud kompromisside või kõrvalejäämise klauslite või nõusolekuklauslitega. Samuti teeksin ettepaneku leppida asjaoluga, et konvendi meetod on toonud ELile probleeme, millest oleme suutnud jagu saada traditsiooniliste valitsustevaheliste läbirääkimistega.

EL ei vaja alalist arutelu institutsioonide vahel, vaid poliitilist tahet ning ühiste ja kasulike eesmärkide rakendamist.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Daamid ja härrad, on tore näha, et Euroopa Parlament haarab ohjad Lissaboni lepingu ratifitseerimise protsessis ja jälgib seda aktiivselt. Mul on hea meel, et mul oli võimalus osaleda Euroopa Tulevikukonvendi töös ning tegeleda 18 kuud põhiseaduse lepingu eelnõu koostamisega, vaatamata asjaolule, et see ei olnud edukas. Sellele järgnenud Lissaboni leping kujutab endast poliitilist kompromissi ning tegemist on tasakaaluka ja hea dokumendiga.

Lisaks teistele tähtsatele reformidele laiendab see dokument ka kaasotsustamismenetlust: meie jaoks Euroopa Parlamendis tähendab see seda, et see täiskogu saab rohkem võimu kui eales varem asutamisest alates. Ma tervitan seda asjaolu kui tunnistust poliitika kaasajastamisele ja demokratiseerimisele 21. sajandi Euroopas. Samal ajal pakub dokument hetkel 27 liikmesriigist koosnevale Euroopa Liidule rohkem paindlikkust. Vastavalt sellele näeme liikmesriikide parlamentide osaluse kasvu Euroopa Liidu dokumentide ettevalmistamisel. Seoses sellega pean ma avaldama kahetsust Slovakkias valitseva olukorra üle: põhiseaduse lepingu ratifitseerimisega seal probleeme ei esinenud, kuid praegune ratifitseerimine on muutunud poliitiliste mängude tulemusena mõneti problemaatiliseks. Olles seda öelnud, usun ma, et ka Slovakkia poliitikutud saavad aru, kui vajalik kõnealune dokument on ning et ratifitseerimine toimub probleemideta.

Lubage mul lisada vaid üht. Hr president, arutelud siin täiskogus toovad esile erinevused selles, kuidas Euroopa Ülemkogu ja Euroopa Parlamenti tajutakse. Arutelud näitavad, et teabevahetus selles valdkonnas ei ole tõenäoliselt väga hea; tegelikult on küsimärgi alla seatud Lissaboni lepingu allkirjastanud peaministrite allkirjad. Ning see on üpris tõsine küsimus.

Alexander Stubb (PPE-DE). – Hr president, enne kui esitan oma harjumuspärased kolm märkust, sooviksin käsitleda küsimust, millest hr Farage Ühendkuningriigi Sõltumatuse Parteist rääkis. Ta mainis sõna „arad“ (*chicken* – ingl. k. ülekantud tähenduses). Me võime ehk oodata, et hääletuse ajal midagi juhtub, ja ma sooviksin öelda, et sa oled selline, milline sa oled hääletamisel. Eks näis, milline Ühendkuningriigi Sõltumatuse Partei välja näeb.

Mul on kolm märkust. Esiteks see, et Euroopa Liidus oleme pidevas muutuste protsessis. Me olime siin ja käsitlesime sarnast raportit kaks aastat tagasi ning ma tõesti sooviksin õnnitleda raportööri hr Corbetti ja hr Méndez de Vigot hästi tehtud töö puhul. See, mis juhtus 2005. aastal, oli ebaõnn. Sellest ajast oleme tegelenud kriisiohjamisega. See on see, mis Euroopa tegelikult on. Me peame lahendama probleeme; lahendasime lepinguga seatud probleemi ja loodetavasti saame nüüd edasi minna.

Teiseks arvan ma, et meie ees olev leping on Nice'i lepingu suurepärane edasiarendus. See on edasiarendus tõhususe mõttes: hakkame rohkem kasutama kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamist, saame juriidilise isiku staatuse, välissuhete osas saame palju juurde ning häid asju kaasneb ka justiits- ja siseküsimustes. Samuti paraneb demokraatia. Euroopa Parlamendi volitused suurenevad, põhiõiguste harta viiakse lepingusse sisse ning liikmesriikide parlamendid saavad rohkem volitusi. Seega on mitmel viisil tegemist Nice'i lepingu suurepärase edasiarendusega.

Minu kolmas ja viimane märkus käsitleb seda, et on aeg edasi liikuda. Ma õnnitlen neid viit riiki, kes on lepingu juba ratifitseerinud. Mida kiiremini suudame kõnealuse lepingu läbi suruda, seda parem meile kõigile, sest on aeg edasi liikuda, keskenduda tegelikele probleemidele, õigusloomele, tarkade Euroopa otsuste vastuvõtmisele. Kui me seda teeme, ei tohi me siiski unustada, et meil on visioon. Nägemus ühendatud Euroopast, sest Euroopa Liit on vaid organisatsioon, mis on andnud meile neli asja. Need neli asja on rahu, õitseng, stabiilsus ja turvalisus.

Bernard Poignant (PSE). – (FR) Hr president, lepingud on kui sünnitused: mõnede puhul on vaja epiduraali, teiste puhul keisrilõiget. See siin langeb teise kategooriasse ning küll te näete, et temast sirgub kaunis laps.

Me pidime selle puhul kaks korda proovima, kuid see on nüüd möödas. Leping ei ole täiuslik ega täielik, kuid see on parem kui mitte midagi. Ennekõike viiakse sellega lõpule 9. novembril 1989 alanud mandri taasühinemine. Omal moel lõpetab see ka Teise maailmasõja. Loomulikult on lepingut süüdistatud liberaalse Euroopa kindlakäelises loomises. No ei, see oleks võinud ka totalitaarne olla! Loodan, et kõnealune leping ei tähista ühe ajastu lõppu, vaid teise algust.

Ootan juba põnevusega, mil saame teada, kellest saab Euroopa president, sest kogu maailm jälgib, keda valitakse, ning see isik loob institutsiooni. Juba tahaksin öelda sellele isikule: „Ära jää oma kabinetti. Mine käi kogu Euroopa läbi; mitte ainult pealinnad, vaid iga Euroopa piirkond.“ Sooviksin talle öelda: „Mine käi kogu Euroopa läbi. Käi paikades, kus eiratakse vabadusi, piiratakse inimõigusi ning kus on ikka veel sõda ja konfliktid. Näita, et Euroopal on nimi, nägu, aadress ja telefoninumber.“ Arvan, et sel isikul, olgu ta siis mees või naine, on määrav roll. Saame näha, mida selle ametikohaga peale hakatakse.

Juba viie aasta pärast 2014. aasta juunis on kohtumised. Leping on kas olnud heaks kogemuseks, tõestanud oma tõhusust ja kodanikud on selle omaks võtnud või siis on armastus Euroopa vastu kadunud. Seepärast saab parlamendi tulevane ametiaeg tõenäoliselt määravaks selles osas, mis puudutab kodanike pühendumust Euroopale.

Cristian Silviu Buşoi (ALDE). – (RO) Daamid ja härrad, kõigepealt sooviksin ma õnnitleda raportööre. See on tõepoolest väga hea raport.

Hoolimata liidu sümbolitest loobumisest ning kõikidest Euroopa Ülemkogu juuni kohtumisel ja valitsustevahelisel konverentsil tehtud kompromissidest, jääb Lissaboni reformilepingusse alles enamik tähtsatest, endisest põhiseaduse lepingust pärit uuendustest ning leping kujutab endast suurt sammu edasi Euroopa Liidu reformimisel. Olen enamjaolt rõõmus Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide rolli suurenemise üle otsuste tegemisel Euroopa Liidus.

Minu kodumaa Rumeenia oli üks esimesi, kes ratifitseeris lepingu parlamendiliikmete väga suure häälteenamusega. Minu arvates on raporti järeldustest kõige tähtsam kümnes. Isegi kui lepingu ratifitseerimine leiab peaaegu kõigis liikmesriikides peale ühe aset liikmesriikide parlamentides, siis usun, et Euroopa Liidu riikide inimeste teavitamine on äärmiselt oluline, et institutsionaalsed reformid oleks võimalik edukalt läbi viia.

Kõnealusest lepingust teavitamine on Euroopa institutsioonide kohus. On meie, st iga Euroopa Parlamendi liikme kohus minna oma kodumaale ja selgitada kodanikele, keda me siin esindame, Lissaboni lepingu eelseid Euroopa ülesehitamise tuleviku jaoks.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Hr president, pärast kaks aastat kestnud arutelu väga vastuolulise lepingu üle, mille Prantsusmaa ja Madalmaad tagasi lükkasid, on meil õnnestunud jõuda kompromissile ja nõustuda tekstiga, mis peaks päästma Euroopa rahvad. On vaid üks probleem: kõik on nõustunud ja mõned on tegelikult juba vastu võtnud teksti, mida veel konsolideeritud versioonis olemas pole. Tegelikult tunnistasid raportöörid seda parlamendile esitatud dokumendi lõikes 9.

Lissaboni leping on tehtud kättesaadavaks vaid lepingutesse tehtavate muudatuste nimekirjana. Isegi selle parlamendi liikmed ei ole näinud konsolideeritud teksti, ammuigi siis mitte liikmesriikide kodanikud. Kas väidetak ELi lähenemine oma kodanikele peabki niimoodi välja nägema; lähenemine neile kodanikele, kellelt võetakse ära õigus referendumile, aga ka võimalus tutvuda tekstiga, rääkimata ühestki arutelust sel teemal? Kas selline olukord tekkis vaid tehnilistel kaalutlustel või on asi selles, et selle meistriteose autorid püüavad taas kord midagi varjata?

Põhiseaduse lepingu ja Lissaboni lepingu ratifitseerimise ajalugu näitab, et ELi juhid on põlglikud Euroopa rahvaste ja demokraatlike protseduuride suhtes. Seepärast peaks kõnealuse raporti tagasi lükkama.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Hr president, Eurobaromeeter näitab alati, et umbes 30% Euroopa kodanikest on euroskeptikud ja õnnetud. See 30% on väga huvitav. See paistab eriti meeldivat protestirühmadele ja teistele, kel puudub oma poliitika, kuid tahavad kuuluda selle 30% hulka. See paistab meeldivat neile, kel puudub poliitika, mille järgi neid oleks võimalik identifitseerida; euroskeptitsism on justkui sirm, mille taha peituda. See 30% paistab ligi tõmbavat ka neid, kelle poliitika ei saa teistele kunagi vastuvõetavaks.

Euroskeptitsism on väga kasulik maskeerimise ksenofoobidele. Skeptiline olemist peetakse vastuvõetavaks, vähemalt selle 30% arvates. Seepärast peaksime seda tausta silmas pidades kaaluma referendumite vajadust. Asjasse kaasatud ei ole tegelikult mures referendumite pärast; nad ei soovi suurendada demokraatiat, pigem soovivad nad seda 30% protestipotentsiaali rakendada ja kasutada oma eesmärkide saavutamiseks.

See sama 30% euroskeptikuid pälviv tähelepanu siiski ka teisest küljest. Nad esindavad teatud meediale turupotentsiaali. ELi vastane protest müüb hästi – näeme seda iga päev kõmuajakirjanduses. Minu kodumaal Austrias piisab vaid pealkirjadele pilgu heitmisest, et teada, millest jutt käib. Asi ei ole arvatavas suures reetmises või siis ELi „teatris“. Oluline on tagada, et see 30% jätkuvalt ostaks ajalehte iga päev.

Kes võiks olla riikliku referendumiga vastu? Mitte keegi ei saaks olla riikliku referendumiga vastu, kuid siis peaks neid kasutama sagedamini ja palju enamate teemade korral – siiski seda ei juhtu. Põhimõtteliselt tuleb protest kasuks vaid ajalehe enda potentsiaalsele turuosale, selle võimalusele domineerida; see ei teeni demokraatia huve. See on tõesti midagi sellist, mida tuleks tänasel päeval märkida.

(Aplaus)

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Hr president, sooviksin õnnitleda oma kolleege suurepärase raporti puhul ning edastada teile täna kolm uutist, millest kaks on suurepärased ja üks on halb. Heade uudiste esimene osa on see, et Poola ratifitseeris Lissaboni lepingu. Eile läbis seaduse eelnõu Poola valitsuse ning Poola seim ja senat arutavad seda 27. veebruaril. Sooviksin rõhutada, et lepingut toetab väga suur enamus parlamendist.

Hea uudise teine osa on see, et Poola rahvas toetab Euroopa projekti äärmiselt tugevalt. Viimaste uuringute andmetel on 83% poolakatest rahul ELi liikmelisusega. Sellist laiaulatuslikku toetust arvestades oleks referendum ebaoluline. Palun ärge unustage, et minu kaasliikmed, kes täna siin täiskogus referendumit korraldama kutsuvad, räägivad vaid enda eest.

Kolmas, halb osa uudisest on see, et kahjuks on Poolal siiani kahtlusi põhiõiguste harta osas, seega peale brittide on poolakad ainus rahvus, kes ei saa sellest saadavaid kasusid nautida. Seepärast palun nõukogul ja eesistujariigil Sloveenial ette valmistada mehhanismi lihtsustatud osalemiseks, mis võimaldaks Poolal ja võib-olla tulevikus ka Suurbritannial osaleda põhiõiguste hartaga seotud tegevustes.

Roger Helmer (NI). – Hr president, lubage mul alustuseks vastata meie heale kolleegile hr Barón Crespole, kes ütles, et me ei saa lubada väikesel vähemusel takistada Euroopa projekti.

Minu kodumaal näitavad arvamusküsitlused, et umbes 75% brittidest soovivad referendumit ja 2/3 neist hääletaks vastu. Kui hr Barón Crespo arvates on see väike vähemus, siis saan vaid öelda, et mina nii ei arva.

Nagu mitmed kolleegid on märkinud, hääletame tegelikult millegi üle, mida me ei saa lugeda. Meil puudub konsolideeritud tekst. See on täielik skandaal!

Paljud täiskogu teisest servast ütlevad meile, et see on hea. Ma olen ikka ja jälle kuulnud, kui hea see on. Kui see tõesti on hea, siis miks mitte minna tänavatele ja väita seda inimeste ees referendumit käigus? Miks te siis hirmunult põgenete?

Täna loobub Euroopa projekt taotlemast demokraatlikku õiguspärasust. Täna hääletame ümbernimetatud põhiseaduse lepingu üle moel, mis näitab koletuslikku põlgust Euroopa kodanike ja demokraatlike väärtuste vastu. 2005. aastal lükkasid Prantsusmaa ja Madalmaade hääletajad põhiseaduse lepingu otsustavalt tagasi.

Ma olen hämmastunud Euroopa juhtide varjamatust jultumusest, kes on muutnud pakendit, kuid toovad nüüd sisu tagasi, trotsides avalikku arvamust. Enamus Euroopa Parlamendi Prantsusmaa ja Madalmaade liikmeid toetavad seda raportit. Ma ei kujuta ette, kuidas nad oma valijatele otsa vaatavad. Ma ei tea, kuidas nad öösiti magada saavad.

Ühendkuningriigis on Töölispartei murdnud oma püha vannet korraldada referendum, kuigi kampaaniarühma korraldatud postiküsitlus näitas, et enam kui 80% valijatest hääletas referendumit poolt.

Surudes selle meetme läbi avalikust vastuseisust hoolimata, lõhute te Euroopa alustalasisid, mida te nii väga ehitada soovite. Me peame kuulama inimesi. Nad nõuavad referendumit.

Jens-Peter Bonde (IND/DEM). – Hr president, hr Corbett on meile nüüd näidanud lepingu nn konsolideeritud versiooni 10 korda. See versioon ei ole konsolideeritud sellisel viisil, mis võimaldaks otsustada, sest see näitab teksti nii, nagu me oleksime Lissaboni lepingu juba heaks kiitnud. Konsolideeritud versioon on väljaanne, milles lisatav tekst on toodud paksus kirjas ja välja jäetav tekst on toodud kaldkirjas, võimaldades seda kohaselt kaaluda.

Volinik Wallström lubas meile sellist versiooni...

(President katkestas kõneleja)

Rihards Pīks (PPE-DE). – (LV) Hr president, komisjoni asepresident, nõukogu eesistuja, kuulates täna mõningaid oma kaasliikmeid, mõistsin ma ürikutes kirja pandud vana tõde: kritiseerida ja maha teha on lihtne, kuid ehitada maja, luua tempel on pikaajaline ja raske ülesanne. Pean kõnealuse lepingu kriitikutele meelde tuletama, et selle alus – Lissaboni leping, põhiseaduse leping – loodi Euroopa ajaloo lõige laiema esindatusega demokraatlikul foorumil, kus osalesid valitsusvälised organisatsioonid ning viibis juures massimeedia. Seepärast sooviksin täna õnnitleda oma kolleege hr Méndez de Vigot ja hr Corbetti, kes on koostanud raporti, mille üle me nüüd kavatsime hääletada. Tegelikult on see raport väga hea kokkuvõtte ning hr Bondel on õigus, kui ta ütleb, et konsolideeritud versioon on hetkel kättesaadav vaid inglise keeles. Seepärast teen ettepaneku, et see dokument avaldatakse brošüürina kui väga hea kokkuvõtte, kuna mitte kõik ei loe tervet lepingut. Puudutades nüüd lepinguga võetud tegelikke seisukohti, räägiti paljudest headest

asjadest ning samuti esitati kriitikat. Mulle tundub, et on väga hea, et sõnastatud on ühine välis- ja julgeolekupoliitika, aga ka vajadus ühise energeetikapoliitika järele. Samas on kahju, et puuduvad uued vahendid nende poliitikate elluviimiseks – ei komisjonile ega parlamendile ole antud selliseid vahendeid. Mida see siis tähendab? See tähendab, et meil on veel tööd teha: kehtestada ja rakendada need poliitikad. Seepärast on tegelikult pool tööst juba tehtud: põhi on loodud, kuid ülejäänud töö, see teine pool, nimelt praktikasse rakendamine, ootab veel ees. Soovin meile kõigile edu. Tänan teid.

Adrian Severin (PSE). – Hr president, Lissaboni lepingu häid külgi on mainitud ning kirjeldati ka edusamme, mis kaasnevad lepinguga tõelise kodanike liidu jaoks. Rõhutati ka lepingu kiire ratifitseerimise vajalikkust. Lubage mul sellele lisada kaks murelikku märkust.

Esiteks on turg globaliseerunud, organiseeritud kuritegevus on globaliseerunud, vaesus on globaliseerunud ning sisserändajate lained tuletavad meile seda reaalsust meelde iga päev. Kui auto-, arvuti-, lennu- ja teraseettevõtted ühinevad, tekivad uued või uuendatud globaalsed jõud. Sellele vaatamata jääb Euroopa jagunenuks. Kosovos käiv jagamine, mida mõned portreerivad kui legalistide ja realistide vahelist lahingut, on kõige hiljutisem ja hirmutavam näide, et rahu ja õigus ei ole Euroopas veel tagatud.

Seda silmas pidades ei ole kõrvalejäämise või nõusolekuklauslite kinnisidee viis, kuidas kaitsta riiklikku suveräänsust nn Euroopa imperialismi eest, vaid hoopis viis saata iga meie liikmesriiki kolkalikku ebaolulisusse ja lõpuks ka ebakindlusse.

Minu teine mure on see, et keegi on jätnud lepingust välja viited sümbolitele, kartes, et Euroopa sümboolid võiksid varjutada riiklike sümboleid. Teisest küljest tõestab riiklikus elus kodanike demokraatliku osalemise puudumine iga päev seda, et meie riiklikud müüdid on väsinud. Euroopa Sõe- ja Teraseühendus suutis inimesed kokku tuua, kõnetades mitte ainult nende mõistust, vaid inspireerides ka nende südant. Tegemist oli müüdigaga seostatud plaaniga.

Lissaboni leping kujutab endast järjekordset suurepärase plaani, kuid temas puudub hing. See mitte ainult ei nõrgesta Euroopa Liidu võimekust inspireerida kodanikke, vaid ka iga liikmesriigi võimekust ennistada oma riiklikud müüdid.

Muus osas jagan ma raportis esitatud ideesid ning kiidan raportööre nende suurepärase töö eest. Jagan kõiki nende seisukohti ning arvan, et nad tegid head tööd. Loodan siiski, et ühel päeval võime kõik hüüda: „*Habemus tractatum rei publicae Europae.*“

Jean-Luc Dehaene (PPE-DE). – (NL) Hr president, nagu Euroopa integratsiooni isad seda alati ütlesid, viiakse seda integratsiooni ellu sammhaaval. Mõnikord on sammud väikesed ning mõnikord on nad suured. Raportöörid on väga selgelt rõhutanud, et Lissaboni leping on Euroopa jaoks tähtis kvalitatiivne samm edasi; võiks isegi öelda, et tegemist on pika hüppega. See on võrreldav Rooma lepinguga, kui me lõime ühisturu, ning ühtse Euroopa aktiga, millega kaasnes ühtne turg, ja Euroopa Liidu lepinguga, mis tõi kaasa rahaliidu. Euroopa Liidu leping kujutas endast ka tagasihoidlikku sammu poliitilise liidu suunas.

Varustades liidu juriidilise isiku staatusega ja kaotades sambad, annab Lissaboni leping Euroopale kindla poliitilise mõõtme. Euroopa vajab lepingut, et olla globaalne tegutseja tänases globaliseerunud maailmas ja seega sätestada standardid, mida see globaliseerunud maailm vajab. Lisaks muudab kaasotsustamismenetluse üldine kohaldamine otsuste tegemise selles poliitilises liidus demokraatlikumaks. Nüüd tuleb see leping ratifitseerida ning seoses sellega peaks kooskõlastatud tekst tõesti aitama saavutada parema arusaamise tehtud edusammudest.

Teksti olemasolu on siiski üks asi, kuid ratifitseerimine teine ning rakendamine on veel täiesti omaette teema: see võib olla kõige olulisem ülesannetest, millega me silmitsi seisame. Mul oli hea meel kuulda, et eesistujariik ja ka komisjon hakkavad mõtlema rakendamisele ja sellega seoses tegutsema, kuna võimalikud on erinevad suunad ning kui me pole ettevaatlikud, võime isegi vale tee valida. Seepärast on väga tähtis, et ka parlament tunneks muret rakendamise pärast, et võtta õige suund selles osas, kuidas leping peaks esindama tõelisi edusamme. On võimalik, et rakendamine tüürib lepingu hoopis teises suunas ning seda me kindlasti ei soovi. Soovime edusamme, mis sisalduvad lepingus.

Edite Estrela (PSE). – (PT) Õnnitlen raportööre hr Corbetti ja hr Méndez de Vigot nende suurepärase töö ning koostöö hea näite puhul. Portugalil oli eesistujariigina ajalooline ülesanne muuta mandaat lepinguks, Lissaboni lepinguks, mille Portugali parlament peaks ratifitseerima aprillis. Uus leping ei ole ravim kõikide Euroopa Liidu hädade vastu, kuid kujutab endast lisandväärtust demokraatiale. Euroopa Parlamendi, nagu ka liikmesriikide parlamentide volitusi suurendatakse, kuid suurendatakse ka osalusdemokraatiat – eelkõige

kodanikualgatuse kaudu, mis võimaldab ühel miljonil kodanikul paluda komisjonil esitada õigusloomega seotud algatus teatud valdkonnas; lisaks on nüüd põhiõiguste harta õiguslikult siduv.

Euroopa Liit ei ole täiuslik, kuid tema roll maailmas on asendamatu. Vajame Euroopat, mis on enam kaasatud ja mõjuvõimsam selliste maailma probleemide lahendamisel nagu näiteks kliimamuutused, toiduainetega kindlustatus, energiapoliitika, rahvusvaheline terrorism, organiseeritud kuritegevus, sisseränne jne. Hetkel on äärmiselt vajalik, et kõik Lissaboni lepingu 13. detsembril 2007. aastal allkirjastanud 27 liikmesriiki lepingu ratifitseeriks. See on otsustav etapp saavutamaks Euroopat, mis on tõhusam otsuste tegemisel, kodanikele lähemal, võimeline paremini toime tulema globaliseerumisest tulenevate väljakutsetega ja olema tõhusam välissuhetes. Igaüks meist peaks oma kohustused enda peale võtma, sest maailm ei peatu.

Samal ajal kui Euroopa püüdis välja rabeleda oma järelemõtlemisajast ja raiskas energiat, et leida väljapääs oma institutsionaalsetest probleemidest, jätkasid kasvava majandusega riigid kasvu, relvakonfliktid laienesid, kliimamuutused said ilmselgeks, energeetikaprobleemid muutusid teravamaks ja paljud inimesed surid toidu- ja meditsiiniabi puudumise tõttu. Olenemata ultranatsionalistlikest arvamustest ja euroskeptitsismist, ei saa Euroopa peatuda – ja ta ei kavatsegi seda teha.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). – (EL) Rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamuse varikoostajana ja põhiseaduskomisjoni liikmena sooviksin sissejuhatuseks öelda, et Lissaboni leping annab märku üleminekust põhiseaduslikult elitaarsuselt Euroopa ühendamise projekti reformile. Euroopa ühendatud edusammud on tagatud põhiseadusliku kahesuse, nimelt kahe samaväärset õiguslikku väärtust omava läbivaadatud lepingu kaudu.

Samal ajal kerkib siiski esile mitmekiiruseline Euroopa. Teiste sõnadega saab liit juurde paindlikkust, kuid kaotab ühise ühendamise hoos. Liikmesriigil on taas juhtpositsioon riigiüleste ja riiklike elementide vahelises dialektilises suhtes. Hiljutise Euroopa kompromissi tulemusena on tugevnenud ka parlamentaarne süsteem, sest tugevdatud on nii Euroopa Parlamendi kui ka liikmesriikide parlamentide rolli.

Daamid ja härrad, Euroopa ühendamise protsess vajab tuge. Kodanikud otsivad vastuseid poliitiliselt dünaamilistele väljakutsetele. Nad on huvitatud poliitilise väljundi kvaliteedist ja tootlikkusest. Otseselt või kaudselt muudavad nad demokraatlikult õiguspäraseks ELi otsuseid tegevad organid ja ootavad edukat tegutsemist. Ratifitseerimise katse edukas lõpuleviimine ja eelkõige Euroopa kodanike jaoks nähtavalt läbi viidud projektide jätkuv demokraatlikult õiguspäraseks muutmine sõltuvad üksikasjaliku poliitilise arutelu algatamisest ELiga peamiste poliitiliste, majanduslike ja sotsiaalsete lähenemisviiside ning Euroopa kodanike ja ELi suhte üle ning ELi positsiooni üle maailmas.

Seoses sellega ei saa olla kestva, läbipaistva ja demokraatliku dialoogi loomine tsiviilühiskonnaga vaid pelgalt ettekääne. See peab peegeldama ühendamise ettevõtmise põhjalikku politiseerimist. Euroopa Parlamendil on selles politiseerimises tähtis roll. Ma õnnitlen oma kaasliikmeid hr Corbetti ja hr Méndez de Vigot nende viljaka ja loova panuse puhul.

Proinsias De Rossa (PSE). – Hr president, see leping ei ole just täiuslik dokument. Selles on palju „kuisid“, „agaside“ ja „võib-ollasid“, sest teisiti ei ole võimalik mitmekülgsetel rahvaste perel võimu jagada. Kuid vaatamata „ei“ ütlejatele vastab see meie kodanike nõudmistele, mille kohaselt soovitakse suuremat demokraatiat ja suuremaid volitusi teha asju, mida rahvusriigid ei suuda tõhusalt ise teha: rahuvalve, kliimamuutused, ränne, finantsasjade ja turu reguleerimine ning töepoolset ka tööhõive reguleerimine.

Sel globaalse ebastabiilsel ajastul on Euroopa Liit selliste väikeste liikmesriikide nagu Iirimaa jaoks tähtsaim kui iial varem. Tänapäevane hääletus näitab taas kummalist liitu turufundamentalistide, vasak- ja paremäärmuslaste vahel, kes on kõnealuse lepingu vastu. Neil on üks ühine joon: tungiv soov piirduda rahva demokraatliku mõjuvõimuga riigipiiride taga. Multimiljonärid Murdochid Suurbritannias ja Ganleyd Iirimaa manipuleerivad küüniliselt rahvusliku šovinismiga, leidmaks tõestust, et eurooplased ei suuda jõuda oma riigi piiridest kaugemale, et reguleerida ettevõtlust ühiskonna laiemates huvides.

Teised, Sinn Féin ja nende liitlased, ei usalda kodanikke ja nende võimet luua arvestatav rahvusülene demokraatia. Nende leivanumber on hirm; hirm meie naabrite ees, demokraatlike parlamentide ees, valitsuste ja globaliseerumise ees. Nad ei suuda selgitada, kuidas parlamentidele suurema võimu andmisega kaasneb väiksem demokraatia. Nad maskeerivad kui internatsionalistid, kuid nad on vastu sellele, et naabrid üksteist ohu või rünnaku korral aitaksid. Nad keelduvad heaks kiitmast siduvaid Euroopa õigusakte, mis peaksid kaitsma meid ja meie naabreid kliimamuutuste, töötajate õiguste kuritarvitamise ja turu kuritarvitamise eest.

Hirmu külvajate relvaks on suur vale, mida siin täna on kõneosavalt esitanud pr McDonald ja pr Sinnott. Nad käänavad väsinult tõde, väitmaks, et enam kui 80% Euroopa inimeste valitud esindajatest kavatsevad purustada demokraatia, keelata inimestele alatiseks võimaluse öelda sõna sekka Euroopa ülesehitamisel. Enne Iirimaa hääletuspäeva saab selgeks, mis need kõik suured valed tegelikult on: nende erakondade hirmuunenäod, kes pole oma ajaloost midagi õppinud ning kalduvad Euroopa inimesi hukka mõistma ajaloo kordamise eest. Olen kindel, et Iirimaa otsus on jääda Euroopa keskmesse.

Avril Doyle (PPE-DE). – Hr president, Iirimaa on otsustanud ratifitseerida Lissaboni lepingu referendumi käigus, sest pärast kaalumist peeti seda vajalikuks meie kirjutatud põhiseaduse sätete kohaselt, kuid ma austan täielikult kõikide teiste liikmesriikide otsuseid ratifitseerimisprotsessi valikul.

Mõned punktid vajavad pidevat kordamist. Lissaboni leping erineb oma eelkäijast, ebaõnnestunud põhiseaduse lepingust selles osas, et ei koosne enam ühest konsolideeritud tekstist. Sellega muudetakse vaid olemasolevaid lepinguid – Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa ühenduste asutamislepinguid; lepinguid, mis on teenitult täies mahus ratifitseeritud. Lisaks on loobutud põhiseaduslikust pealkirjast ja sümboolikast ning viitest ELi lipule ja hümnile.

Enam Euroopat tähendab enam seda, millele Euroopa annab lisandväärtust oma kodanike jaoks, sest liidu pädevuste selgesõnaline määratlemine ehk siis reformileping või Lissaboni leping annab nii Euroopa Liidu parlamendile kui ka liikmesriikide parlamentidele selgema määratluse, millised on nende pädevused, ning sageli unustatakse ära, et leping annab samamoodi enam subsidiaarsust liikmesriikidele.

Reformileping võimaldab suuremat järjepidevust ELi ostuste tegemisel, eelkõige välispoliitika valdkonnas, luues uue, Euroopa Ülemkogu presidendi ametikoha; president määratakse kaheks ja pooleks aastaks ning ametiaega saab üks kord pikendada. Määratakse välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, kes ei asu mitte ainult nõukogus, vaid on ka komisjoni asepresident. Need edasiarendused ei vii siiski riiklike välispoliitika asendamiseni. Enamgi veel, olemasolev järjekorras vahelduv kuuekuuline eesistumisperiood jätkub nagu varem; see on asjaolu, mis on tihti tähelepanuta jäänud või millest on valesti aru saadud.

Erinevalt teatavatest teistest ELi lepingutest ei looda kõnealuse Lissaboni lepinguga ELi pädevuste osas uusi suuri peatükke. Uus õiguslik alus luuakse siiski patentide, turismi, spordi, kosmose ja halduskoostöö valdkonnale, tugevdatakse õiguslikku alust energiapoliitika valdkonnas ning – mis kõige tähtsam – olemasolevasse keskkonnapoliitika õiguslikku alusesse lisatakse uus selgesõnaline viide kliimamuutuste vastu võitlemise kohta.

Kõige selle pärast toetan koos kolleegidega Fine Gaelist liri valitsust. Kõik Iirimaa erakonnad peale Sinn Féini toetavad valitsust ja teevad rasket tööd, et kõnealune leping ratifitseerida ja panna inimesi seda mõistma. Sinn Féin seda ei tee, sest nad kardavad Euroopa suuremat militariseerimist, mis on irooniline, arvestades erakonna omapärast ajalugu!

Kolleegid, kuigi teie hea tahe ja toetus on enam kui teretulnud, pean ütleva paar hoiatussõna – soovides innukalt meie referendumilt positiivset tulemust, palun, et te ei annaks järele kiusatusele öelda Iirimaa valijaskonnale, kuidas hääletada. Ning komisjonil palun lõpetada norimine Iirimaa kallal haldus- ja teistes küsimustes, nagu näiteks maapiirkondade keskkonna kaitse kava (REPS), mida lepinguvastased võivad tahtlikult või mittetahtlikult valesti tõlgendada.

Mauro Zani (PSE). – (IT) Hr president, daamid ja härrad, Lissaboni lepinguga jõuab lõpule pikaleveninud ja ohtlik ummikseis. Jõuame välja kriisist stabiilse ja tõhusama institutsionaalse struktuuriga, mis on avatud edasistele arengutele. Astume uude etappi, mille käigus ma loodan olevat ruumi ka Euroopa põhiseaduse küsimuse taaskäsitlemisele.

Selleks peab tegema siiski erilisi jõupingutusi, et edendada Euroopa kodakondsust, tuginedes põhiõiguste hartale. Tegemist ei ole demograafiliste kaalutlustega, mis sobivad riiklikku, valitsustevahelisse loogikasse, vaid Euroopa kodakondsusega, mis on nurgakiviks tulevikus rajatavale Euroopa poliitilisele struktuurile. See on ka ainus viis, andmaks kõnealusele lepingule hing – hing, millest hr Severin ennist rääkis.

Seepärast on tulevik ennekõike suure, parlamendi ja Euroopa kodanike vahelise liidu käes koos nende õiguste ja kohustustega. Võib-olla on selle liidu esimeseks proovikiviks ELi uue presidendi ametikoha täitja valimine.

Jacek Protasiewicz (PPE-DE). – (PL) Hr president, teie lahkelt loal lubage mul alustada käesoleva raporti autorite õnnitlemisega, kuna nende töö käigus on valminud mitte ainult poliitiline dokument, vaid nutikas juhend lepingu uute osade kohta. Võiks peaaegu öelda, et tegemist on didaktilise abimaterjaliga õpilastele Euroopa Liidus ja väljaspool.

Hr Méndez de Vigo ja hr Corbett on oma raportit koostades esile toonud Lissaboni lepinguga kehtestatavad positiivsed muudatused, kuid on tunnistanud ka hirme, mille on kaasa toonud valitsustevahelised läbirääkimised. Tol ajal peeti Poolat üheks riikidest, kes hoidsid Euroopa integratsiooniprotsessi tagasi. Viimastest valimistest alates on siiski palju muutunud. Uus valitsus on avatum Euroopa koostööle ning mõistab, et tugevam EL on meie kodumaa Poola huvides.

Tuleks siiski meeles pidada, et osa Poola elanikkonnast kardab ELi õiguse ülemuslikkust tsiviilõiguse määruste hierarhias ning eelkõige perekonna- ja varaõiguse osas. Me vajame aega ja enam koostööd Euroopa Liiduga nende hirmude kahanemiseks ja võib-olla kadumiseks. Minu kodumaa valitsus on seepärast hoidunud allkirjastamast põhiõiguste hartat, eelkõige sellepärast, et valitses tõsine oht, et Poolas oleks ratifitseerimisprotsess tulemuslikult blokeeritud, kui oleks teisiti otsustatud.

Mul on väga hea meel, et raportit koostajad on neid asjaolusid hinnanud ja otsustanud põhitekstist välja jätta nende riikide nimed, kelle seisukohti Euroopa Parlament võiks kriitiliselt vaadelda. Lissaboni leping kujutab endast kompromissi Euroopa liitriigi unelma ja nende hirmude vahel, mis ei valitse praegu mitte uute riikide kodanike hulgas, vaid ka meie ühenduse asutajariikides. Pidades pidevalt meeles põhiseaduse lepingu ebaõnnestunud ratifitseerimist, leian, et on parem edasi minna lühikeste, kuid stabiilsete sammudega, mitte üritada suuri hüppeid, millega kaasneb alati risk kukkuda.

Meie muutumise reaalsus saabub väga kiirelt. Seepärast on kindel, et mõne aasta pärast arutleme uue teksti, uue lepingu üle, mis on saabuva reaalsuse jaoks asjakohasem. On tähtis, et suudaksime seda reaalsust aja jooksul tajuda ning Euroopa Liit suudaks jätkuvalt kohanduda uutele väljakutsetele.

Maria da Assunção Esteves (PPE-DE). – (PT) Hr president, daamid ja härrad, Lissaboni ja Rooma leping on piirideta humaansuse lähtepunktid. Unistus globaalsest ja kosmopoliitsetest õigusest lasub Euroopa Liidu ajaloo keskmel. See on ajalugu sellest, kuidas moraal juurdus institutsioonides ja muutus vanadeks poliitilisteks paradigmatideks. Järgitud meetodiks oli jagamine, kohaldatud kriteeriumiks mõistus, püstitatud eesmärgiks oli inimväärikus ning õiguste suveräänsus oli üle piiride suveräänsusest; kõigi nende teguritega sooviti muuta Euroopa koduks valgustusele.

Sel teel laiaulatusliku demokraatiani on Lissaboni lepinguga taastatud Euroopa Parlamendi parlamentaarne iseloom, murtud valitsuste Euroopa seadusandlik ülemvõim ning toodud esitsa uued juhtivad figuurid, et edendada konkurentsivõimelisi ja poliitilisi komponente ning vähendada bürokraatiat. On tõsi, et ühtsust ja kokkukuuluvust potentsiaalselt suurendav Euroopa põhiseaduse leping on edasi lükatud, kuid tekkimas on rahvustejärgne Euroopa. Paabel ehitab kahtlemata on torni.

Hartmut Nassauer (PPE-DE). – (DE) Hr president, daamid ja härrad, kuid te olete täna hommikul arutelu jälginud, siis olete märganud, et kõnealusele lepingule on esitatud suured ootused. Esiteks on ootus, et see tuleks ratifitseerida ja jõustada. Siis on ootus, et see annab Euroopa Liidule parema positsiooni, et edukalt toime tulla oma ülesandega maailmas; positsiooni, millelt liit suudab hakkama saada globaliseerumise tagajärgedega ja nii edasi ja nii edasi.

Sooviksin siia lisada veel ühe ootuse: usun ja loodan, et leping pakub ka võimaluse minna edasi Euroopa Liidu ja selle kodanike lepitamisega, kuna liidu ja selle kodanike vahel laiub lõhe. Sellele lõhele juhtisid tähelepanu Prantsusmaa ja Madalmaade referendumid ning see lõhe tuleb täita.

Liit vajab oma kodanike heakskiitu ning uus leping pakub selleks häid võimalusi. See annab liikmesriikide parlamentidele võimaluse osaleda õigusloomes. Subsidiaarsuse raames on liikmesriikide parlamendid õigustatult kaasatud. Kodanike heakskiit sõltub muu hulgas ka ELi ja liikmesriikide vahelisest ülesannete jaotusest, mis peaks olema senisest selgem ja korraldatud tasakaalukamalt. Liikmesriikide parlamendid peavad siin oma panuse andma.

Ma ei näe meid võistlemas liikmesriikide parlamentidega, kuid usun, et me peame koostööd tegema. Olen arvamusel, et liikmesriikide parlamendid peaksid samuti seda võimalust kasutama. Soovin neile esitada avalikult väljakutse seda teha. On põnev vaadata, kas see uus subsidiaarsuse järelevalve vahend on ka tõhus.

Veel üks punkt: kui me vaatame Euroopa Liitu väljastpoolt, siis näeme näidet piirkondlikust koostööst, edukast piirkondlikust meeskonnatööst, mille kohta leidub maailmas vaid üks teine näide ning see pole kaugeltki nii edukas või arenenud kui EL; selleks näiteks on ASEANi riigid. ASEANi puhul tuleb öelda, et nad jälgivad Euroopa Liitu väga tähelepanelikult, kuna püüavad teha koostööd ja anda oma panus rahu ja julgeoleku tagamisel maailmas.

Zita Pleštinšká (PPE-DE). – (SK) Daamid ja härrad, kuna Euroopa Liit vajab reformilepingut, mis muudaks liidu tõhusamaks ja kaasaegsemaks, hääletan mina selle raporti poolt, mille raportöörid hr Corbett ja hr Méndez de Vigo on Lissaboni lepingu kohta koostanud.

Lubage mul õnnitleda neid viit liikmesriiki, kes on Lissaboni lepingu juba ratifitseerinud. Olen veendunud, et Lissaboni lepingu ratifitseerimise protsess ei ole enam ohus ka Slovakkias. Vaid üks parlamentaarne partei on selle vastu; kui see välja arvata, siis on lepingule osaks saanud üldine toetus ning liikmesriikide parlamentide ülekaalukas enamus hääletab lepingu poolt.

Praegune Slovakkia opositsioon, kes on kõige rohkem ära teinud Slovakkia ühinemiseks Euroopa perega, annab oma toetuse Lissaboni lepingule niipea kui Slovakkia ajakirjandusseadus, mida on kritiseerinud sellised Euroopa institutsioonid nagu Freedom House, OSCE ja Euroopa Ajakirjanike Föderatsioon, on vastavalt nende soovitudele ümber kirjutatud.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Ungarist, reformilepingu esimesena ratifitseerinud riigist valitud Euroopa Parlamendi liikmena olen ma teadlik, et ratifitseerimisest üksi ei piisa. Siin saalis on juba mainitud, et me peame selgitama inimestele, Euroopa kodanikele, kuidas selle lepinguga pakutakse enamat riiklikest põhiseadustest, et selgitada kõnealuse reformilepingu lisandväärtust.

Euroopa poliitikutele tuleb teada anda asjaolust, et peaministrid teevad sageli vea ning kutsuvad seda institutsionaalseks reformiks. See on midagi palju enamat. Me oleme muutumas poliitiliseks liiduks ning tõeliseks huvide ühiskonnaks. Selle huvide ühiskonna raames peame Euroopa kodanikele selgelt ütleva, mil viisil annab põhiõiguste harta lisandväärtust sotsiaalõiguste valdkonnas.

Pea siinkohal eraldi mainima asjaolu, et vähemuste hulka kuuluvate üksikisikute õigused on viimaks ometi lisatud 80 000-leheküljelisse ühenduse õigustikku, kuna iga seitsmes kodanik Euroopas, Euroopa Liidus kuulub pikka aega eksisteerinud vähemusse. See on suurepärane lepingu edasiarendus.

Andrew Duff (ALDE). – Hr president, sooviksin lepingu vastu olevatelt kolleegidel paluda selgitada, mida nad peavad silmas, kui räägivad „end ise muutvast“ lepingust. Kas nad võiksid mulle esitada sätte, mis näeb ette sellise muutuva edasiarenduse?

Mina ise seda lepingus ei näe. Tõsi on, et iga muutus nõuab kõikide liikmesriikide kõikide peaministrite ja liikmesriikide parlamentide ühehäälselt nõusolekut ning tähtsad muudatused, mis annavad meile ELis uue õiguspädevuse, nõuavad konventi, valitsustevahelist konverentsi ja ametlikku ratifitseerimist kõigi liikmesriikide poolt.

Mogens Camre (UEN). – (DA) Hr president, nagu me kõik teame, on Lissaboni leping põhiseaduse leping lippude ja muusikata. See on tegelikult päris kummaline, et seda öeldakse siin nii otsekoheselt, sest Taanis tehakse seda teisiti. Taanis ütleb valitsus pigem, et selles lepingus ei ole midagi erilist, kuna valitsus usub, et seda öeldes suudab ta kodanikke uskuma panna, et neil ei olegi vaja lubada hääletada selle lepingu üle. Selle lepingu näol oleme tunnistajateks seni kõige kaugemaleulatuvatele Euroopa Liidu arengutele: rohkem võimu, rohkem kui eales varem poliitilisi valdkondi ning Euroopa rahvad kaotavad enam kontrolli kui kunagi varem. ELi vanadest tuumriikidest on äärmiselt rumal sundida ülejäänud riike rahvalt küsimata. See viib negatiivsete tagajärgedeni. Kodanikud tunnevad, et nad kaotavad kontrolli ning astuvad sellele vastu. Liitu ei looda ELis läbirääkimiste laua taga. See toimib vaid siis, kui see sünnib inimeste soovil, ning seda liit ei tee. Seepärast kavatsen hääletada vastu.

Miloslav Ransdorf (GUE/NGL). – (CS) Kui soovitakse Euroopa integratsiooni püsijäämist, peab süvendama ja tugevdama rahvusvahelist õigust. Hetkel toimub aga täpselt vastupidine.

Kosovo iseseisvuse tunnustamine on olnud kohutavaks löögiks rahvusvahelisele õigusele ning selle rahvusvahelise õiguse rikkumise esimeseks ohvriks saab Euroopa integratsioon ja atlandiülesed suhted. Arvan, et seda on lihtne näha. Bosnia puhul heideti rahvusprintsipi piiritlemise alusena kõrvale, samas kui Kosovo puhul võetakse seda ainsa kriteeriumi ja ainsa põhimõttena. Usun, et rahvusvahelist õigust ei tohi rikkuda karistamatult; selle tulemuseks on dokumendid nagu Helsingi lõppakt, mis jätab soovida tõsiseltvõetavuse osas.

Roberta Alma Anastase (PPE-DE). – (RO) Hr president, daamid ja härrad, soovin ühineda oma kolleegidega, kes tervitasid käesoleva raporti koostamist, ning rõhutada selle fundamentaalset väärtust Euroopa tuleviku jaoks.

On tähtis, et Lissaboni leping keskendub kodanike rollile ja institutsioonide vastutusele. Seepärast usun, et selle raporti kaudu tõestab Euroopa Parlament, et ta võtab vastu oma uue rolli Euroopa Liidu toimimises. Seoses sellega kordan ma toetust kõikidele lepingu sätetele, millega määratletakse parlamentide konsolideeritud roll nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil.

Teiseks sooviksin mainida muudatusi, mida kavandatakse Lissaboni lepinguga Euroopa Liidu välispoliitika valdkonnas. Nende ülevõtmine on olulise tähtsusega, et konsolideerida Euroopa tegevus selles suunas. Sellest tulenevalt on raporti põhikomponendiks üleskutse kõigile 27 liikmesriigile lepingu ratifitseerida. Väljendan oma rahulolu, et Rumeenia ratifitseeris lepingu 2008. aasta veebruaris, olles sellega viies riik, kes on tõestanud oma Euroopa kutsumust ja kindlat soovi anda oma panus Euroopa Liidu õitsvamasse tulevikku.

Miloš Koterec (PSE). – (SK) Sooviksin tänada raportööri nende suurepärase töö eest, mis määratleb selgelt nii kõik uue lepingu positiivsed aspektid kui ka selle nõrgemad punktid. Nagu öeldakse, pole keegi täiuslik. Igatahes olgem tänulikud lepingu kõrge kvaliteedi eest ning asjaolu eest, et see peegeldab hetkel Euroopa Liidus valitsevat olukorda ning lepingu tasandil pakutud võimalusi.

Nagu raportörid õigusega märkisid, tugevdatakse selle lepinguga demokraatlikku vastutust ja otsuste tegemise volitusi ning sel viisil antakse kodanikele suurem kontroll liidu tegevuste üle. Seoses sellega sooviksin siiski pöörduda liikmesriikide valitsuste poole palvega esitada oma kodanikele piisav kokkuvõtte Lissaboni lepingust, et see oleks arusaadav igaihele ja et iga inimene saaks teha teavitatud otsuse, kas ta nõustub õigusaktiga või mitte: see peaks kehtima kõigi Euroopa (ja mitte ainult) õigusaktide kohta. Olen kindel, et kui Euroopa Liidu kodanikud on hästi teavitatud, annavad nad lepingule oma tingimusteta toetuse.

Sooviksin samuti rõhutada, et selline tähtis dokument ei tohiks langeda poliitiliste mängude ohvriks, nagu on juhtunud Slovakkias, kus opositsioon takistab selle edumeelse ja demokraatliku dokumendi vastuvõtmist.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Hr president, astun siin üles, kui – ma loodan – üks tavaline ja korralik Iirimaa kodanik, kasutades minu kolleegi, Euroopa Parlamendi liikme hr Farage'i sõnu, kuigi mulle tundub, et ta on saalist lahkunud.

Ma ei ole üllatunud, et tavalised, korralikud Iirimaa kodanikud on segaduses, sest neil on kummalised ajutised liitlased vastuhälte seas – pr McDonald ja hr Farage. Uskumatu! Lubage mu öelda eelkõige Sinn Féinile: saavad nad mitte tunnistada Euroopa Liidu rolli Põhja-Iirimaa rahu? Just seda tõhustatakse kõnealuse lepinguga ja mitte „militariseerimist“, nagu nad seda nimetasid.

Liikmesriikide parlamentide rolli kohta võin öelda seda, et las liikmesriikide parlamendid võtavad võimu, mida kõnealune leping neile annab, ning las riikide tavalised korralikud kodanikud sunnivad neid seda võimu tõhusalt kasutama.

Hr Duffile, kes väitis, et Iirimaa kaubeldakse valedega seoses „end ise muutva“ lepinguga, soovin öelda, et tegemist on negatiivse mõtlemise leiutisega. See pole tõsi ning see pole nii.

Lõpetuseks lubage mul vastupidiselt vastuhältele nagu pr McDonald ja hr Farage öelda, et kõnealune leping on hea tehing Iirimaa, on hea tehing ELile, samuti Euroopale, ning ma kutsun tungivalt Iirimaa kodanikke üles hääletama selle poolt!

Marian Harkin (ALDE). – Hr president, ma ei lootnud, et saan nii kiiresti sõna. Ma juba andsin oma panuse, kuid tahaksin lisada vaid ühte asja. Me oleme kuulnud kõiki vastaseid, inimesi, kes ütlevad meile, et Lissaboni leping muudab liidu veelgi militaarsemaks; et leping viib sotsiaalse dumpinguni; et see viib meid kõiki vales suunas. Ma olen küll jäänud arutelu väikesest osast ilma, kuid ma ei kuulnud kedagi kommenteerimas artiklit 49, millega sätestatakse, et kui Lissaboni leping ratifitseeritakse, võib iga liikmesriik otsustada vastavalt oma põhiseadusest tulenevatele nõuetele liidust välja astuda.

See tähendab, et kõik need, kes usuvad, et nad ei peaks olema Euroopas, võivad soovitada oma kodanikel liidust välja astuda pärast Lissaboni lepingu ratifitseerimist. Seepärast ei ole neil ühtegi vabandust mitte soovida selle lepingu läbilaskmist.

Colm Burke (PPE-DE). – Hr president, „jah“ Lissaboni lepingule tähendab „jahi“ põhiõiguste hartale. ELi põhiõiguste harta koostati esialgu selleks, et tugevdada ELis põhiõiguste kaitset, pidades silmas muutusi ühiskonnas, sotsiaalseid edusamme ning teadusuuringute ja tehnoloogiaalaseid arenguid, muutes need õigused harta kujul nähtavamaks.

Kõnealune harta hõlmab selliseid erinevaid valdkondi nagu eakate hoolekanne, puuetega inimeste hoolekanne, era- ja perekonnaelu austamine, piinamise keeld ning õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele. Need õigused kehtivad ELi institutsioonide ja organite ning liikmesriikide kohta vaid siis, kui nad rakendavad ELi õigust. Hartaga ei anta ELile ühtegi uut volitust, samas aitab see kodanikel paremini aru saada, millised on nende õigused ja kohustused Euroopa õiguse alusel.

Kui harta osas 2000. aastal algselt kokkuleppele jõuti, oli tegemist vaid poliitilise deklaratsiooniga. Kui iirlased hääletavad Lissaboni lepingu poolt, annavad nad õiguslikult siduva lepingu staatuse ka põhiõiguste hartale kõigi Iirimaa ja ELi kodanike hüvanguks.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Hr president, sooviksin ära märkida, millise erapooletusega te neid arutelusid juhutate.

Daamid ja härrad, sooviksin vaid tõstatada moraalse probleemi, osutades nende inimeste avaldustele, kes on lepingu ratifitseerimise poolt ning ütlesid meile, et see on täpselt sama, mis põhiseaduse leping.

Selline oli ka hr Giscard d'Estaing'i väide – ning tema on asjatundja –, et tegemist on küll põhiseaduse lepinguga, kuid see on talletatud teise nime all. Selline oli ka pr Merkeli väide, kui ta lausus täpselt need samad sõnad – tema rääkis küll inglise keeles: „Jätame alles sisu ning muudame sõnastust.“ Ka endine Itaalia peaminister väitis sama, kui ta ütles, et tekst muudeti loetamatuks, sest kui tekst oleks olnud lihtne, oleks igati aru saanud, et tegemist on põhiseaduse lepinguga ja oleks nõudnud referendumit. Sama väitis ka meie endine kaasliige hr de Gucht. Samuti Luksemburgi peaminister hr Juncker.

Seepärast arvan, et sellise kirjelduse kasutamine eurooplaste ees kujutab endast moraalset probleemi.

Jan Zahradil (PPE-DE). – (CS) Euroopa Liit ei ole riik ning seega ei vaja see põhiseadust. Kuigi vastumeelselt, pidid seda tunnistama isegi Euroopa vana põhiseaduse lepingu kaitsjad. Kahjuks ei ole mitte kõik neist suutnud leppida pettumusega ning seepärast leiame käesolevast raportist lõike 6, milles väljendatakse kahetsust uues lepingus Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõuga võrreldes tehtud muudatuste üle.

Pean seda tõsiseks veaks. Pärast rasket teekonda jõuti 27 liikmesriigi seas konsensusele. Mõned valitsused soovisid muudatusi Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõusse ning nüüd kritiseeritakse neid hr Méndez de Vigo ja hr Corbetti raportis kaudselt nende lähenemisviisi pärast. Minu arvates oleks see, kui Euroopa Parlament hääletab raporti lõike 6 poolt, lugupidamatu keeruka konsensuse suhtes, mille 27 liikmesriiki saavutasid, ning see oleks kahjulik kogu teemale. Kindlasti mitte ei saa ma nimetatud lõiget toetada.

Lambert van Nistelrooij (PPE-DE). – (NL) Hr president, lisaks sotsiaalsele ja majanduslikule ühtekuuluvusele sätestatakse kõnealuses lepingus kolmas eesmärk, territoriaalne ühtekuuluvus, nimelt kogu liidu jaoks. Euroopa parimates piirkondades võidakse klastreid luua, kuid samal ajal propageerime võimalusi tööhõiveks ja majandusarenguks kogu liidus. See on sotsiaal- ja regionaalpoliitika oluline alus. Tähtis on sellele just nii läheneda ning teha võimalikuks teadmiste edastamine ettevõtluse ning raha ja vahendite kasutamise kohta – mõelge struktuurifondide peale. Sooviksin seda täiskogule meelde tuletada, kuna seda küsimust ei tõstatatud hommikuse arutelu jooksul. Sel viisil näitame ka kodanikele kogu liidus, et me suudame pakkuda uusi lahendusi uute olukordade jaoks.

Luís Queiró (PPE-DE). – (PT) Arvan, et hetkel on oluline rõhutada signaalide tähtsust ja olulisust poliitikas; meie kohus on saata kodanikele õigeid signaale. Selle asemel, et jätkata siin parlamendis arutelu põhiseaduse lepingu ja Lissaboni lepingu erinevuste üle või selle üle, kuidas liikmesriigid peaksid lepingu ratifitseerima, peaksime ehk hoopis arutama, mida me teeme pärast seda, kui leping jõustub, nagu me kõik loodame? Ütlesime oma kodanikele, et institutsionaalne reform on vajalik, et saavutada enam ja paremaid tulemusi. See reform on nüüd tegelikult kätte jõudnud.

Kas Euroopa on aasta pärast paremini valmis toime tulema globaliseerumise, energiasõltuvuse, demograafiliste kriiside, terrorismi, finantsilise ebastabiilsusega ja muutustega tööhõives? Peab olema. Kas Euroopa Parlament on jõulisem, et võtta aktiivne roll nende reformide heakskiitmisel? Taas kord – peab olema.

See on õige signaal, mida täna siit välja saata; ärgem laskem tõeks saada hiina vanasõnal, mis ütleb, et kui tark mees osutab taevasse, vaatavad lollid tema sõrme. Vaatame meie tuleviku suunas, hr president, ja võtame vastu oma kohustuse seda ehitada.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Hr president, volinik, daamid ja härrad; volinik, ma sooviksin teada saada reformilepingu erinevate protokollide ja tekstide vastuvõetavuse taset. Kas on läbi viidud analüüs, millised punktid on eriti populaarsed avalikkuse seas ning millised rohkem problemaatilised? Kas Teil on mingeid

turu-uuringute tulemusi, mis näitaksid, mida avalikkus peab kõnealuse reformilepingu kolmeks kõige olulisemaks eesmärgiks, et me saaksime näha, millest Euroopa Liidu 500 miljonit kodanikku huvitatud on; mis näitaks, et see reformileping on absoluutselt vajalik? Kas kättesaadavad on mingid analüüsid või turu-uuringud selle kohta, kui hästi on inimesed nii kvantitatiivselt kui ka kvalitatiivselt teavitatud kõnealusest reformilepingust? See oleks alus hindamiseks selle reformi tähtsust Euroopa Liidu jaoks.

Milliseid samme kavatsete Teie, volinik, võtta lähitulevikus, et muuta see teave inimestele paremini kättesaadavamaks?

Piia-Noora Kauppi (PPE-DE). – Hr president, kui Euroopa Liit oleks auto, siis oleks kõnealune leping selle sõiduki tuunimise kohta. On väga tähtis, et meil oleks uued struktuurid, eelkõige välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas, ning ma nõustun nendega, kes on rõhutanud hea ühise välis- ja julgeolekupoliitika tähtsust, kuid vaid heade struktuuride olemasolust ei piisa.

Kui me ei suuda oma tegevusi kooskõlastada ning kui me ei saa tegelikult koos töötada ja koostada ühiseid sõnumeid, mida Kissingerile või Rice'ile edastada, siis ei ole need sõnumid midagi väärt. Me peame muutma selle arutelu sisukamaks ning me peame tõesti tegema koostööd ühiste vaadete väljatöötamise nimel.

Meil on nüüd täiuslik sõiduriist. Peame hakkama seda juhtima teatud suunas ning asuma täitma oma rolli maailmas. Kõnealune leping annab meile vahendid, millega seda teha.

Pál Schmitt (PPE-DE). – (HU) Täna teid, hr president. Olles ühte uutest liikmesriikidest esindav Euroopa Parlamendi liige, sooviksin kasutada võimalust ja väljendada tänu ühenduse solidaarsuse eest, mida meie suhtes täna üles on näidatud. Sellela oleksid Ida-Euroopa riigid võimetud taastuma pärast 40 aastat kestnud nõukogude okupatsiooni.

Lubage mul alustuseks delegatsiooni juhina ELi-Horvaatia parlamentaarses ühiskomisjonis öelda, et lepinguga muudetakse tihedamaks ja tõhusamaks koostöö liikmesriikide vahel, võimaldades samal ajal Euroopa Liitu veelgi laiendada, et kaasata ka need riigid, kes aktsepteerivad ELi väärtuste süsteemi ja järgivad seda.

Minu arvates edastatakse lepinguga positiivne sõnum Lääne-Balkani riikidele, kes on juba alustanud ühinemisläbirääkimisi; see julgustaks neid kiirendama reforme, kuna see seaks ühinemise ELiga neile kättesaadavasse kaugusse.

Kokkuvõtteks on minu jaoks üheks kõige tähtsamaks ja uuenduslikumaks lõiguks lepingus kahtlemata see, millega tagatakse vähemuste õigused, muutes riiklike ja etniliste vähemuste kaitse Euroopa Liidu aluspõhimõtteks. Täna Teid.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Hr president, mulle teadaolevalt olen ma ainus liige, kes on referendumitel valimiste juht, ning ma ei tunne mingit kohustust öelda sakslastele, et nende otsus on vähem õiguspärane Iirimaa otsusest lihtsalt selle pärast, et meil korraldatakse referendum ja nemad seda põhiseadusest tulenevatel põhjustel ei tee.

Millist liiki referendumit need referendumipooldajad soovivad? Kas nad soovivad referendumit, kus 50% või enam inimestest üle kogu Euroopa Liidu teevad otsuse nende eest ning mille puhul otsustavad kõigi eest suured riigid, või siis väikeste ja suurte riikide kooslust, mille puhul otsustab igaüks ise? Või peavad nad silmas, et igas liikmesriigis peab osalema üle 50% inimestest ning sel juhul annab iga liikmesriik ära otsuse tegemise õiguse kõigile teistele liikmesriikidele! Kus peitub siin loogika?

Winston Churchill kasutas väljendit „terminoloogilised ebatäpsused“. Minust paremal istuvate „kollakõhtude“ suhtes ei soovi ma enam lisada, kuid et nad tõesti on parimal juhul silmakirjalikud!

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Oli suur au osaleda sellel äärmiselt huvitaval ja dünaamilisel arutelul. Lubage mul jagada oma tähelepanekud kolme kategooriasse.

Esimene neist käsitleb ettevalmistavaid tegevusi, mis tuleb Lissaboni lepingu jõustumise korral ja jõustumise hetkeks lepingu täielikuks rakendamiseks lõpule viia. Neid tegevusi on mitmeid. Tuleb valmistuda Euroopa Ülemkogu presidendi ning välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja valimisteks, luua ühine välisteenistus ning korraldada tegevused justiits- ja siseküsimuste valdkonnas.

Need tegevused tuleb läbi viia kannatlikult ja vastutustundlikult. Olen veendunud, et keegi ei soovi jätta muljet, et Euroopa Liidu või liikmesriikide institutsioonid püüavad haarata suurimat tükki karunahast endale, enne kui karu veel laskmatagi on.

Seepärast peame olema teadlikud, et kuigi ettevalmistavad tegevused tuleb lõpule viia, on tõsi, et Lissaboni lepingu rakendamisel jääb viimane sõna liikmesriikidele, teiste sõnadega liikmesriikide parlamentidele ja ühel juhul ka hääletajatele. See on toonud meid dilemmani, mida on täna mitmel korral mainitud ja viimastel aastatel laialdaselt arutatud: referendum või parlamentaarne ratifitseerimine?

Sooviksin tänada pr Doyle'i, hr Mitchelli ja teisi, kes rõhutasid, et on vaja austada liikmesriikide otsust. Oma esimeses pöördumises rõhutasin, et otsus Lissaboni lepingu ratifitseerimise meetodi üle kuulub iga liikmesriigi suveräänse ainupädevuse ja -vastutuse alla.

Sellest olenemata pean lisama järgmist: parlamentaarses ratifitseerimises pole midagi halba. Absoluutselt mitte midagi. Kõik Euroopa Liidu liikmesriigid kujutavad endast parlamentaarseid esindusdemokraatiad ning lõppude lõpuks on see austusväärne kogu, Euroopa Parlament, võimas esindusdemokraatia sümbol.

Nüüd mõned sõnad ratifitseerimise olulisusest. Minu arvates tuleks Lissaboni lepingu ratifitseerimist käsitleda mitte vaid praeguses kontekstis, vaid ka ajaloolises kontekstis ja tulevikku silmas pidades. Sooviksin kommenteerida hr Schulzi ja teiste poolt öeldut, nimelt et me peame meeles pidama, mis oli meie mandril käimas sada aastat tagasi, 75 aastat tagasi või, nagu mu kodumaa puhul, 20 või vähem aastat tagasi. Lühidalt, tegemist on meie minevikuga, mis peab meile pidevalt meelde tuletama, et just Euroopa Liit andis märkimisväärse panuse rahu, stabiilsuse ja õitsengu tagamiseks meie mandril.

Samas peame arvesse võtma tulevikku. Peame end ette valmistama juba tuntavateks, Euroopa Liitu eesootavateks väljakutseteks. Oleme kindlalt seisukohal, et Lissaboni leping kujutab endast sammu edasi õiges suunas ning pakub meile vastuseid väljakutsetele, mis horisondil terendavad.

Margot Wallström, *Euroopa Komisjoni asepresident*. – Hr president, see on olnud tõesti elav ja huvitav arutelu, mille kohta sooviksin esitada kolm märkust.

Esiteks käsitlen rakendamist, kuna mitmed teist on tõstatanud konkreetseid, spetsiifilised küsimused rakendamise ja järelmeetmete kohta. Samuti sooviksin öelda ühtteist siin toimunud arutelu kohta demokraatia üle ning siduda see suhtluse ja läbirääkimistega.

Alustaksin hr Deprezi, hr Dehaene'i, hr Barón Crespo ja hr Duffi esitatud küsimustega; mitmed teist küsisid, mis saab nüüd edasi uue reformilepingu rakendamise ettevalmistamisega.

Ma eeldan, et ettevalmistused käivad kõigis institutsioonides, seega peame vaatama, mida meie vastavate institutsioonidelt nõutakse – komisjoni puhul konkreetsete õigusloomega seotud ettepanekute esitamine – ning mida selleks institutsioonidevahelise koostöö ja praktiliste ettevalmistuste osas vaja on. Kõike seda tuleks teha, võttes täielikult arvesse praegu käimasolevat ratifitseerimisprotsessi.

Meie lähenemisviis komisjonis on olnud teha seda ametlikult absoluutselt korrektselt ja austada ratifitseerimisprotsessi – mitte ennetada, vaid olla valmis. Usun, et samasugune lähenemisviis on olnud ka nõukogul, kus on läbi viidud inventuur, ning samamoodi vaatame loomulikult ka meie komisjonile osaks saavatele kohustustele.

Loomulikult teeme koostööd parlamendiga ning istume maha ja vaatame, mida on praktikas ära tehtud. On hea, et juba on vastavates institutsioonides käimas arutelu, tagamaks, et kõik oleks valmis ja kõike saaks käsitleda ametlikult täiesti korrektselt. Loomulikult valmistume praktilise töö alustamiseks.

Palju on öeldud demokraatia kohta, tuletades meelde, mida juba tsiteeritud Churchill on selle kohta öelnud: „Demokraatia on halvim valitsemise vorm peale nende, mida aegajalt on proovitud“.

Ükskõik, milline ratifitseerimise meetod valitakse ning see, millist kasutada, on iga valitsuse ja iga liikmesriigi otsustada, komisjon austab seda ning peab ratifitseerimist liikmesriikide parlamentide poolt demokraatlikult õiguspäraseks. Ükskõik, milline meetod valitakse, kodanikega tuleb suhelda.

Kõigile konsolideeritud teksti järele pärinutele edastaksin nõukogu sõnumi, et see tekst edastatakse loodetavasti niipea kui võimalik ning et kevadel on meil konsolideeritud tekst kindlasti nõukogult olemas. Tean, et hetkel on erinevates keeleversioonides saadaval oma tosin konsolideeritud teksti. Tean, et ülemkoda on esitanud konsolideeritud teksti; tean, et Prantsusmaa senat on esitanud konsolideeritud teksti; ning ma tean, et see on olemas ka Saksamaal. See on kättesaadav Internetist.

See tähendab, et kättesaadava teabe puudumist ei saa kasutada vabandusena. Kõik tekstid on kättesaadavad ning samuti on olemas teave komisjoni koduleheküljel, kus on esitatud küsimused ja vastused ning faktiline teave lepingu kohta seoses konkreetsete oluliste küsimustega.

Meie kõigi kohus on aidata kodanikel kogu neile vajalikule faktilisele teabele ligi pääseda ning samuti vastata nende konkreetsetele küsimustele.

Vastusena hr Rübigi öeldule ütlesin, et me teame eelmise Eurobaromeetri arvamusküsitluse põhjal, et inimesed on eelkõige huvitatud olulistest küsimustest ja mitte nii väga institutsionaalsetest küsimustest. Kuid ma eeldan, et mitmed liikmesriigid korraldavad konkreetseid arvamusküsitlusi, et kontrollida avalikku arvamust vastavates liikmesriikides. Lähemalt kuuleme sellest lähikuudel. Komisjon jälgib neid küsimusi üldiselt, Eurobaromeetri kaudu.

Palun suunake kodanikud ja kõik, keda te kohtate, meie uuele koduleheküljele „Debate Europe“. Me taaskäivitame kodulehekülje „Debate Europe“, et kaasata uus reformileping. Jälgige arutelu ning palun julgustage inimesi sekkuma ja osalema arutelul Internetis.

Lubage mul öelda ka seda, et ma loodan, et me suudame kaasata sellesse arutellusse ka noori inimesi ja naisi, sest rääkides demokraatiast ja osalusdemokraatiast, soovime näha ka rohkem naisi arutelus, loodetavasti tulevikus ka meie institutsioonide ja Euroopa Liidu juhtidena.

Kui naised ei näe, et nad on esindatud, siis nad kõhklevad, enne kui annavad meie erinevatele projektidele ja otsustele oma toetuse. Seega on see meile kõigile ka demokraatlik ülesanne ja missioon.

Lõpetuseks sooviksin öelda, et hr Nassauer tegi väga tähtsa märkuse liikmesriikide parlamentide kohta ning selle kohta, kuidas me peaksime selles valdkonnas jätkama ja tagama, et see oleks täiendav. Euroopa Parlamendi suurenenud ja tugevnenud roll sobib hästi selle küsimuse kinnistamiseks riiklikesse parlamentaarsetesse protseduuridesse igas liikmesriigis. Samuti on tegemist millegagi, mille me peame koos liikmesriikide parlamentidega korralikult ja põhjalikult ette valmistama. Neil on tähtis roll, mis tuleks täielikult ette valmistada.

Täna teid selle arutelu eest. Komisjon teeb tihedat koostööd parlamendi ja nõukoguga, et valmistada rakendamiseks, ning teeb kindlasti kõik endast oleneva, et suhelda ning tagada, et inimestel oleks juurdepääs kogu teabele ja aruteluforumile, mida nad vajavad Euroopa tuleviku üle arutlemiseks.

Richard Corbett, raportöör. – Hr president, see arutelu on näidanud, et selles parlamendis kiidavad lepingu väga suure hääleteenamusega heaks 27 riigi rahvaste valitud esindajad. Meie liikmesriikide valitsuste iga erakonna ja meie liikmesriikide peaaegu iga opositsioonierakonna, välja arvatud loomulikult Briti Konservatiivne Partei, toetab kõnealust lepingut.

Kõik peamised kristlikud-demokraatlikud erakonnad toetavad seda. Seda toetavad kõikides meie riikides kõik sotsialistlikud erakonnad. Seda toetavad liberaaldemokraatlikud erakonnad igas meie riigis, enamus roheliste erakondasid ja isegi konservatiivsed erakonnad, välja arvatud loomulikult Briti Konservatiivne Partei. Kõnealuse lepingu opositsiooni moodustavad peamiselt selle täiskogu paremäärmuslased ja mõned vasakäärmuslased. Seega on huvitav näha seda uut poliitilist liitu, mille on kõnealusele lepingule vastu olles moodustanud Sinn Féin ja Briti Konservatiivne Partei.

Mõned neist on täna siin väitnud, et see leping võetakse vastu, ilma et meil oleks juurdepääs dokumendile – et avaldatud ei ole lepingu konsolideeritud versiooni. Aga nagu ma ka eile märkisin, on mitmed liikmesriigid avaldanud lepingu konsolideeritud versiooni.

Siis väidetakse, nagu seda tegi näiteks hr Bonde, et see ei näita lepingusse tehtud muudatusi, kuid loomulikult on muudatused olnud kättesaadavad Euroopa Liidu Teatajas igas keeles alates detsembrist. Ausalt öeldes ei tee ükski Euroopa Parlamendi liige, kes ütleb, et ta ei ole saanud kõnealust teksti lugeda, oma tööd, mille eest neile makstakse. Tegemist on puhtalt laiskusega.

Teiseks on mõned neist tulnud siia ja öelnud, et Euroopa Parlament peaks korraldama referendumi. Pean üsna naljakaks, et need, kes on vastu Euroopa Parlamendi volitustele ja sellele, et Euroopa Liit saaks liikmesriikidele öelda, mida need tegema peaksid, tulevad nüüd siia ja ütlevad, et me peaksime suveräänsetele liikmesriikidele ette kirjutama, millised peaksid olema nende sisemised protseduurid rahvusvahelise lepingu ratifitseerimiseks. See on ülim silmakirjalikkus.

Lõpetuseks märkasin, et mitmed neist puudusid arutelul pikka aega, sest nad olid arad (*chickens* – ingl. k; ülekantud tähenduses) ja seisis saali ukse taga. Arvan, et see on väga sümboolne. *Nemad* on arad, sest nad ei julgenud siin väidelda, sest nad kardavad selle demokraatliku arutelu kohtuotsust, mis on kõnealuse lepingu osas ülekaalukalt positiivne: nimelt et tegemist on hea lepinguga, mis parandab meie liitu ja muudab selle demokraatlikumaks.

(Aplaus)

Íñigo Méndez de Vigo, *raportöör*. – (ES) Hr president, täna on osutatud Euroopa integratsioonile ajaloolisest vaatepunktist.

Euroopa Liit, mida oleme Euroopas ehitanud viimased 50 aastat, on arutelude ja dialoogi Euroopa; Euroopa, kus teist austatakse; Euroopa, kus teiste mõistmiseks asetatakse end nende olukorda. Seda ideed on tänase arutelu käigus rõhutanud väga suur enamus sellest täiskogust.

Hr president, arutelu osales siiski ka teine Euroopa, mida ma tähistan kolme omadussõnaga: konfliktide, hukkamõistmise ja põlguse Euroopa. Demokraatidena meile see Euroopa ei meeldi, sest usume, et arutelu ja dialoog on võimalik ja vajalik, kuid mida ei tohiks olla, on hukkamõist.

Hr president, arvan, et täna on paljugi öeldud ning mõni asi neist on täielik vale.

Mainin siinkohal ühte neist: kui öeldakse, et Lissaboni lepinguga viiakse sisse uus annus kvalifitseeritud hääletenamusega hääletamist, siis see vastab tõele, kuid samas jäetakse lisamata, et Lissaboni leping tähendab Euroopa Parlamendi suuremat osalust. Kuidas saab keegi olla selle täiskogu liige ja mitte tahta suuremat osalust poliitilistes otsustes, mis mõjutavad Euroopa inimesi?

(Aplaus)

Hr president, lõpetuseks tsiteerin Miguel de Cervantesi, kes vanana ja oma elu lõpujärgus ütles, et oli olukordi, kus pidime otsustama, kas olla tee või hotell. Hotell olemine tähendab paigalseisu. Tee olemine aga edasilikumist.

Hr president, ma loodan, et hääletame Lissaboni lepingu poolt nii oma südame kui ka meelega, nagu kavatseb seda teha minu fraktsioon ja selle täiskogu poliitiline enamus. Kasutagem demokraatlikku hääletust, et anda demokraatlik tunnustus neile, kes soovivad rohkem Euroopat kõigi eurooplaste jaoks.

(Aplaus)

President. – Arutelu on lõppenud.

Jätkame hääletustega. See on hääletuste esimene punkt ning hääletus algab nüüd.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Bairbre de Brún (GUE/NGL), *kirjalikult*. – (GA) Kui kõike arvesse võtta, peab ütleva, et Euroopa Liit on Iirimaa jaoks hea olnud.

Kuid kõnealune referendum on siiski Lissaboni lepingu üle. See, kas Euroopa Liit on Iirimaa jaoks kasulik olnud või mitte, ei oma tähtsust.

Lissaboni lepinguga antakse Euroopa institutsioonidele ainupädevus kaubanduspoliitika valdkonnas, sealhulgas rahvusvaheliste kaubanduskokkulepete alaste läbirääkimiste osas. Lepinguga volitatakse komisjoni algatama ja läbi viima läbirääkimisi, sealhulgas rahvusvaheliste kaubanduskokkulepete alaseid läbirääkimisi, andes sellest enne aru ministrite nõukogule. Artikli 10 punkt a volitab „rahvusvahelise kaubanduse tõkete järkjärgulise kaotamise kaudu“ ning see on komisjoni peamiseks põhimõtteks suhtluses mitteliikmesriikidega. 2006. aasta oktoobrist on EL teinud jõupingutusi, et kaotada piiriüleised takistused oma kauplemisel arengumaadega. Takistused, nagu näiteks keskkonnavalased eeskirjad, tarbijakaitse-eeskirjad ja tervisealased eeskirjad, hoolimata nende eeskirjade kõrvaldamisega seotud tagajärgedest. Kui neid kahte aspekti arvesse võtta, ilmneb paljugi ELi märkimisväärsest sammust tagasi seoses liidu lähenemisviisiga maailma vaesuse ja ebavõrdsuse käsitlemisel.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *kirjalikult*. – (PT) Just nüüd, mil käimas on Lissaboni lepingu ratifitseerimise protsess, astub Euroopa Parlament taas kord üle oma volitustest, püüdes mõjutada avalikku arvamust raportiga, milles väljendatakse heakskiitu sellele lepingule ja millega suunatakse kõiki ELi liikmesriike lepingut õigeaegselt ratifitseerima, et see saaks jõustuda 1. jaanuaril 2009. Tegemist on tõelise poliitiliselt kavala sammuga, kuna parlamendi volitused ei ulatu Euroopa lepingute vastuvõtmiseni. Liikmesriikidel on selles valdkonnas pädevus: esialgu valitsustevahelise konverentsi kaudu ja seejärel ratifitseerimise kaudu riikide kaupa vastavalt iga riigi põhiõigusaktidele.

Kuna EL soovib nüüd referendumitest kõrvale hiilida, et vältida lepingu taas tagasilükkamist, nagu 2005. aastal juhtus Prantsusmaal ja Madalmaades, korraldab põhimõtteliselt referendumi vaid Iirimaa.

Erinevate ettekäanetega referendumitest hoidumine näitab hirmu tagajärgede ees, mis võivad kaasneda, kui anda kodanikele võimalus hääletada Portugalis või teistes ELi riikides. Need riigid teavad, et Lissaboni lepingu sisu on samasugune „Euroopa põhiseaduse“ sisuga. Nime on muudetud vaid selleks, et tüsata kodanikke tõelise poliitilise pettusega. Seepärast oleme raporti vastu.

Katrin Saks (PSE), kirjalikult. – (ET) Euroopa Liidu jaoks on kõige olulisemaks teemaks Lissaboni leping, sest kaalul on Euroopa tulevik, sest loeb see, kuidas me saame hakkama maailmas, mis aasta aastalt muutub üha kiiremini kui meie. Sooviksin esitada kolm tähelepanekut:

1) Esiteks sooviksin tervitada asjaolu, et referendumite šokiga kaasnenud kriisi alguses oli Prantsusmaa esimene „vana Euroopa“ riik, kes ratifitseeris lepingu, olles seega eeskujuks teistele, näidates, et Euroopa integratsioon peab kindlasti jätkuma.

2) Teiseks loodan ma, et ratifitseerimise käigus ei hakka liikmesriigid kasutama lepingut poliitilise vahendina, nagu juhtus Slovakkias, kus lepingut siiski pooldav opositsioon seadis ratifitseerimise tingimuseks selle, et valitsev erakond võtaks tagasi õigusakti eelnõu, millega opositsioon ei nõustunud. ELi kõige olulisemaid teemasid ei tohi põhja lasta riigisiseste küsimustega!

3) Lõpetuseks sooviksin väljendada lootust, et reformileping lõpetab mõningate Euroopa poliitikute mõttetuse, nagu me saaksime jätkata vanade lepingutega. Vastupidi, globaliseerumine ei nõua mitte ainult suurt pühendumist, muutmaks püüdlusi reaalsuseks, vaid ka laiaulatuslikumat kokkulepet liidu poliitikate osas ning uut alusdokumenti, millega seda saavutada.

ISTUNGIT JUHATAB: HANS-GERT PÖTTERING

President

4. Hääletused

President. – Jätkame hääletustega.

(Hääletuse tulemused ja teised üksikasjad: vt protokoll)

4.1. (A6-0013/2008, Richard Corbett) Lissaboni leping (hääletus)

– Enne hääletust muudatusettepaneku 29 üle

Richard Corbett, raportöör. – Hr president, soovin vaid selgitada, et nagu meie hääletusnimekirjas on kirjas, peaks käesolev muudatusettepanek käsitlema mitte lõike 5 punkti e, vaid lõike 2 punkti c, kus see korralikult teksti sobitub.

– Pärast hääletust resolutsiooni ettepaneku üle

(Kestvad kiiduavaldused)

(Protesti esitas fraktsioon IND/DEM)

President. – Daamid ja härrad, te olete suure enamusega hääletanud reformilepingu poolt. See on vaba tahte avaldus inimestelt, keda te esindate. Õnnitlen teid südamest selle veenva tulemuse puhul. Euroopa Parlament esindab Euroopa rahvaid. Kõnealune leping annab Euroopa Liidule rohkem õigusvõimet tegutseda ja tagab laiema demokraatia.

(Aplaus)

Me kaitseme Euroopa ühiseid väärtusi ega luba kunagi lärmajatel domineerida avalikel aruteludel seepärast, et nad on poolt või vastu. See on vaba, demokraatlik Euroopa. Õnnitlused selle veenva tulemuse puhul!

(Aplaus)

(Protesti esitas fraktsioon IND/DEM)

Need, kes nõuavad seda järjestikust hääletamist muudatusettepanekute üle, mis ei sisalda midagi peale küsimuste, peaksid oma valijatele selgitama, kui palju see maksab. Ütlen teile, nii kindlalt kui te siin istute, et see, mis te tegite, kahjustab teie mainet. Arvan, et teie vanematel oleks häbi teid sellistena näha.

(Aplaus)

4.2. (A6-0471/2007, Ona Juknevičienė) Rahva ja eluruumide loendused (hääletus)

4.3. Lissaboni strateegia (hääletus)

– Enne hääletust muudatusettepaneku 12 üle

Udo Bullmann (PSE). – (DE) Hr president, sooviksin teha ettepaneku muuta muudatusettepanekut 12, mis loomulikult ei asenda seda, vaid lisab teise lausesse täiendava sõnastuse. See täiendav sõnastus oleks järgmine:

– „või vastavalt riiklikele traditsioonidele normid kollektiivlepingutes“. See tuleks pärast fraasi „üldiselt siduvad eeskirjad“ ja enne fraasi „mis tagavad täisajaga töötajatele inimväärset elu võimaldava sissetuleku“.

– (DE) Seda täiendavat sõnastust soovitav muudatusettepanek on koostatud, et võtta arvesse tingimusi Skandinaaviamaades, ning selle osas on kokkuleppele jõutud kaasraportööridega ja fraktsioonidega, kes samuti soovivad selle lisamist.

(Parlament nõustus suulise muudatusettepanekuga.)

4.4. (A6-0029/2008, Margarita Starkevičiūtė) Majanduspoliitika üldsuunised 2008–2010 (hääletus)

– Enne hääletust muudatusettepaneku 39 üle

Margarita Starkevičiūtė, raportöör. – Hr president, meil on nüüd järgmine tekst: „teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile“ ning ma sooviksin lisada järgmised sõnad: „ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele“.

(Parlament nõustus suulise muudatusettepanekuga.)

– Enne hääletust muudatusettepaneku 6 üle

Margarita Starkevičiūtė, raportöör. – Hr president, sooviksin vaid selgitada küsimust. Kui need muudatusettepanekud lükatakse tagasi, siis peame suunises 7 välja jätma lõiked 2 ja 3, mida ma kordasin suunises 15. Sama kehtib ka fraktsiooni PSE muudatusettepaneku 13 kohta ning ma paluksin fraktsioonidel hääletada, et vältida teksti dubleerimist, nagu ma juba ütlesin.

– Pärast hääletust resolutsiooni ettepaneku üle

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Hr president, muutsime just majanduspoliitika suuniseid väga suure häälteenamusega.

Hr Almunia ei ole siin, kuid ma palun pr Wallströmil toetada väga tugevalt uusi ettepanekuid, mille Euroopa Parlament esitab kõigi meie kodanike majandusliku olukorra parandamiseks.

(Aplaus)

4.5. (A6-0503/2007, Cem Özdemir) ELi Kesk-Aasia strateegia (hääletus)

– Enne hääletust lõike 63 üle

Alojz Peterle (PPE-DE). – Hr president, sooviksin teavitada oma kolleegie fraktsioonis PPE-DE, et osade kaupa hääletuse teises osas on väga. Õige otsus on „vastu“, mitte „poolt“.

– Enne hääletust lõike 69 üle

Cem Özdemir, raportöör. – (DE) Hr president, selle suulise muudatusettepaneku eesmärgiks on muuta tekst täpsemaks ja ajakohasemaks. Selle esitamiselega olen täitnud ka variraportööri soovi. Loen selle ette inglise keeles:

raportöör. – „tervitat positiivse sammuna Usbekistani kriminaalkohtusüsteemi reformi suunas surmanuhtluse kaotamist käsitlevate seaduste heakskiitmist Usbekistani parlamendi poolt ning kohtutele volituse andmist vahistamismääruste väljastamiseks; nõuab, et kriminaalkohtusüsteem vaadataks põhjalikult läbi, mis edendaks tõhusalt kõnealuste reformide rakendamist.“

(Parlament nõustus suulise muudatusettepanekuga.)

– Enne hääletust muudatusettepaneku 17 üle

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Hr president, enne lõpliku hääletamise juurde asumist sooviksin vaid lisada, et ma olen hämmingus, sest kõik mu „kollased“ naabrid on kadunud. Vaid üks on alles.

President. – Märgime selle protokoll, kuigi ma sooviksin, et selle kohta ei tehtaks märkusi.

ISTUNGIT JUHATAB: EDWARD McMILLAN-SCOTT

Asepresident

5. Selgitused hääletuse kohta

Suulised selgitused hääletuse kohta

– Raport: Richard Corbett, Íñigo Méndez de Vigo (A6-0013/2008)

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Hr president, äsja läbi viidud hääletusega hr Corbetti ja hr Méndez de Vigo raporti üle on see parlament veel kord kinnitanud suhtumist, mida meil on juba pikka aega tunda: täielikku üleolekut Prantsusmaal, Madalmaades ja mujal enamuse poolt demokraatlikult väljendatud tahte suhtes. Kuigi see parlament väidab end esindavat kõiki Euroopa kodanikke, ei ole neil kodanikel vähimatki sõnaõigust. Kui selle täiskogu president hr Pöttering ütles just äsja, et selle hääletusega väljendas parlament Euroopa kodanike enamuse arvamust, oli see kohutavalt haletsusväärne vale. Parlament ei ole esitanud ühtegi nõudmist inimeste soovi austamiseks ega igas liikmesriigis referendumit läbiviimiseks. Vastupidi, ainus, mida see parlament on nõudnud, on selle kadunud põhiseaduse lepingu koopia jõustumist niipea kui võimalik. Kahjuks ei esinda see parlament kodanikke, vaid lihtsalt ametliku Euroopa elitaarset konsensust.

Syed Kamall (PPE-DE). – Hr president, hääletasin raporti vastu, sest taas kord püüab Euroopa Liidu poliitiline eliit põhiseaduse lepingut läbi suruda Euroopa rahvastega konsulteerimata. Briti valitsus lubas referendumit selle lepingu üle, kuigi teeskleb nüüd, et tegemist on millegi muuga, mitte põhiseaduse lepinguga. Peab kuulama vaid üht juhti teise järel, juhte nagu Valéry Giscard d'Estaing, mõistmaks, et tegelikult pole mingit vahet.

Ütlen teile, Euroopa poliitilisele eliidile, et kui te arvate, et ehitate Euroopa projekti, kuid teete seda rahva tahteta, siis tegelikult ehitate liivalossi. Nagu kadunud suur Jimi Hendrix kord ütles, langevad liivalossid lõpuks merre. Euroopa põhiseaduse lepingu ratifitseerimine hoolimata selle tagasilükkamisest kahel referendumil on ebademokraatlik, argpükslik ja ebaseaduslik.

Daniel Hannan (NI). – Hr president, oma kaheksa siin parlamendis veedetud aasta jooksul olen kuulnud selles saalis esitatavat üsna absurdseid väiteid, kuid puru silma ajamise eriauhind peab minema väitele, et see, kuidas me surusime kõnealuse lepingu suure hääleteenamusega läbi, kujutas endast Euroopa rahvaste tahte vaba teostamist.

Te teate väga hästi, et see pole tõsi; teie, kes te kogu südamest aplodeerisite, kui neid ridu lausuti. Te teate seda ning ma võin tõestada, et te seda teate, sest te tavatsesite referendumeid toetada, kuni sai selgeks, et te võite need kaotada. Tegelikult rõhutas see hääletus selle täiskogu liikmete kaugust nende endi valijatest. Referendumite tühistamine on argpükslik tegu ja juhtimisest loobumine ning te teate seda.

Kui ma eksin, siis tõestage seda. Korraldage lepingu üle referendumid, mida te toetasite, kui arvate, et suudate need võita. Pange Lissaboni leping hääletusele. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Hr president, ma sooviksin lühidalt selgitada, miks ma hoidusin hääletamast. Arvan, et peaksime meeles pidama, et meie parlamendil ei ole selles küsimuses pädevust: see kuulub liikmesriikide pädevusse ning me peame seda austama. Just liikmesriigid on need, kes peavad otsustama, kas see uus Lissaboni leping vastu võtta või mitte.

Arvan, et peaksime seisatama ja meenutama, millised on võimuvahekorrad. Mina isiklikult leian, et selle otsuse tegemine peaks jäetama rahvusriikidele. Ei olekski nii paha mõte, kui avalikkuselt selle kohta küsitaks, sest otsustamisprotsess muutub õiguspärasemaks, kui inimestel seda mõjutada lubatakse.

Selles lepingus on palju head, kuid samuti on vastuvõetamatuid osasid, ning kui ma sellele mõtlen ühe liikmesriigi, nimelt minu päritoluriigi Soome seisukohast, on seal palju aspekte, mis ei ole meile vastuvõetavad. Igal juhul kuulub otsustusõigus neis valdkondades siiski liikmesriikide parlamentidele.

(Aplaus)

– Resolutsioon Lissaboni strateegia kohta (B6-0073/2008)

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Hääletasin kevadise Euroopa Ülemkogu päevakorda kuuluva Lissaboni strateegiat käsitleva resolutsiooni ettepaneku poolt. Nõustun koostajatega, et Lissaboni strateegia on edukas vaid siis, kui see toetub inimressursside keskkonnas, mis soodustab õppimist, teadmisi, teadust, teadusuuringuid, kultuuri, teavet ja innovatsiooni.

Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamiseks on meil vaja kolme osalejat: ülikoole kui teadmiste loojaid; ettevõtteid, kes teavad, kuidas neid teadmisi praktikas kasutada, ning avaliku sektori ja kohaliku omavalitsuse organeid, kes suudavad riiklikul ja piirkondlikul tasandil luua püsivalt jätkusuutliku infrastruktuuri teadusele, teadusuuringutele ja arengule. Innovatsioon nõuab rahalisi investeeringuid: rahastamine toob kaasa teadmised. Innovatsiooni investeeritud teadmised suurendavad seda rahalist toetust. Vaid leidlikud ja loovad väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted suudavad karmis konkurentsivõitluses ellu jääda. Usun, et Euroopa suudab leida oma koha Ameerika Ühendriikide ja Jaapani 21. sajandi teadmiste kiirteel.

Ivo Strejček (PPE-DE). – (CS) Hääletasin raporti vastu ning teie lahkel loal sooviksin nüüd esitada oma põhjendused sellisele käitumisele.

Esiteks kujutab tekst tervikuna Euroopa Liitu globaalse majandus- ja sotsiaalvõimuna. Teiseks räägitakse selles ELi nn juhtivast rollist maailmas ning usutakse pimesi, et ülejäänud maailm areneb kooskõlas ELi soovidega. Kolmandaks sätestatakse tekstis, et Euroopa Liidul saab olema juhtiv roll teatud globaalsete standardite loomisel. Neljandaks muudetakse Lissaboni strateegiaga majanduskoostöö teiste riikidega sõltuvaks peamiste tööstandardite täitmisest. Viiendaks tuleneb Lissaboni strateegia selgesõnaliselt nn Lissaboni lepingust, vaatamata asjaolule, et enamik liikmesriike ei ole seda veel ratifitseerinud. Deklaratsiooniga nõutakse alampalga kehtestamist liikmesriikides, kus seda ei ole.

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Austria Rahvapartei Europaklub hääletas Euroopa Parlamendis entusiastlikult hr Corbetti ja hr Méndez de Vigo raporti poolt, sest Lissaboni lepinguga tugevdatakse Euroopa kodanikke, liikmesriike ja Euroopa Liitu. Võitjad on Euroopa kodanikud ja parlamendid, kes neid esindavad. Pidades silmas arutelu Kosovo üle, näeme, kui oluline see leping on, sest selle kaudu jõuame palju tõenäolisemalt ühise välis- ja julgeolekupoliitikani. Põhiõiguste harta õiguslikult siduvaks muutmine näitab meile edasist teed, muutmaks põhiõigused kättesaadavaks kõikidele kodanikele Euroopa Liidus. See, kes ei ole kõnealuse lepingu poolt, on kodanike vastu. Peame jätkuvalt seisma inimeste kõrval ning tooma selle lepingu neile lähemale.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Hr president, hääletasin raporti poolt, sest usun sellesse kogu südamega, kuna sellega luuakse majanduslike ja sotsiaalsete meetmete vahel tasakaal, mis tuleb leida, sest sotsiaalset Euroopat tutvustatakse siin esimest korda ning esimest korda kutsub parlamendi suur enamus liikmesriike üles võtma meetmeid alampalga kehtestamiseks. Mul on hea meel, et enamusel on õnnestunud ära hoida meetmed, mille eesmärgiks oli kõrvaldada sotsiaalvaldkonnas tehtud edusammud, nagu näiteks tööaja direktiiv ja sotsiaaltoetuste piiriülene liikumine. Üldiselt hääletasin ma entusiastlikult, et see meetmete tasakaalustatud pakett heaks kiita.

Nirj Deva (PPE-DE). – Hr president, tahan öelda, et hääletasin Lissaboni lepingut käsitleva raporti vastu. Saladus on ilmsiks tulnud ning me oleme kõik üle parda heitnud. Samal ajal, kui püüame luua ühisturgu, oleme tegelikult salaja loonud ühisriigi.

Oleme keeldunud oma inimesi protsessi kaasamast. Oleme neile keelanud loomulikkude õigust kaasa rääkida, kuidas neid peaks valitsema, ning oleme niipalju kui võimalik ignoreerinud asjaolu, et nad peaksid saama referendumi.

Kuidas me saame oma inimestele, oma valijatele öelda, et see parlament esindab nende seisukohti, kui nende seisukohti ei lubata kuuldavaks teha? Briti valitsus, eelkõige Gordon Brown, lubas referendumi. Tony Blair

ja eelkõige Gordon Brown ütlesid, et võimaldavad brittidele referendumi. Mul on väga, väga kahju selle päeva pärast ning mul on väga kahju Tööpartei murtud lubaduste pärast.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Hr president, hääletusel Lissaboni lepingu üle olin kohustatud hääletamisest hoiduma. Minu keeles ja Poolas ei ole leping kättesaadav. Minu valijaskonnale ei ole antud võimalust viia end sellega kurssi ning lõppude lõpuks olen ma siin, et väljendada valijaskonna seisukohti ja huve ning mitte vaid mu enda veendumusi. Esmaspäeval otsustati siin parlamendis hääletada täna dokumendi üle, mida mõned meist ei ole saanud oma emakeeles konsolideeritud kujul lugeda. Ligipääsmatu sisuga dokumendi üle saab otsustada vaid see, kes on kas rumal või ebaaus. Seepärast hoidusin mina hääletamast.

– **Raport: Margarita Starkevičiūtė (A6-0029/2008)**

Ivo Strejček (PPE-DE). – (CS) Hr president, hääletasin raporti vastu järgmistel põhjustel.

Raportis räägitakse kasumi õiglasemast jaotamisest ning kehtestatakse mõiste „täistööhõive avaliku sektori investeeringute kaudu“. Sellega püütakse maksustamise kaudu kompenseerida nn turutõrkeid: kehtestades ökomakse ning toetades teadust ja teadusuuringuid maksuvõla kustutamise kaudu, mis muudab maksusüsteemi vähem läbipaistvamaks ja nõuab uusi Euroopa õigusakte.

Philip Claeys (NI). – (NL) Hr president, hääletasin Starkevičiūtė raporti vastu, sest sisserännet käsitlev lõik näitab tüüpilist lühinägelikkust, mis on meile juba kalliks maksuma läinud. Ilmselt on neid, kes soovivad näha 1960. ja 1970. aastate vigade kordumist, mil inimesed mõtlesid vaid lühiajaliselt ja importisid inimesi nagu kaupa. Selle poliitika tagajärgi võib nüüd näha meie linnades: laialdane töötus, kuritegevus, paralleelsete ühiskondade arenemine. Mineviku vigadest õppimise asemel jätkame kangekaelselt sama rada. Olukord muutub veelgi hullemaks nüüd, mil on tehtud ettepanek teostada Euroopa rändepoliitikat, et „täiendada“ liikmesriikide poliitika. Sellega on tagatud praegusest veelgi suurem lõtvus ning see on tõenäoliselt viimane asi, mida me vajame.

Koenraad Dillen (NI). – (NL) Hr president, nagu minu kaasliige hr Claeys, hääletasin minagi selle raporti vastu. Kindlasti on paljud raporti aspektid kahtlemata tõesed ja asjakohased. Näiteks võib tuua tööturgude kaasajastamise, investeeringud ettevõtlusse ja maksusüsteemide lihtsustamise. Sellest olenemata eksib see täiskogu täielikult, kui ta vaatleb majanduslikke rändajaid ahvatlevat Euroopa rändepoliitikat Lissaboni strateegia põhijõuna. Peale selle ei ole ebaseadusliku sisserände imeravimiks majanduslik avatus, nagu väidetakse, vaid pigem liidu välispiiride tugevdatud kontroll, mis tahes riikliku massilise legaliseerimise poliitika tagasilükkamine ja range ebaseaduslike sisserändajate tagasisaatmise poliitika.

– **Raport: Cem Özdemir (A6-0503/2007)**

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Hr president, oleme vastu võtnud tähtsa dokumendi, mis käsitleb ELi ja Kesk-Aasia vahelisi suhteid. See on näide meie soovist jagada Euroopas üldkehtivaid kogemusi ja väärtusi ning veenda selle piirkonna arenevaid demokraatiad neid väärtusi jagama. Need riigid on teinud tohutuid edusamme majandusarengu saavutamiseks. Siiski peavad nad astuma kindlaid samme, et ära hoida põhiliste ja oluliste inimõiguste ja -vabaduste rikkumist. Nad peavad toime tulema mitmete probleemidega, nimelt suurenenud narkootikumide salakaubaveo, organiseeritud kuritegevuse, korrupsiooni ja inimkaubandusega. Teiseks põhiliseks teemaks peaks olema tõhustatud kontaktid meie kodanike vahel, edendades kultuurivahetust ja luues stipendiumite eriprogrammi noortele Euroopa koolides õppimiseks, et niimoodi tutvuda ELi väärtuste ja standarditega.

Soovime oma Kasahstani, Kirgiisi Vabariigi, Tadžikistani, Türkmenistani ja Usbekistani partneritele edu teel õitsengu, vabaduse ja demokraatiani, võimaldamaks neil toetada tulevikus teisi ja jagada oma saavutusi.

Kirjalikud selgitused hääletuse kohta

– **Raport: Richard Corbett, Íñigo Méndez de Vigo (A6-0013/2008)**

Jan Andersson, Göran Färm, Inger Segelström ja Åsa Westlund (PSE), kirjalikult. – (SV) Meie, Rootsi sotsiaaldemokraadid, hääletasime täna Lissaboni lepingut käsitleva raporti poolt. Me toetame uut lepingut. Mõistame siiski, et asjaolu, et kaks liikmesriiki lükkasid kavandatud põhiseaduse lepingu tagasi, tähendas, et me olime sunnitud tegema muutusi. Seepärast ei jaga me arvamust, et lipu ja hünni lepingust väljajätmist peaks hukka mõistma. Erinevalt parlamendi enamusest usume meie, et on hea, et otsustamismenetlus on riikliku suveräänsuse mõistes tundlikes valdkondades sisse viidud „hädaabikiirendi“.

Oleme subsidiaarsuse põhimõtte kaitsjad ning seepärast ei tunnusta Euroopa Parlamendi üleskutset korraldada liikmesriikides referendumid. Selle küsimuse üle peab iga liikmesriik ise otsustama.

Lõpetuseks sooviksin kommenteerida hääletust muudatusettepaneku 36 üle, mis käsitles Laval kohtuasja. Otsustame hääletada esimese osa vastu, sest leiame, et Lissaboni lepingu ja vana lepingu vahel on erinevusi, näiteks põhiõiguste hartas, mis muu hulgas sätestab õiguse streikida vastavalt riiklikele tavadele. Toetame põhiõiguste harta sätteid ja samuti muudatusettepaneku teist osa, millega kaitstakse õigust töövaidlusteks. Soovime rõhutada, et seda seisukohta jagab parlamendis meie fraktsioon, kes otsustas hääletada ettepaneku vastu, sest raport käsitleb lepingut, mitte aga Laval kohtuasja.

Batten, Bloom, Booth, Clark, Farage, Natrass, Titford ja Whittaker (IND/DEM), kirjalikult. – Kuigi Ühendkuningriigi Sõltumatuse Partei lükkab Lissaboni lepingu tagasi, hoidusime muudatusettepaneku 31 üle hääletamast, sest me ei nõustu muudatusettepaneku selgitusega.

Pervenche Berès (PSE), kirjalikult. – (FR) Usun ikka veel kindlalt, et kuna president Sarkozy ei kavatsenud referendumit korraldada, pidid sotsiaaldemokraadid Prantsusmaa parlamendis võtma seisukoha, et hoiduvad hääletamisest. Kuid see, et Prantsusmaa president tegi kõnealuse lepingu üle läbi rääkides kehva tööd ja ignoreeris Prantsusmaa inimeste hääletust, ei tähenda siiski, et me ei peaks vastama meile täna esitatud küsimusele.

Leping pole kaugeltki täiuslik, kuid see võimaldab meil lõpetada institutsionaalse arutelu ja anda Euroopale eeskirjad, mis võimaldavad sel toimida. Sotsiaaldemokraadid peaksid end täna kuuldavaks tegema poliitiliste muutuste osas, mis on finantsperspektiivi läbivaatamise põhiküsimus, Prantsusmaa eesistumise osas ja fraktsiooni PSE pühendumuse osas koostada manifest järgmisteks Euroopa valimisteks.

„Ei“ oleks muutnud võimalikuks eemaldada poliitika kavandatud põhiseaduse lepingu tekstist, kuna sellega sunniti Euroopat keskenduma küsimusele, mida Euroopa projekt endast kujutas. See on väga tähtis.

Seepärast, et mina soovin selle teksti läbilaskmist, et olla täielikult kaasatud edasistes poliitilistes läbirääkimistes, ning et minu „ei“ enam kui kaks aastat tagasi oli Euroopa poolt, võtan enda õlule oma kohustused ja kiidan Lissaboni lepingu heaks.

Adam Bielan, Marcin Libicki ja Konrad Szymański (UEN), kirjalikult. – (PL) Hoidusin lõplikult hääletamisest Lissaboni lepingut käsitleva raporti üle, sest raportis on mindud palju kaugemale ELi Brüsseli ja Lissaboni tippkohtumistel saavutatud kokkulepetest.

Lissaboni leping oli väga raske kompromiss kõikidele kaasatud osapooltele. Minna sellest kompromissist veelgi kaugemale – nagu on näha sellest, et mainitakse ELi sümbolite puudumist, kokkuleppeid nõukogu hääletussüsteemi osas seoses nõusoleku- ja kõrvalejäämise klauslitega ning põhiõiguste hartat – on ratifitseerimisprotsessi poliitiliselt kahjustav.

Lisaks sellele ei saa ma toetada punkte, mis valmistavad ette kampaaniaid, mille eesmärgiks on liidu põhiseaduslikuks muutmine.

Carlos Coelho (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Lissaboni leping kujutab endast parimat kompromissi, et tulla välja institutsionaalsest kriisist ja tuua suuremat paindlikkust otsustusmehhanismidesse, mis on olulised laienenud, 27 liikmesriigiga Euroopa Liidule tänases globaliseerunud ja pidevalt muutuv maailmas toimimiseks.

Ma kiidan heaks asjaolu, et ELile antakse juriidilise isiku staatus, kaotatakse kolme samba struktuur ning otsustatakse ühtse institutsionaalse raamistiku ja ühenduse meetodi üldise kasutamise kasuks.

Ma kiidan heaks meetmed, mille eesmärgiks on parandada läbipaistvust ja vastutust ning tugevdada Euroopa kodanike osalemist ja õigusi nii teabe tasandil kui ka inimeste õigusloomega seotud algatuste kaudu.

Ma tervitan muudatusi vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonnas, kus meetmed on ambitsioonikamad eesmärgid ning kasutatakse tõhusamaid menetlusi, mitte enam valitsustevahelisi instrumente ja menetlusi.

Ma kiidan heaks liikmesriikide parlamentide suurema kaasamise, eelkõige subsidiaarsuse põhimõtte austamise järelevalve puhul.

Mul on kahju, et pidime tegema mitmesuguseid mööndusi, näiteks selliste oluliste elementide rakendamise edasilükkamine nagu nõukogu uus hääletussüsteem ning Briti ja Iiri nõusoleku- või kõrvalejäämise klauslid seoses varem kolmanda samba hõlmatud küsimustega; kardan, et Euroopa Ülemkogu valitava presidendi

ametikoha loomine tähendab roteeruva eesistumise eeliste kaotamist, ilma et see tooks ELi toimimisele kaasa lisandväärtust, ning et see tekitab probleeme erinevate institutsioonide vahel.

Paul Marie Coûteaux, Patrick Louis ja Philippe de Villiers (IND/DEM), kirjalikult – (FR) Euroopa Parlament kiitis just heaks Lissaboni lepingu, kuigi keegi ei palunud seda teha.

Liikumise Prantsusmaa Eest delegatsioon Euroopa Parlamendis hääletas ilmselgelt kõnealuse raporti vastu, olles teadlik oma teo puhtalt sümbolistlikust iseloomust.

On märkimisväärne, et kuigi tunnistades selgelt, et tegemist on kadunud Euroopa põhiseaduse lepingu klooniga, istuvad Prantsusmaa ja Madalmaade valitud esindajad Strasbourgis ja hääletavad lepingu poolt, kuigi nende endi inimesed lükkasid selle teksti tagasi. Samuti on märkimisväärne, et Euroopa Parlament hääletab lepingu üle, kuigi ükski selle liikmetest pole saanud lugeda konsolideeritud versiooni. Pärast seda, kui Ungari valitsus selle pimesi ratifitseeris, kiidab Euroopa Parlament heaks teksti, mida ta pole lugenud.

Liikumise Prantsusmaa Eest delegatsioon Euroopa Parlamendis soovib nüüd kõigile vabudusarmastavatele iirlastele edu: nende referendum pole vaid nende oma, vaid nad hääletavad igäihe nimel, kellele ei ole antud võimalust seda teha; eelkõige prantslaste nimel, kelle hääletus heideti kõrvale.

Manuel António dos Santos (PSE), kirjalikult. – (PT) Hääletasin kõnealuse raporti poolt ja toetan vastavat resolutsiooni.

Viimasel hetkel tekkis siiski probleem hääletusmasinaga ning ma ei saanud füüsiliselt väljendada kogu oma heakskiitu.

Et kanda see korrektselt protokoll, esitan ma hääletuse kohta selle selgituse.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) See on Euroopa Parlamendi kahetsusväärne resolutsioon, mille ainsaks eesmärgiks on tekitada kodanikes segadust ja avaldada liikmesriikidele survet Lissaboni lepingu ratifitseerida, kuna Euroopa Parlamendil puudub selliseks heakskiitmiseks pädevus. Vaid liikmesriigid saavad selle ratifitseerida.

Sellele vaatamata toetasime arutelu ja hääletuse ajal demokraatlikke meetmeid, mille eesmärgiks on arutelusse sisse tuua pluralismi element, ning rõhutasime vajadust laiema demokraatia järele, nõudes referendumeid. Seepärast esitas meie fraktsioon mõned resolutsiooni ettepanekud, mis kahjuks tagasi lükati, eelkõige ettepanekud, mis väljendasid meie vastuseisu Lissaboni lepingule, rõhutades mõningaid enam muret tekitavaid aspekte, nagu näiteks tihedas koostöös NATOga Euroopa Liidu militariseerimise suundumus, kehtestades sõjaliste kulutuste kasvu ja nähes ette sõjaliste operatsioonide läbiviimise, et *kaitsta liidu väärtusi ja teenida liidu huve*.

Samuti mõistame hukka asjaolu, et praeguste lepingute sätted, millele tuginedes tegi Euroopa Kohus hiljuti otsused (Laval/Vaxholmi ja Vikin Line'i kohtuasjades), et õigustada sotsiaalset dumpingut ja kõrvale jätta töötajate õigused võtta kollektiivmeetmeid austamaks teenuste osutamise vabadust, on kogu ulatuses lisatud Lissaboni lepingusse, nõudes, et kollektiivmeetmete võtmise õigus jääks liikmesriikide ainupädevusse.

Glyn Ford (PSE), kirjalikult. – Tervitan seda hr Méndez de Vigo ja hr Corbetti koostatud raportit, mis rõhutab nii asjaolu, et reformileping ei ole põhiseaduse leping, kui ka võimaldab samas Euroopal järgida oma uut globaalset rolli, mida ta järgnevatel aastakümnetel mängima peab.

Lepinguga tugevdatakse liidu institutsionaalset võimu. Sellega tõhustatakse demokraatiat, andes Euroopa Parlamendile rohkem volitusi. Leping võimaldab arendada liidu ühist välis- ja julgeolekupoliitikat, et tagada, et Euroopa majanduslik ja tööstuslik võimsus peegelduks globaalses poliitikas, ning eelkõige võimaldab mängida ELil võtmerolli globaalse soojenemise vastu võitlemisel.

Robert Goebbels (PSE), kirjalikult. – (FR) Ma hääletasin Lissaboni lepingu poolt, sest kahjuks alternatiivid puuduvad. Peame siiski ühe asja selgeks tegema. EL ei võida oma kodanike usaldust mitte 300-leheküljelise võrdsest arusaamatu ja segase minilepinguga, eriti seepärast, et mitmed kõrvalejäämise klauslid toovad kaasa pidevates ummikseisudes oleva Euroopa või isegi „muutuva geomeetriaga“ Euroopa.

Kõnealune uus leping on lihtsalt viimane väljapääs. Peame väga kiiresti koostama radikaalset reformi sisaldava lepingu, mille Euroopa inimesed ratifitseeriks ühtsel referendumil. Kõik riigid, kelle valijad ütlevad „ei“, võivad vabalt EList lahkuda või siis alluda ühistele eeskirjadele. See on hind, mida peab maksma tõeliselt integreeritud ja enama arvu ühtsete poliitikatega Euroopa Liidu eest.

Bruno Gollnisch (NI), *kirjalikult.* – (FR) Harva on meie ees siin täiskogus olnud selline stalinistlik raport: tegemist on tõelise, valeliku propagandaga! Vaid siin ja „Sarkozias“ saab öelda, et Lissaboni leping on põhimõtteliselt erinev Euroopa põhiseaduse lepingust, kui suur enamus ELi riigipeadest ja valitsusjuhtidest ning põhiseaduse lepingu isa Valéry Giscard d'Estaing ise väidavad täpselt vastupidist.

Seletuskirja alguses on raportöörid lubanud endale pisut kultuuri, tsiteerides mõnda rida Shakespeare'i näidendist „Julius Caesar“. See tsitaat selgitab sisuliselt, et te peate järgima alusjõude, mis toovad ühiskonnas kaasa suured muudatused, vastasel juhul ootab teid ees häving ja läbikukkumine. Probleem on selles, et nende jaoks on nimetatud jõud Lissaboni leping ja tsentraliseeritud Euroopa superriiigi kunstlik ja sunniviisiline loomine, kui tegelikult jõuks selles küsimuses on selle projekti üha suurenev mittetunnustamine inimeste poolt. Inimesed püüdleval oma juurte ja identiteedi taasavastamise poole ning püüavad leida kaitset muudatuste eest, millele nad on vastu, kuid mida teised tahavad neile peale suruda: nimelt poliitiliste konstruktsioonide eest, mis võtavad neilt nende vabadused, ning finantsglobaliseerumise eest, mis nad hävitab.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), *kirjalikult.* – (SV) Selle parlamendi enamuse näitab taas kord, kui eemaldunud ta reaalsusest on. Referendumite tulemustel pole ilmselgelt mingit väärtust, kui need tulemused on vastuolus poliitilise võimu tahtega.

Juuni Nimekirja liikmed kaitsevad Rootsis referendumit Lissaboni lepingu üle. Iga liikmesriik peab esimese ja tähtsaima asjana otsustama, kas korraldada referendum.

Uue ELi lepinguga kaasnev protsess on olnud üks häbiplekk. Konvent, mille töömeetodit kritiseeriti tugevalt, esitas ettepaneku ELi põhiseaduse lepingu kohta. Seejärel välditi arutelusid, asjadega vusserdati ja neid väänati, et suruda läbi veelgi föderalistlikum leping, vaatamata Prantsusmaa ja Madalmaade inimeste vastuhältele.

Soovime näha uut lepingut, mis põhineks sellel, et EL on ennekõike foorumiks valitsustevahelisele koostööle.

Seepärast hääletasime Lissaboni lepingut käsitleva parlamendi raporti vastu.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), *kirjalikult.* – (PT) Euroopa Parlamendi enamuse, mis sisaldab Portugali sotsialistide erakonna (PC), sotsiaaldemokraatide erakonna (PSD) ja populaarse parempoolse erakonna (CDS/PP) liikmeid, võib ju kuulutada kavandatava ELi lepingu heakskiitmist, kuid nagu paljud teavad, ei ole sel lepingul ei väärtust ega õiguslikke tagajärgi.

Neil on teine eesmärk: avaldada survet, eelkõige selleks, et tagada kavandatava lepingu ratifitseerimine, et see saaks jõustuda 1. jaanuarist 2009, ning teha propagandat.

Seepärast tekitab raport segadust ja jätab asju välja, proovides varjata kavandatava ELi lepingu tegelikku sisu ja tegelikke tagajärgi. Toon teile mõned näited.

Ühest küljest kirjeldatakse raportis suurema tõhususena ELi suurte võimude suurenenud domineerimist otsustusprotsessi üle ning liikmesriikide parlamentide suurenenud rollina liikmesriikide parlamentide pädevuste üleminekut ELi riigiülestele institutsioonidele. Teisest küljest jäetakse välja järgmised punktid: ELi militariseerimine NATO raames; liberaliseeritud ühtne turg koos kaupade, kapitali ja teenuste vaba liikumisega, kus konkurents on kõige olulisem; majandus- ja rahaliit koos oma euro, Euroopa Keskpanga ja stabiilsuse paktiga ning rahvusvahelise kaubanduse liberaliseerimine ELi poliitikate ja eesmärkidena.

Seepärast hääletasime meie vastu.

Marian Harkin (ALDE), *kirjalikult.* – Hääletan selle muudatusettepaneku poolt, kuigi Lissaboni leping saab jõustuda alles pärast liikmesriikide poolt ratifitseerimist – see arvestab seepärast automaatselt Iirimaa referendumit tulemustega. Siiski hääletan selle muudatusettepaneku poolt, kuigi see ei anna raportile midagi juurde.

Anna Hedh (PSE), *kirjalikult.* – (SV) Nagu ka varem ELi uut lepingut käsitlevates küsimustes, otsustasin oma fraktsioonist erineda ja hääletada Lissaboni lepingut käsitleva raporti vastu. Ettepanek sisaldab kindlasti paljusid edasiarendusi, kuid ma olen vastu, et liit liigub hetkel suurema riigiüleluse suunas. Mina soovin Euroopa koostööd valitsustevahelisel tasandil. Toetan väga ideed, et ühiseid probleeme saab lahendada rahvusvahelise koostööga. On tähtsaid ülesandeid, mida peame koos täitma ning seda eriti seoses keskkonna, inimkaubanduse ja sotsiaalse dumpinguga. Ma usun siiski, et ettepanekuga tugevdatakse ELi õiguse ülimalt riikliku õiguse üle, liikmesriikidelt võetakse rohkem võimu ära ning suurematele riikidele antakse rohkem võimu kui väiksematele. Sellele olen ma vastu.

Otsustan hääletada sellise muudatusettepaneku vastu, mis näeb ette, et EL otsustaks referendumite üle kogu liidus, sest usun, et seda peab iga liikmesriik ise otsustama.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), kirjalikult. – (PL) Lõplikul hääletusel hr Corbetti ja hr Méndez de Vigo raporti (A6-0013/2008) üle, mis käsitleb Lissaboni lepingut, hoidusin ma hääletamast. Põhjus, miks ma nii tegin, peitub sellest, et kõnealusest raportist esile kerkivad järeldused lähevad kaugemale raamistikust, mis võeti vastu Lissaboni ja Brüsseli tippkohtumistel (13. ja 14. detsember 2007) peetud kõneluste jooksul.

Tol hetkel saavutatud kompromiss oli kõikide huvitatud osapoolte poolt tehtud teatud mõõnduste tulemus. Seepärast arvan, et nende kokkulepete selgesõnaline kriitika, mida võib kõnealuse raporti mõnest punktist leida, ei ole abiks kõikidele kompromissi osapooltele vastuvõetavate lahenduste leidmise protsessis. See hõlmab näiteks nõusoleku- ja kõrvalejäämise klausleid, põhiõiguste hartat, nõukogu hääletussüsteemi ja ELi sümboleid ning on samuti seotud sõnastustega, mis viivad tagasi ideeni, mis ikkagi lükati tagasi, st Euroopa põhiseaduse lepinguni.

Timothy Kirkhope (PPE-DE), kirjalikult. – Briti konservatiivid hääletasid selle raporti vastu. Oleme algusest peale selgeks teinud, et kõnealune leping (põhiseaduse leping) ei ole Euroopa jaoks moodus edasi minna. Konservatiivid toetavad Euroopat, mis koosneb iseseisvatest riikidest, mis teevad koostööd, et sellisel ühisel moel hakkama saada globaliseerumise, globaalse vaesuse ja globaalse soojenemise kui meie prioriteetidega seotud väljakutsetega ning me oleme oma lähenemisviisis olnud selgesõnalised ja järjepidevad, olles täielikult teadlikud lepingu tõenäolisest mõjust meie eesmärkidele ja ambitsioonidele seoses Euroopaga. Neid asju ei saavuta selle tekstiga või nende isikute püüdlustega, kes tahavad integreeritud Euroopa riiki.

Jean Lambert (Verts/ALE), kirjalikult. – Ma hääletasin selle raporti poolt ning mitte sellepärast, et ma arvaks, et Lissaboni lepinguga kaasnevad muudatused pakuvad Euroopa Liidule teed, mis põhineks kindlal pühendumisel pigem jätkusuutlikule arengule, rahule ja inimõigustele kui turule ja konkurentsile, vaid seetõttu, et ma leian, et leping sisaldab tegureid, mis on positiivsemad kui meie praeguse lepingu sätted. Põhiõiguste harta on tähtis lisa. Nüüd peab kontrollima, kas kõiki ELi õigusaktid ja nende rakendamine liikmesriikide tasandil on kooskõlas hartaga, ning vajakajäämised saab vaidlustada.

Kaasotsustamismenetluse laiem kasutamine tähendab suuremat kontrolli ja valgust otsustusprotsessi üle. Kodanikualgatus on oluline samm edasi. Ma olen tõsiselt mures suurema sõjalise koostöö pärast, mis on juba alanud, ning soovin, et meie liikmesriikide parlamendid ja Euroopa Parlament jälgiksid seda arengut üksikasjalikult. On äärmiselt tähtis, et EL toetuks oma tugevustele diplomaatilise ja rahu loova jõuna.

Pea oluliseks, et ELi kodanikud oleks kaasatud ratifitseerimisprotsessi referendumite kaudu ning et neid tulemusi austataks. Selle üldpõhimõtte praktiline järgimine on valitsuste ja nõukogu, mitte aga selle parlamendi ülesanne.

Jörg Leichtfried (PSE), kirjalikult. – (DE) Mina hääletan raporti poolt, mis käsitleb Euroopa Parlamendi resolutsiooni Lissaboni lepingu kohta, sest kõnealune leping on äärmiselt tähtis Euroopa edasisele arengule ning absoluutselt vajalik Austria heaolumudeli edasiseks arenguks ja meie kodanike julgeolekuks. Jagan arvamust, et üldiselt kujutab leping endast eelmiste lepingute suurt edasiarendust ning sellega tagatakse liidus suurem demokraatlik kontroll. Näen Euroopa Liidu demokraatlike väärtuste kasvu esiteks kaasotsustamismenetluse kasutamise laiendamises, teiseks topeltenamuse hääletusmehhanismis, kolmandaks komisjoni presidendi valimises Euroopa Parlamendi enamuse otsuse kaudu ning viimase, kuid mitte vähem olulisena, liikmesriikide parlamentide tugevamas esindatuses läbi võimaluse olla vastu rikkumistele seoses pädevuste jaotamisega ja liikmesriikide parlamentide võimaluses kommenteerida kõiki ELi õigusloomega seotud algatusi.

Caroline Lucas (Verts/ALE), kirjalikult. – Mina hääletasin selle raporti vastu, et väljendada oma vastuseisu ülbusele ja hoolimatusele, mida poliitilised liidrid näitavad kogu ELis üles ELi kodanike soovide suhtes, ning et anda väga selgesõnaliselt teada, et ma usun, et ELi inimestele tuleks võimaldada referendum selles küsimuses.

Lissaboni lepingu näol on põhiliselt tegemist selle vana põhiseaduse lepingu ümbersõnastamisega, mille lükkasid tagasi Prantsusmaa ja Madalmaad – kaks riiki, kus võimaldati korraldada referendum. Originaalteksti peakoostajana ütles Valéry Giscard d'Estaing ise järgmist: „Algupärasel põhiseaduse lepingus sisaldunud ettepanekud on põhimõtteliselt muutmata. Nad on lihtsalt vanadesse lepingutesse muudatusettepanekute kujul hajutatud.“

Ma ei ole põhiseaduse põhimõtte vastu. Kuid ma olen vastu sellele siin (ja lepingule, mis seda jälgendab), sest ELi kodanikud on väärt paremat. Samal ajal kui leping sisaldab mõningaid positiivseid meetmeid, on

negatiivsed siiski ülekaalus – näiteks ELi täiendav militariseerimine, samuti meetmed suurema liberaliseerimise ja erastamise edendamiseks. Mis veelgi hullem, lepinguga lastakse käest suurepärase võimalus asetada jätkusuutlikkus ja kliimajulgeolek tõeliselt Euroopa keskmesse ega tooda ELi institutsioone Euroopa kodanikele lähemale.

Astrid Lulling (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Kui oleks konkurss parima Lissaboni lepingut käsitleva doktoriväitekirja üle, saaks esimese koha ja kõrgeima auhinna põhiseaduskomisjoni raport.

Resolutsioon kujutab endast selle täiesti mõistetamatu lepingu sisu suurepärasest analüüsi ja kriitikat selle üle. Igaüks, kes kartis tsentraliseeritud kõikvõimsa superriiigi sündi, on nüüd selles veendunud. Põhiseaduse lepingu sisuga võrreldes ei ole tehtud olulisi edusamme, kuid paljudest asjadest on loobutud või on need tagasi võetud.

Kaasraportöörid märgivad riiklike liidrite poolset nägemust ja ambitsioonide puudumist Euroopa tasandil ning isegi ELi ja selle institutsioonide otsest umbusaldamist.

Euroskeptikud peaksid mööndustega rahul olema: lepingu jõustumise edasilükkumine, ühehäälsuse säilitamine 72 juhul, sealhulgas maksunduse valdkonnas ja mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmisel, mööndused, nõusoleku- ja kõrvalejäämise klauslid, eelkõige Ühendkuningriigi jaoks, ning „vabatahtlik väljaastumine“ EList.

Need, kes mõistavad hukka „mööndusi, mida parlamendil on raske omaks võtta“, võivad leida lohutust ühest küljest sellest, et suureneb Euroopa Parlamendi roll kaasseadusandjana ja tema eelarvepädevus muutub võrdseks nõukoguga, ning teisest küljest sellest, et topeltenamuse põhimõte muudab otsuste tegemise nõukogus lihtsamaks.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Sellest Lissaboni lepingut käsitlevast raportist näeme selgelt, et lepinguga tugevdatakse ELi demokraatlikke volitusi. Nii liikmesriikide parlamentide kui ka Euroopa Parlamendi suurema osalemisega otsustamismenetlustes anname Euroopa inimestele seda, mida nad on alati ELilt palunud: mõjukama hääle. Lepingu keskendumine tõhusale ja ühtsele poliitikale, mida ka raportis on rõhutatud, annab meile võimaluse silmitsi seista globaalsete väljakutsetega, mis on raskemad kui eales varem. Hääletasin selle raporti poolt ning sooviksin õnnitleda raportööri suurepärase raporti puhul, mis käsitleb liidu tuleviku jaoks väga tundlikku ja pöördelist teemat.

Erik Meijer (GUE/NGL), kirjalikult. – (NL) Kahe liikmesriigi poolt 2005. aastal maha hääletatud põhiseaduse lepingu eelnõu iseloomulikuks tunnuseks oli see, et ta vastas suurte ettevõtete, liikmesriikide valitsuste ja enamiku liikmesriikide parlamentide ootustele, kuid vaid vähesed valijad toetasid seda. Referendumid neis üksikutes riikides, kus need korraldati, näitasid, et pingeline avalik arutelu ja kõrge osalusprotsent tõid kaasa palju vastuhääli. Inimesed ei soovi, et Euroopa sunniks neile peale otsuseid, mida nad ise poleks kunagi tahtnud teha.

Nad näevad Euroopat kasulikuna piiriüleste probleemide rahumeelsel lahendamisel ja selliste laiaulatuslike probleemidega võitlemisel, millega liikmesriigid üksi hakkama ei saaks, kuid nad ei näe mingit kasu Euroopas, mis võtab järjest enam enda kätte selle riigi rolli, milles nad elavad. Põhiseaduse lepinguga püüti võrdselt müüa nii häid kui ka halbu asju, võimaluseta jätta majandus- ja relvastusvaldkonnas halvad punktid eelnevalt välja. Uus leping sarnaneb jätkuvalt tugevalt põhiseaduse lepingule. Referendumite korraldamisest keeldumine näitab hirmu valijaskonna ees. Muudetud põhiseaduse lepingu vastuvõtmine selge enamuse poolt täna annab edasi selge sõnumi: „Inimesed, hoidke eemale; see Euroopa on vaid professionaalsete poliitikute jaoks.“

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) EL ja selle sügavalt ebapopulaarne leping ei saa peitu pügeda oma demagoogiliste soovide taha olla demokraatlikum ja sotsiaalsem. Imperialistlikku sisevõitlust varjatakse ajutiselt, et algatada veelgi suurem võitlus töötajate õiguste ja vabaduste üle ning korraldada tõus monopoli kasumites.

Lissaboni lepingut ja ümbernimetatud Euroopa põhiseaduse lepingut käsitlev raport kujutab endast üleskutset ELi õigusaktide koostamisele, et võidelda liikmesriikides töötajatest koosneva opositsiooniga. ELi poliitiliste toetajate liit, mis hõlmab ka erakonda Uus Demokraatia ja erakonda PASOK, ei soovi referendumeid, sest nad on teadlikud barbaarse kapitalismi ja imperialistliku agressiooni all kannatavate töötajate vastuseisust.

Lissaboni lepingu ja Euroopa põhiseaduse lepinguga tugevdatakse ELi nii, et see saaks toimida tõhusamalt ja tuua kasu Euroopa monopolidele. Selle tulemusena Lissaboni konvendi ja Euroopa põhiseaduse leping:

– tugevdavad ELi ebapopulaarset relvastumist;

- edendavad kapitalistlikku ümberkorraldamist;
- arendavad uusi poliitikaid töötajate ärakasutamiseks ja nende sotsiaalsete õiguste rikkumiseks;
- intensiivistavad ELi militariseerimist;
- võtavad omaks dogma ennetavast sõjast;
- ratifitseerivad imperialistlikud sekkumised, isegi liikmesriikides;
- piiravad liikmesriikide suveräänseid õigusi;
- keelustavad vetoõiguse tugevamate riikide kasuks;
- võimendavad ja loovad uusi repressioonimehhanisme;
- piiravad veelgi üksikisikute õigusi ja inimeste vabadusi.

ELi töötajatel on võim Euroopa leping ja EL ise hukka mõista.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Võrreldes Euroopa põhiseaduse lepinguga kujutab Lissaboni leping endast sammu tagasi. Viimati nimetatu ei ole lahti saanud ühestki oma neoliberalistlikust kandamist: Euroopa Keskpanga osas puudub demokraatliku vastutuse mõiste täielikult, stabiilsuse ja kasvu pakt on ühepoolne ning vaba turg seataks esikohale.

Hr Browne ja vendade Kaczyńskite palvel on Lissaboni lepingust välja jäetud teatud positiivsed, igale riigile vabalt kättesaadavad sümboolid, nagu näiteks lipud ja hümnid. Põhiõiguste harta siduv olemus on hävitatud kõrvalejäämise klausliga.

Oleme üles kutsunud korraldama referendumeid, et tugevdada avalikku dialoogi ja kodanike osalemist. Referendumite korraldamisest keeldumine näitab, kui suur lõhe valitseb Euroopa eliidi ning Euroopa kodanike lootuste ja vajaduste vahel, ning ükskõiksus Euroopa vastu ja euroskeptitsism suurenevad.

Meie, SYN (vasakkoalitsioon) ja Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete / Põhjamaade Roheliste Vasakpoolsete liitfraktsioon ütleme sellele lepingule „ei“: oma igapäevastes jõupingutustes teeme ELile vabaks teistsugust teed. Soovime Euroopast rohkem osa saada. Euroopa, mida meie igatseme, on poliitiliselt ühtsem; sel Euroopal on sotsiaal- ja keskkonnapoliitika ning ühenduse eelarve on oluliselt suurenenud, ilma et EKP-le oleks pidanud kontrolli loovutama. Selline Euroopa on aktiivne ja sõltumatu maailma rahuga seotud probleemide käsitlemises; see Euroopa ei ole president Bushist käeviipe või telefonikõne kaugusel.

Tobias Pflüger (GUE/NGL), kirjalikult. – (DE) Lissaboni lepinguga muudetakse võimalikuks militaristlik Euroopa.

Eelmised EÜ ja ELi lepingud ei näinud ette alalist ELi sõjalist eelarvet, kuid nüüd makstakse käivitusfondist (artikli 28 lõige 3) ELi operatiivsete sõjaliste kulutuste eest. Lisaks riikide individuaalsetele sõjalistele eelarvetele nähakse lepinguga ette ELi oma sõjaline eelarve. Artikli 28c lõige 3 sisaldab palju kritiseeritud vastastikuse abi andmise kohustust, mida rakendatakse Euroopa Kaitseagentuuri kaudu (artikkel 28). Lepingus on määratletud ka institutsionaalne koostöö ELi ja NATO vahel (artikli 28a lõige 7).

Bundestagi õigus otsustada, kas Saksa föderaalarmeed kasutatakse teistes riikides, vähendatakse märkimisväärselt. Reformilepinguga lubatakse moodustada sõjaline Euroopa „alaliselt struktureeritud koostöö“ kaudu. Sellega luuakse esmaste õigusaktide raamistik ELi lahinggruppide laiemaks kasutamiseks (artikkel 28, protokoll 4). Euroopa Kohus on selgesõnaliselt ebapädev (artiklid 11, 240a). Samuti ei ole pädev Euroopa Parlament, keda hoitakse vaid röömsalt kursis (artikkel 21). Sellega vabastatakse edasine sõjaline sekkumine demokraatliku kontrolli alt.

Sellise militaristliku Euroopa lubamisega käib kaasas ka välispiiride survestatud osadeks jaotamine. Reformilepingu uus artikkel 62 on koostatud mõjutamaks seda, kuidas „kehtestada järk-järgult välispiiride integreeritud piirivalvesüsteem“.

Lissaboni lepingu ebademokraatliku jõustamise tõttu referendumitest möödahiilimise, neoliberaalsete majanduspoliitika seadustena vormistamise ja dokumendi sõjaliste osade näol areneb Euroopa täiesti vales suunas.

Bogusław Rogalski (UEN), kirjalikult. – (PL) Hääletasin sügavalt veendununa Lissaboni lepingu vastu, kuna sellega rikutakse demokraatia põhimõtteid. Lissaboni leping on täis valesid ning põlgust Euroopa rahvaste hääle vastu. See on eufemisme täis leping. Vaatamata põhiseaduse lepingu tagasilükkamisele Prantsusmaa ja Madalmaade poolt, esitatakse laiendatud versiooni maskeeritud kujul, mängides sõnadega ja ignoreerides nende riikide hääletusi.

Sõna „põhiseadus“ on lihtsalt välja jäetud. ELi presidenti (*Prezydent*) kutsutakse „Przewodniczącyks“, välisministriks-välisasjade kõrgeks esindajaks. Tegemist on puhta silmakirjalikkusega ning selle eesmärgiks on uue superriigi loomine rahvaste peade kohale. Alguses oli ELi eesmärk tihe majanduskoostöö. Hääletasin raporti vastu ka seepärast, et see parlament on heitnud kõrvale võimaluse rõhuda demokraatia ülimale vormile: referendumile.

Nii tähtis põhiseaduslikku laadi õigusakt tuleks just sel konkreetsel viisil vastu võtta. On skandaalne, et see parlament lükkas tagasi muudatusettepaneku 32, millega taheti muuta kohustuslikuks Iirimaa referendumi tulemusega arvestamine. Lisaks sellele oleme hääletanud dokumendi üle, millega me veel tuttavad pole, kuna ikka veel ei ole liikmesriikide keeltes lepingu konsolideeritud, trükitud teksti.

Tegemist on kontrollitud demokraatiaga, mis ignoreerib kodanikke ja keeldub neile andmast õigust hääletada. Ma ei soovi sellise demokraatiaga midagi tegemist teha ning president Pötteringi pilkavad kommentaarid pärast hääletust näitavad, et demokraatia on nii siin parlamendis kui ka Euroopas välja suremas.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Hr president, daamid ja härrad, olen väga kõnealuse raporti vastu.

Olen algusest peale väljendanud oma vastuseisu sellele, kuidas Lissaboni lepingut on kavandatud ja ratifitseeritud. Tegelikult ma usun, et liikmesriikide parlamendid ei saa lepingut lihtsalt ratifitseerida, vaid vaja on korraldada referendum.

Heites pilgu teksti enda peale külgedele, ei ole ma mõningate osadega üldse nõus. Eelkõige mõistan ma hukka löike 6 kolmandas taandes esitatud viite Itaaliale, kuigi see on varjatud. Tegelikult väljendatakse tekstiga kahetsust, et „ühele liikmesriigile [anti] lisakoht parlamendis erandina kahaneva proportsionaalsuse põhimõttest“. Tõsi on, et see kõik on täiesti vale. Selle koha andmisega, isegi kui see antakse lisakohana, on osaliselt taaselustatud Itaalia kahjustamiseks korraldatav diskrimineerimine.

Olle Schmidt (ALDE), kirjalikult. – (SV) Lissaboni lepingu näol on tegemist äärmiselt olulise sammuga töhusama ja paremini toimiva Euroopa Liidu tagamiseks. Seepärast tervitan asjaolu, et võtsime Euroopa Parlamendis koos vastu raporti Lissaboni lepingu kohta. See tähendab selgemat otsustamisstruktuuri ja enam võimu ELi ainsale rahva poolt valitud kogule, Euroopa Parlamendile, tugevdatud ühist välispoliitikat ja uut, välispoliitika kõrge esindaja ja Euroopa Ülemkogu presidendi ametikohta. Leping tähendab laiaulatuslikke muutusi ning seepärast toetan ettepanekut üleeuroopalise referendumi korraldamiseks, mis oleks huvitavaks alternatiiviks Rootsi referendumile ning mida ma pean vajalikuks, et anda kodanikele võimalus väljendada oma arvamust neile äärmiselt olulistest küsimustest.

Brian Simpson (PSE), kirjalikult. – Tegemist on väga ajaloolise hetkega; hetkega, mil Euroopa Liit püüab end 21. sajandisse vedada. Paljud selle parlamendi paremäärmuslastest kardavad tõhusat Euroopa Liitu, sest see hakkab vähendama nende võimalust kütta üles hirmu riiklikul tasandil. Sellest siis tulenevad ühest küljest nende peaaegu hüsteerilised nõudmised ja teisest küljest täielikult vastuvõetamatu käitumine.

Õnnitlen meie kahte raportööri nende töö puhul. Peame kõik meeles pidama, et tegemist on reformilepingu ja muutva lepinguga, millega tagatakse, et 27 riigist koosnev EL saab töötada tõhusalt ja, mis veelgi tähtsam, saab töötada koos Euroopa Liidu kodanikega.

Toetan seda raportit lootuses, et sellega edastatakse mitte ainult meie kodanikele, vaid ka meie liikmesriikide valitsustele sõnum, et Euroopa Parlament soovib tõsiselt näha vastutavat ja tõhusamat Euroopa Liitu.

Catherine Stihler (PSE), kirjalikult. – Sooviksin toetada volinik Wallströmi mõtet naiste esindatuse tagamise kohta neljal kõrgeimal ametikohal ELis. Juba liiga kaua on need ELi ametikohad kuulunud vanadele ja kahvatutele meestele. Peame loobuma meeste klubist esindavama rühma kasuks ELi eesotsas. Naised on ära teeninud olla esindatud.

Andrzej Jan Szejna (PSE), kirjalikult. – (PL) Hääletan hr Corbetti ja hr Méndez de Vigo Lissaboni lepingut käsitleva raporti poolt.

Raportis tuuakse õigesti välja see, et uue lepinguga kehtestatavate muudatustega muudetakse ELi poolt järgitavad põhimõtted demokraatlikumaks ja asjakohasemaks ühenduse edasiseks arenguks. Üks tähtis osa on Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide rolli tugevdamine, aga ka põhiõiguste harta kehtestamine. Samuti tuleks märkida, et kehtestatakse ka tõhusam otsustamisprotsess ELi institutsioonidele.

Lars Wohlin (PPE-DE), kirjalikult. – (SV) Põhiseaduse leping tuleks tagasi lükata. Vajame uut põhiseadust, mitte vaid uut nime. Vajalik on põhjalik läbivaatamine, mille käigus sarnaselt põhiseadusele tavalises mõttes piiratakse ja selgitatakse Euroopa Kohtu volitusi ning ELi rolli. Oluline on määratleda, millised küsimused on olemuselt riigiüleised, st küsimused nagu näiteks vabakaubandus, kliimamuutused, rahvusvahelise kuritegevuse vastane võitlus, terrorism ja integratsioon. On märkimisväärne, et kõikides neis valdkondades on Suurbritannia olnud juhtivaks jõuks kogu EL arengu jooksul.

Olen seisukohal, et Rootsi peaks nõudma samu erandeid, mis anti Suurbritanniale, seda nii nõusoleku- kui ka kõrvalejäämise klausli osas. Pole mingit põhjust kohelda Rootsit teisiti. Rootsi kodanikud hääletasid euro vastu ning oleks vaid mõistlik selgitada järgmise lepinguga, et Rootsilt ei nõuta osalemist rahalises koostöös.

Praeguses ettepanekus ei ole neid asju kirjas, seepärast olen otsustanud hääletada raporti vastu.

– **Raport: Ona Juknevičienė (A6-0471/2007)**

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Esiteks me arvame, et iga riik peaks saama vastavalt oma tavadele, traditsioonidele ja konkreetsetele vajadustele otsustada, kuidas korraldada, koguda ja koostada asjakohaseid andmeid, kuigi me tunnustame, et mõnikord on kokkulepped vajalikud, et andmed oleks võrreldavad ja erinevates riikides saaks läbi viia võrreldavaid uuringuid. Meie arvates ei paku Euroopa Komisjoni esitatud määruse ettepanek siiski väärilist konfidentsiaalsuse kaitset ning selles ei austata selliste andmete kogumise keerulise protsessi erinevaid aspekte.

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjonis toimunud arutelul oldi tugevalt seisukohal, et ettepanek tuleks vastu võtta esimesel lugemisel, peegeldades ka seal innukat soovi, et uue lepingu võimalikuks jõustumise ajaks oleks kõik tingimused juba paigas.

Kuigi me toetasime mõningaid parlamendis toimunud töö jooksul esitatud ettepanekuid, on meil omad kahtlused parlamendi peamiste fraktsioonide vahelise kokkuleppe alusel saavutatud tulemuste osas. Seepärast hoidusime hääletamast.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Selle raportiga soovitatakse ühtlustada liikmesriikide rahva ja eluruumide loendused mõnevõrra absurdse tasemel. Meie arvates peavad liikmesriigid iseseisvalt otsustama, kas nad soovivad registreerida kõik alates eramajapidamiste vanuselisest ülesehitusest kuni vahemaani tavalise elukoha ning rohe- ja puhkealade vahel. Leiame, et nii nõukogu määramises kui ka parlamendi raportis esitatakse ülemäärane üksikasjalikkus ja pealtükkivaid ettepanekuid. Seepärast olime vastu parlamendi muudetud ettepanekule ning ütlesime „ei“ ka lõplikul hääletusel.

Jens Holm ja Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), kirjalikult. – (SV) Hääletasime täna Ona Juknevičienė raporti üle, mis käsitleb rahva ja eluruumide loendusi. Otsustasime lõplikul hääletusel hääletada selle vastu. Liikmesriigid suudavad ise hakkama saada rahva ja eluruumide loendamise seotud küsimustega ning tegemist on valdkonnaga, millesse EL ei pea sekkuma.

Ian Hudghton (Verts/ALE), kirjalikult. – Rahvast ja eluruume käsitleva teabe täpsus ja usaldusväärsus on olulised tõhusate poliitika rakendamiseks ELi ja riiklikul tasandil. Varem on erinevate liikmesriikide vahel esinenud mittevastavused muutnud rahvusvahelised võrdlused raskeks ning seepärast tervitan ma samme hõlmatud teemade selgemaks muutmiseks. Olen siiski ka teadlik, et need teemad tõstavad küsimusi seoses andmekaitsega, ning tunnustan seda rasket tööd, mida komisjon on nende mureküsimuste lahendamiseks teinud. Vastavalt selle toetasin muudatusettepanekut 71 ja ka kogu raportit.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Tervitan seda rahva ja eluruumide loendusi käsitleva määruse ettepanekut. Koostades Euroopa suuniste ühtse kogu, mis võimaldab võrrelda andmeid üle Euroopa, parandame ELi võimet koostada õigusakte, mis on järjepidevad inimeste muutuvate vajadustega kogu Euroopas. Hääletasin raporti poolt.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), kirjalikult. – Saan aru vajadusest kavandamise eesmärgil kogutavate piisavate ja usaldusväärsete statistiliste andmete järele. Samuti tunnistan, et kõnealune raport parandab komisjoni ettepanekut märgatavalt.

Mul on siiski mitmeid probleeme seoses ideega, et EL kogub statistilisi andmeid nii üksikasjalikul tasemel. Ausalt öeldes ei puutu mõned küsimused üldse ELi. Kuidas võiks ELile oluline olla inimeste perekonnaseis?

Kuigi on mõningad tagatised seoses anonüümsuse ja andmekaitsega, olen ma mures ka selle pärast, et need tagatised ei pruugi olla piisavalt tugevad, eelkõige pidades silmas hiljutisi väga laiaulatuslikke ebaõnnestumisi andmekaitstes.

Neil põhjustel hääletasin õigusloomega seotud resolutsiooni vastu.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Nagu kogemus näitab, võivad kultuurilised erinevused järsult kasvada. Selles osas istume Euroopas, eelkõige suurtes linnastutes, püssirohutünni otsas, mida ei tohi alahinnata. Aegajalt puhkevate etniliselt määratletud konfliktide osas on seepärast hea, et kogu Euroopa Liidus 2011. aastal toimuval loendusel soovib EL ilmselt viimaks esitada küsimusi etnilise ja usulise tausta kohta. Statistilised andmed elanikkonna moodustavate residentide etnilise ja kultuurilise tausta kohta võivad aidata ennetada vägivalda.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Euroopa Liidu rahva ja eluruumide kohta usaldusväärsete andmete olemasolu on väga tähtis, sest need andmed on äärmiselt olulised sageli Euroopa komponenti sisaldavate erinevate poliitikate kavandamiseks, haldamiseks ja jälgimiseks. Kõrge kvaliteediga iga-aastaseid hinnanguid rahva kohta on vaja, sest need mõjutavad Euroopa Liidu kahte põhitelge: liidu demokraatlikku protsessi, kus iga-aastaseid hinnanguid rahva kohta kasutatakse nõukogus täpse kvalifitseeritud häälteenamuse arutamiseks ning ka struktuurifondide lähenemiseks, mis on ELi ühtekuuluvuspoliitika peamine prioriteet, ja eelkõige abikõlblike piirkondade kindlaksmääramiseks.

Seepärast arvan, et kõnealune ettepanek omab märkimisväärset poliitilist tähtsust, kuivõrd sellega aidatakse täpsemalt täita Euroopa Liidu demokraatia, arengu ja ühtekuuluvuse kriteeriumeid.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE), kirjalikult. – (DE) Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni jaoks on see võit, et komisjoni ettepanek kõnealuse määruse kohta ei läbinud parlamenti vaid rutiinse küsimusena.

Meie, fraktsioon Verts/ALE, oleme oma visadusega suutnud tagada, et selle määrusega tagataks kaitse, kui kogutakse rahva ja elutingimustega seotud tundlikke andmeid. Vabatahtlik lisa, millega nähti ette mikroandmete kogumine ja küsimuste esitamine äärmiselt tundlikel teemadel nagu seksuaalkäitumine ja kirjaoskus, on täielikult välja jäetud.

Lisaks pöörduti tänu fraktsiooni Verts/ALE avaldatud survele kahel korral Euroopa andmekaitseinspektori poole. Tema arvates on muudetud eelnõus, mis nüüd parlamendi ees on, andmekaitset piisavalt arvesse võetud. Näiteks sisaldab määrus meie muudatusettepanekut, milles viidatakse andmekaitsetsätete jälgimisele nii liikmesriikides kui ka ELi tasandil. Lisaks sellele on nüüd lisatud selged viited andmekaitsetsätetele andmete edastamiseks ja töötlemiseks.

Selle täiendava panusega määruse tugevdamisel on nüüd määruses kirjas see, mida kavandati – mitte uute andmete kogumine, vaid lihtsalt riiklikul tasandil juba toimuv piirkondade kõige tähtsamaid sotsiaalseid ja majanduslikke näitajaid käsitlevate statistiliste andmete kogumise standardimine, et neid andmeid saaks võrrelda üle kogu Euroopa. Euroopa andmete standardimisega tagatakse, et piirkondlikku rahastamist kohaldatakse tõhusalt nende piirkondade suhtes, kus seda kõige enam vajatakse.

Lars Wohlin (PPE-DE), kirjalikult. – (SV) Selgitus hääletuse kohta, mis käsitleb ettepanekut rahva ja eluruumide loenduste kohta.

Täna otsustas Euroopa Parlament esimesel lugemisel komisjoni ettepaneku üle uue määruse kohta, mis käsitleb rahva ja eluruumide loendusi.

Ettepanek on esitatud heade kavatsustega, pidades silmas rahva ja eluruumide loenduste statistiliste andmete paremat võrreldavust. Lõplik tulemus on nõutava teabe mõttes siiski äärmiselt kaugeleulatuv. Komisjon sätestas oma ettepanekus, et iga liikmesriik kogub oma kodanikelt teavet näiteks seksuaalse sättumuse, naiste esmakordse abiellumise ja praeguse abielu kuupäevade, rahvusliku kuuluvuse, usu ja elusalt sündinud laste arvu kohta.

On väga jahmatav, et meie komisjon esitab ettepaneku, mis sisaldab nii pealetükkivaid küsimusi ja mis praktikas tähendab kodanike registreerimist.

Täna võttis parlament enamuse kõige kaugeleulatuvamatest küsimustest välja. Otsustasin siiski hääletada kogu ettepaneku vastu, kuna sellega minnakse ikkagi liiga kaugemale.

– Resolutsioon Lissaboni strateegia kohta (B6-0073/2008)

Giles Chichester (PPE-DE), kirjalikult. – Briti konservatiivid on järjekindlalt toetanud Lissaboni strateegia eesmärke ja peamisi poliitikaid. Eelkõige oleme rõhutanud, kui tähtsad on täielikult toimiv kaupade ja teenuste ühtne turg, parema ettevõtluskeskkonna loomine (eriti VKEde jaoks), innovatsiooni ergutamine ning oskustele, paindlikkusele ja uute töökohtade loomise julgustamisele keskenduvate tööturureformide alustamine.

Oleme taas kord hääletanud selle iga-aastase, Lissaboni strateegiat käsitleva resolutsiooni ettepaneku poolt, et näidata oma jätkuvat toetust aluseks olevale reformikavale. See ei tähenda siiski, et me toetame kõiki sisalduvaid üksikasjalikke soovitusi. Eelkõige oleme absoluutselt vastu artikli 41 algversioonis sätestatud täiendavatele sotsiaalsetele meetmetele (välja arvatud pensioniõiguste kaasaskantavusele).

Samuti oleme vastu transpordiküsimuste lisamisele Lissaboni lepingusse, nagu on sätestatud artiklis 27, ning kasutame võimalust veel kord kinnitada oma kindlat arvamust, et Ühendkuningriigis peab selle lepingu ratifitseerima valijaskond referendumiga kaudu.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Hääletasin Lissaboni strateegiat käsitleva resolutsiooni poolt ning panuse poolt Euroopa Ülemkogu 2008. aasta kevadisele kohtumisele, kuna arvan, et uuendatud Lissaboni strateegiaga edendatakse Euroopa ühiskonna kui terviku ambitsioonikaid eesmärke, mis paistavad olevat olulised, et kasutada ära globaliseerumisest, demograafilistest muutustest, sotsiaalsest tasakaalutusest, kliimamuutustest, energiavarustuse kindlusest, toiduainetega kindlustatusest, majanduskasvust ja sisserändajate integratsioonist tulenevad võimalused ning tulla toime nende probleemidega kaasnevate väljakutsetega.

Lissaboni strateegia range rakendamine saab seega määravaks globaalsel turul Euroopa konkurentsivõimelise positsiooni kindlustamisel töökohtade loomise, vaesuse vähendamise ja sotsiaalse kaasatuse kaudu.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Kõigepealt on meil kahju, et meie poolt Lissaboni strateegia kohta esitatud resolutsiooni ettepanek lükati tagasi; olukorra muudab tõsisemaks see, et me jõuame Lissaboni strateegia viimasesse tsükklisse.

Taas kord lükkab Euroopa Parlamendi enamus tagasi poliitilise muutuse ning väljendab oma täit toetust tänase päevani järgitud poliitikatele ja neis osalemisele: turgude ja töösuhete dereguleerimisele, kaupade ja põhiteenuste (postiteenus, transport, telekommunikatsioon, energia jne) liberaliseerimisele ning nende üleandmisele eraettevõtjatele maksumaksjate, töötajate ja rahva kahjuks.

Nagu Portugalis näha võib, levib selgelt neoliberaalne poliitika teistesse sektoritesse. Me oleme tunnistajateks tervise ning hariduse ja koolituse järjest kaubanduslikumaks muutumisele, mis suurendab Euroopa Liidus sotsiaalset ebavõrdsust ja vaesust ning sotsiaalset tõrjutust.

Nüüd avaldatakse survet ka Lissaboni strateegia välise komponendi tugevdamiseks, nimelt soovitakse, et kolmandatele riikidele, millest paljud on vähem arenenud, kehtestataks majanduslikud ja poliitilised tingimused, millega nõutakse nende turgude *avamist* laia, paljurahvuselise Euroopa huvides.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Lissaboni strateegiat käsitlev resolutsioon sisaldab paljusid ettevõtjatele ja tarbijatele olulisi sätteid. Üks algatus, mis on eriti märkimist väärt, on väikeettevõtete õigusakti algatus, mis esindab põhimõtte „kõigepealt mõtle väikestele“ filosoofiat. Loodan, et see algatus rakendatakse tõhusalt ja koheselt, kaasates huvitatud pooled aktiivselt. Ma ei pea teile meelde tuletama, kui tähtis roll on väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel majanduselus või kui oluline on Euroopa tuleviku jaoks see, et neile antaks eriline ja privilegeritud staatus.

Samuti sooviksin teie tähelepanu juhtida intellektuaalomandi õiguste kaitsele. Oleme teadlikud, et võrreldes Ameerika Ühendriikidega valmistab Euroopa patendisüsteem koos oma erakordse sidususe puudumisega mõnede Euroopa riikidele tõsist peavalu, hoides selgelt tagasi innovatsiooni ja teadusuuringuid laias plaanis, ning see toob kahju kogu mandrile. Seepärast on oluline koostada ühised ettepanekud ja lahendused seoses praeguse olukorraga, et kõik ELi tarbijad võiksid kasu saada uutest ja kaasaegsetest toodetest hinna eest, mis vastab keskmisele tarbija ostujõule.

Stanisław Jałowiecki (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Hääletusel Lissaboni tegevuskava käsitleva resolutsiooni üle hoidusin hääletamast. Olin mõnevõrra üllatunud eelkõige lõiget 3 lugedes. Sellest saame teada, et kõnealuse tegevuskava edukuse tagamiseks peame tugevdama ka majanduskasvu Euroopas. Ma pean silmas seda ühte väikest sõna: „ka“.

Siiani elasin teadmise, et kasv oli peamine eesmärk ning et mõte seisnes teatud riikidele järgi jõudmises ja teistelt eest ära minemises. Resolutsiooni eelnõu hoolikas lugemine näitab, et kahjuks ei ole tegemist tavalise tähelepanuveaga, vaid kinnitust leiab reegel. Tekstist leiame avaldusi, mida võib edukalt paigutada tosinasse teise resolutsiooni. Sageli on need küsimused, mis kahtlemata pidurdavad sellist kasvu. Tegelikult on meil soovinimekiri, mille võiksime enda jaoks koostada mitmel teisel juhul ning mitte ainult Lissaboni tegevuskava arutades.

On siiski üks erand: Lissaboni tegevuskava kehtestamise osas tehtud edusammud. See resolutsiooni osa on väga tähtis, kuid kahjuks ei ole järeldused optimistlikud. Me ei tea, kuidas neid edusamme mõõta, kui neid peaks üldse olema. Puudub asjakohane järelevalve. See tähendab, et meie tööl puuduvad võrdluspunktid. Meil on probleeme hindamisega. Me ei tea, kas liigume edasi või tammume ühe koha peal. Arvan, et ennekõike peaksime meie kui parlament sellega töötama.

Othmar Karas (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Esmaspäeval andis Euroopa Parlamendi tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon rohelise tule Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (ETI) seaduslike aluste lõplikuks heakskiitmiseks. See tähendab, et kõik küsimused rahastamise ja ETI sisemise korralduse kohta on lahendatud ning ollakse valmis selle käivitamiseks.

Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudil on keskne roll, kui soovime saavutada veelgi enam meie majanduse, teaduse ja jätkusuutlike töökohtade jaoks Euroopas. Seepärast on äärmiselt oluline, et ETI asukoha küsimus otsustataks kiiresti.

Kutsun ELi riigipäid ja valitsusjuhte üles ülemkogu kevadisel kohtumisel kokkuleppele jõudma selle otsuse tegemiseks ette nähtud aja osas. Otsus peaks olema tehtud hiljemalt juunis toimuvaks ELi tippkohtumiseks. Austria liidukantsler, hr Gusenbauer peab samuti olema kaasatud selle tähtaja sätestamisel, kuna Austria esitas väga asjakohase taotluse.

Tähtaeg selle otsuse tegemiseks tuleb kindlaks määrata kevadisel tippkohtumisel ning olema lisatud tippkohtumise tulemusi käsitlevasse dokumenti. Arvestades Viini suurepärasest taotlust olla ETI asukohalinnaks, lasub kantsler Gusenbaueril märkimisväärne vastutus tagada, et otsus tehakse kiiresti ja sätestatakse täpne tähtaeg.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Lissaboni strateegia uuendamise rõhutan vajadust poliitika koostundlike tõelise ajakohastamise järele, andes Euroopa Parlamendile suurema rolli strateegia järelemeetmete üle teostatava järelevalve osas. Keskenduma peaks sotsiaalselt tundliku Euroopa saavutamisele, mis tegeleb praegu meie ees olevate majandusprobleemidega, isoleerimata kõige haavatavamaid. Alampalga kehtestamine kõikides liikmesriikides on üheks peamiseks viisiks, kuidas me suudame tagada, et kõik Euroopa kodanikud saavad nautida inimväärset põhilist elustandardit. Olen resolutsiooniga rahul ning hääletasin selle poolt.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Parem- ja vasakpoolsed fraktsioonid võistlevad teineteisega selle üle, kes suudab rohkem toetada suurte ettevõtete huve ja valikuid. Nad ületavad isegi komisjoni, propageerides töötajate ja rahva vastast Lissaboni strateegiat.

Selles häbiväärses resolutsioonis ei valata isegi krokodillipisaraid vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse üle. Vastupidi, selles nõutakse, et tööturul ja sotsiaalkindlustussüsteemides viidaks läbi reformid; rõhutatakse komisjoni suuniseid, nõudes ajutiste töötajate tööaja ja töötingimuste korraldamist käsitlevate direktiivide vastuvõtmist; palutakse liikmesriikidel asetada ELi konkurentsivõimelisus oma poliitikate keskmesse ning muuta ühtse turu väljakujundamine oma kõige olulisemaks majanduslikuks ja poliitiliseks prioriteediks.

Resolutsiooni kohaselt on nende ja teiste töötajate vastaste meetmete ja poliitikate edendamiseks kõige sobivamaks vahendiks klassidevaheline koostöö, mis õnnestub, kui laiendatakse sotsiaalset dialoogi ning ettevõtete ja töötajate vahel luuakse usaldav õhkkond.

Töötajad on seitse aastat kannatanud selle strateegia rakendamise tõttu. Selle tulemusena on nende elustandardid ning tööalased, pensioni- ja sotsiaalõigused vähenenud. Seepärast lükkavad nad Lissaboni strateegia tagasi ja on vastu kapitali huvidele. Tunnen sama ELi suhtes, mis neid huvitsid teenib.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Kuigi ma hääletasin resolutsiooni ettepaneku poolt koos parlamendifraktsioonide enamusega, kuna ma nõustun konstruktiivse lähenemisviisiga ja soovituse põhiolomusega, eelkõige vajadusega suurendada investeringuid teadusuuringutesse, innovatsiooni ja arengusse ning poliitikatesse teadmiste edendamiseks, turgude avamise ja suuremasse paindlikkusse koos turvalisusega tööturgudel, ei saa ma siiski lakata mõtlemast, et mõningad alternatiivses resolutsioonis esitatud

andmed annavad põhjust muretsemiseks. Just seepärast ei saanud ma toetada kommunistliku fraktsiooni resolutsiooni.

Kaks aastat enne Lissaboni tegevuskava lõppemist peame tunnustama, et visandatud eesmärkide – ambitsioonikate eesmärkide – saavutamisest ollakse väga kaugel (ning meie suhteline majandustõus vaatamata Ameerika majanduslangusele ei anna põhjust tähistamiseks). Usun, et seepärast oleks parem lõplikult tunnustada vajadust järgida visandatud, kuid siiani käimata teed, selle asemel et teha viimane katse saavutada kahe aasta jooksul seda, mida me kaheksa aasta jooksul ei suutnud. Põhjused ja asjaolud, mis õigustasid Lissaboni tegevuskavas sisalduvaid meetmeid, on ikka veel olemas – võib-olla isegi tugevamini –, seega on õige tee visandatud ning peame seda reaalselt järgima.

Olle Schmidt (ALDE), kirjalikult. – (SV) Lissaboni strateegiat käsitlev resolutsioon on vältimatult laialivalgub, kui asjasse on segatud südamelähedased küsimused. Seda on ka lõpptulemuses näha. Raport sisaldab siiski palju olulist ja vajalikku, mida ma sain meeleldi toetada. Ennekoike kehtib see põnevamate osade kohta, nagu näiteks keskkonnaküsimused ja seos majanduskasvuga, mis näitavad, et parlament muutub ajaga. Nüüd hoogu koguv arutelu *kaitstud paindlikkuse* üle määratleb samuti tähtsa – võib-olla kõigist kõige tähtsama – küsimuse, kuidas konkurentsi ja julgeolekut saaks omavahel ühendada. Nagu raportis märgitakse, ei raja me tulevikku protektsionismile ja bürokraatiale, vaid avatusele, juurdepääsule ja nii töötajate kui ka ettevõtete jaoks headele tingimustele.

Soovin siiski selgeks teha, et minu häält muudatusettepaneku 12 poolt ei tohiks mingil juhul tõlgendada toetusena ELis alampalga kehtestamisele. Vastupidi, toetasin selgitust, et kollektiivlepingutel on Euroopa mudelis oma koht. Selgitasin seda täna ka majanduskasvu ja tööhõive koondsuuniseid käsitleva raporti muudatusettepanekus 32, mis tegeles konkreetset selle küsimusega.

Catherine Stihler (PSE), kirjalikult. – Lissaboni strateegia on äärmiselt oluline ELi edasiseks eduks. On elutähtis, et kõik liikmesriigid täidaksid oma kohustust muuta EL kõige dünaamilisemaks teadmistel põhinevaks majanduseks maailmas.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), kirjalikult. – (RO) Lissaboni strateegiat käsitlev resolutsioon väljendab Euroopa Parlamendi soovi tagada inimväärne elu kõigile Euroopa kodanikele, luues uued, paremini tasustatud töökohad ning suurendades investeeringuid teadusuuringutesse, innovatsiooni ja infoühiskonda.

Resolutsiooni punktis 37 rõhutatakse transpordipoliitika tähtsust kliimamuutuste vastu võitlemisel ning nõutakse, et üleeuroopalisi võrke peaks asjakohaselt hindama seoses nende keskkonnamõjuga.

Hääletasin muudatusettepaneku 12 poolt, nagu seda Euroopa Sotsiaaldemokraatide fraktsioon suuliselt muutis, sest sel viisil „kutsutakse liikmesriike tagama kõigile isikutele ühiskonna- ja majanduselus osalemise eeltingimuste kaitse ning kehtestama eelkõige nt alampalka sätestavad normid või muud õiguslikult ja üldiselt siduvad eeskirjad või vastavalt riiklikele traditsioonidele normid kollektiivlepingutes, mis tagavad täisajaga töötajatele inimväärset elu võimaldava sissetuleku“.

Hääletasin resolutsiooni ettepaneku poolt veendumusega, et Euroopa Liit ei ole vaid konkurentsil põhinev ühisturg, vaid see peaks olema ka sotsiaalne Euroopa, milles iga kodanik on integreeritud majanduslikku ja sotsiaalsesse tegevusse ning tal on inimväärne elustandard.

Lars Wohlin (PPE-DE), kirjalikult. – (SV) Lissaboni strateegia on nüüd kasutusel olnud alates 2000. aastast ning liikmesriigid ei ole näinud veel ühtegi selget tulemust. Selle ettepanekuga esitatakse uus plaan, millega strateegiat pikendatakse 2013. aastani.

Usun institutsionaalsesse konkurentsi. Lissaboni strateegias on eesmärged, mis on head ja väärt arendamist, nagu näiteks ettepanek suuremateks investeeringuteks teadusuuringutesse ja arengusse. Teisalt osad, mis käsitlevad sotsiaalset Euroopat, ei kuulu ELi tasandile ning õigus nende üle otsustada peaks olema iga liikmesriigi käes.

Lisaks kaasneb resolutsiooniga veel üks probleem, nimelt sisaldab see palju ebaselgeid sätteid, mis võimaldavad komisjonil tõlgendada ja selgitada meetmeid, mida me ei ole soovinud.

Minu peamine arvamus on, et demokraatlikus süsteemis peaksid riigid ise sõnastama majanduskasvu strateegia nii, nagu nad seda soovivad. Mõned otsustavad sotsiaalse demokraatia suuna kasuks, teised äärmiselt liberaalse, turule orienteeritud lähenemisviisi kasuks. Me peame austama mõlemaid. Peamine on see, et otsuseid peab tegema riiklikul tasandil. Seepärast olen otsustanud kogu ettepaneku tagasi lükata.

– **Raport: Margarita Starkevičiūtė (A6-0029/2008)**

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ja Åsa Westlund (PSE), kirjalikult. – (SV) Meie, Rootsi sotsiaaldemokraadid, oleme otsustanud hääletada kogu raporti 29/2008 poolt.

Hääletasime siiski fraktsiooni Verts/ALE esitatud muudatusettepaneku 32 vastu, mis käsitles alampalka Euroopa mudeli osana.

Mõistame, et alampalga küsimus on oluline paljudes liikmesriikides.

Leiame siiski, et iga liikmesriik peab otsustama, kuidas see küsimus lahendatakse.

Rootsis saame sellega kõige paremini hakkama tööturu osapoolte vahel läbi räägitud kollektiivlepingute kaudu.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Andes oma hääle suurte tööandjate organisatsioonide huvidele, pürgimustele ja nõudmistele, nõuab enamik Euroopa Parlamendist Lissaboni strateegia täitmist kooskõlas Euroopa Komisjoni majandussuunistega ja nendega seotud neoliberaalsete poliitikate laiendamisega.

Seega isegi keset finantskriisi ohtu ja majanduskasvu peatumist nõuavad nad arengu peamiste telgedena palgapiiranguid, riigikulutuste piiramist ja avaliku sektori *kaasajastamist* koos konkurentsitakistuste ja turule juurdepääsu takistuste eemaldamisega, teisisõnu avalike teenuste liberaliseerimist. Kõike seda koos tööalase ebakindlusega, kaitstud paindlikkusest kinnihoidmise ja pensioniskeemide *kaasajastamisega*, teiste sõnadega universaalse riikliku sotsiaalkindlustussüsteemi devalveerimise ja kaotamisega erakindlustajate huvides.

Tagamaks, et liikmesriigid need eesmärgid saavutaksid, soovivad nad suuremat kontrolli ja survet nende riikide üle, nagu neil poleks mingit vastutust nende suuniste vastuvõtmise eest. Ühtlasi teeseldes mitte mõistvat, millist tähendusrikast mõju sellised poliitikad liikmesriikide majanduslikule ja sotsiaalsele olukorrale avaldavad, jätkavad nad enamvähem samade asjade esitamist, mille me tõsiselt tagasi lükkame.

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Hääletasime raporti vastu, mis kirjutab liikmesriikidele ette nende majandus- ja sotsiaalpoliitika sisu järgmiseks kolmeks aastaks.

Praegu on õige hetk veel kord korrata üle see, kuidas kõik, absoluutselt kõik lisaks ühisrahale ja liikmesriikidele sellega kaasnevatele ettekirjutustele otsustatakse praegu Brüsselis. Küsimus ei ole enam liikmesriikidele lihtsalt eesmärkide määramises (laenu või avaliku sektori puudujäägi vähendamine, töötuse vastu võitlemine, majanduskasvu taaselustamine jne), vaid neile selgitatakse üksikasjalikult, mida nad peaksid tegema, kuidas seda teha ja milliste vahenditega.

Probleem on selles, et need suunised on olnud samad viimased 15 aastat: tööhõive paindlikkus, sisseränne elanikkonna arvu suurendamiseks ja odava tööjõu saamiseks, avalike teenuste dereguleerimine, palgapiirangud, maltuslik eelarvepoliitika, väliskaubanduse liberaliseerimine, konkurents jne. See rida on hästi teada, nagu ka tulemused: töötus, madalam ostujõud ja suurenenud vaesus, deindustrialiseerimine, sotsiaalne desintegratsioon jne. On aeg, et me küsiksime: kas asjad lähevad halvasti seepärast, et liikmesriigid ei ole piisavalt usinad käskude täitmisel, või pigem seepärast, et nad on liiga püüdlikud ja käsud ei ole õiged? Usume ilma igasuguse kahtluseta, et teine seletus on õige.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Kõnealune omaalgatuslik raport käsitleb mitmeid väljakutseid, millega Euroopa tulevikus silmitsi seisab, näiteks globaliseerumine, vananev elanikkond ja kliimamuutused. Paljud kavandatavad meetmed tunduvad mõistlikud ning nende võtmine võiks olla tee, mida liikmesriigid võiksid järgida.

Juuni Nimekiri on vastu keerulistele maksusüsteemidele, sotsiaalsele tõrjutusele ja keskkonna allakäigule. On siiski iga liikmesriigi otsustada, kuidas sõnastada oma poliitika nii, et tuleviku väljakutsetega toime tulla. Kõige edukamad lahendused kerkivad esile institutsionaalse konkurentsi käigus ning need näited võivad inspireerida ja ergutada teisi liikmesriike vabatahtlikke meetmeid võtma.

Oleme otsustanud hääletada selle raporti vastu, sest selles käsitletakse valdkondi, mille osas lasub poliitiline vastutus liikmesriikidel.

Ian Hudghton (Verts/ALE), kirjalikult. – Minu fraktsioon esitas mitu muudatusettepanekut sellistel tähtsatel teemadel nagu kliimamuutused, jõukuse õiglasem jaotus ja õiglane tasu, mille poolt ma hääletasin.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Lissaboni strateegia rakendamise seitsmendal aastal võtab Euroopa Parlament Euroopa Liidu hetkeolukorra hindamisel arvesse uusi, ajavahemikku 2007–2008 iseloomustavaid tingimusi. Eelmise aasta ja käesoleva aasta kogemusi silmas pidades, nimelt finantsturgudel valitsevat ebakindlust ja suurenenud riski, on loogiline pühendada erilist tähelepanu makromajanduslikule stabiilsusele ühenduses.

Distsipliin euroalal ja eelkõige selle distsipliini säilitamine on äärmiselt olulised. Sellest hoolimata lasub dereguleeritud, globaalse finantsüsteemi tingimustes peamine vastutus rahvusriikidel, kes peavad hoolitsema riigi rahanduse tasakaalus hoidmise eest. Selles valdkonnas jääb paljugi veel vajaka isegi sellistes riikides, kes peavad end integratsiooni liikumapanevaks jõuks, eriti kui nad võivad kindlad olla Euroopa Komisjoni leebele tariifile.

Üks nõudmine, mis on aastaid vastuseta jäänud, on ELi turu, eelkõige teenuste turu tõeline liberaliseerimine, mis tooks kaasa rohkem tõelist konkurentsist tulenevat survet ja kõrvaldaks viimaks ometi kaitsebarjäärid, mis ei koosne enam kohustuslikku laadi eeskirjadest, kuna väliskonkurentide elu raskeks tegemiseks on leitud varjatuid viise.

See, et ELi siseturg on välja kujundamata, tähendab, et 27 riigiga ühenduses ei kasutata täielikult ära ettevõtluse ja loovuse potentsiaali. Sellest vajakajäämisest tulenevad kulud ulatuvad 150 miljardi euroni. Need peaksid olema piisavad põhjused, et ühisturu liberaliseerimise küsimus hõivaks Euroopa majanduse olukorda ja kasvuväljavaateid kajastavates raportites tähtsa koha.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Tervitan raportit, mis käsitleb majanduspoliitika üldsuuniseid ajavahemikuks 2008–2010. Praeguses majanduskliimas peame andma ELile väga raske probleemiga toimetulekuks vajalikud vahendid. Seda tehes peab Euroopa jääma sotsiaalseks Euroopaks, millel on hästi koordineeritud mehhanismid kvaliteetseteks riiklikeks kulutusteks, teadusuuringuteks ja innovatsiooniks ning hariduseks. Kliimamuutused peavad samuti mängima olulist rolli Euroopa majanduse prioriteetide sõnastamisel, kui me soovime endile seatud ambitsioonikaid eesmärke täita.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Kuna selle raporti koostamise mõte on eelkõige Lissaboni strateegia riiklik rakendamine, olen Portugalist valitud Euroopa Parlamendi liikmena tõesti sunnitud esitama üksikasjalikuma ülevaate oma muredest seoses minu riigi ebaõnnestumisega Lissaboni strateegia saavutamisel – kas siis tulemuste või meetmete osas.

Mõistan, et paljudes küsimustes võiks Portugalile osaks saanud kriitika suunata Euroopale tervikuna ja seda peakski tegema. Oleme siiski kaugel Lissaboni eesmärkide saavutamisest – ning vastavalt teatud kriteeriumidele, nagu näiteks tööhõive, liigume saavutamisest üha kaugemale – ning me pole kaugeltki veel vastu võtnud nende tulemuste saavutamiseks asjakohaseid poliitika. Riigi rahanduse tasakaalustamine on prioriteet, kuid see tasakaal tuleb saavutada kulutamise vähendamise ja ebaproduktiivsest kulutamisest loobumise ning saadud sissetuleku jaotamise kaudu.

Selle saavutamine majapidamiste eelarvete ülekoormamise ja riigi tõhusate kohustuste vähendamise kaudu ei ole asjakohane. Nagu ka erasektoris, saavutatakse konkurentsivõime ja edu paremate teenuste osutamisel madalamate kuludega, kuid taandamata välja võrduse kumbagi poolt.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Hr president, daamid ja härrad, hääletasin pr Starkevičiči raporti poolt. Suuniste praeguse sõnastusega on loodud lai ja ikka veel kehtiv raamistik, et kohandada hiljutiste majandus- ja poliitiliste arengutega. Seepärast oleme nõus ettepanekuga mitte muuta majanduspoliitika üldsuuniseid järgmise kolmeaastase tsükli jooksul kooskõlas nõukogu järeldustega.

Stabiilsus on tõesti tähtis Lissaboni strateegia ja koondsuuniste tõhususeks. Seepärast peaks uus tsükkel sõltuma reformi rakendamisest ja konkreetsete tulemuste saavutamisest. Me toetame ka muudatusettepanekuid seletavasse, majanduspoliitika üldsuunistega kaasnevasse teksti, sest need annavad suuniste sisule parema fookuse, et toime tulla Euroopa ees seisvate väljakutsetega (globaliseerumine, majanduskasvu aluste tugevdamine keskpikas ja pikas perspektiivis, kiired demograafilised ja sotsiaalsed muutused jne).

Olle Schmidt (ALDE), kirjalikult. – (SV) Hääletasin täna raporti poolt, milles sätestatakse majanduskasvu ja tööhõive koondsuunised ajavahemikuks 2008–2010. Ühelt poolt oli mul hea meel leida eest Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni muudatusettepanekud, mis märgivad vajadust luua ettevõtlust ja ka väikeettevõtteid soosiv Euroopa.

Teisalt esitas sama fraktsioon ettepanekud ka palju rangemate eeskirjade kohta finantsvaldkonnas, mille eesmärgiks on kaitsta tarbijaid, kuid mis nende jaoks tähendab aina enam töötasu vähendamist. Selline

suhtumine pigem takistab kui aitab ning seepärast hääletasin kõnealuse ettepaneku vastu. Kui Euroopa nägemust endast kui juhtivast, globaalsest ja konkurentsivõimelisest jõust soovitakse teoks teha, peab tegema palju agressiivsemaid investeeringuid ka tööturu kaasajastamisse, teadusuuringute ja hariduse edendamisse ning keskkonnasõbralikuma majanduse pakutud võimaluste ärakasutamisse. Seepärast hääletasin koos fraktsiooniga Verts/ALE keskkonnamaksude poolt ELi tasandil, kuigi nagu tavaliselt, kaitsesin ma Euroopa Keskpanga iseseisvust nende korduvate rünnakute eest.

Kui hiljutine majanduslangus on midagi näidanud, siis seda, et tugeva keskpanga eelis on vastupidamine lühiajalistele lahendustele, rääkimata suures valuutatsoonis osalemise stabiliseerivast mõjust.

Peter Skinner (PSE), kirjalikult. – Briti Tööpartei delegatsioon toetab kõnealuse raporti peamist olemust, kuna sellega soovitakse edendada üldiselt vastuvõetavaid poliitikaid ELi majanduse jaoks. EPLP-l on siiski tõsised kahtlused lõike 26 osas, milles kutsutakse üles fiskaalsele ühtlustamisele / kooskõlastamisele, mis kuulub vaid riiklikku pädevusse. Seepärast otsustas EPLP hoiduda hääletamast selle konkreetse lõike üle.

Catherine Stihler (PSE), kirjalikult. – Lõiget 26 käsitlev muudatusettepanek osutab ettevõtte tulumaksu ühisele konsolideeritud baasile. Ma ei saa selle punktiga nõustuda, kuna usun, et seda peaks otsustama liikmesriik. Hoidusin hääletamast selle punkti osas.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), kirjalikult – (RO) Euroopa Parlamendi raportis majanduskasvu ja tööhõive koondsuunuste kohta uuritakse Euroopa Komisjoni esitatud üldsuuniseid liikmesriikide ja ühenduse majanduspoliitika kohta ajavahemikuks 2008–2010.

Hääletasin põhjenduse 26 poolt komisjoni kavandatud kujul, sest selles rõhutatakse „vajadust kooskõlastatud fiskaalraamistiku järele, mis oleks ettevõtteid, eriti VKEsid soosiv, ning suunatud kasvu taaselustamisele ja töökohtade loomisele“.

Hääletasin muudatusettepaneku 23 poolt, sest selles nõutakse, et „sissetulek ja see, kuidas jõukust jaotatakse, peaks tagama majanduskasvust saadava kasu õiglasema jaotamise.“ Muudatusettepanekus sätestatakse, et vastavalt SKT-le elaniku kohta igas riigis kehtestatud alampalk võiks olla viis, kuidas tagada, et täistööajaga töötajad saaksid oma elamiskulud katta oma töö tulemusena, ning seda võiks pidada Euroopa sotsiaalse mudeli osaks.

Sellest tulenevalt hääletasin kõnealuse raporti poolt, olles veendunud, et kõigi Euroopa kodanike majanduslik kindlus, sotsiaalne kaasatus, sooline võrdõiguslikkus ja turumajanduse loomine muudavad liidu majanduslikuks ja sotsiaalseks eeskujuks globaalses kontekstis.

– Raport: Cem Özdemir (A6-0503/2007)

Adam Bielan (UEN), kirjalikult. – (PL) Toetasin hr Özdemiri raportit, sest üks Euroopa kõige pakilisemaid probleeme on energiavarustuse kindluse tagamine ELi jaoks. ELi energiatootmiseks vajaliku toormaterjali tarnete mitmekesistamine on üks võimalus muuta end Venemaast sõltumatuks ning põhiliseks sammuks selles ühises ELi Kesk-Aasia poliitikas. Venemaa kasutab ühise ELi poliitika puudumist selles valdkonnas ära ning enamik ELi liikmesriike vaatavad lihtsalt pealt. Sellised projektid nagu Odessa-Brody-Gdanski gaasijuhe või Nabucco gaasijuhe ei ole enam teatud teenuste valdkonnas domineerivate Venemaa ettevõtete poolt võetud meetmete tõttu väga realistlikud.

Bernadette Bourzai (PSE), kirjalikult. – (FR) Soovin õnnitleda hr Özdemiri tema omaalgatusliku, ELi Kesk-Aasia strateegiat käsitleva raporti puhul. Minu arvates on ta suurepäraselt selgitanud Euroopa Liidu eesmärke ja prioriteete suhetes kõigi viie Kesk-Aasia riigiga. Ta on õigustatult märkinud vajadust ühtsena piirkondliku lähenemisviisi järele selle strateegilise piirkonna puhul, rõhutades samas riikidevahelisi erinevusi.

Kiidan heaks arengukomisjoni arvamuse, eelkõige vajaduse kaotada vaesus, parandada rahvatervist ja algkooliharidust ning kõrvaldada naiste ja vähemuste diskrimineerimise kõik vormid.

On samuti tähtis, et selles raportis rõhutatakse vajadust edusammude järele kõnealuses piirkonnas demokraatia ning inimõiguste, põhivabaduste ja õigusriigi põhimõtete austamise osas, ning see on minu arvates kõige olulisem.

Raportis leitakse, et energeetikaalane koostöö on Euroopa strateegias kõige olulisem. Sellele vaatamata peavad Euroopa institutsioonid olema valvsad ja tagama, et inimõigusi ega keskkonda ei toodaks ohvriks energiavajaduste ja kaubanduskokkulepete pärast.

Patrick Gaubert (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Tervitan ELi Kesk-Aasia strateegiat käsitleva raporti tänast vastuvõtmist suure enamuse poolt. Euroopa Liidu jaoks on äärmiselt oluline tunda rohkem huvi nende viie riigi vastu: Usbekistani, Kirgiisi Vabariigi, Tadžikistani, Türkmenistani ja Kasahstani vastu.

Raportis kutsutakse õigesti üles kujundama iga riigi suhtes erinev ELi poliitika ning mul ei jää muud üle, kui heaks kiita asjaolu, et rõhutatakse kriteeriumeid, nagu näiteks inimõiguste küsimus kõnealustes riikides ja OSCE kohustuste austamine nende poolt.

Tekstis rõhutatakse ka agaralt nende riikide tähtsust ELile nii praegu kui ka tulevikus, eelkõige seoses kaubanduse ja energeetikaga. Kesk-Aasia geopoliitilisest olukorrast tulenevalt peaks nii kahepoolset kui ka ELi tasandil suurendama koostööd nende riikidega. Raportis kutsutakse üles läbi viima reforme sotsiaalsektoris ning tervise, toiduainetega kindlustatuse ja korruptsioonivastase võitluse valdkonnas, et tagada pikaajaline stabiilsus, julgeolek ja õitseng selles piirkonnas.

Seepärast on tegemist tervikliku tekstiga, milles määratletakse tegevusvaldkonnad, milles EL saab abiks olla, et muuta EL selles piirkonnas võimalikult nähtavaks ja usaldusväärseks.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Kooskõlas Euroopa Parlamendi enamuse poolt ELi välissuhete osas heaks kiidetuga, on meie ees järjekordne raport, mis koosneb peamiselt kolmandate riikide tegevusse sekkuvate meetmete kogust, varjamata – pigem vastupidi – selget eesmärki saada nende riikide majanduste piires suurte majanduste ja finantsrühmade huvidele soodsad tingimused.

Vaadake, kuidas raportis seistakse välisinvesteeringuid käsitlevate rahvusvaheliste standardite järgimise ja otseste välisinvesteeringute parema kaitse tagamise eest neis riikides. On selge, et sellised avaldused ei tähenda midagi muud, kui et *erastage riigipangad (!) ning et looge riikides sellised finantsturud, mis on tõeliselt konkurentsivõimelised ja välispankadele avatud (!)*. Teiste sõnadega müüakse need riigid lihtsal maha...

Lisaks sellele kerkivad kooskõlas eespool nimetatud eesmärkidega esile ELi ürgsed huvid seoses selle piirkonna riikide *märkimisväärsete energiavarudega* ning on mainitud vajadust tagada suurima võimaliku sagedusega energiavarustus gaasitarneteid häirimata.

Põhimõtteliselt näitab see, mida tegelikult tähendab *ELi roll maailmas*, millest on nii palju räägitud, eelkõige hetkel kavandatavas lepingus: tema soovi saavutada poliitiline ja majanduslik ülemvõim.

Ian Hudghton (Verts/ALE), kirjalikult. – Soovin õnnitleda oma kolleegi hr Özdemiri tema Kesk-Aasiat käsitleva raporti puhul, millele ma andsin oma täieliku toetuse. Demokraatia ja inimõigused on ELi aluspõhimõtted ning neile peaks kuuluma keskne koht ELi poliitikates teiste piirkondade suhtes. Kesk-Aasia rahvad on äranud maailma majandusjõudude tähelepanu peamiselt tänu oma loodusvaradele. EL peab sellest üle olema ning otsima võimalusi investeerida ka nende inimressurssidesse, kaitstes demokraatiat ja inimõigusi.

Jaromír Kohlíček (GUE/NGL), kirjalikult. – (CS) Millise pärandi jättis Nõukogude Liit Kesk-Aasia riikidesse? Naiste võrdõiguslikkus, lapstööjõu ja kirjaoskamatus kaotamine, monokultuurne põllumajandus. Üheski neist riikidest ei ole usulistel elementidel õnnestunud saavutada ülemvõimu.

ELi esimene prioriteet on kasutada nende riikide loodusvarasid, nimelt naftat, maagaasi ja uraani. Teiseks prioriteediks on blokeerida üks peamine Afganistanist alguse saav oopiumi salakaubaveo kanaleid. Sellega jõuame ELi ja Ameerika Ühendriikide otsese vastutuseni selle eest, et nad toetavad autoritaarsete režiimide loomist selle piirkonna riikides. Riigid püüavad ise piirata relvade levikut terrorirühmadele ja militaristlike islamiideede levikut, kuid selline olukord avaldab negatiivset mõju tsiviilühiskonna ja osalusdemokraatia arengule ning kipub pigem toetama jõumeetodeid.

Olenemata selle piirkonna riikide suhtes raportis esitatud kriitikast, peame alati meeles pidama neid raskeid ajaloolisi tingimusi, millega need riigid oma arengu jooksul on silmitsi pidanud seisma. EL peab aitama neil hakkama saada mitmeid aastaid kestnud negatiivsusega, mis on tingitud suurte ELi riikide ja Ameerika Ühendriikide kohalolust naaberriigis Afganistanis.

Piirkonnas positiivse mõju avaldamiseks ei ole vaja peamise võimaliku vahendajana toetada Türgit. Praegune olukord seoses vähemuste õiguste austamisega Türgis ei õigusta kindlasti sellist lähenemisviisi. Vastupidiselt peaks palju rohkem tähelepanu pööratama traditsioonilistele sidemetele Venemaaga. Kui meie jaoks peaks kätte jõudma aeg võidelda terrorismi ja narkootikumide leviku vastu selle piirkonna riikides, on Venemaa meie lähim liitlane.

Hoolimata eespool nimetatud mööndustest toetan raporti vastuvõtmist.

Jörg Leichtfried (PSE), kirjalikult. – (DE) Hääletan ELi Kesk-Aasia strateegiat käsitleva ettepaneku poolt, kuna sealsed viis riiki saavad ametlikku arenguabi ning Euroopa Liidul lasub eriline vastutus nende riikide toetamisel. Sooviksin rõhutada Euroopa Liidu rolli vahendajana Kesk-Aasia riikide vahel, ühtlustades märkimisväärseid erinevusi viie riigi vahel poliitiliste, majanduslike ja sotsiaalsete tingimuste osas. Eelkõige sooviksin välja tuua kohutava olukorra tervishoiu valdkonnas, mis tuleneb minimaalsest meditsiinilise abi süsteemist.

Puhtale joogiveele juurdepääsu võimaldamine ja kõikidele elanikele riikliku võrguga ühinemise võimaluse pakkumine kujutab endast äärmiselt laiaulatuslikku probleemi Tadžikistanis, Usbekistanis ja Kirgiisi Vabariigis. Minu jaoks on tähtis, et minu hääl ELi Kesk-Aasia strateegia poolt on antud ka Kesk-Aasia inimeste elutingimuste parandamiseks seoses sotsiaalsete, tervishoiu- ja õiguslike aspektidega.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Hr Özdemiri raport ELi Kesk-Aasia strateegia kohta käsitleb ELi välispoliitika tegevuskava peamist teemat. Ma tervitan rõhu asetamist inimõigustega tegelemisele Kesk-Aasia piirkonnas; sellist rõhuasetust peaks EL oma välissuhetes sagedamini kasutama. Demokraatlike saavutuste kohta piirkonnas, eelkõige Usbekistanis ja Türkmenistanis, on vähe tõendeid ning mis tahes ELi koostööstrateegia peaks püüdma kaasata neid riike demokraatia idee poole liikumisel. Nagu raportis ka selgelt märgitakse, on Kesk-Aasia puhul nõutav ELi aktiivne energeetikaalane koostööd, et leida vastastikku kasulikud lahendused energiaturu hetkeseisule. Nõustun hr Özdemiri soovitustega ning hääletasin raporti poolt.

Véronique Mathieu (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Arengud Kesk-Aasia piirkonnas, välja arvatud Kirgiisi Vabariigis, on muret tekitavad enam kui ühel põhjusel.

Esiteks on inimõiguste ja demokraatia seisukohalt täiesti vastuvõetamatu paljude naiste kuritarvitamine (sunnitud abielud, seksuaalne kuritarvitamine, vägistamine jne) ja lapstööjõu kasutamine selles piirkonnas.

Tervishoiu seisukohalt on nakkushaiguste levik (eelkõige HIV) jätkuvalt muret tekitav.

Ning lõpetuseks ei saa Kesk-Aasia kasu tulemuslikust integreerumisest maailma majandussüsteemi enne, kui kõik piirkonna viis riiki on ühinenud WTOga (Kirgiisi Vabariik on liige alates 1998. aastast).

ELi Kesk-Aasia strateegia võib tõhusalt toetada maailma selle piirkonna majanduslikku ja inimarengut. Euroopa Liit ei tohi hüljata Kesk-Aasiat, mis kujutab endast strateegilist ristteed Euroopa ja Aasia vahel ning on traditsiooniline partner kaubandussuhetes ja energeetikaalases koostöös.

Toetan seda teksti väga, sest selles püüeldakse ELi Kesk-Aasia prioriteetide selgitamise, tugevdatud piirkonnas Euroopa projektide käivitamise ja nende rakendamise kiirendamise suunas. Seepärast hääletasin raporti poolt.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Kesk-Aasia osas strateegiliste plaanide koostamine on kindlasti hea mõte ja tõesti vajalik, eriti majanduskoostöö ja turgude avamise jaoks. Samuti oleks mõistlik seda kiirendada, et arengutega kursis olla.

Siiski ei saa lasta jätkuda olukorral, kus Euroopa tasandil kohaldatavad teatud standardid Kesk-Aasias tähtsuse kaotavad. Teisalt oleks seal Euroopaga sama mõõdupuu rakendamine märkimisväärne ülbis raportis nimetatud inimrühmade ja nende enesemääramisõiguse suhtes. Naiste rolli osas on piisav vajadus meetmete võtmiseks ka maailma teistes piirkondades, eelkõige kogu araabia maailmas, kus see vajadus on palju pakilisem.

Eelkõige Hiinas laialt levinud lapstööjõu kasutamine on hõlmatud eespool nimetatud standarditega, mida kaubanduspartnerid peavad järgima.

Terrorismi ja narkokaubanduse vastu võitlemine, mis on teatud määral seotud, peab olema tegevuskavas väga tähtsal kohal. Nende probleemide vastu tuleb väsimatult võidelda.

Cristiana Muscardini (UEN), kirjalikult. – (IT) Hr president, daamid ja härrad, toetan Euroopa Komisjoni esitatud dokumenti uue partnerluse loomiseks Kesk-Aasia riikidega, kuid ma sooviksin esile tõsta järgmisi aspekte.

Esiteks on kasvamas Kesk-Aasiaga toimuva rahvusvahelise kaubanduse tähtsus; see kaubandus kujutab endast nüüd tähtsat alternatiivi energiavarude tarnel.

Teiseks soovin rõhutada asjaolu, et Euroopa peab selle tulemusel hoidma sel maailmajaol silma peal ning julgustama selle integreerumist maailma kaubandusse ja rahvusvahelisse majandussüsteemi, toetades piirkonna nende riikide kandidatuuri, kes ei ole veel WTO liikmed. Kaubandussuhete tugevdamine kogu piirkonnaga peaks seepärast olema üheks strateegia osaks, et saavutada laiem koostöö ja integratsioon riikide endi vahel ning suurendada Euroopa mõjuvõimu, sealhulgas poliitilist mõjuvõimu piirkonnas, kus on tehtud edusamme demokraatia suunas.

Kolmandaks peaks kogu Kesk-Aasia lähenemisviisi puhul arvesse võtma piirkonna riikide vahelisi suuri poliitilisi ja majanduslikke erinevusi. Erilist rõhku on asetatud arenenud majandusega Kasahstani rollile ja seepärast ka selle riigiga sidemete tugevdamisest saadavale võimalikule kasule, eriti kogu piirkonna üldise arengu kontekstis.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Euroopa Liit on püüdnud luua tihedaid suhteid ja arendada dialoogi oma naabruspoliitika kaudu. Kesk-Aasia puhul aitab uue strateegia koostamine ja viie uue riigiga partnerluse loomine kaasa stabiilsuse kasvule, sotsiaal-majanduslikule ja demokraatlikule arengule ning julgeolekule kogu selles Aasia osas.

Soovime ära märkida, et Kesk-Aasia stabiilsuse vastu valitseb globaalne huvi, kuna tõsistel ja pikaajalistel kriisidel selles piirkonnas võivad olla katastroofilised tagajärjed ning need kriisid võivad mõjutada ELi ja selle liikmesriike. Lisaks on Kesk-Aasia geopoliitiline olukord äratanud kasvavat huvi sellistes majandusjõududes nagu Venemaa, Ameerika Ühendriigid, Hiina ja Türgi.

Arvan, et nende suuremale stabiilsusele ja julgeolekule ning laiendatud poliitilisele, majanduslikule ja sotsiaalsele koostööle suunatud suhete tuleviku puhul peab arvesse võtma ka inimõiguste olukorda igas riigis ning kaubandussuhete ja energeetikaalase koostöö tugevdamist; samuti peab tähelepanu pöörama arenguvajadustele ja seoses piirkonna kodanike elutingimuste parandamisega võetud kohustustele.

6. Hääletuse parandused ja hääletuskavatsused (vt protokoll)

(Istung peatati kell 13.10 ja see jätkus kell 15.00)

ISTUNGIT JUHATAB: MIGUEL ANGEL MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Asepresident

7. Eelmise istungi protokollu kinnitamine (vt protokoll)

8. Ühenduse õiguse kohaldamise järelevalve (arutelu)

President. – Järgmine päevakorrapunkt on õiguskomisjoni ülesandel koostatud Monica Frassoni raport (A6-0462/2007) komisjoni 23. aastaaruande kohta ühenduse õiguse kohaldamise järelevalve (2005) kohta (2007/2286(INI)).

Monica Frassoni, raportöör. – (IT) Hr president, daamid ja härrad, ühenduse õiguse kohaldamine on Barroso komisjoni algatatud parema õigusloome tegevuskava peamine osa. Mõnda aega on see olnud kui Tuhkatriinu, olles eksinud mõjuhinnangute ja kulude kokkuhoiu sekka.

Täna on komisjon asunud seda puudust kõrvaldama ja seda osaliselt parlamendi poolt avaldatud surve tõttu. Tegemist on menetlusega, mis on aastaid mitmel juhul olnud bürokraatlikuks pinnuks silmas ja mille puhul üks rikkumine järgnes teisele ilma eriliste sekeldusteta, kuid see jääb siiski äärmiselt oluliseks menetluseks.

Numbrid räägivad väga selgelt iseenda eest. Praeguseks on algatatud umbes 2 518 rikkumismenetlust kõige erinevates sektorites, eelkõige keskkonna ja siseturu valdkonnas. Lisaks sellele saab parlament igal aastal sadu, isegi tuhandeid avaldusi, mis osutavad sageli ühenduse õiguse rikkumisele, mille vastu kodanikud tunnevad end abituna ja seepärast pöörduvadki parlamendi poole.

Küsimus on selles, milline on tõenäosus, et nende kaebus saab rahuldatud? Rikkumismenetlust on kirjeldatud lepingu artiklites 226 ja 228 ning seepärast ei ole loovusele just palju ruumi jäetud. Jõusolevad eeskirjad näevad ette aeglased, halvasti korraldatud menetlused, kus tõhusaimat meetet, milleks on rahaträlv, kohaldatakse harva ja alles väga pika aja tagant, isegi aastakümneid hiljem.

Siiski saaks väga palju ära teha ning ma tänan komisjoni, et nad on kahe viimase aasta jooksul ja eelmise aasta septembris konkreetses teatises esitanud mitmeid ettepanekuid, mida olen oma raportis analüüsinud ja hinnanud ning mille kohta ma sooviksin esitada mõned märkused.

Esiteks lubage mul siiski eriliselt rõhutada midagi, mida ma pean selle arutelu puhul äärmiselt oluliseks, sest õigusaktide jõustamine võib olla väga poliitiline küsimus ja suurepärane vahend ühenduse institutsioonide usaldusväärsuse ja nähtavuse parandamiseks.

Sooviksin mainida kahte konkreetset näidet komisjoni mõnevõrra erinevast käitumisest: Napoli jäätmekriis ja Via Baltika kiirtee Rospuda jõe orus Poolas.

Napoli jäätmekriis on põhimõtteliselt aastast aastasse esinenud kõigi ühenduse jäätme-eeskirjade rikkumise otsene tulemus. Itaalia kohta oli tõesti algatatud aastate jooksul väga mitmeid rikkumismenetlusi ning kohus oli mitmel juhul otsustanud Itaalia kahjuks. Siiski alles nüüd, aastaid hiljem, mil olukord oli muutunud kõigi jaoks talumatuks ja seda oli võimalu varjata, on komisjon otsustanud oma rusika lauale lüüa. Komisjoni visiite jälgitakse suure huviga ning ebaseadusliku jootraha andmise vastu häält tõstvad kodanikud teatavad televisioonis, et Euroopa Parlamendile edastatakse avaldused. Ma mõtlen, et kas seda ei oleks saanud varem teha? Kas me ei oleks tõesti saanud võtta teistsugust hoiakut, et selle olukorra tekkimist ära hoida? Jah, oleksime saanud küll!

Just seda tegi volinik Dimas Rospuda oru puhul Poolas, mille puhul valitses oht, et see saab Via Baltika infrastruktuuri poolt rikutud. Esimest korda palus volinik kohtult peatamisaotlust ning see ka anti. Tegemist on väga tähtsa pretsedendiga, mis saadab välja väga tähtsa sõnumi: komisjon võib olla liikmesriikidega, kes käituvad, nagu poleks midagi juhtunud, karm ja põhjalik ning ta peabki seda olema ja kasutama kõiki demokraatliku süsteemi poolt võimaldatud vahendeid, nimelt meediat ja avalikku arvamust.

Üks kõige tähtsamatest uuendustest, mille komisjon teatises kehtestab, käsitleb uut töömeetodit. Oleme väljendanud paljusid kahtlusi selle uue töömeetodi osas, mis suures osas koosneb kaebuste otsesest tagasisaatmisest liikmesriigile, kelle vastu kaebus esitati, et see püüaks probleemi lahendada. Me väljendasime neid kahtlusi ning komisjon andis meile mõned kinnitused ning ma loodan, et me kuuleme neid ka täna, kuid me kavatsame küsimust väga tähelepanelikult jälgida ning loodame siiralt, et rikkumismenetluste puhul toovad läbipaistvus, võimalus liikmesriike avalikult häbiposti seada ja koostöö parlamendiga kaasa edu.

Hr president, arutelu lõpus võtan taas kaheks minutiks sõna, lõpetamaks oma kõneaja.

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Hr president, daamid ja härrad, tänan teid.

Pr Frassoni, sooviksin nõukogu nimel tervitada teie raportit komisjoni aastaaruande kohta, mis käsitleb ühenduse õiguse kohaldamise järelevalvet ning täiendavaid, komisjoni teatises „Tulemuslik Euroopa – ühenduse õiguse kohaldamine“ ette nähtud analüüse. Meie arvates on Euroopa Parlamendi raport väga kasulik panus meie ühisesse eesmärki tagada ühenduse õiguse tähtaegne ja nõuetekohane kohaldamine.

Nõukogu nimel sooviksin tervitada meie arvates olulisi järeldusi pr Frassoni raportis, nimelt et selle tagamine, et Euroopa Liidu kodanike igapäevaelule oleks ühenduse õiguse mõju positiivne, sõltub peamiselt Euroopa Liidu poliitikate tõhususest ja nende meetodite järelevalvest, mille kohaselt liikmesriigid ühenduse õigust järgivad.

Euroopa Parlament on oma pühendumusega toetada heade tavade vahetamist liikmesriikide vahel jätnud meile positiivse mulje. Meie arvates aitab selline vahetus märkimisväärselt kaasa ühenduse õiguse veelgi tõhusamale ja ühtsemale kohaldamisele.

Pea siinkohal selgitama, et nõukogu eesistuja ei saa kommenteerida enamusi selles väärtuslikus raportis esitatud küsimusi ja ettepanekuid. Nagu me teame, vastutavad ühenduse õiguse haldusliku rakendamise eest põhimõtteliselt liikmesriigid vastavalt nende põhiseaduslikele eeskirjadele ja komisjon, kes lepingute kaitsjana vastutab ühenduse õiguse ühesuguse kohaldamise järelevalve eest.

Günter Verheugen, komisjoni liige. – (DE) Hr president, nõukogu eesistuja, daamid ja härrad, komisjon on tänulik võimaluse eest arutada neid tähtsaid küsimusi täna koos Euroopa Parlamendiga ning ma olen väga tänulik pr Frassoni raportit ja panuse eest, mis sisaldab väärtuslikke punkte. Pr Frassoni, võin teile kinnitada, et komisjon suhtub teie seisukohtadesse väga tõsiselt.

Euroopa Liit on õigusriigil põhinev ühendus ning on sellisena maailmas ainulaadne. Vaid õigusega saab tagada vabadused, millele kodanikel on õigus, ning vaid õigusega saab vormida turumajandust nii, et see toimiks kõigi kasuks.

Euroopa Komisjon on lepingute kaitsja. Komisjoni roll on tagada, et ühenduse õigust rakendatakse kõikjal ning seda kohaldatakse nõuetekohaselt igal pool. Isegi parimal õigusaktil puudub väärtus senikaua, kuni ta eksisteerib vaid paberil. Seepärast leiab iga parlamendikomisjon, et tema üheks kõige tähtsamaks ülesandeks on tagada, et meie õigus ei koosneks vaid tühjadest sõnadest.

Lepingus sisalduvate rikkumismenetluste ja Euroopa Kohtu näol on meil olemas võimas relv. Seda relva tuleb kasutada, kui puudub muu võimalus heastada õiguse rikkumine. See relv pole siiski lõpplahendus ning võib nüriks muutuda, kui seda liiga palju kasutada.

Komisjon ei usu, et ühenduse õiguse rikkumist käsitlevate menetluste arv näitaks tõsisust ja otsustavust, millega ta jälgib, kui hästi ühenduse õigust järgitakse. Pigem usub komisjon, et peamine on leida probleemidele lahendused. Tõeline näitaja on see, kui palju me ühenduse õiguse kohaldamisega oleme probleeme suutnud lahendada ja kui kiiresti me seda teinud oleme.

Me oleme tõesti kriitiliselt läbi vaadanud selle, kuidas me tööd teeme, ning tulnud järgmistele järeldustele: kui probleemid on määratletud, tuleb nendega tegeleda kiiresti ja tõhusalt. Kodanikel ja äriinimestel on õigus saada kiireid vastuseid. Pr Frassoni, seepärast lähen ma komisjoni tagasi selle teie nimetatud Campania prügi probleemiga ning seda teemat arutatakse. Olen täiesti nõus, et kui ühenduse õigust on jultunult ignoreeritud, on karm, kiire ja otsusekindel lähenemisviis absoluutselt oluline.

Põhimõtteliselt on partnerlusel põhinev lähenemisviis eelistatum vastasseisu tekitamisele. Seepärast soovib komisjon neis küsimustes näha enam dialoogi ja läbipaistvust. Soovime sätestada ka selged prioriteedid: tegeleda tähtsate küsimustega kõigepealt ja kiiresti ning mitte kasutada sääse tapmiseks kahurit. Peame ka vajalikud ressursid kättesaadavaks tegema.

Lubage mul siinkohal teha üks märkus. Kui konkreetsetes küsimustes ühenduse õiguse kohaldamisel tekivad probleemid, siis võib-olla on õigusakt ise ebaselge või vastuoluline. Me ei tohiks algusest peale eeldada, et liikmesriikidel on halb suhtumine.

Nende kaalutluste tulemusena astusime tõsisid samme ning ma sooviksin juba algusest peale öelda, et me kavatsame jätkata ühenduse õiguse rikkumist käsitlevate menetluste rakendamise ja käivitamise need koheselt, kui vajalik teave on meieni jõudnud. Me soovime siiski uut töömeetodit, millega loodame saada vajaliku teabe kätte kiiremini.

See meetod põhineb koostöö parandamisel liikmesriikidega enne ametliku menetluse algatamise etappi jõudmist, välja arvatud muidugi juhul – ning see on väga tähtis, pr Frassoni –, kui on algusest peale ilmselge, et kõige tõenäolisemalt on lepingut juba rikutud. Sellisel juhul ei ole meie esimeseks sammuks mitte rääkida liikmesriigiga, vaid tegutseda.

Tegemist ei ole täiesti uue protsessiga, vaid esialgse menetlusega, mille käigus me nõuame täiendavaid menetlusi või püüame jõuda lahenduseni kiiremini ilma ühenduse õiguse rikkumist käsitlevat menetlust algatamata.

Kõikidele järelepärimistele ja kaebustele vastatakse otse ja kiiresti ning sõltuvalt küsimuse asjaoludest võib see viia ühenduse õiguse rikkumist käsitlevate menetluseni. See tähendab, et iga ettepanek registreeritakse ja seda töödeldakse. Kui ettepanek on sõnastatud kaebusena või seda võib kaebusena käsitleda, siis seda ka kaebusena koheldakse ja komisjon astub asjakohased sammu.

Hetkel me katsetame seda uut töömeetodit katsefaasis. Katseprojekt on projekteeritud tagamaks, et me tõesti teeksime edusamme, ning sellesse on kaasatud 15 liikmesriiki. Loomulikult teavitame parlamenti katsefaasi tulemustest ja arutame temaga mis tahes edasisi samme.

Igal juhul oleme juba võimelised leidma lahendused 90% kõigist probleemidest, millele on meie tähelepanu juhitud, kohtusse pöördumata. Jagame siiski teie arvamust, et lahendused tuleks leida kiiremini. Otsuste tegemisel ühekuulisele tsükli üleminek alates jaanuarist peaks aitama. See tagab ühenduse õiguse rikkumist käsitlevate menetluste kiirema ja tõhusama täideviimise.

Loomulikult püüdleme selle poole, et muuta kogu protsess võimalikult läbipaistvaks, säilitades samas asjakohased konfidentsiaalsuse meetmed, nagu seda Euroopa Kohus meilt nõuab. Avalikkusel on Internetis

juurdepääs korrapäraselt ajakohastatud kokkuvõtetele kõikidest praegu menetletavatest ühenduse õiguse rikkumist käsitlevatest menetlustest.

Läbipaistvuse ja õiguskindluse huvides peame ka teadma, kuidas liikmesriigid kohaldavad ühenduse õigust oma vastavas riiklikus kontekstis. Seepärast – nagu raportis nõutakse – vajame vastavustabeleid, mis näitaksid selgelt rakendamise staatust igas liikmesriigis.

Daamid ja härrad, usun, et meil on sama eesmärk. Soovime ühenduse õigust, mida ELi kodanikud võiksid täielikult usaldada.

Diana Wallis, *petitsioonikomisjoni arvamuse koostaja*. – Hr president, selle minuti jooksul, mil saan esineda petitsioonikomisjoni nimel, sooviksin teha kolme asja. Kõigepealt sooviksin tänada pr Frassonit tema koostöö eest selle iga-aastase raporti koostamisel, kuid üle kõige sooviksin selgitada petitsioonikomisjoni tähtsust selles järelevalve- ja rakendamisprotsessis.

Arvan, et viimaks ometi on komisjon selle küsimuse tähtsust tunnistanud. Täna selle eest volinikku, sest meie kahe institutsiooni kui seadusandjate vahel peaks tõesti olema selles küsimuses partnerlus, kuhu oleks eelkõige kaasatud tegelikult meie silmadeks ja kõrvadeks olev petitsioonikomisjon ning mis toimiks meie kodanike kaudu, kes tulevad meie juurde otseste probleemidega, mida nad märkavad.

Kuid selleks, et meie kodanikud saaksid seda teha, tulen ma oma teise küsimuse juurde. Volinik, te rääkisite sellest, kuidas õigus peaks olema elav õigus. Et sellest saaks elav õigus, peab see olema mõistetav, arusaadav meie kodanikele. Mul oli teie kolleegi pr Wallströmiga pikk dialoog kodanikele mõeldud kokkuvõtetest, et kodanikud mõistaksid meie õigust. Ta on mitmel juhul lubanud meile, et need saavad kättesaadavaks koos iga õigusloomega seotud dokumendiga. Me ootame siiani reaalseid tõendeid selle teokssaamisest.

Viimase asjana sooviksin oma kolleegidele öelda, et petitsioonikomisjon vajab meie oma täiskogus palju suuremat tähelepanu ja palju enam vahendeid. See ei ole vaid oma nina teiste asjadesse toppiv komisjon. Selles komisjonis tehakse tõelist tööd, otsides kodanikega selles valdkonnas kontakti.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (EL) Volinik, teil on täiesti õigus: õigusriik on ELi alustala. Te märkisite õigesti, et meie ühenduse õigusaktide kaudu saab saavutada ELi lepingutes sisalduvaid eesmärke, kuna nende õigusaktide sünonüümiks on Euroopa kodanike huvid ning neil kodanikel on õigus nõuda selle õiguse rakendamist.

Õigusaktide maht, ulatus ja keerukus kasvavad pidevalt. Meie, Euroopa Parlamendi liikmed Euroopa Rahvaparteist soovisime väljendada oma rahulolu: oma ühenduse õiguse kohaldamise järelevalvet käsitleva 23. aastaaruande kaudu ja Euroopa tulemustest teatamise kaudu näitab komisjon oma soovi olla lepingute eest kostja ja tagada õigusaktide rakendamine.

Teil on absoluutselt õigus, öeldes, et me soovime vastavustabeleid, mille kohta tegi nõukogu täna otsuse. Raportöör tegi teiega laiaulatuslikku koostööd, et koostada pr Frassoni raport, mille kohta oli huvitav kuulamine parlamendis. Lubage meil öelda, et soovime ka parlamendi osalemist kontrollimenetluses ja soovime olla teavitatud teie tegevustest. Soovime, et tuleksite meie komisjoni, nagu te lähete keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni. Soovime kuulata teie eduaruannet.

Kindlasti soovime, et võtaksite arvesse avaldusi, mida me saame, nagu te ka oma aruandes märkisite. Samuti soovisime rõhutada, et seoses immuniteetidega soovime teie sekkumist, tagamaks, et riigikohtud neist ka kinni peaks.

Ühenduse õiguse rakendamine lubab Euroopa kodanikel loota, et demokraatia, õigus ja kord muutuvad tugevamaks ning ELi ametiasutused tulevad kodanikele lähemale. Täna, pärast resolutsiooni uue reformitud Lissaboni lepingu üle, soovime kõik ELile paremat tulevikku.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, *fraktsiooni PSE nimel*. – (PL) Hr president, ühenduse õigusaktide üheks eesmärgiks on erinevate ELi poliitiliste strateegiatega rakendamine. Nende õigusaktide kohaldamine peaks olema kõikide liikmesriikide prioriteet, kes tagavad, et neil õigusaktidel on Euroopa kodanike jaoks soovitud positiivne tulemus, ning kelle üle samaaegselt teostab kontrolli ja järelevalvet komisjon.

Viimastel aastatel on komisjoni algatatud ja õiguslike määruste rikkumisi käsitlevate menetluste arv pidevalt kasvanud, jõudes peaaegu 2700 menetluseni 2005. aastal. Vaatamata ELi laienemisele 10 uue riigi võrra, ei ole sellele järgnenud aastatel rikkumiste koguarv kasvanud. Valitseb siiski oht, et nimetatud olukord võib

olla tekkinud, sest kaebusi ei ole registreeritud või on põhjus rikkumiste käsitlemise eest vastutavates institutsioonides valitsevates haldusprobleemides.

Raportit tuleks ennekõike kiita seepärast, et lisatud on avaldustega seotud rikkumiste juhtumeid käsitlevad üksikasjalikud uuringud ning esitatud on teave üksikute peadirektoraatide valmisoleku kohta teha laiaulatuslikku koostööd sellistes küsimustes. Samuti peaksime tervitama komisjoni laiaulatuslikku teatist „Tulemuslik Euroopa – ühenduse õiguse kohaldamine“. Komisjon peab siiski olema üksikasjalikum sellistes küsimustes nagu rikkumisuhtumise käsitlemiseks olemasolevad rahalised vahendid, menetluse kestvus rikkumise korral, asutamislepingu artikli 228 piiratud kohaldamine ning prioriteetsete kriteeriumide kohaldamise hindamine.

Tunnustust väärrib kavandatav uus töömeetod, mis kehtestatakse mitmeid liikmesriike hõlmava katseprojektina 2008. aastal ja mille eesmärgiks on viia olemasolevad menetlused läbi tõhusamalt. Menetluse käigus on mureküsimuseks just nimelt juhtumi saatmine huvitatud liikmesriigile, kes on ennekõike ühenduse õiguse sobimatu kohaldamise eest vastutav pool: see võib kaasa tuua komisjoni kui lepingute täitmise järelevalvaja rolli nõrgenemise.

Ühenduse õiguse loomisel peaks inimeste probleemidele vastu tuldama nii, et võimaldataks neil leida oma küsimuste ja kaebuste kiired vastused, mis võimaldaks neil lihtsamini mõista oma õiguseid ja neid kasutada, ning peaks vähendatama samal ajal tõhusalt õiguse rikkumisega seotud menetluste arvu. Lõpetuseks lubage mul palavalt õnnitleda pr Frassonit väga hästi ette valmistatud dokumendi puhul.

Diana Wallis, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Hr president, sooviksin pöörata oma tähelepanu meie kolmele institutsioonile ning rõhutada, kui tähtis on see, et igaühel oleks roll rakendamises ja järelevalves.

Arusaadavalt vaatleme praegu komisjoni aruannet. Loomulikult on komisjonil esmane vastutus rakendamise ja jõustamise eest ning me ei sooviks tema varvastele selles osas astuda. Arvan siiski, et komisjon võib eeldada, et tulevikus jälgime me olukorda palju hoolikamalt.

Oleme väga tänulikud, et paljud õpetussõnad, mis said lendu lastud meie raportiga Equitable Life'i kokkuvarisemise kohta, on taas kord kasutusele võetud. Kuid kuna me liigume edasi uude perioodi ja võib-olla proovime mõningaid uusi ideid, peame olema väga ettevaatlikud.

Kõigepealt, kui me vaatame nõukogu, peame ikkagi jõudma kokkuleppele vastavustabelite osas iga väiksemagi õigusakti puhul, et igaüks saaks täpselt aru, mis liikmesriigi tasandil toimub ja kuhu iga õigusakt sobitub, ning mul on hea meel, et ka volinik seda mainis.

Katseprojekt on suurepärase idee. Kõik tundub ilus, seega vaatame, kuidas see töötab. Aga – ja siit need „agad“ tulevad – ma olen natuke skeptiline, et selles osaleb nii palju liikmesriike. Ma loodan, et nad ei näe selles mingit kergema vastupanu teed minekut ning loodan, et komisjon vabastab nad igal juhul sellest eksiarvamusest.

Lõpuks räägin meie parlamendist. On selge, et pärast Lissaboni lepingut peab meil olema palju tähtsam roll järelevalve osas. Me ei saa eeldada, et kui me õigusaktiga siin lõpetame, siis ongi kõik. Meie komisjonid peavad võtma palju suurema rolli kontrollis. Üks või kaks rakendamisaruannet on juba valmimas ja see arv kasvab ning me peame võtma vastutuse koos teiste institutsioonidega.

Järelmärgusena, kuid väga tähtsa järelmärgusena sooviksin öelda, et peame pöörama oma tähelepanu ka oma kohtunike koolitamisele meie riiklikes kohtutes, et tagada, et ka nemad teaksid, kuidas ühenduse õigust rakendada.

Alyn Smith, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – Hr president, õnnitlen oma fraktsioonikaaslast ja fraktsiooni kaaspresidenti pr Frassonit õigeaegse ja hästi läbimõeldud raporti puhul. Ühinen ka pr Wallise märkustega ja nõustun nendega täiesti.

Õigusaktide koostamine hoiab meid tegevuses, kuid meie inimeste jaoks on tegelikult oluline õigusaktide jõustamine ning õigusaktide mittejõustamine jätab meist ausalt öeldes rumala mulje. Õnnitlen komisjoni mitmete väga positiivsete sammude puhul. Kuid me peame tõesti püüdma seada selle küsimuse meie parlamendi päevakorra esikohale, sest vähemalt Šotimaal ollakse kindlalt arvamusel, et ühe riigi jaoks kehtivad ühed seadused ja teiste jaoks teised. Olen täiesti teadlik, et see ei ole vaid komisjoni süü, kuid meil kõigil on mängida oma roll selle probleemi lahendamisel, kui me kuulume ühte Euroopasse.

Õnnitledes kolleege oma fraktsioonist, on mul hea meel kuulda, et volinik kavatseb paljude nende küsimustega tegeleda. Sooviksin öelda ühte asja, eriti seoses palju konflikte põhjustavate keskkonnaalaste õigusaktidega: üksikute õigusaktide paljud väga väärilised eesmärgid lähevad omavahel vastuollu ning me peame end õigusakte ette valmistades selles osas käsile võtma. Kohalike omavalitsuste jaoks on kohaldamise osas väga vähe juhiseid, kuidas nad peaksid nende tihti väga vääriliste eesmärkide puhul käituma, kui need peaksid omavahel vastuolus olema. Meile lubati, et see probleem vaadatakse läbi energiapaketi raames, seega oleksin väga tänulik, kui meie volinik valgustaks meile natuke seda käimasolevat protsessi.

Bert Doorn (PPE-DE). – (NL) Hr president, ka mina soovin kiita pr Frassoni tema raporti puhul. Me oleme näinud nüüd mitmeid rakendamisarundeid ning kõigi nende puhul on näha ühte selget joont. See tähendab enam tähelepanu rakendamisele, sealhulgas Euroopa Parlamendi poolt. Nüüd peame rakendamisarundeid kasutama hakkama. Juulis esitan raporti kaheksanda direktiivi rakendamise kohta audiitorite järelevalve osas. On hea, et parlament jälgib samuti tõsiselt õigusaktide ülevõtmist liikmesriikides.

Seoses sellega sooviksin keskenduda järelevalveasutuste küsimusele. Räägime ülevõtmisest liikmesriikide ametiasutuste poolt ning õigust kohaldavatest kohtunikest. Paljudel liikmesriikidel on siiski ka sõltumatud järelevalveasutused, kes töötavad õigusakte välja ja kohaldavad neid. Praktikast on tekkinud suured lahknevused erinevate liikmesriikide ja järelevalveasutuste seas. Üha sagedamini seisavad mitmetes liikmesriikides rahvusvaheliselt tegutsevad ettevõtted silmitsi erinevate nõuetega erinevatelt järelevalveasutustelt erinevates liikmesriikides. See on äärmiselt ebamugav ning takistab siseturu toimimist.

Sooviksin arutada veel ühe punkti üle. Me ei saa vältida ka Euroopas kasutatavate õigusaktide täiendavat läbivaatamist. Siiani oleme peamiselt töötanud direktiividega, mis käsitlevad ühtlustamist. Volinik Verheugen on juba teatud juhtudel öelnud, et tulevikus võib osutada mõistlikuks kasutada siseturu õigusaktina määruseid, et vältida erinevaid probleeme, nagu näiteks meelepärase vahendite valimine ja ülemääraste nõuete kehtestamine direktiivide ülevõtmisel. Tean, et ka liikmesriikide parlamentides, eriti Madalmaade parlamendis, on teostamine aeglane, kuid kindlasti on sellesse meelepärase vahendite valimist ja ülemääraste nõuete kehtestamist hõlmavasse rakendamisse uppumine kahjulik siseturu toimimisele ja ka sisemajandusele. Sel juhul ei ole võimaluse korral määruse kasutamine enam nii hea.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Hr president, me teame, kui tähtis on teie osa ühenduse õiguse kohaldamise järelevalvel. Räägime suhetest rahvusüleste institutsioonide ja liikmesriikide valitsuste vahel. Liikmesriikide valitsused on tugevad üksused paljude volitustega, tegemist on ametiasutustega. Tavaliselt on komisjon ELi õiguse kaitsja ning paljudel juhtudel on see kodanike jaoks ainsaks tagatiseks, et seadust (sest ühenduse õigus on seadus) kohaldatakse nõuetekohaselt.

Pr Frassoni raporti eesmärgiks on tugevdada komisjoni selgroogu, nagu mina seda nimetaksin, nii et komisjon oleks teadlik oma ülesande tähtsusest ning et isegi kui me soovime alguses valitsustega läbirääkimisi pidada tekkida võivate raskuste üle, käituks komisjon vajalikul hetkel nii, nagu kodanikud ootavad – tugevalt ja rangelt ning kohaldaks ühenduse õigust.

Teeb murelikuks, et pärast laienemist peaks meil olema mulje, nagu kohaldaks komisjon uute liikmesriikide suhtes leebemaid kriteeriume kui rakendati vanadele liikmetele. Sel oleks negatiivne mõju Euroopa Liidu konsolideerimisele ning Euroopa Liidu mainele neis liikmesriikides. Olles jälginud mitmeid komisjoni rikkumismenetlusi, võin komisjonile kinnitada, et kui ta sekkub, siis tunnevad kodanikud ja isegi ametiasutused end komisjoni tegevusest tingitult kindlamana selles valdkonnas.

Teiste sõnadega, ma arvan, et Euroopa Parlamendi raporti, pr Frassoni esitatud ettepaneku ja ka pr Wallise arvamuse eesmärgiks on tugevdada komisjoni, et komisjon ei tunneks end üksi ja kaitsetuna valitsuste vastas, vaid et Euroopa Parlament aitab komisjonil tugevdada seda järelevalvaja rolli, mis tal ühenduse õiguse kohaldamisel on.

Margrete Auken (Verts/ALE). – (DA) Hr president, Euroopa kodanikud on ELi õigusaktide jaoks määrava tähtsusega. Nad ei ole vaid rikkumiste ohvrid, nagu näiteks Napolis. Paljudes keskkonnaalastes küsimustes on nad mänginud kõige olulisemat rolli. Valvekoertena peavad nad vahti, et tagada seaduste nõuetekohane rakendamine kõikides Euroopat puudutavates küsimustes ning paljudel juhtudel on nad ainsad, kes seda teevad. Seepärast peaks EL toetama ka kodanikke, tagades neile kindlama positsiooni. Kui nad juhivad tähelepanu ühenduse õigusaktide rikkumisele, peaks nende kaebusi käsitlema tõsiselt ja austusega. Ma loodan siiralt, et tegemist ei ole komisjoni katsega lõpetada paljud neist kaebustest, kuna see oleks halb tava. Seepärast sooviksin tänada pr Frassoni tähelepanu juhtimise eest neile ohtudele. Tema suurepärase raport muutub nüüd tähtsaks üldiseks sammuks õiges suunas. ELi kodanikud saavad Lissaboni lepingu kaudu tugevama

positsiooni, kuid kui soovitakse, et see oleks midagi enam mõttetust dekoratsioonist, tuleks nende panust ELi võtta tõsiselt.

Tadeusz Zwiefka (PPE-DE). – (PL) Hr president, ka mina sooviksin õnnitleda pr Frassonit suurepäraselt ettevalmistatud raporti puhul. Samuti sooviksin lisada, kui rahul ma olen, et vastavalt Euroopa Komisjoni esitatud statistikale ELi õiguse rikkumise juhtumitega seotud menetluste arvu kohta ei ole 10 uue liikmesriigi ühinemine avaldanud mõju registreeritud rikkumiste arvule. Statistika ei anna siiski kõike edasi. Üheks kõige paremaks mehhanismiks, mis võimaldab meil kontrollida, kui hästi Euroopa õiguse kohaldamine tegelikult läheb, on eelotsused, mille eesmärgiks on anda riiklikele kohtutele võimalus pakkuda Euroopa õiguse kohaldamise ühesugust tõlgendamist kõikides liikmesriikides. Selle menetluse puhul on probleemiks aeg, mis kulub kohtu vastuse ootamisele, ning see aeg on ikka veel väga pikk (umbes 20 kuud). Viivituse peamine põhjus peitub tõlkimisele kuluvas ajas, mis on umbes üheksa kuud. On muret tekitav, et paljudes liikmesriikides parlamentides kuuleme hääli, mis nõuavad eelarvesse ülempiiri konkreetselt kirjaliku tõlke kuludele.

Euroopa Komisjoni soovitusel liikmesriikidele ja kandidaatriikidele põhinevad oletusel, et ELi õigus kehtestatakse tõhusalt siis, kui palgatud on sobilik kvalifitseeritud personal ja eraldatud on sobivad rahalised vahendid. Ma ei nõustu selle seisukohaga täiel määral. Personali arv ja kättesaadavate rahaliste vahendite suurus ei ole õige mõõdupuu. Lisaks on vaja ka pühendumist ja osalemist Euroopa õiguse kehtestamise küsimuses. Liikmesriikide ja kandidaatriikide ees seisvate ülesannete nõuetekohane täitmine nõuab kolme tegurit: teadmisi, pädevust ja valmisolekut. Esimene neist teguritest ehk siis teadmiste omamine ei ole tänapäeval probleemiks. Teine tegur, milleks on ühenduse edusammude tegemise võime, on seotud sobilike rahaliste vahendite määramise ja täiendavate töötajate kaasamisega. Komisjon asetab sellele aspektile hetkel väga suur rõhku. Kolmas tegur ehk siis nende valmisolek, kelle ülesanne on Euroopa õiguse kehtestamine ja kohaldamine, on kõige enam alahinnatud.

Ühenduse õiguse praktikasse rakendamise valmisolek sõltub institutsioonidest ning menetluste, stiimulite ja piirangute süsteemist. Edukuse või läbikukkumise ELi õiguse kehtestamisel otsustab lõpuks konkreetne institutsionaalne mudel. Teadmised ja rahalised vahendid ei ole veel kõik. Vaja on ka head tahet tegutseda.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Hr president, hr asepresident, oma sissejuhatuses te ütlesite, et komisjon ei soovi pimesi algatusi esitada, vaid liikmesriikidega peetavate arutelude kaudu järgi uurida, kas midagi tuleks ette võtta. Komisjoni kui ikkagi kollegiaalse institutsiooni enda sees ei ole alati selget, ühtset seisukohta teatud küsimustes.

Transpordi valdkonnas näen ma hetkel teemat, mis muutub meie jaoks – ja tõenäoliselt ka komisjonis – järgmistel aastatel üha enam problemaatiliseks ning selleks on idee, et raha tuleks ümber suunata keskkonnasõbralikematesse transpordiliikidesse, kasutades ristsubsideerimist raha arvelt, mis on teenitud vähem keskkonnasõbralikumas valdkonnas – teemaksud, parkimistasud jne. See on tegelikult subsidium. Kas sel teemal on toimunud arutelusid ning milline on olukord?

Katalin Lévai (PSE). – (HU) Täna teid, hr president. Nagu mitmed kõnelejad enne mind on juba maininud, sõltub õigusaktides ja lepingutes sätestatud eesmärkide saavutamine sellest, kui tõhusad on liikmesriigid ühenduse õiguse kohaldamisel ja kuidas nad võtavad selle õiguse oma riiklikusse õigusesse üle.

Kui neil ei õnnestu õigusakte kohaldada või neid nõuetekohaselt jõustada või nad ei suuda neis sisalduvaid eesmärke täielikult järgida, on meil probleem. Viimastel aastatel on õigusaktide järgimine paranenud ning ma arvan, et 10 uut liikmesriiki järgivad õigusakte korralikult. Loodan, et see ei ole nii seepärast, et komisjon oleks meie, uute liikmesriikide suhtes leebem, vaid seepärast, et me tõesti püüame täita kriteeriume ja lootuseid.

Kahjuks ei ole bürokraatlikus džunglis navigeerimine ikka veel lihtne; me teame, kui suur on õigusloomega seotud meetmete arv, ning nende ülevõtmine riiklikusse ja piirkondlikusse õigusesse on sageli liialt ajamahukas. Bürokratia lihtsustamine ja mõjuhinnangute laiaulatuslikum kasutamine on väga tähtis, nagu ka selle tagamine, et kaebuste menetlemiseks kuluks võimalikult vähe aega. Täna teid.

Wiesław Stefan Kuc (UEN). – (PL) Hr president, ühenduse õiguse rakendamine liikmesriikide poolt on üks Euroopa Liidu peamisi põhimõtteid. Seepärast on mitmete tegevuste eesmärgiks järelevalve ja rikkumiste kõrvaldamine. Üksikute riikide kontrollimine ja kontrollide tulemuste avaldamine muudaks võimalikuks kodanike osalemise ELi õigusaktide kehtestamisel riikides.

Samal ajal näiteks Poolas kehtib vaatamata kuuendale direktiivile ja kohtu otsustele ikka veel riiklik käibemaks. Sama kehtib ka töötasu topeltmaksustamise kohta. On teada juhtumeid, kus Poola kodanike poolt ELi

riikidest ostetud sõidukite suhtes kohaldatakse vaatamata Euroopa Kohtu otsustele tollimaksu ning valesti arvestatud maksude tagastamisel viivitatakse.

Eriti kummaline on, et meie kodanikke hoitakse vastutusel aastaid ning lõpuks ei tehta ühtegi otsust. Poola kodanikud ootavad kannatamatult Euroopa Komisjoni reageerimist esitatud näidetele ning meie valitsuse poolt toime pandud ebaseaduslike tegevuste ohjeldamist.

Lõpetuseks sooviksin edasi anda oma siirad õnnesoovid pr Frassonile; kahju ainult, et raportis käsitletakse üsna kauget minevikku ning oleks tore olnud, kui see oleks käsitletud 2007. aastat.

Jens-Peter Bonde (IND/DEM). – (DA) Hr president, komiteemenetlus on uuring sellest, kuidas piirata demokraatiat, ilma et valijaskond sellest aru saaks. Kõigepealt viiakse võim valijaskonnalt ja rahva poolt valitud esindajatelt valitsuse ametnikele ja Brüsselisse lobitöötajatele kinniste uste taha. Seejärel kehtestatakse hääletamisele keerulised eeskirjad, mida keegi ei suuda meelde jätta, millest ükski ajakirjanik ei suuda kirjutada ja mida ühegi õpiku autor ei suuda selgitada. Asja sisu peitub lihtsalt selles, et mittevalitud tegelased komisjonis otsustavad, kui just komisjoni vastu ei saada kokku kvalifitseeritud häälteenamust. Seadusandlik võim muudetakse täidesaatvaks võimuks, läbipaistvad õigusaktid muudetakse salajasteks seadlusteks, enamusdemokraatia muudetakse vähemusvalitsuseks. See ei ole küll täielik autokraatia, kuid me liigume selles suunas, võttes natuke eeskujuna Mussolini suurtest ideedest.

Uue institutsioonidevahelise kokkuleppega saab parlament küsimuse taas päevakorda võtta, seda aga vaid juhul, kui täiskogu parem ja vasak tiib on üksmeelel ning suudavad saavutada liikmete absoluutse poolthääle enamuse. Lõpetage ometi autokraatia segamine ning valitsege mõistlikult ja korporatiivselt! Viige igasse õigusakti sisse demokraatia! Võimaldage meil aluspõhimõttena näha, et rahva poolt valitud esindajate enamus on kas liikmesriikide parlamentide või Euroopa Parlamendi iga õigusakti taga! Valitsuse ametnike ja lobitöötajate koostatud õigusaktid peaksid olema minevik, ometi üritatakse seda Lissaboni lepinguga kivisse raiuda. See on järjekordne hea põhjus panna leping referendumile.

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Eesistujariigi nimel sooviksin kokkuvõtvas sõnavõtus rõhutada, et eesistuja on teadlik, et järelevalve ühenduse õiguse kohaldamise üle on äärmiselt tähtis, et õigust üleüldiselt austataks ja ühenduse toimimise aluseks olevaid üldiseid õiguslikke põhimõtteid kaitstaks.

Eelkõige on see siiski oluline õiguskindluse tagamiseks Euroopa kodanike seas. Ei tohiks unustada, et neil on ühenduse õiguse rakendamisel tähtis roll. See roll peegeldub ka kodanike esitatud kaebuste arvus ühenduse õiguse rikkumiste kohta.

Arutelu jooksul, mida ma väga tähelepanelikult jälgisin, olid mitmed inimesed üllatunud, et rikkumiste arv või vähemalt märgatud rikkumiste arv ei ole Euroopa Liidu laienemisest alates suurenenud. Mitmed kõnelejad kahtlustasid, et komisjon ei ole nn uute liikmesriikidega piisavalt range.

Pea rõhutama, et eesistujariigil ei ole vähimatki põhjust neid kahtlusi kinnitada ega ühtegi tõendit selle kohta. Suudan sellele pakkuda siiski vähemalt ühe hea selgituse. Nn uute liikmesriikide puhul peab arvesse võtma, et neist said liikmesriigid pärast mitu aastat kestnud intensiivset ühenduse õiguse ülevõtmist nende riiklikusse õigussüsteemi ning sellest ajast peale ei ole nende jaoks protsessi jätkamine väiksemas ulatuses olnud keeruline. See oli öeldud vaid märkusena kahtluse kohta, nagu ei kohtleks komisjon kõiki liikmesriike võrdse rangusega, kuid ma arvan, et oleks asjakohane, kui volinik kommenteeriks seda küsimust.

Lõpetuseks sooviksin rõhutada, et eesistujariik peab väga tähtsaks paremat õigusloomet käsitlevas institutsioonidevahelises kokkuleppes määratletud ühist vastutust ja ühiseid eesmärgi. Lõpuks sooviksin julgustada kõiki institutsioone ja liikmesriike täitma oma kohustusi ühenduse õiguse ülevõtmisel ja kohaldamisel.

Günter Verheugen, komisjoni liige. – (DE) Hr president, daamid ja härrad, olen juba kord öelnud, et tänane arutelu ei tohiks jääda tagajärgedeta, ning ma sooviksin seda veel kord rõhutada. Ma selgitan hr Jungile lühidalt selle arutelu sisu ja parlamendi panust ning esitan ka ettepanekud, kuna selle arutelu jooksul on tehtud mitmeid väga tähtsaid ettepanekuid, mida komisjon peaks väga tõsiselt võtma.

Lubage mul esitada veel üks õiguse filosoofial põhinev märkus: õigusriigil põhinev rahvaste ühendus põhineb usaldusel. See saab toimida vaid siis, kui osalejad saavad üksteist usaldada. Seepärast peavad põhiseaduslikkus riigis õigusloomega seotud menetlused toimuma avalikult ning seepärast nõustun ma ka täielikult pr Wallise sõnadega. Teave on siin oluline ja läbipaistvus kohustuslik.

Õiguse kohaldamisel ja tõlgendamisel ei tohi olla salatsemist. Kõik peab olema avatud ja avalik. Seda loen ma siit arutelust igatahes välja ning just selles olen ma alati veendunud olnud. Nõustun pr Wallise poolt petitsioonikomisjoni rolli kohta öelduga. Olles põhimõtteliselt tema klient, tunnistan vabatahtlikult, et vahepeal nõuab see palju tööd ja pingutust, kuid kodanikel on õigus oodata meilt seda pingutust. Lisaks räägivad meile esitatud avaldused väga palju sellest, kuidas meie kodanikud tajuvad meie õigust ja meie poliitikat.

Pr Frassoni, volinik Wallström on juba lubanud, et tulevikus koostame kodanikele kokkuvõtted. Selle aja jooksul on komisjon juba esitanud ametliku resolutsiooni selle kohta, seega asi saab teoks, ning ma olen üsna kindel, et te leiate viisi ja vahendid, tagamaks, et me seda tõesti ka teeme. Asi on otsustatud ning see saab teoks.

Paljud parlamendiliikmed on kaalunud uute liikmesriikide küsimust ning seda, kuidas on võimalik, et vaatamata liikmete arvu kasvule ei ole suurenenud lepingute rikkumiste alaste kohtuasjade arv.

Komisjonil on selles osas väga kindel arvamus, mille kohaselt on sellele kaks põhjendust: esiteks – ja selles osas olen ma üsna eneseteadlik, sest ma pean tõesti ütleva, et see on eelmise laienemisvoliniku hea töö tulemus – tuleneb see asjaolust, et uued liikmesriigid valmistusid õigustiku ülevõtmiseks nii pingsalt, et nende ühinemise ajaks järgisid nad nõudeid täpsemalt kui vanad liikmesriigid. Võin seda vaid kinnitada. See on absoluutselt tõsi. Me ei oleks kunagi saanud sõlmida ühinemislepinguid, kui õigustikku ei oleks täidetud.

Teine põhjus on võib-olla siiski mõnevõrra praktilisem: uute liikmesriikide kodanikud peavad järkjärgult õppima, et nad saavad kaevata, ja seda, kuidas seda teha. Seepärast ma eeldan, et kaebuste arv suureneb.

Hr Smith mainis, et õigus peab olema sirgjooneline ja kohaldatav, eelkõige keskkonnaalased õigusaktid. Nagu ma tean, vaatab komisjon kogu ühenduse õiguse läbi järgmise aasta lõpuks, et kindlaks teha, kus ja kuidas seda lihtsamaks saab muuta. Just mõned päevad tagasi lubati meile parema õigusloome projekti osas tehtud edusamme käsitleva ettekande käigus, et kogu see protsess viiakse tõesti lõpule järgmise aasta lõpuks.

Hr Medina, te ei pea muretsema, nagu peidaks komisjon kaebused sahtlipõhja ära. Oma enam kui kaheksa aasta pikkuse kogemuse põhjal komisjoni liikmena võin teile kinnitada, et olen palju sagedamini pidanud üliagaraid komisjoni talitusi tagasi hoidma, kui et sundima neid käivitama ühenduse õiguse rikkumist käsitlevad menetlused. Sagedamini pean neile ütleva: „Pidage kinni, võtke hoogu maha, rääkige nendega enne ja vaadake, kas seda saab rahumeelselt lahendada“. Oht, et komisjoni talitused midagi sahtlipõhja ära peidaks, on peaaegu olematu. Olen kindel, et seda ei juhtu.

Hr Racki küsimusega seoses: otsused lepingu rikkumise kohta, olgu see siis sissejuhatus või järeldus või mis tahes vahepealne üksik samm, nõuavad komisjoni liikmete kolleegiumi otsust. Nii on see korraldatud. Ma ei suuda hetkel siin vastata teie konkreetsele ristsubsideerimise probleemi käsitlevale küsimusele, kuid ma tagan, et te saate vastuse käesoleva nädala lõpuks.

Hr Kuci märkuste osas vahi all hoidmise kestvuse kohta kohtuotsust oodates tunnistan, et oleks skandaalne, kui selline asi esineks, kuid see ei kuulu Euroopa Liidu pädevusse. Euroopa Inimõiguste Kohus on selliste küsimuste puhul pädev kohus.

Daamid ja härrad, tänan teid kõigi ettepanekute eest ja selle arutelu konstruktiivse vaimu eest. Olen küllaltki kindel, et järgmisel aastal toimuva arutelu ajaks oleme teinud täiendavaid edusamme.

Monica Frassoni, raportöör. – (IT) Hr president, daamid ja härrad, ma sooviksin tänada oma kaasliikmeid, volinikke ja eesistujariiki, et nad osalesid selles arutelus, mis, nagu volinik Verheugen ütles, ei lõpe siin.

Esitaksin kiiresti mõned punktid. Sooviksin kommenteerida prioriteetide määratlemise küsimust, millest volinik Verheugen rääkis. Usun, et see võib tegelikult olla üsna riskantne samm. Samas ei ole seda siiski siiani kunagi tehtud. Olen alati olnud üsna skeptiline prioriteetide tõelise määratlemise võimaluse osas. Kui te aga tõesti soovite seda teed jätkata, siis riskige ja olge läbipaistvad ning miks mitte isegi korraldada arutelu nende prioriteetide üle? Vastasel juhul võiks jääda mulje, et prioriteetidid valiti, sest te soovite lahti saada ebamugavatest rikkumistest. Ma ei arva, et see oleks hea.

Teiseks ütleksin seda, et vaatamata asjaolule, et komisjon eitab vajadust enamate ressursside, eelkõige inimressursside järele, et käsitleda rikkumisi, on tegelikkuses olukord selline, et peaaegu igal volinikega toimunud kohtumisel on kõik mulle rääkinud, et neil ei ole piisavalt ressursse, piisavalt inimesi selle küsimusega tegelemiseks.

Arutelu jooksul kerkis esile rikkumiste arv uutes liikmesriikides ning mida volinik ja eesistujariik ütlesid, on tõenäoliselt tõsi. Peaksime siiski ka teadma, et näiteks keskkonnaküsimustes tegelevad vaid kaks või kolm ametnikku kõigi kümne uue liikmesriigiga, seega on seal ilmselgelt probleem seotud inimressursiga.

Lõpetuseks Euroopa Parlamendi rollist. Me arutame, kuidas sisemiselt muuta meie rolli kaasseadusandjana tõhusamaks meie poolt heaks kiidetud direktiivide kohaldamise jälgimise kaudu. Usun, et peame kindlasti tegema kahte asja: esiteks otsustavalt tugevdama poliitiliste otsuste kaudu petitsioonikomisjoni rolli, mis, nagu pr Wallis ütles, on meie aken maailma, ning teiseks peaksime süstemaatiliselt korraldama istungjärke kohaldamise kohta, mis nõuavad küll ka avatud koostööd komisjonilt. Sest kui me korraldame istungjärke, kus arutame direktiivide kohaldamist ning neil istungjärgudel osalev komisjoni ametnik istub vaikselt või räägib meile asjadest, mis ei paku huvi – võib-olla seepärast, et ta ei saa öelda, mida me tegelikult teada soovime –, siis on kogu see tegevus mõttetu.

Igal juhul ma tänan teid ning kindlasti räägime sellest veel.

President. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme kell 12.00.

9. Kosovo (arutelu)

President. – Järgmine päevakorrapunkt on samuti ülitähtis ja päevakohane. Selleks on nõukogu ja komisjoni avaldused Kosovo kohta.

Dimitrij Rupel, nõukogu eesistuja. – Hr president, daamid ja härrad, kui ma nüüd mõtlen ja jätan mõned üksikasjad märkimata, siis pean ütleva, et minu põlvkonnal ja meie noorematel kolleegidel on üsna palju vedanud. Oleme enamuse oma elust, võib-olla et isegi parima osa sellest elanud ajal, mil ukсед ja aknad on võimalustele avatud olnud. See aeg algas 1975. aastal Helsingi lõppaktiga ning selle tagajärjed olid kõige mõjukamad Kesk- ja Ida-Euroopas, kus Berliini müür langes ja kommunistlik süsteem lagunes 1989. aastal. Üle kokkuvarisenud müüri ning läbi euroatlantilise kogukonna lääne fassaadi avatud uste ja akende kerkis esile uus visioon. Nägime ühendatud ja vaba Euroopa laia, päikeselist ja dünaamilist maastikku, mida sümboliseeris uhkelt tohtu suur Euroopa Parlamendi hoone. Oma nooruses ei oleks ma kunagi osanud ette kujutada, et ühel päeval ma kõnelen selles hoones.

Kutsume Sloveenias 1980. ja 1990. aastaid Sloveenia kevadeks. Kahjuks tabas meid kohe demokraatliku ärkamise alguses Jugoslaavia kriis, mis püüdis peatada demokraatlikku arengut ja põhjustas Lääne-Balkani rahvaste mahajäämuse.

Enamik Lääne- ja Kesk-Euroopa riike, ma pean siinkohal silmas Euroopa Liidu uusi liikmeid, on astunud vastu ajaloolisele väljakutsele, kuid Balkani riikides on aeg seisma jäänud. Üld- ja välisasjade nõukogul (GAERC), mille president ma olen, on teiste raskete ülesannete hulgas ka ülesanne jõustada Lääne-Balkani riikide Euroopa perspektiiv. See tähendab selliste riikide nagu Horvaatia, endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi, Serbia, Montenegro, Bosnia ja Hertsegoviina, Kosovo ja Albaania kaasamist Euroopa liikmelisuse, kandidatuuride ja kokkulepete süsteemi.

Jugoslaavia kriis peab lõppema. Ukсед ja aknad on avatud. Müüri enam pole. Thessaloniki tegevuskavas teatas Euroopa Liit, et Lääne-Balkani riigid saavad varem või hiljem Euroopa Liidu liikmeteks. Nüüd on aeg oma kohustusi meelde tuletada. Me peame püüdma alustada läbirääkimisi Makedooniaga ehk siis endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga Euroopa Liidu liikmelisuse üle. Serbia peab loobuma oma mineviku koormast, nimelt Miloševići režiimi õudustest ja varjudest. Milošević oli vastutav Lääne-Balkani riikide ummikseisu eest. Ja me ei tohi ära unustada Albaaniat, Bosniat ja Hertsegoviinat, Montenegrot ja Kosovot.

Sloveenias märtsi lõpus toimuv ELi ja Lääne-Balkani riikide foorum on selles osas väga tähtis. Koostöös eesistujariigi Sloveeniaga valmistab komisjon ette konkreetset teatist Lääne-Balkani riikide kohta. Foorumil kaalutakse ka piirkondliku koostöö tugevdamist erinevates valdkondades, nagu näiteks transport, tsiviilkaitse, teadusuuringud, areng jne.

Vastavalt üld- ja välisasjade nõukogu jaanuaris tehtud otsustele arutab nõukogu viisavabadust piirkonna kõikide riikidega. Me ei tohi alahinnata järkjärgulise viisavabaduse kehtestamise erakordset tähtsust sellele piirkonnale. Hr president, samal ajal sooviksin ära märkida ühe omapärase paradoksi. Enne 1990. aastat reisisid endise Jugoslaavia kodanikud Euroopa riikides viisavabalt. Nüüd vajab aga terve põlvkond noori inimesi, kes kasvas üles pärast seda Euroopas pöördepunktiks olnud aastat, Euroopas reisimiseks viisat.

Daamid ja härrad, oma jaanuaris toimunud välisministrite nõukogu istungil kutsusime Serbiat ühehäälselt üles allkirjastama poliitilist kokkulepet, mis kujutaks endast uut sammu Euroopa Liidu liikmelisuse suunas. Pärast seda, kui Euroopa-meelne Boris Tadić võitis valimised, lootsime, et pärast aastaid kestnud aeglast arengut ja eraldatust ühineb Serbia meiega niipea kui võimalik.

Euroopa Liit on juba saanud Kosovosse Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika missiooni. Suhete loomine Kosovoga on siiski iga liikmesriigi ülesanne. Me ei ole tõenäoliselt lahkarvamusel Euroopa Ülemkogu detsembri kohtumisel osutatud alushinnangute osas. Kõige olulisem on näidata Serbia vastu üles taktitunnet ja austust. Euroopa Liit vajab Serbiat ja Serbia vajab Euroopa Liitu. Minu arvates ei ole kultuuridevaheline dialoog vaid tühipaljas väljend. Isegi kui läbirääkimised peaksid peatuma, ei ole võimalused dialoogiks ammendunud. Nüüd on õige aeg läbi viia praktiline dialoog serblaste ja albaanlaste vahel Kosovos, Serbia ja Kosovo vahel ning Serbia ja Euroopa Liidu vahel.

Kosovo saatus on koormanud meid mitmeid aastaid. Minevikus oli Kosovo Jugoslaavia föderaalsete süsteemi osa ning 1974. aastal anti Kosovole praktiliselt Jugoslaavia vabariikidega võrdne staatus. 1980. aastate lõpus võttis Slobodan Milošević Kosovolt iseseisvuse ning okupeeris selle 1999. aastal sõjaliste jõududega, põhjustades globaalsete mõõtmega tragöödia.

Kosovo juhtum on tõeliselt ainulaadne, sest humanitaarsetel põhjustel pidi rahvusvaheline kogukond võtma Kosovo oma kaitse alla ja seejärel valitsema selle üle peaaegu üheksa aastat. Sellest olenemata ei olnud üld- ja välisasjade nõukogu esmaspäevane otsus kerge. Otsus Priština iseseisvuse kohta ja Priština iseseisvusdeklaratsioon ei olnud ootamatud. Meid viisid selleni järgmised asjaolud. Esiteks oli selge, et varasema olukorra juurde tagasipöördumine ega praegune *status quo* ei olnud vastuvõetavad. Kumbki pool ei leidnud Kosovo staatuse lahendamiseks uut võimalust ning oli ilmselge, et edasised läbirääkimised ei tooks tulemusi. Alates 1999. aastast on Kosovot juhtinud ÜRO ning selle aja jooksul ei ole vastavalt resolutsioonile 1244 Serbia saanud tulemuslikult võimu teostada. Mitmel aastal enne 1999. aastat represseriti enamikku Kosovo elanikkonnast süstemaatiliselt, sealhulgas leidis aset etniline puhastamine ja humanitaarkatastroof.

Daamid ja härrad, kõik need algselt kõikide kontaktrühma liikmete poolt, sealhulgas Venemaa Föderatsiooni poolt tuvastatud asjaolud annavad tunnistust sellest, et Kosovo kujutab endast tõesti erilist *sui generis* juhtumit ning seepärast ei ole kahtlustki suveräänsuse ja territoriaalse ühtekuuluvuse põhimõtte kehtivuses.

Juba mõnda aega on nõukogu olnud veendunud, et Euroopa Liit peab Kosovo eest hoolt kandma. Seda veendumust kinnitas GAERC veebruaris toimunud istungil juba meile teadaolevas otsuses. Kuigi kõik olid killustatust ette näinud, ei saavutanud me siiski ühtsust. Pärast pikka läbirääkimiste ja ühtlustamise protsessi võeti otsused vastu ühehäälselt.

Euroopa Liit on huvitav ja ainulaadne kogukond. Loomulikult oleme seotud ühiste huvide ja ühiste väärtuste kaudu. Nende hulgas on erinevuste austamine ja sallimine. Võiksime öelda, et oleme seotud oma erinevuste kaudu. Veebruari lõpus toimunud üld- ja välisasjade nõukogu istungil võtsime vastu ühise seisukoha. Istungi tähtsaks järelduseks oli see, et Kosovo tunnustamise osas ootame, et iga liikmesriik käituks vastavalt oma riiklikele tavadele. Mõned võisid oodata, et Euroopa Liit kui tervik tunnustab Kosovot, kuid see ei ole võimalik, kuna Euroopa Liit ei ole riik.

Euroopa Liit on vastu võtnud ühise seisukoha Kosovo sündmuste ja Lääne-Balkani riikide kohta. Esmalt märkis Euroopa Liit, et Kosovo oli vastu võtnud iseseisvusresolutsiooni. Teiseks võttis Euroopa Liit teadmiseks, et resolutsiooniga pühendus Kosovo demokraatlikele põhimõtetele, sealhulgas Serbia vähemuste ja kultuuripärandi kaitsele. Kolmandaks kinnitas Euroopa Liit oma pühendumust sealsele rahvusvahelisele missioonile ja oma valmisolekut haarata piirkonnas juhtiv roll. Neljandaks kinnitas Euroopa Liit veel kord oma pühendumust Lääne-Balkani riikide Euroopa perspektiivile. Viiendaks kavatseb Euroopa Liit ette valmistada konkreetseid majanduslikud meetmed laiemale piirkonnale. Ning kuuendaks on Euroopa Liit väga hästi teadlik rahvusvahelise kogukonna põhimõtetest, kuid leiab, et tulenevalt Kosovo juhtumist *sui generis* olemusest ei sea see juhtum neid põhimõtteid kahtluse alla.

Loomulikult koosneb Kosovo ka serblastest ja nende kultuuripärandist ning ma sooviksin rõhutada, et see on Euroopa kultuuri erilisel väärtuslik osa.

Paljudel Euroopa rahvastel, sealhulgas sloveenlastel, keda mina esindan, on tähtsaid oma kultuuri- ja etnilisele pärandile püstitatud monumente, mis asuvad praegu väljaspool nende riigipiire. Kaasaegses Euroopas ei tekita see asjaolu probleeme, vaid vastupidiselt hoopis liidab meid. Sama kehtib ka etniliste vähemusrühmade kohta.

Meie arvates on äärmiselt oluline, et oma reaktsiooniga Kosovo iseseisvusdeklaratsioonile ja Kosovo iseseisvuse tunnustamisele ei sulgeks Serbia Euroopa Liidu ust. Kordan, et Kosovo küsimus on eraldiseisev Serbia Euroopasse integreerimise küsimusest. Serbia ei tohiks neid kahte küsimust omavahel siduda. Selles mõttes on eriti raske mõista Serbia vastuseisu Euroopa Liidule, see tähendab liidu missioonile Kosovos, sest kõnealune missioon on ennekõike Kosovo serblaste elanikkonna huvides.

Lõpetuseks sooviksin öelda, et Euroopa Liit on üks kõige edukamaid rahutoovaid organisatsioone maailmas. Euroopa rahvad ja riigid on ühendatud ning elavad rahu ja parema elu nimel solidaarselt. Selline suhtumine hõlmab ka sallivust ja suuremeelsust ning ennekõike mõistmist ja kaastunnet, kui teised on hädas.

Daamid ja härrad, minu poolt mainitud otsusega on Euroopa Liit avanud ukсед ja aknad mitte ainult Serbiale, vaid ka Kosovole.

ISTUNGIT JUHATAB: MARIO MAURO

Asepresident

Olli Rehn, komisjoni liige. – Härra president, meenutades meie suurepärase koostööd seoses Lääne-Balkani küsimusega, tahaksin ma teid tänada võimaluse eest teavitada parlamenti komisjoni seisukohast Kosovo staatuse määramise protsessi kohta.

Kosovo parlament kuulutas iseseisvuse välja möödunud pühapäeval väärikas õhkkonnas. Deklaratsioonis võttis Kosovo endale kohustuse täielikult tunnustada Kosovo serblaste ulatuslikke õigusi, eelkõige enese isemääramise osas hariduses, kultuuris ja tervishoius, kooskõlas ÜRO eriesindaja Martti Ahtisaari esitatud tervikliku ettepanekuga.

Pidustused Kosovos toimusid rõõmsal, kuid vastutustundlikul viisil. Sellegipoolest pandi toime vägivaldakte Belgradis ja Põhja-Kosovos. Me mõistame hukka vägivalda kasutamise ja kutsume üles kõiki piirkonna juhte ja kogu rahvast jääma rahulikuks ning säilitama rahu ja stabiilsuse.

Nagu välisminister Rupel selgitas, reageerisid esmaspäeval ELi välisministrid toimuvale ühtselt. Euroopa ühtsus on tõepoolest oluline selleks, et Euroopa Liit saaks edukalt juhtida käimasolevat olukorra stabiliseerimist Lääne-Balkanil ning aidata Kosovo staatuse määramise protsessi lõpule viia.

Pärast seda, kui pikaajalised läbirääkimised ÜRO Julgeolekunõukogus ebaõnnestusid, oli Euroopa Liidul kohustus viia protsess lõpule. Liit on juba vastu võtnud olulise otsuse saata Kosovosse EJKP õigusriigimissioon.

Esmaspäeval esitas nõukogu ka platvormi tunnustamise käsitlemiseks. Iga liikmesriik rajab oma riigi menetlusi järgides suhted Kosovoga ise. Mitmed liikmesriigid on juba tunnustanud Kosovo iseseisvust. Ma eeldan, et enamik teisi järgib kõnealust eeskujut, vastavalt enda valitud rütmile.

Nõukogu kordas õigusega, et EL järgib endiselt ÜRO hartat ning Julgeoleku ja Koostöökonverentsi Helsingi lõppakti ning kõigi ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide põhimõtteid. Nõukogu rõhutas, et „võttes arvesse 1990ndate konflikti ja pikemaajalist rahvusvahelist kohalolu, on Kosovo puhul tegemist *sui generis* juhtumiga, mis ei sea nimetatud põhimõtteid kahtluse alla”. Komisjon jagab seda seisukohta täielikult.

Vastavalt nõukogu esmaspäevasele otsusele on komisjon valmis täielikult toetama ELi jõupingutusi Kosovos. Sellest peab saama Euroopa ühtsuse tund ka institutsioonide vahel.

Kasutades ühenduse vahendeid toetab komisjon institutsioonide loomist Kosovos ja edendab selle poliitilist ja majanduslikku arengut. 5. märtsil esitame konkreetseid meetmeid kogu piirkonna jaoks Euroopa-suunaliste püüdluste edendamiseks.

Kosovos vajavad paljud alad arendamist ja me peame tegema koos jõupingutusi, et aidata Kosovol nii kiiresti kui võimalik jalule tõusta. Selles kontekstis töötab komisjon rahastajate konverentsi organiseerimisega, mis peaks aitama leevendada kõige pakilisemaid Kosovot puudutavaid finantsraskusi. Ma eeldan, et konverents leiab aset enne suve.

Tean, et see on Serbia jaoks raske hetk. Ma olen vägagi teadlik Kosovo ajaloolisest tähtsusest Serbia rahva jaoks. Sellegipoolest arvan, et on aeg minevik unustada ja vaadata tulevikku. Ja Serbia tulevik on Euroopas. Serbial ja kogu Lääne-Balkani piirkonnal on Euroopa-suunalised tulevikuväljavaated, mille peamine eesmärk on ELi liikmelisus. ELi perspektiiv on magnet, mis hoiab piirkonna riigid rahumeelsel ja reformistlikul teel, mis on äärmiselt oluline sellisel delikaatsel ja raskel ajal.

Lõpuks tahan ma korrata oma tunnustust Euroopa Parlamendile vankumatu toetuse eest Lääne-Balkani riikide ühinemisele Euroopa Liiduga. Me loodame teie jätkuvale toetusele, nii et selle regiooni kodanikud saaksid täide viia oma püüdlused saada ühel päeval osaks Euroopa Liidust.

(Aplaus)

Doris Pack, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (DE) Härra president, nõukogu eesistuja, volinik, Kosovo iseseisvus on välja kuulutatud – Kosovo on riik. Kõik, kes kogesid olukorda Kosovos aastatel 1989–1999, pidid teadma, et see iseseisvus oli vältimatu. Kauaaegne patsifistlik president ja meie Sahharovi auhinna võitja, lahkunud Ibrahim Rugova, oleks seda kuuldes väga rahul. Kahjuks ei olnud võimalik läbirääkimistega lahenduseni jõuda. Ma olen kindel, et igatüki meist oleks väga tahtnud selles osaline olla. Praegune olukord meenutab muudetud versiooni Churchilli aforismist: see on halvim valik, välja arvatud kõik teised.

Pühapäeval vaatasin ma – pooleldi rõõmu, pooleldi kurbusega – kuidas sündmused Prištinas arenevad. Pooleldi rõõmuga, kuna ma usun, et see oli ainus tee välja patiseisust; pooleldi kurbusega, kuna ma olen kindel, et me oleme endale loonud probleemid, mille lahendamine ei ole kerge.

Sellegipoolest on EL olnud vankumatu, kuigi ajakirjandus on tihti maalinud pildi ühtsusetusest. EULEXi missioon käivitati üksmeelselt. See ei ole rünnak Serbia vastu, pigem on see vajalik, muuhulgas serblastele Kosovos, sest selle abil jälgitakse tähelepanelikult Ahtisaari plaani elluviimist, mille ametisolev parlament võttis vastu kahekolmandikulise hääleteenamusega 2007. aasta kevadel. Käesolev plaan garanteerib serblastele äärmiselt helded vähemuste õigused, piiride ja õigusriigi austamise ja seetõttu ka teiste vähemuste kaitse.

Poliitikud Kosovos peavad nüüd looma oma riigi otsustusvõimeliselt ja sihikindlalt. Tööpuuduse vastase võitluse saab võita ainult toimiva õigussüsteemiga. Radikaalsed meetmed kuritegevusega võitlemiseks on sama olulised. ELi missioon toetab neid selles, kus võimalik. Kosovos on suur hulk haritud noori inimesi, kel oleks rõõm aidata luua uut riiki.

Kosovo ei ole katsejuhtum. See on unikaalne. Kosovo riigiks kujunemine on viimane aste Jugoslaavia lagunemises, millele pani aluse Milošević Kosovos 1989. aastal. Seetõttu on mul kahju, et Milošević ei elanud nii kaua, et seda näha, aga tema demokraatlikud ametijärglased peavad selle raske pärandi vastu võtma. Me soovime Serbia poliitikutele meelerahu ja loodame, et nad pühendavad nüüd kogu oma energia Serbia ELi liikmelisuseni viimiseks.

(Aplaus paremalt)

Jan Marinus Wiersma, *fraktsiooni PSE nimel.* – (NL) Härra president, täiskogu mõistab, et ka meie fraktsioon on pidanud üksikasjalikku arutelu seoses Kosovoga esile kerkinud olukorra üle. Kõige tähtsam järeldus oli tegelikult see, et kuna me peame reaalsust arvestama, ei ole põhjust pidustusteks, sest me oleme nüüd silmitsi äärmiselt komplitseeritud olukorraga, sealhulgas arvestades reaktsioone Serbiast. Pärast seda, mis juhtus Miloševići võimuloleku ajal ja ka pärast aastatepikkusi läbirääkimisi lahenduse leidmiseks, oli praegu toimunu vältimatu.

Me peaksime keskenduma eelkõige Euroopa Liidu rollile. Kosovo tunnustamise üle otsustavad liikmesriigid, nagu härra Rupel ja volinik Rehn samuti toonitasid. Sellegipoolest peame me tegutsema. Kanname koos vastutust stabiilsuse eest selles piirkonnas ja ka Kosovos ning seetõttu toetab meie fraktsioon poliitiliselt EJKP missiooni, millele liit on andnud stardiloa. Loomulikult on vaja ka, et Kosovo asutused täidaksid Ahtisaari ettepanekuid investeerida ka tegelikult paljurahvuselisse riiki ja seada sisse piisavad tagatised Kosovos elavatele serblastele.

Lõpetuseks, mis puutub Serbia küsimusse, siis loomulikult tunnevad kõik seoses sealse olukorraga ebamugavust.. Meil oli just võimalus kuulata Serbia välisministri kõnet väliskomisjonis. Ta reageeris sündmustele ägedalt, rünnates Euroopat, ning eelkõige riike, kes on praeguseks Kosovot tunnustanud. Mul on veel üks küsimus: mida me saame teha selleks, et Serbia ei oleks antud olukorras eraldatud teiste ja ka mitte iseenda poolt? Tema vastus masendas mind, kuna kõik, mis ta ütles, keskendus Kosovo küsimusele. Sellegipoolest arvan ma, et me peame jätkama tõsisid jõupingutusi, et pakkuda Serbiale, seejuures tema rahva huvides, Euroopa Liiduga ühinemise võimalust, koos konkreetse pakkumisega, mis puudutab näiteks viisakorra lihtsustamist ja edasist viisavabadust. Me peame pöörama erilist tähelepanu ka nooremale põlvkonnale, kes hiljuti demonstreeris Euroopa Liidu suunalise liikumise jaoks Euroopa tulevikku. Ma kiidan heaks Serbia valitsuse korduva pühendunud hoidumise vägivalla kasutamisest. Samuti eeldan ma, et ta hoidub Kosovos mis tahes majanduslike sanktsioonide rakendamisest. Meie ülesandeks ja Euroopa Parlamendi kohustuseks on jätkata investeringuid terve regiooni ja ka Serbia Euroopa Liiduga ühinemiseks.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (NL) Härra president, nõukogu eesistuja, volinik, iga riik, mis luuakse olemasolevast riigist lahku löömise teel, kahjustab esialgse riigi territoriaalset ühtsust ja muudab ühepoolset rahvusvahelist õiguskorda. Minu riik on üks selline juhtum: see loodi 1830. aastal 1815. aastal Viini kongressil loodud riigist lahkulöömise teel. Belgia olemasolu tunnustas väga kiiresti Londoni konverents, millest võtsid osa Ühendkuningriik, Preisimaa, Venemaa, Austria ja Prantsusmaa, aga Holland, kellest me lahku löime, ootas üheksa aastat enne, kui Belgia tunnustas.

Ma oleksin tegelikult tahtnud öelda seda Serbia välisministrile, kui ta oleks tahtnud kuulata. Mis aga antud juhul nii ei olnud, kuna ta kordas harjumuspärast Serbia seisukohta *ad nauseam*, ilma vähimagi möönduseta, et on ka vastakaid seisukohti. Ainus valguskiir oli tema selge seisukoht, et Serbia ei kasuta mitte mingit vägivalda, väljapressimist või hirmutamist.

Me kõik peame nüüd muretsema tuleviku pärast – Serbia, Kosovo, kogu piirkonna tuleviku pärast. Euroopa Liit on tänaseks Kosovo peale kulutanud juba 3 miljardit eurot. Järgneva 16 kuu tarbeks lisandub veel 200 miljonit eurot, kuid sellest ei piisa.

Me peame võimalikult kiiresti lihtsustama Serbia ja teiste Lääne-Balkani riikide viisarežiimi selleks, et suhted nende riikide kodanike ja meie riikide kodanike vahel normaliseeruksid.

Konrad Szymański, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL)

Härra president, Kosovo iseseisvuse tunnustamisega oleme võtnud endale suure vastutuse – vastutuse rahu säilitamise ja korralike riigiinstitutsioonide ülesehitamise eest Kosovos. Ei ole stsenaariumi, mis võimaldaks rahvusvahelised relvajõud kohe tagasi tõmmata. Mis tahes lahendus, kas siis Kosovo Serbiasse jätmine või selle iseseisvuse toetamine, toob kaasa konfliktide riski ja etnilised pinged.

Serblased peavad siiski mõistma, et tagasiteed 1999. aasta eelsesesse olukorda ei ole. Destabiliseerimise katsed toovad neile üksnes kaotusi. On ainult üks tee saavutada toetust oma pretensioonidele kultuuriliste ja sotsiaalsete õiguste vallas, ja see on konstruktiivse koostöö kaudu selles piirkonnas. Kosovo iseseisvuse läbikukkumine tähendab naasmist Suur-Albaania idee ja vältimatu sõja juurde. See sõda tooks poliitilised kaotused, mis esmalt mõjutaksid Serbiat. Seetõttu on riik vastutav selle stsenaariumi vältimise ja stabiliseerimise eest antud piirkonnas.

Joost Lagendijk, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (NL) Härra president, mul on hea meel, et ma olin möödunud pühapäeval Prištinas, kus iseseisvus tõeliselt väärikal kombel välja kuulutati. Seal möödunud pühapäeval toimunu oli vältimatu järg aastatel 1998–99 toimunud sündmustele, kus rohkem kui 10 000 kosovlast mõrvati ja sajad tuhanded olid sunnitud põgenema. Kas Priština oleks võinud Belgradi valitsuse alla tagasi minna? Ei. Kas kuidagiviisi edasiliikumine oli pärast üheksat aastat kestnud suurenevalt ebaseaduslikku ja suurenevalt ebatõhusat ÜRO haldust võimalik? Ei. Kas kokkulepitud kompromiss Priština ja Belgradi vahel oleks olnud parem? Jah. Kas Julgeolekunõukogu heakskiit oleks olnud parem? Jah. Kas seda üritati? Jah. Kas oli mingit lootust eduks? Ei, eriti Venemaa vastumeelsuse tõttu.

Ma loodan väga, et pärast viimaste päevade eufooriat võtavad kosovlased kiiresti vastutuse, kuna nemad on tüüri juures. Kui ÜRO on läinud ja ELi missioon on kohal, peavad kosovlased tõestama, et head suhted vähemusrahvustega ei eksisteeri üksnes paberil ja et nad on võimelised majandust päästma. On tõsi, et EL on praegu eriarvamusel tunnustamise küsimuses. See kestab veel mõned kuud ja jõuab siis lõpule. Liikmesriigid nõustuvad üheselt, et Kosovo tulevik on Euroopas. Kuid Kosovo liikumistempo ELi suunas sõltub ka Serbia seisukohast.

Me nägime just väliskomisjonis, kui vihane on Serbia, kui vihane on selle välisminister, kui agressiivne oli tema hoiak. Selle muutumine võtab aega. Ausalt öeldes suudan ma seda aktsepteerida, eeldades, et selline opositsioon ei ole vägivaldne. Ma loodan väga, et kui viha on vaibunud, saab valdavaks terve mõistus. On tõsi, et Kosovo iseseisvumine oli vältimatu. On tõsi, et Serbia tulevik on sama vältimatult Euroopa Liidus. Selle saavutamiseks on mõnikord vajalik ennast ületada. Ma soovin selleks kosovlastele ja serblastele suurt vaprust.

Francis Wurtz, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (FR) Härra president, on raske mitte tunda rahutust Euroopa Liidu ja tema liikmesriikide võetud vastutuse üle Kosovo asjades.

Esiteks, põhimõtteliselt püüab EL kaasa aidata maailma paremale valitsemisele. Aga selle egiidi all on mitmed liikmesriigid ohtlikult nõrgendanud või kohe nõrgendamas rahvusvahelise õiguse tulevast usaldusväarsust ÜRO suveräänse liikmesriigi ühe provintsi ühepoolse iseseisvuse deklareerimise toetamise kaudu. Mida

iganes ei öelda *sui generis*'e kohta, siis kuna seda ei ole õigussättena kirjas, seavad ELi suurimad otsustajad jõudude vahekorra kõrgemale seadusest ja seda tehes avavad Pandora laeka. Asi on tõsine.

Järgmiseks, ühepoolse tunnustamise puhul on tõsine oht minna vastuollu ELi püstitatud eesmärkidega seoses Balkaniga. See pigem õhutab natsionalismi, kui tõkestab selle allikaid. Lisaks sellele on EL kõrvale jätnud Serbia rahva, ilma kellelta on mis tahes regionaalpoliitika selles Euroopa piirkonnas võimatu. Ma ei räägi nendest, kes tahaksid Miloševići tagasi, vaid nendest, kes tema vastu olid ja nüüd enamuses on. Kas EL on võimeline täitma Kosovo albaanlaste ootusi pärast nende lootuste õhutamist? Küsimus on põhjendatud, seega on see kolmas põhjus rahutuseks, mida tunti pärast röömupidu Kosovos.

Uus ülesanne, mille Euroopa Liit on endale püstitanud, on üsna hämmastav. Oleme siin rindejoonel ja liigume uue protektoraadi suunas, kuigi eelmise protektoraadi läbikukkumise põhjuste kohta ei ole esitatud rahuldavat analüüsi: Kosovo sisemajanduse kogutoodang on samaväärne Rwanda omaga, pool Kosovo töörealisest elanikkonnast on töötud, seal on rohkem kui 200 000 pagulast ja ümberasustatud isikut, ning vägivald vähemusrahvuste suhtes suureneb, vaatamata 2 miljardile eurole rahvusvahelisele abile ja 17 000 pealisele NATO vägede kohalolekule. EULEX ei ole lahendus nendele probleemidele.

Millist kõikehõlmavat kestvat vahendit on Euroopa Liit võimeline kosovlastele ja teistele Balkani rahvastele pakkuma – vahendit, mis stabiliseeriks olukorra ilma riskita, et seeläbi olukord mujal destabiliseerub? Liikmelisus? Millise aja jooksul? Millistel tingimustel? Kui suur on tõenäosus, et 27 liikmesriigi vajalik ühehääline nõusolek tagatakse? Keegi ei tea.

Ilmselgelt ei saa minu fraktsioon ühineda peamiste Euroopa liidrite lühiajalise eneserahuloluga.

(Aplaus)

Bastiaan Belder, fraktsiooni IND/DEM nimel. – (NL) Härra president, ELi eriesindaja Kosovos ja tulevane rahvusvaheline tsiviilesindaja, kelleks on minu kaasmaalane Pieter Feith, andis Hollandi ajakirjandusele inspireeriva intervjuu raskest ülesandest, mis seisab tal ees Kosovo Poljes.

Sellegipoolest tundus mulle selle intervjuu üks lõik segadusttekitav. Sirgjoonelisele küsimusele, kes välisosalistest on Kosovos eesotsas – kas Prantsuse erukindral Yves de Kermabon, kes asub juhtima Euroopa õigusriigimissiooni Kosovos, või tema ise – vastas härra Feith: „Poliitilistes küsimustes nõustan mina Prantsuse ülemat”. Kuna nõukogu on omakorda härra Feithi ülem, küsiks härra Rupelilt nõukogust, kuidas täpselt toimub praegu otsuste langetamine Kosovos. Milline on olukord seoses rahvusvahelise jõudude vahekorraga? See kõik on tuleviku seisukohast väga oluline.

Kokkuvõttes soovin edasi anda murettekitava tsitaadi Kosovo politseinikult: „Serblastel ja albaanlastel on õnnestunud kriminaalsel tasandil teineteisega kokkuleppele jõuda. Serbia ja Albaania maffia teevad suurepäraselt koostööd ja seda juba aastaid”. Ma siiralt loodan, et tänu Euroopa Kosovo missioonile peab amoraalne Albaania-Serbia koostöö teed andma korralikule rahvusrühmade kooseksisteerimisele, kuna see ja üksnes see avab tee euroopalikule tulevikule, mida me Kosovole soovime.

Slavi Binev (NI). – (BG) Härra juhataja, kolleegid, Euroopa Parlamendi liikmed Atakalt Dimitar Stoyanov, Desislav Chukolov ja mina, Slavi Binev kuulutame oma kindlat mittenõustumist Kosovo iseseisvusega, mis kuulutati välja 17. veebruaril 2008. See ühepoolne setsessionistlik tegu on lubamatu pretsedent rahvusvahelistes suhetes. Euroopa Parlamendi liikmetena usume, et Kosovo piirkondlikul assambleel ei ole jõudu iseseisvust omaks võtta ja seetõttu arvame me, et tõendatud uimastite salakaubavedajatest ja sõjakurjategijatest koosnev valitsus on ebaseaduslik.

Kosovo iseseisvuse tunnustamine Euroopa Liidu või üksikute liikmesriikide poolt tervikuna on samaväärne amnestia andmisega Albaania terroristide liidritele, kes on etnilist puhastust järginud kõikide mitte-Albaania kogukondade vastu selles piirkonnas viimasel paaril aastal. Me väljendame suurt vastumeelsust ja nõrdimust, et etniline puhastus ja sadade keskaegsete ortodoksi kirikute hävitamine Metochias, Kosovos, on aset leidnud NATO ja ÜRO rahvusvaheliste julgeolekujõudude pilkude all. Mäletades sooritatud kuritegusid, mõistame me kindlalt hukka uue moslemiriigi kunstliku loomise, mille ainus eesmärk on olla hoolauaks relvade, uimastite ja inimeste salakaubaveole Lääne-Euroopasse.

Olles Bulgaaria rahva esindajad ELis, kutsume me selle institutsioone hoiduma Kosovo kui iseseisva riigi tunnustamisest ja selle asemel kinni pidama ÜRO Julgeolekunõukogu olemasolevatest resolutsioonidest. Veel enam, me kutsume üles julgeolekunõukogu otsustavalt tegutsema, et säilitada praegune olukord ja ületada setsessionistlikud tendentsid poliitilise stabiilsuse nimel Balkani poolsaarel.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE-DE). – (ES) Härra president, ministrite nõukogu 18. veebruari koosolek ei lähe ELi ajalukku just kuulsusrikkana. Selle asemel, et otsida lahendust 27 vahel, on tunnustamise küsimus üle antud liikmesriikidele.

Alati on frustreriv, et iga kord, kui me peame oma kontinendi südamest otsuse langetama delikaatses küsimuses, mis mõjutab olulisi põhimõtteid, nagu piiride puutumatus, ei ole me võimelised ühel häälel rääkima. Et asju veelgi keerulisemaks teha, viidatakse nõukogu järeldustes rahvusvahelisele õiguspärasusele.

On tõsi, et parlament, nagu teised ELi organid, võttis omaks Ahtisaari plaani, kuid mitte kui tegevusvabaduse, vaid pigem arusaamisel, et plaanil on ÜRO Julgeolekunõukogu heakskiit. Ilmselt ei olnud asjad nii ja sellest tuleb teha mitmesugused järeldused. Esiteks arvatakse, et see juhtum ei loo pretsedenti, et see on *sui generis* juhtum, nagu härra Wurtz oma kõnes märkis.

Me peame endalt küsima, kas me oleme seadusel põhinev ühendus. Me ei saa seda olla à la carte'i alusel. Ilmselt loob see juhtum pretsedendi ja kui rahvusvaheline õigus on ära põlatud, ei toimu see komplikatsioonideta ning toob omad tagajärjed.

Teiseks, härra president, kui kaua me talume ÜRO Julgeolekunõukogu, kus Teise maailmasõja võitjatele kehtib 1945. aastal San Francisco hartas sätestatud anakronistlik vetoõigus? See ei ole viis rahvusvahelise korra rajamiseks või õiglase ja efektiivse mitmepoolsuse rakendamiseks.

Kolmandaks, härra president, Euroopa Liit kas teeb endale lõplikult selgeks, et liit on meie tugevus ja killustumine on meie nõrkus või me peame loobuma oma rahvusvahelisest juhtpositsioonist globaliseerunud maailmas ja piirama end olemaks, nagu ajakiri *The Economist* meid kirjeldas: 21. sajandi kõige jõukam kolmanda maailma piirkond.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Härra president, nõukogu eesistuja, volinik, daamid ja härrad, ma mõistan Kosovo albaanlaste rõõmu ja vaimustust vabaduse ja iseseisvuse üle, mille nad on saavutanud. Samal ajal aga saan ma aru paljude Kosovos ja muidugi ka Serbias elavate serblaste murest ja leinast. Kahjuks ei leitud teist vastastikku heaks kiidetud lahendust. Miloševići režiim saavutas kõike muud, kui rahvastiku integratsiooni ja Kosovo albaanlastest kodanike austamise edendamist.

Seepärast tervitan ma Euroopa Liidu otsust luua EULEX. Ma sooviksin kasutada võimalust, et siiralt tänada välisministrit härra Rupelit viisi eest, millega ta proovis saavutada sellises raskes olukorras kokkulepet nõukogus. See on väga positiivne ja peaks olema selgelt välja toodud. Sellegipoolest ei ole kogu abist, mis praegu Euroopast tuleb, mingit kasu, välja arvatud juhul, kui Kosovo saavutab enamiku pühendumise Euroopa mõistes paljurahvuselise ühiskonna loomisele.

Palju sellest, mis ma olen viimastel päevadel näinud, sealhulgas peaministri Hashim Thaçi käitumine, julgustab ja õhutab mind lootma, et paljurahvuseline ühiskond asub kindlalt nende mõtetes, kes on riigi eest vastutavad.

Edaspidi näeme me mõningaid demonstratsioone, eriti Serbias. Me peame olema kannatlikud. Me peame mõistma, et tegemist on teatud kollektiivse kaotusevaluga ja eelkõige peame me rõhutama seda, mida härra Jeremić täna parlamendikomisjonis ütles vägivallast ja boikottidest loobumise kohta. See on oluline element ja ka alus edasisteks aruteludeks Serbiaga. Me soovime toetada Serbiat teel Euroopa Liiduga ühinemisele. See otsus tehakse aga siiski Belgradis. Meie ei saa Serbia eest otsustada.

Ma olen väga teadlik olukorrast Kosovos. Seal elavad koos paljud rahvused. Võib-olla on nad praegu häälestatud üksteise vastu, kuid ma usun, et nende üksmeel ja koostöö on võimalik. Vastastikkus peab olema meie poliitika eesmärk, kaasa arvatud ka siin, Euroopa Liidus ja Euroopa Parlamendis.

(Aplaus)

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Härra president, volinik, minister, olukord Kosovos on üsna rahulik, teatud kombel isegi eeskujulik ning paljutõotav, välja arvatud põhjas, kus elavad serblased. Üksikud serblased panevad toime süütamisi ja see ei ole õige. Kosovo Assamblees iseseisvuse väljakuulutamine oli väärikas, kõiki piirkonnas elavaid inimesi austav ja toimus vaimus, mis peaks tulevikku valitsema. Kosovo kodanikud on ära teeninud meie usalduse, me peame nendesse uskuma, kuna nad langetavad otsuseid oma tuleviku kohta. Nad soovivad siiralt, et nende tulevik oleks varsti tulevik Euroopas.

Serbia raportöörina tervitan ma Serbia kaalutletud teguviisi mitte kehtestada majanduslikke sanktsioone Kosovo vastu. Sellel Serbiale emotsionaalsel ajal mõistan ma osalt mõne poliitiku karmi ja ähvardavat retoorikat. Siiski peaks nende tegevus olema mõistlik ja peegeldama Euroopa väärtusi. Iseseisvus peaks

võimaldama Kosovol saada juurdepääsu Rahvusvahelise Valuutafondi ressurssidele ning välisinvesteeringutele edasise arengu tagamiseks.

Oluline on tugevdada kaubandussidemeid Kosovo ja Serbia vahel selleks, et elavdada majanduskasvu ning anda panus Euroopa integratsiooni. Euroopa Liidu liikmeks võivad olla ainult riigid ning Kosovo on saanud riigiks.

Nüüd on ka Kosovo serblastel Euroopa-suunalised tulevikuväljavaated. Serbia peaks samuti hakkama nii kiiresti kui võimalik tegema uusi ja intensiivseid jõupingutusi Euroopa-suunalisteks tuleviku-väljavaadeteks. Valitsuse töörühmad peavad nüüd töötama veelgi kõvemini. Nad peavad ette valmistama Serbia edasised sammud, et Serbia majandus ja kodanikud jõuaksid Euroopa Liidule lähemale, see on see, mida kodanikud tungivalt soovivad. Euroopa Liidu liikmesriikide saatkondade ründamine Belgradis ei saa olla teeks Euroopa Liitu, ja samuti ei soovinud seda ka enamik serblasi.

Nüüd, kus Kosovot tunnistanud riikides lähetuses olnud Serbia saadikud ajutiselt koju naasevad, peaksid nende esindajad püüdma aktiivsemalt selgitada, mida Serbia teeb, et jõuda Euroopa Liitu. Tagasiteed ei ole: ainus tee tulevikku on tee Euroopa Liitu.

Minu lõpetussõnad on adresseeritud minister Samardžićile. Süütamine on kõikjal seadusevastane. Viimase kümneni jooksul on Balkanil liiga palju külasid maha põletatud. Kosovo serblastel peaks olema lubatud uues iseseisvas riigis otsustusprotsessis osaline olla ja kaasa rääkida. Seda väärivad nii serblased kui ka albaanlased. Seda vajab ja on ära teeninud kogu Lääne-Balkan ja Euroopa Liit.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). – (PL) Härra president, Kosovo iseseisvuse ühepoolne väljakuulutamise on asetanud kogu rahvusvahelise kogukonna ja eelkõige Euroopa Liidu ette raske ja vastutusriikka ülesande. Sündmus on märkimisväärselt raskendanud olukorda nii liikmesriikides kui ka riikides, kellega liit teeb koostööd ja tugevdab sidemeid, nagu Ukrainas ja Gruusias. Hiljutine pealiskaudne kohtumine Venemaa välisministri Sergei Lavrovi ja Abhaasia ja Lõuna-Osseetia, kahe mässulise Gruusia territooriumil asuva vabariigi juhtide vahel on Venemaa valitsuse tõenäolise käitumise ettekuulutaja. Isegi enne Kosovo iseseisvuse väljakuulutamist hoiatas Kreml, et käsitleb Kosovo tunnustamist kui pretsedenti, mida ta järgnevalt rakendab separatistlikele režiimidele, mis olid Venemaale lojaalsed. Asjaolul, et Balkanile viidatakse, kui ühele kõige plahvatusohtlikumale piirkonnale planeedil, on tõsine põhjus.

Iseseisvuse kuulutamine võib seetõttu põhjustada olukorra destabiliseerimist näiteks Bosnia ja Hertsegoviinas, millest serblaste rajatud provintsid soovivad eralduda. Esile kerkinud olukorra tõttu on järelikult vaja, et rahvusvaheline kogukond võtab vastu mõned eriti läbimõeldud ja vastutustundlikud otsused, mille tulemuseks on vabadus ja rahu.

Bart Staes (Verts/ALE). – (NL) Härra president, iseseisvuse väljakuulutamise Kosovo Assamblee poolt möödunud pühapäeval oli vältimatu ning üks viimaseid faase endise Jugoslaavia kokkuvarisemises. Igaüks, kes on tuttav olukorraga selles piirkonnas teab, et pärast üheksat aastat ÜRO järelevalvet ja sellele eelnenud 20 aastat diskrimineerimist, ei saa Kosovo taas olla osa Serbiast. Selles kontekstis on iseseisvuse väljakuulutamise üsna tavapärane protsess. Lisaks toimus see rahulikult, häirimatult ja emotsioonitult ja täielikult austades Ahtisaari plaani riigi parlamendis. Kosovo peaminister kinnitas väga konkreetselt rahvusvahelisele kogukonnale, et parlament kaitseb ja austab vähemusrahvusi. Muide, kas ma tohin kaasliikmetele meelde tuletada, et kõik rahvusvahemused Kosovos toetavad aktiivselt iseseisvust. Ainult serblased oma järeleandmatuse ja haavatud uhkusega ei ole nende hulgas. Selles mõttes oli Serbia välisministri kõne üsna sobimatu.

Eelpool märgitu aga ei mõjuta kuidagi seda, et nii Serbia kui ka Kosovo tulevik on siiski Euroopa Liidus. Ma ootan seda suure põnevusega.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL). – (EL) Härra president, nõukogu ja komisjoni viitamine rahvusvahelisele õigusele, ÜRO ja Helsingi lõppakti põhimõtetele on tõeliselt irooniline ja provokatiivne. Tunnustades Kosovo iseseisvust, rikuvad nõukogu ja komisjon neid kõiki ning ka ÜRO Julgeolekunõukogu 1999. aasta resolutsiooni 1244, mille kohaselt Kosovo on osa Serbia territooriumist.

See on jultunud piiride ümberjoonistamine, mis on pealesurutud ja organiseeritud Ameerika Ühendriikide poolt koostöös ELi endaga. Peatage see silmakirjalikkus! Te olete kaks aastat arutlenud selle üle, kuidas Kosovo saab iseseisvaks ja kuidas EL saadab väed piirkonda Kosovo huvisid kaitsma.

Meie arvates on olukord äärmiselt tõsine. See päästab valla uusi pingeid ja olukorra destabiliseerumise lähemas perspektiivis Balkanil ja pikemas perspektiivis kogu maailmas, kuna see loob uue pretsedendi. Teie

imperialistlik dogma „jaga ja valitse” on tuntud. Plaanis on jagada mitmeid riike selleks, et te saaksite neid kontrollida.

Me arvame, et Balkani rahvad ja Kosovo Albaania päritolu elanikud satuvad silmitsi uue tormiga, mis tekib Ameerika Ühendriikide, ELi ja Venemaa vahelistest kokkupõrgetest.

See seletab meie opositsiooni. Me usume, et valitsused ei peaks tunnustama „riiki”, mis tulevikus on protektoraat, ja arvame, et Balkani ja Euroopa rahvad ei tohiks seda lubada.

Georgios Georgiou (IND/DEM). – (EL) Härra president, alati kui õiguse tugevus annab järele tugevate õigusele on tulemuseks kannatus.

Ainult Kosovos oleme näinud sündmuste ülikiiret arengut. 40 aasta jooksul diplomaadina ei ole ma kunagi näinud sellist kiirustamist ei iseseisvuse väljakuulutamisega ega ka tunnustamisega teatud Euroopa riikide poolt.

Nad ei tunnustanud mitte Kosovot vaid Pandora laegast. Ma ei ole kunagi näinud nii kummalist situatsiooni. *Sui generis* ei ole mitte Kosovo ise, vaid Kosovosse sõjalise baasi rajamine.

Igal juhul usun, et me oleme kõrvale kaldunud. Selles istungisaalis, Euroopa Parlamendi saadikute ees, kes praegu esindavad Euroopa demokraatlikke valitsusi, demokraatlikke parteisid ja demokraatlikke arvamusi, olen kuulnud inimesi ütlemas: „Me oleme vahele astunud, et lahendada probleemi, millega härra Ahtisaari toime ei tulnud”. Kes me olme? Kas me oleme apellatsiooniorgan? Kas see parlament on apellatsioonikohus?

Selle asemel, et muretseda, mis tulevikus Kosovos toimub, oleks meil targem mõelda, härra president, mis juhtub siis, kui selle solvava, üleoleva viisiga kahjustatakse ÜRO staatust.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Ma olen veendunud, et küsimus, mida me peame praegu endalt küsima, ei ole enam, kas tunnustada Kosovot või mitte: küsimus on kuidas säilitada poliitilist stabiilsust ja julgeolekut piirkonnas, kus domineerib vähemusrahvaste vihkamine ja hirm ning 40%ne töötus.

Paradoksaalselt toimus Kosovo iseseisvumine ajal, mil Euroopa riigid liiguvad poliitilise föderaliseerumise suunas. Olukord Balkanil aga näitab selgelt, et ELi poliitika ei paku lahendust, mis hoiaks ära riigi jagunemise, pakkudes samal ajal rahulikku koosseksisteerimise võimalust kõikidele selle etnilistele ja usulistele gruppidele.

Selles kontekstis kõlab käesoleva aasta nimetamine kultuuridevaheliseks dialoogi aastaks peaaegu pilkena.

Daamid ja härrad, mõned aastad tagasi teatasid nii Ameerika Ühendriigid kui ka Euroopa Liit, et nad ei tunnusta Kosovo iseseisvust. Praegu ei ole seda teinud mitte üksnes Ameerika Ühendriigid, vaid ka paljud ELi riigid. Seetõttu on selge, et riiklike üksuste ümberdefineerimise protsess eksisteerib ja jääb eksisteerima, et sellele ei ole globaalset lahendust ja et see kahjustab või hävitab suhteid algse riigiga. Antud olukorras saab meil olla ainult üks eesmärk, ja see on ennetada verevalamist.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Härra president, nõukogu eesistuja, mulle meenuvad paratamatult 17 aasta tagused sündmused, kui Sloveenia kuulutas välja iseseisvuse ning välisminister oli siis Dimitrij Rupel. Enamik ÜRO ja ELi suuremaid riike ja enamik ELi liikmesriike keeldusid siis Sloveeniat tunnustamast. Ühe suure ELi liikmesriigi välisminister ütles, et kui Sloveenia saab iseseisvaks, isoleerivad teised riigid selle 50 aastaks. Praegu on Sloveenia tunnustatud, austatud ja edukas riik ning Euroopa Liidu Nõukogu hea eesistujariik. Osa täna täiskogus kõneldust peaks asetatama ajaloolisse perspektiivi.

Ma olen rõõmus, et Kosovo on nüüd iseseisev, kuna olles aastakümneid rõhutatud ja hiljuti genotsiidi ohver, mis peatati ainult tänu rahvusvahelisele abile, on aastakümnete pikkuse rõhumise järel kosovlastel lõpuks oma vaba demokraatlik riik. Ma kutsun Serbiat üles mõistma, et see on ka võimalus Serbia rahvale liikuda oma Euroopa tuleviku suunas – jättes seljataha mineviku koorma. Serbia peab siis aga vägivallast loobuma! Serbia Kosovo asjade minister ei saa siis tervitada fakti, et ÜRO rahuvalvajaid Kosovo piiril rünnatakse. Siis ei ole õige süüdistada Kosovo demokraatlikult valitud liidreid riigi reetmises selle asemel, et alustada nende genotsiidi ohvritega heanaaberlikku dialoogi.

Ma ei saaks seda selgemalt väljendada: Serbia Õigeusu Kiriku piiskopi Artemije üleskutse sõjaks on lubamatu. See ei ole vastuvõetav! Peab olema väga selge – meie kui Euroopa Liit peame aitama Serbiat teel Euroopasse, aga Serbia peab samuti andma oma panuse rahuliku, soodsa ja heanaaberliku atmosfääri loomisel. Kolm neljandikku käesoleva parlamendi liikmetest olid ja on Kosovo iseseisvuse poolt, seega ei saa öelda, et Euroopa Liit on killustatud, ning ma olen rõõmus, et me astume nüüd kogu piirkonna jaoks heasse Euroopa tulevikku.

(Aplaus)

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Härra president, oli saanud järjest selgemaks, et Kosovo jaoks jälgitud iseseisvuse väljakuulutamise oli muutunud vältimatuks. Meie peamine ülesanne praegu on kindlustada Kosovo olukorra edukas lahendamine, tagada piirkonnas stabiilsus, seada sisse Euroopa Liidu sobiv roll, luua ELi protektoraat, kuid ilma et EL võtaks valitseja rolli.

Ühest küljest mõistan ma serblaste valu: pärast Esimest maailmasõda kaotas minu riik 60% oma territooriumist. Serbia on kaotamas peaaegu ühte viiendikku oma territooriumist ja oma ajaloo hälli, riikluse ja religiooni kaotamine on suur tragöödia iga rahva jaoks. Teisest küljest on fakt, et juba kaua aega tagasi kaotas Serbia igasugused moraalsed õigused Kosovo suhtes, kuna Serbia valitsus ei suutnud pakkuda seal elavale Albaania kogukonnale korralikku kodumaad.

Me oleme kindlad, et Serbia diplomaatiline vastus ei ohusta riigi integratsiooni Euroopa Liitu. Me peame aitama Serbial oma kaotusega toime tulla, kiirendades lähenemist Euroopa Liidule. Tähtis on teha žeste, edastada positiivseid sõnumeid, ja seega on väga oluline, et EL võtaks vastu selge tegevuskava viisanõuete kaotamiseks Serbia ja teiste Lääne-Balkani riikide jaoks. Kiirendagem Serbia integratsiooni, aga ilma nõudeid mingil moel lödvendamata.

On mõistetav, et ELi liikmesriikidel esineb kahtlusi. Ma arvan, et Küprose ja Hispaania mure on õigustatud, aga ma olen hämmeldunud rumeenia ja slovakkia poliitilise eliidi kartustest. Keegi ei ähvarda nende riikide integratsiooni. Lahkulöömine ja ühepoolne iseseisvuse väljakuulutamine ei tohi ELi jaoks tulevikus pretsedent olla. Ahtisaari plaani elluviimine, mis pakub vähemusrahvustele turvalist riigikorda, võib aga luua positiivse pretsedendi, mida Euroopa saab tulevikus järgida vähemusrahvuste kaitsel. Täna tähelepanu eest.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) Härra president, volinik, välisminister, Kosovo iseseisvuse väljakuulutamine ja meiepoolne tunnustamine ei ole samaväärne kahe halva vahel valimisega – see on ainuõige samm, mida saame käesolevas olukorras teha.

Läbirääkimised ei ole kahjuks tulemusi andnud, jätkuv suutmatuse Kosovo staatuse suhtes kokkuleppele jõuda on pidevalt piirkonda destabiliseerinud. Olukorra lahendamiseks ei olnud teist viisi kui Kosovo staatuse lõplik määramine ja Kosovo iseseisvuse aktsepteerimine, mis leidsid aset eelmisel nädalal.

Me tervitame fakti, et suur enamus Kosovo parlamendist hääletas Ahtisaari plaani poolt. Me loodame, et Kosovo viib Ahtisaari plaani sätted ellu, pöörates erilist tähelepanu vähemusrahvuste kaitsel puudutavatele sätetele. Ahtisaari plaan esindab Euroopa julgeimat režiimi vähemusrahvuste kaitses, ja see võib olla hea tava mudeliks ja näiteks kogu piirkonna jaoks, seega on väga oluline, et Kosovo annab selles küsimuses meile aru.

Kosovo ja Serbia tulevik on Euroopaga integreerumises, see on nüüd mõlema riigi jaoks lihtsamaks muutunud. Nad on vabastanud end väga rasket ja halvavast probleemist, mis kuni praeguseni oli võtnud mõlema riigi kogu loovenergia. Nendest sõltub, kas nad kasutavad seda võimalust. Juhul, kui kasutavad, siis peab nii Kosovole kui Serbialle andma kogu toe, mida Euroopa Liit suudab pakkuda, eriti viisanõude kiire tühistamise ja finantsabi andmisega.

On suurepärane, et Euroopa Liit kiitis ühehäälselt heaks Kosovo tsiviilmissiooni mandaadi. Seda enam on murettekitav, et Euroopa Liidu liikmesriikidel ei ole õnnestunud Kosovo tunnustamise üksmeelt saavutada. Kui Euroopa Liit tahab, et teda rahvusvahelisel poliitilisel areenil tõsiselt võetakse, siis ei tohi ta lubada suutmatust kokkuleppele jõuda oluliste sündmuste üle, mis leivad aset naaberriigis. Seetõttu on oluline, et Euroopa Liit räägib ja tegutseb kooskõlaselt.

Lõpetuseks soovin Kosovole ja selle kodanikele edu kõiges ja kõike paremat tulevikuks.

Mario Borghesio (UEN). – (IT) Härra president, daamid ja härrad, president Pöttering, ütlus, et iseseisvuse väljakuulutamine väljendab Kosovo kodanike tahet haarata kontroll oma saatuse üle, on ajaloolise tähtsusega avaldus.

Kosovo iseseisvus on ÜRO hartaga hõlmatud inimeste enesemääramisõiguse põhimõtte konkreetne kohaldamine Euroopas. Loomulikult on paljud meist väga mures esimese islamiriigi loomise pärast Euroopas, riigi, mida tervitatakse kogu jihadi meedia, näiteks Islami satelliittelevisiooni kanali Al-Arabiya entusiastlik juht, ja Serbia õigeuslaste kristlaste pärast, keda meenutavad meile Vatikani targad sõnad.

Sellegipoolest – ja ma rõhutan seda – see on kahtlemata ikkagi väga oluline õiguslik ja poliitiline pretsedent. Ei ole mõtet seda eitada; see on oluline Euroopa rahvastele, Korsikast Flandriani, Sardiiniast Baskimaani, Bretagne'ist Oksitaaniani ning meie Padaanias, kes on praegu kahjuks rahvad ilma riigita ja kes pürgivad enesemääramise unistuse ning vabaduse poole. Elagu rahvaste Euroopa! Elagu vaba Padaania!

Roberto Musacchio (GUE/NGL). – (IT) Härra president, daamid ja härrad, nagu alati, kui keegi tegutseb väljaspool rahvusvahelist õigust, on ka nüüd Euroopa jagunenud ja segaduses.

Ühepoolsed aktid loovad väga tõsiseid pretsedente ja me oleme nüüd kuulnud, mida härra Borghezio öelda tahtis. Pinge on kasvanud õhkkonnas, mis on kõike muud kui rahulik ja mis on täis geopoliitilisi võrdlusi. Euroopas puudub ühtsus, autoriteetsus ja selgus. Me oleme lugenud isegi koosolekutest Euroopa Nõukogu praeguse eesistujariigi valitsuse ja Ameerika Ühendriikide administratsiooni vahel, kus viimane on soovitanud võtta teatavaid seisukohti. Pole juhus, et praegune parlament on praegu poliitiliselt jõuetu, hoolimata uue aluslepingu tähistamisest. Ainus viis uus lehekülg pöörata on pöörduda tagasi rahvusvahelise õiguse juurde ja sõltumatu visioon, mis näeb kogu Balkanit Euroopas, tunnustades kogu piirkonna õigusi. Loodan, et selleks ei ole liiga hilja.

Vladimír Železný (IND/DEM). – (CS) Euroopa Liidu katse esitada Kosovot kui ainulaadset juhtumit on kõigest piinlik näide soovunelmast. Kosovo ei loo mitte ainult ohtlikku pretsedenti, tal on ka ajalooline eelkäija. Ta on peegelpilt Tšehhoslovakkia ja seal elanud saksa vähemusrahvuse olukorrast 1930. aastatel.

Kui irooniline on, et ajalugu kordab ennast! Esimesed neli ELi riiki, kes ühiselt kuulutasid, et nemad tunnustavad separatistlikku vabariiki, olid ka neli Müncheneri lepingule allakirjutanud. Siis, 80 aastat tagasi, jagasid Chamberlain, Daladier, Mussolini ja Hitler Tšehhoslovakkia tükkideks; praegu on need jälle Suurbritannia, Prantsusmaa, Itaalia ja Saksamaa, kes tunnustavad Serbia tükkideks jagamist. Nad rebivad Serbia küljest Kosovo Polje ajaloolise territooriumi, kus serblased 1389. aastal kangelaslikku lahingut pidasid, et takistada Ottomani türklasi Euroopasse minemast. Seal sündis Serbia identiteet. Praegu siirdame meie, Euroopa Liit, seda Serbia ajaloolist südant mujale. Häbi meile, Müncheneri taaskordumise toetajatele!

Sylwester Chruszcz (NI). – (PL) Härra president, tänases arutelus Serbia provintsi Kosovo üle sooviksin ma esiteks protesteerida Albaania ametiasutuste illegaalse tegevuse vastu, mis on inspireeritud Ameerika Ühendriikidest. Serbia riigi lammutamise valguses on Euroopa Liidu ja teatud liikmesriikide reaktsioon ennekuulmatu. Euroopa Liit toetab Albaania separatiste ja otsustab samal ajal käivitada missiooni Kosovos, mis rahvusvahelise õiguse valguses on kaheldav ja vastuolus ÜRO seisukohaga. Ma olen hämmeldunud, et ELi ametiasutused soovivad osaleda Balkani konfliktis ilma selleks õigust või mandaati omamata. Millise õigusega sekkub Brüssel taas kord iseseisva riigi asjadesse ja rikub rahvusvahelisi leppeid?

Esmaspäeval Brüsselis toimunu meenutas mulle 1938. aasta Müncheni konverentsi. Taaskord vaikib rahvusvaheline ühiskond ja lubab Berliinil ja Washingtonil oma huvid maksma panna. Esimest korda pärast 1945. aastat, vastuolus rahvusvahelise õigusega, muudetakse Euroopa piire etnilistel põhjustel. Doominoefekt ja Albaania separatistide tegevusega seotud järgnevad konfliktid on vältimatud. Ei ole vaja suurt kujutlusvõimet, et näha, kuidas Serbia provintsi sõltumatus võib põhjustada rahvustevahelist vaenu teistes Euroopa osades ja maailmas.

Sorin Frunzäverde (PPE-DE). – (RO) Härra president, daamid ja härrad, pärast 20 aastat kestnud poliitilist ja sõjalist vastasseisu, ja pärast 20 aastat suurte vigade tegemist Balkanil küsime me endalt, kas Kosovo lahendus, Kosovo provintsi ühepoolne iseseisvuse väljakuulutamise seaduslik ja sobiv.

Kosovo lahendus ei ole seaduslik ega sobiv. See ei ole seaduslik, kuna ükski rahvusvahelise õiguse põhimõte ei õigusta Kosovo provintsi ühepoolset iseseisvuse väljakuulutamist. Enamgi veel, hiljuti ei leidnud Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär vastust küsimusele, kas lahendus on seaduslik või ebaseaduslik, lahkudes ÜRO peakorteris peetud konverentsilt. See ei ole ka sobiv, kuna see loob ohtliku pretsedendi. Mitte Euroopa Liidu liikmesriikide jaoks, mitte Slovakkia või Rumeenia jaoks, kellel on vähemusrahvuste suhtes emantsipeerunud ja kaasaegne seadustik, vaid see loob ohtliku pretsedendi Abhaasia, Põhja-Osseetia ja eriti Transnistria jaoks, kus alates Kosovo konflikti ajast eksisteerivad külmutatud konfliktid. Siiski loob see sama ohtliku pretsedendi Balkani jaoks – näiteks Serblaste Vabariigi jaoks – teiste vähemusrahvustega asustatud piirkondade jaoks Balkanil. Siiski loob see ka ohtliku pretsedendi Euroopa Liidu jaoks.

Tihti öeldakse, et Balkan toodab rohkem ajalugu, kui ta suudab ära seedida. Näib, et seekord on Balkan tootnud rohkem ajalugu, kui Euroopa Liit suudab ära seedida. Tõendiks on see, et me seisame siin ja oleme eriarvamusel Kosovo provintsi iseseisvuse tunnustamise küsimuses.

Ma võin öelda, et Rumeenia ei tunnusta Kosovo provintsi iseseisvust ja et riiklikku lähenemist toetab Euroopa Rahvapartei Rumeenia esindus. Me teame väga hästi, daamid ja härrad, me oleme näinud selles saalis, mida me peame Serbia asjus ette võtma. Serbia tulevik on muidugi Euroopas. Aga me ei tea, mida me peaksime Kosovo asjus ette võtma. Ja ma pean kahetsedes tunnustama, et üksnes viisakorra liberaliseerimine ei ole piisav, et muuta see piirkond osaks meie Euroopast.

Kristian Vigenin (PSE). – (BG) Lugupeetud härra juhataja, härra Rupel, härra Rehn, ehk on praegu sobiv hetk veelkord avaldada kahetsust, et Serbia ja Kosovo ei jõudnud Kosovo staatuse osas kokkuleppele, kuid läbirääkimiste edasine jätkamine ei olnud võimalik, kuna mõlemad pooled jäid üksteist välistavatele seisukohtadele.

Me võime ka kahetseda, et praegu peavad Serbia ja Serbia rahvas tasuma Suur-Serbia natsionalismi eest, millega riik peab nüüd hüvasti jätma, kuigi mõningate raskustega. Sellegipoolest peame me olema realistlikud ja rõhutama, et Kosovo iseseisvus, olgugi et see ei ole iseseisvus sõna otseses mõttes, on fakt, reaalne fakt, mis loomulikult omistab käimasolevale protsessile uue kvaliteedi. Me peame seda fakti arvestama ja arutelud selle üle, kas tunnustada seda või mitte, ei muuda fakti olemasolu.

Me ei saa jätta mõtlemata võimalikele tagajärgedele, mis antud faktil Kagu-Euroopa stabiilsusele on, loodetavasti küll ainult lühemas perspektiivis. Sellegipoolest peab Euroopa Liit astuma mitmed tähtsad sammud: esiteks, abistama asjakohaste haldus- ja valitsusstruktuuride rajamist Kosovos, kiirendama Serbia integratsiooni kiiresti sõlmides stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu ning pöörama erilist tähelepanu Makedooniale, Bosnia ja Hertsegoviinale ning Montenegrole, kuna on risk Kagu-Euroopas puude taga metsa mitte näha.

Sarah Ludford (ALDE). – Härra president, ma nõustun nendega, kes väidavad, et teist teed kui Kosovo iseseisvumine ei olnud. EL võtab ette kõigi aegade suurima tsiviilmissiooni ja on väga oluline, et see oleks edukas. Olukord on üsna erakordne. Kõrvalistele isikutele on raske selgitada, et kuigi kõik liikmesriigid ei nõustu Kosovo tunnustamisega, toetavad nad kõik EULEXi missiooni. Tõepoolest, Hispaania näiteks annab missiooni jaoks töötajad – see on väga „ELilik” ja „Brüssellik”. Kuid see peab õnnestuma.

Ma nõustun volinik Rehniga, et sõnum Serbiale peaks olema, et on aeg uus lehekülj pöörata ja nagu teised on märkinud, oli täna pärastlõunal selles kontekstis Serbia välisministrit härra Jeremićit kuulata mõneti pettumust valmistav. Ma saan aru tugevatest emotsioonidest ja ebaõiglustundest, kuid asjad peavad kiiresti edasi liikuma.

Loodan, et peaminister Thaci teeb oma kaasmaalastele täiesti selgeks, et serblaste ja teiste vähemusrühvuste kaitse on absoluutne prioriteet, kuna vägivalda ei lubata. Selles kontekstis olin ma pettunud, et Serbia välisminister ei mõistnud hukka vägivalda, mida serblased on viimastel aastatel toime pannud. Ta ütles, et Serbia ei toetanud ega õhutanud seda, aga ta ei kasutanud väljendit „hukka mõistma”, mis valmistas pettumuse.

Lõpetuseks, nagu teisedki mainisid, on oluline tegur edaspidi majandusareng. Kosovos on 40%-line töötus ja ka Serbias valitseb massiline tööpuudus. Liikugem kiire integratsiooni suunas ELis, viisakorra liberaliseerimise kaudu, mis, ma loodan, saab teoks õige pea.

ISTUNGIT JUHATAB: ADAM BIELAN

Asepresident

Seán Ó Neachtain (UEN). — (GA) Härra president, ma tervitan kogu südamest Kosovo iseseisvuse väljakuulutamist läinud pühapäeval.

Üheksa aastat on möödunud Kosovo kohutavast pommitamisest Miloševići režiimi käsul. Kosovo rahval on õigus iseseisvusele ning viimase üheksa aasta sündmused on omal moel selle saabumisele kaasa aidanud. Äärmiselt oluline on ikka veel Kosovos elava serbia vähemuse kodaniku- ja poliitiliste õiguste täielik tagamine.

Euroopa Liit peab toetama Kosovo valitsust, selleks et edendada riigi majandust, kuna Kosovos on 40%-line töötus ning selle peab kõrvaldama.

Ma loodan, et see on Kosovo jaoks uus algus ja et Euroopa Liit toetab rõõmuga selle uue riigi ülesehitamist järgmistel aastatel. Ma loodan ka, et see saab Euroopa Liidu soovide näidiseks, et inimesed ja kogukonnad suudavad elada harmoonias.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). – (EL) Härra president, EL ei ehita riike; ta ühendab neid. Lahkuminevad Euroopa seisukohad praeguse probleemi puhul tähendavad ÜVJP ebaõnnestumise omaksvõttu. EL on ohverdanud oma sisemise nõupidamisviisi liikmesriikide poliitilisele tugevusele.

Euroopa Liidu lepingu artiklis 11 sätestatakse eeltingimusena, et liit tegutseb kooskõlas nii Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja kui ka Helsingi lõppakti põhimõtetega ning Pariisi harta eesmärkidega, kaasa arvatud rahu ja julgeolek välispiiridel.

Kuna EL on õiguse liit, nagu härra Salafranca ütles, siis mis on Euroopa õigusliku vastutuse aluseks? Missugusel õiguslikul alusel on teatud liikmesriigid rahvusvahelise õiguse alusel tunnustamiseks survet avaldanud?

Julgeolekunõukogu 1999. aasta resolutsioon 1244 ei anna selleks piisavat põhjendust või õigusjärgsust. Üldasjade ja välissuhete nõukogu lõppjärelendus Kosovo olukorra *sui generis* olemuse kohta on, et asjaomasel juhtumil ei ole pretsedenti. **Ma loodan, et see ei loo pretsedenti.** See on ainulaadne; seal on spetsiaalne viide riikide suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse aluspõhimõtetest kinnipidamisele, milles, nagu selgesõnaliselt väidetud, ei ole kahtlust.

Lõpetuseks sooviksin teile meenutada, et need põhimõtted moodustavad rahvusvahelise õiguse tuuma.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Härra president, arutelu on juba lõppjärgus; ma ei arva, et saaksin sellesse suure panuse anda, küll aga arvan, et me peame keskenduma rahvusvahelise õiguse ja rahvusvaheliste kohustuste tähtsusele.

16. detsembril 1991 võtsid ELi ministrid vastu suunised Ida-Euroopa ja Nõukogude Liidu uute riikide tunnustamiseks ja kinnitasid kõikide piiride puutumatus austamist ning seda, et piire saab muuta ainult rahulike meetmetega ja vastastikusel kokkuleppel.

Teiseks, resolutsioonis, millest lähtub praegune Euroopa kohalolek Kosovos – ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon 1244 – nähakse selgesõnaliselt ette, et Jugoslaavia Föderatiivse Vabariigi ja teiste piirkonna riikide suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse põhimõtteid peab austama.

Toime on pandud rahvusvahelise õiguse, Euroopa riikide kohustuste ja ÜRO resolutsioonide rikkumine. Tagajärjed on meile kõigile kulukad.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Härra president, Kosovo iseseisvuse tunnustamine võrdub Pandora laeka avamisega Euroopas. See on ohtlik pretsedent, mis on vastuolus rahvusvahelise õigusega – eriti ÜRO resolutsioonidega – mis on üheselt sätestanud, et Kosovo on Serbia osa.

Praegu astutakse rahvusvahelisel heakskiidul samme ühe Euroopa riigi lammutamiseks. Ma ütlen seda kui Euroopa Parlamendi liige riigist, mis on oma ajaloo vältel sellist lammutamist kogunud. Sellega ei saa nõustuda. See on ohtlik pretsedent, kuna Kosovo jälgedes käivad teiste hulgas Lõuna-Osseetia ja Abhaasia, kes on juba teatanud oma soovist lahku lüüa ja iseseisvus välja kuulutada. Mida me peaksime ütlema Küprose kohta, kes iga hinna eest püüdleb ühtsuse poole? Sellise eeskujuga paneme me küproslased ebaselgesse ja kahemõttelisse olukorda, milles nad ei ole võimelised oma saare ühtsuse eest võitlema.

Daamid ja härrad, Kosovo iseseisvuse tunnustamine on eelkõige teene Euroopa progresseeruvale islamiseerimisele ning ma ei usu, et ükski meist oleks seda soovinud.

Francisco José Millán Mon (PPE-DE). – (ES) Härra president, ma avaldan kahetsust Kosovo ühepoolset iseseisvuse väljakuulutamise pärast. See ei ole Euroopale hea uudis. See on viimaseks lülilik luhtumiste ahelas: kooseksisteerimise luhtumine, mis 1999. aastal lõppes kriisiga, parteide ja rahvusvahelise kogukonna suutmatuse jõuda kokkuleppele ja luhtumine Julgeolekunõukogu poolt.

On oht, et see, et mõned kiirustasid tunnustamisega, on järjekordne luhtumine. Iseseisvus peaks sätestama raamistiku demokraatlikuks ja turvaliseks kooseksisteerimiseks, kus kodanikud on heal järjel ja austatakse vähemusrahvuste õigusi; see ei tohiks ka piirkonna stabiilsuse jaoks probleem olla. Daamid ja härrad, ka Euroopa Liit on eksinud, kuna ta ei ole oma naabruskonnas leidnud lahendust, mis oleks kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

Euroopa peaks tähendama liitu, mitte eraldumist; kokkulepet, mitte mitmepoolsust; *de jure* mitte *de facto*; integratsiooni, mitte etnilist jagunemist. Eurooplastena on meil selles piirkonnas märkimisväärne vastutus: me oleme enamuses kontaktrühmas, ÜRO eriesindaja ja tema meeskond olid eurooplased, ja Euroopa Nõukogu oli see, kes detsembris, kiirustades, otsustas saata missiooni Kosovosse ilma õigusliku aluseta.

Ma tahaksin tähelepanu juhtida asjaolule, et parlamendi märtsi resolutsiooni lõikes 15 öeldakse: „Leiab, et uue ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni vastu võtmine on samuti ülioluline ELi tulevases osaluses Kosovos ja et sellise resolutsiooni puudumisel ei tohiks mõelda ELi suuremale osalusele“.

Kosovo juhtumi puhul on asjaolud erandlikud. Sellegipoolest on vastutustundetuid inimesi, kes tahavad muuta Euroopa riikide piire ja kasutavad seda kui pretsedenti. Seetõttu on vaja korrata ELi liikmesriikide piiride puutumast.

Richard Howitt (PSE). – Härra president, ma olen veendunud, et fakt, et Kosovo oli juba ÜRO protektoraat, et lahendust toetab ÜRO peasekretär ja et läbirääkimised on luhtunud tähendab, et Kosovo on meie maailmas ainulaadne juhtum. Ma lükkan ümber väited, et see on ebaseaduslik tegu. ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1244 lõike 11 punktis a tehakse selgeks, et see ootab lõplikku lahendamist. Lõige 7 volitab tagama julgeolekut „asjaomaseid rahvusvahelisi organisatsioone ... kõigi vajalike vahenditega“.

Ma nõustun, et see on usaldusväärse test Euroopa Liidule, et mistahes ebaõnnestumine Serbia rahva õiguste austamisel uues Kosovos oleks võit vastupidisele etnilisele puhastusele, ning et me peaksime rõhutama, et Serbia ja Kosovo saavad olema meie Euroopa Liidu tulevaste liikmetena võrdsed partnerid.

Kuid ärge laskem Slobodan Miloševići vaimul seda otsusetegemist või seda istungisaali mõjutada. Rahu kindlustamine, leppimise ettekuulutaja, platvorm kogu piirkonna jaoks – nagu Berliini müüri sein oli Ida-Euroopa jaoks, olgu Kosovo iseseisvus endise Jugoslaavia jaoks.

Alojz Peterle (PPE-DE). – (SL) Pärast aset leidnud muutusi ei ole meie ülesanne seletada ajalugu või tekitada ärevust rääkides domino efektist, vaid toetada arengut, mis lõpptulemusena stabiliseerib piirkonna ja viib selle lähemale Euroopa standarditele ja Euroopa perspektiivile.

Tähtis fakt selles ülikeerulises loos on, et Euroopa Liit on võtnud suure vastutuse. Euroopa Liit oli ühel meelel, et EULEXi missioon on abiks institutsioonide ülesehitamisel ja poliitilisel ning majanduslikul arengul. Euroopa Komisjon on sätestanud meetmed ka laiema piirkonna arengu toetamiseks. Kõik see on suunatud praeguse ohtliku olukorra, mis ei paku mitte mingeid võimalusi, leevendamisele ja ebatavalise paradoksi kõrvaldamisele sellest Euroopa osast, mis on liikmesriikidega ümbritsetud ÜRO protektoraat.

Ei ole ainult minu, vaid ka teiste soov, et leppimine, rahu ja koostöö, mis praegu Euroopa Liitu iseloomustavad, saaksid peamiseks põhimõteteks või alusteks kooseksisteerimisele Kosovos ja ka Serbia ja Kosovo vahelistes suhetes.

Sellel Serbia ja Kosovo jaoks nõudlikul ajal ja eespool mainitud meeleolus tahaksin ma tervitada kõikide sõnu ja tegusid, kes on väljendanud oma pühendumist rahule, mõõdukusele, avatusele ja tulevikule.

Maria Eleni Koppa (PSE). – (EL) Härra president, me oleme silmitsi olukorraga, millel võivad olla kaugeleulatuvad tagajärjed, mitte ainult Balkani piirkonna jaoks, vaid ka rahvusvaheliselt. Väide, et tegu on *sui generis* juhtumiga ei hüvita kahju.

Rahvusvahelisest õigusest ja selle reeglitest möödahiilimine on väga ohtlik. Esimest korda on piire muudetud ilma asjaosaliste nõusolekuta ja Julgeolekunõukogu heakskiiduta.

Euroopa on sellises olulises küsimuses jälle kord killustunud ja korranud mineviku vigu. Ka on kahtluse all, mil määral suudab 2000-line sõjavägi antud piirkonnas turvalisust ja stabiilsust garanteerida.

Kosovo iseseisvuse väljakuulutamine on nüüd fakt. Me toetame rahumeelse, paljurahvuselise Kosovo integreerimist Euroopa rüppe. Kriisi ainus lahendus on kindlustada tee Lääne-Balkani kiireks ühendamiseks ELiga.

Vajalik on stabiilsuse ja kasvu pakti viivitamatu sõlmimine, eriti Serbiale, kuna see on ainus viis tagada selle demokraatlikele jõududele tegelik toetuspoliitika. Lõpetuseks – olukorra käsitlemine on oluliseks testiks Euroopa välispoliitikale.

Charles Tannock (PPE-DE). – Härra president, ma ei näe põhjust Kosovo küsimuse lahendusega kiirustamiseks, ÜROst möödahiilimiseks ja kehtiva rahvusvahelise õiguse ignoreerimiseks. Ma usun, et Kosovo uus omariiklus on raske ilma selge ELi tagavarastrateegiata, kelle kohalolek saab olema pikaajaline arvestades naabrit, vaenulikku Serbiat ja organiseeritud kuritegevuse levimust. Iseseisva Kosovo tunnustamine Venemaa ja Hiina poolt, kes on ÜRO Julgeolekunõukogus, on lähimas tulevikus väga ebatõenäoline.

Me oleme suutnud nüüd kahjustada Serbiat, kes püüab unustada Miloševići ja ehitada demokraatlikku tulevikku. Selle kaotus võib ohutada natsionalistlikke avaldusi ja juhtida Serbiat Venemaa suunas, mis omakorda võib Kosovo olukorra pretsedendi kohaldada külmutatud konfliktidele Transnistriast Abhaasiani. Huvitaval kombel väidab Venemaa, et on rahvusvahelisest õigusest igati kinni pidanud – ehk esimest korda lähiajaloo jooksul.

Ma tunnen märkimisväärset poolehoidu Küprose vastu, kes on keeldunud ühinemast enamiku liikmesriikidega Kosovo tunnustamisel. Härra Talat, niinimetatud „eraldunud Põhja-Küprose Vabariigi” liider, väidab, et Kosovo on tema territooriumi jaoks pretsedent. Kõrvalmärkusena härra Howittile – ÜRO läbirääkimised luhtusid ka Küprose ühendamise küsimuses, seega ei ole probleem antud juhul unikaalne.

Ei ole üllatav, et Hispaania tunneb muret Baskimaa ja Kataloonia ning Slovakkia Ungari vähemuse pärast. Kuigi Islami Konverentsi Organisatsioon (OIC) on tervitanud Kosovot kui potentsiaalset uut liiget, keeldub OIC liige Aserbaidžaan, mis on ettevaatlik Mägi-Karabahhi iseseisvumise suhtes, Kosovot tunnustamast.

Seega, olgugi et EL ja USA räägivad, et see on *sui generis* juhtum, on selge, et mitte kõik maailma riigid ei nõustu sellega.

Laima Liucija Andrikiene (PPE-DE). – Härra president, ma sooviksin välja tuua kaks punkti. Esiteks, kõige tähtsam asjaolu on, et Kosovo iseseisvus kuulutati välja pärast seda, kui rahvusvaheline kogukond oli sealset olukorda mitmete aastate vältel jälginud, ja rahvusvaheline kogukond ei suutnud pärast pikki arutelusid leida probleemile paremat lahendust kui Kosovo iseseisvus.

Seetõttu ei ole Venemaa katsete järel seostada Kosovo olukorda mõningate teiste Euroopa piirkondadega nagu Transnistria, Lõuna-Osseetia ja Abhaasia raske muuta seda vastuargumenti Moskvale endale ohtlikuks või sobimatuks.

Kas Venemaa nõustub nendelt territooriumidelt tagasi tõmbuma ja jätma Euroopa „külmutatud konfliktide” alade kontrolli rahvusvahelisele kogukonnale? Kui see on nii, siis saaksime meie, EL, tõelise võimaluse jõuda kauaoodatud lahenduseni, ja me peaksime olema sellest huvitatud.

Teiseks on hästi teada, et mõned riigid üritavad oma käsi soojendada iga rahvusvahelise ebastabiilsuse kamina hõõguvate süte kohal. Seekord otsustas Serbia huvide kaitsmist teesklev Venemaa mängida oma geopoliitilist mängu teeseldes, et ilma tema nõusolekuta ei lahendata maailmas ühtegi probleemi. See seisukoht ei ole ei uus ega ootamatu.

Kuid seekord ei ole Venemaa kõige tähtsam mängur, kuna tal puudub tegelik jõud sündmuste moonutamiseks viisil, mis oleks Lääne jaoks vastuvõetamatu. Näiteks ei pruugi Kosovo katsed tulevikus ÜROga liituda kerged olla, aga Venemaa ei suuda saavutada Kosovo märkimisväärset isolatsiooni rahvusvahelisel tasandil, sest kui Kosovot tunnustab enamik ELi liikmesriike, Ameerika Ühendriigid ja mõned teised riigid, muutub isolatsioon mõttetuks.

Ma tervitan Kosovo iseseisvust ja soovin Kosovo inimestele kõike paremat oma riigi ülesehitamisel.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Härra president, erinevus ELi ja teiste rahvusvaheliste osalejate välistegevuse vahel on austus rahvusvahelise õiguspärasuse ja ÜRO otsuste vastu. Ma kardan, et Kosovo iseseisvumise julgustamise ja tunnustamisega väljaspool rahvusvahelist õiguspärasust ja ÜROd muutuvad ELi välistegevust määratlevad omadused küsitavaks, kui mitte alusetuks. Ma loodan ainult, et me ei pea otsust, mille me oleme Kosovoga seoses langetanud, kahetsema.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (SK) Kosovo on kuulutanud välja iseseisvuse. See ei ole üllatus; seda oli oodata. Rahvusvaheline kogukond peab selle teatavaks võtma. Kui loodetakse piirkonna rahulikkuse ja stabiilsuse peale, siis ELi liikmesriigid peavad tegutsema üheskoos ja andma oma täieliku toetuse selle riigi arengusse vastavalt härra Martti Ahtisaari plaanile.

Need liikmesriigid ja poliitikud, ka Slovakiast, kes levitasid põhjendamatuid kuulujutte, et see tegu on ohtlik pretsedent teistele riikidele, eksivad. Kosovo on ainulaadne juhtum. Me peame minema tagasi nende veriste sündmuste juurte juurde üheksa aastat tagasi, kui Serbia sõjavägi korraldas genotsiidi albaanlaste vastu. On mõistetav, et Albaania kogukonna liikmed ei taha elada Serbia vabariigis. Nende sundimine lõpeks sõjaga.

ELil on väga oluline roll sellise ühiskonna loomisel, kus kõik kodanikud on võrdsed ja kus vähemuste kogukondadel on ulatuslikud õigused säilitada ja arendada oma identiteeti, nagu ka õigus oma riigihaldusele: see tähendab ulatuslikku autonoomiat Serbia kogukonnale.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Härra president, ma sooviksin teha kolm kommentaari. Esiteks, tõsiasi, et me oleme selles olukorras, näitab, et meie kui Euroopa Liit ei olnud jälle kord piisavalt tugevad, et kahe pooluse, Venemaa ja Ameerika Ühendriikide, vahel endale kindlaks jääda.

Minu teine kommentaar on: me peame nüüd tegema kõik, mis on meie võimuses Kosovos vähemusrahvuste ja kultuuriliste õiguste sisseseadmiseks. Kosovo valitsus jõuaks siis kaugeleulataval, praktilisel teel palju ära teha. Täna teid, nõukogu eesistuja, olulise panuse andmise eest EULEXi kaudu.

Kolmandaks, ajaloolistel ja kultuurilistel põhjustel tunnen ma poolehoidu praegu Serbias valitsevate tunnete suhtes ja seetõttu usun ma, et me peame olema kannatlikud lastes Serbial leida tee Euroopa Liitu ja seda protsessi toetama. Kuid me peame ka selgeks tegema, et vägivald on lubamatu. Me peaksime jätkama finantseerimist – mis 2007. aastal oli 187 miljonit eurot – kuid tingimusel, et sündmused arenevad rahumeelselt, sillutades teed stabiilsele piirkonnale.

Vytautas Landsbergis (PPE-DE). – Härra president, Miloševići ajal ja isegi pärast seda järgis Serbia oma suure venna nõuandeid, iga kord pigem kaotades kui suhtudes realistlikult ja püüdes leida viise rahumeelsemateks lahkiminekuteks väljavaatega taas Euroopas kohtuda. Võib-olla saab see teoks nüüd.

Erimärkusena neile, kes on mures rahvusvahelise õiguse ühepoolse tõlgendamise, riikide terviklikkuse või piirkondade ja inimeste suveräänsuse pärast: me peame mõistma ja arvestama, et riik, kes proovib hävitada või välja saata kõik kodanikud, kes kuuluvad erinevasse etnilisse populatsiooni, ei hävita mitte ainult neid, vaid eelkõige omaenda taotlust ülemvõimuks – võimuks massihaudade üle. Surnuaedade terviklikkust ei saa aktsepteerida. Paralleele Baskimaa, Quebeci või Abhaasiaga ei saa aktsepteerida. Neid inimesi ei pommita ega tapa ei Madrid ega Ottawa ega Tbilisi.

Venemaa on erinev. Ka Venemaad on taunitud tema enda korduva genotsiidi tõttu ja tal ei ole rohkem õigust võimule Tšetšeenia ellujäänute üle kui vaid kõigest keskaegne rusikaõigus.

Adrian Severin (PSE). – Härra president, mõned väidavad, et me peaksime Kosovost rääkides kõrvale jätma tunnustamise küsimuse ning selle asemel tegelema reaalsuse tunnustamisega.

Reaalsus on, et pärast enesemääramise avaldust ei ole Kosovo ei iseseisev ega võimeline kauaks olema iseseisev, jätkusuutlik riik. Ta oli ja jääb protektoraadiks. Reaalsus on, et Euroopa Liit on killustunud niinimetatud realistide ja legalistide vahel. Reaalsus on, et nimetades Kosovot *sui generis* juhtumiks, mõneme me, et rahvusvaheline õigus on kas mitteküllaldane või ebaadekvaatne ja seetõttu me leiame lahenduse väljaspool seadust. See paneb meid asendama õiguse jõudu väe jõuga. Ma arvan, et see ei ole liidu eesmärk ega ka põhiväärtus.

Luís Queiró (PPE-DE). – (PT) Kosovo ühepoolse iseseisvuse väljakuulutamise järel on halvim, mis saaks praegu juhtuda, et poliitiline ummikseis asetab meid soovimatusse olukorda, kus me vaatame pealt, kuidas pinged kuhjuvad. Seetõttu peame me sisse seadma väikseima ühise nimetaja tulevaste otsuste ja tegude defineerimiseks; sellest seisukohast ei jäänud ma nõukogu eesistuja öelduga küll täiesti rahule, aga see tegi mind siiski lootusrikkaks. Me peame Kosovole meenutama, et tee, mida mööda ta praegu käib, mõjutab tingimata ta tulevasti suhteid Euroopa Liiduga, ja seetõttu oleme me valmis neid aitama ja meil on omaenda huvides kohustus ulatada välja mitte üks käsi, vaid mõlemad ja öelda, et me säilitame kindla veendumuse, et Serbia tulevik on Euroopas.

Ärme kutsume kaksikümne aastat pärast Nõukogude Liidu kokkuvarisemist esile seda, mida kommunistidel ei õnnestunud teha: Serbia asetamist Moskva kinnisesse sfääri.

Jaromír Kohlíček (GUE/NGL). – (CS) Daamid ja härrad, aeg on lõpuks tulnud: jah, need, kes ootavad Texase iseseisvuse tunnustamist Ühendriikide poolt, need, kes tahavad näha Rumeenia lääneosa sellest eraldatuna kui täielikult Ungari territooriumi, need, kes soovivad iseseisvat Šotimaad, Katalooniat, Baskimaad ja kõik teised riigid, mis kahtlemata tekivad Ladina-Ameerikas ja Aafrikas.

On öeldud, et Kosovo ei loo pretsedenti. See on viga: see on territoorium, mis on etniliselt puhastatud kaheksast rahvusest ning see on toimunud okupatsioonijõudude abi ja nõusolekuga, territoorium, mis on määratud narkootikumidest, inimkaubandusest, 50%-lisest töötusest ja pidevast surveavaldamisest järelejäänud serblastele. Nüüd kuulutab ta välja iseseisvuse kui teine Albaania riik ja see on halvaks eeskujuks. Ta jätkab nüüd teie kõigi kummitamisega, kes te olete siin sõna otseses mõttes mõrvanud rahvusvahelise õiguse. Häbi teile: see on teine München ja ükski tõeline demokraat ei peaks seda kunagi toetama.

Dimitrij Rupel, *nõukogu eesistuja*. – Kõigepealt sooviksin ma anda edasi südamliku tänu parlamendile ja liikmetele, kes toetasid nõukogu seisukohta. Ma olen nõus, et on eri arvamusi; see on parlamentide puhul normaalne. Ometi tundub mulle, et Euroopa Liit on saanud toetust tänasel istungil.

Ma sooviksin vastata mõnele küsimusele. Esimene küsimus on süsteemi kohta, mida me kujutame ette toimimas, s.o tulevases vastutustöös, ja siin ma pean silmas muidugi Kosovo institutsioone. Euroopa Liit on loomulikult saanud Kosovosse eriesindaja. Iseseisvuse väljakuulutamisel nõustus Kosovo parlament juba algselt Ahtisaari plaani sätetega. Kogu plaan kirjutatakse sisse Kosovo põhiseadusesse ja selle õigusaktidesse.

Vastavalt sellele on Euroopa Liidu erisaadiku ülesanne jälgida kohalikke ametiasutusi ja kindlustada kohustuste täitmist, mida uus seisund nõuab. Pärast rahvusvahelise tsiviilbüroo asutamist saab Euroopa Liidu eriesindajast rahvusvahelise kogukonna tsiviilasjade kõrge esindaja. Ta annab ka poliitilisi juhtnööre EULEXile.

Ma sooviksin lisada, et Euroopa Liit on teinud viimastel päevadel palju, eelkõige olukorra vaigistamiseks ja Kosovo jaoks kohase toetuse kindlustamiseks. Lisaks missioonile, mille kohta tegi nõukogu mõned päevad tagasi otsuse, sooviksin ma mainida eilset peasekretäri ja kõrge esindaja Javier Solana visiiti Prištinas.

Ma sooviksin tsiteerida temalt ainult ühe lause. Hr Solana ütles:

„Ma sooviksin edastada, et tundeküllus, rõõm, mida te viimastel päevadel nii väärilt tänavatele laotasite, tuleb nüüd muundada positiivseks ja konstruktiivseks energiaks, et viia ühiskond edasi.”

nõukogu eesistuja. – „Ma sooviksin edastada, et tundeküllus, rõõm, mida te viimastel päevadel nii väärilt tänavatele laotasite, tuleb nüüd muundada positiivseks ja konstruktiivseks energiaks, et viia ühiskond edasi.”

Minu arvates tähendab see, et me kõik soovime samuti, et meie sõbrad Kosovos oleks valmis muundama energia, mida nad on viimastel päevadel demonstreerinud, ratsionaalsesse tegevusse, mis tagab väarika Euroopa tuleviku mitte ainult Kosovo jaoks, vaid mõistagi ka Serbia jaoks.

Ma leian, et tänastes sõnavõttudes ja liikmete kaastöös Serbia kohta, kes vääril oma tee jätkamist Euroopa Liiduga ühinemise suunas, ja kuulates eri parlamendi esindajate kõnesid, kangastus mulle, et tulevikus räägivad siin ka serblased. Ja ma loodan, et ka albaanlased. Ma olen kindel, et me kuuleme nende riikide keeli, kes nii väga soovivad saada selle parlamendi ja Euroopa Liidu liikmeteks.

Siiski mõne meie Hispaania sõbra märkuste valguses ei ütleks ma, et otsuste teksti kokku sobitamine ei olnud üldasjade ja välissuhete nõukogu jaoks raske, kuid lõpuks õnnestus meil Hispaania ja Küprose kolleegidega kokkuleppele jõuda tekstis, mis peegeldab üksmeelsust, ühiseid otsuseid ja kollektiivset mõtlemist.

Lõpetuseks sooviksin ma öelda, härra president, et loomulikult pean ma nõustuma oma Sloveenia kolleegi härra Kaciniga, kui ta rääkis Kosovo serblaste vajadusest aktsepteerida Kosovot kui oma kodumaad ja osaleda selle valitsemises. Loomulikult on Kosovo ka nende riik ja iga Kosovo serblaste viivitus Kosovo valitsemisest osa võtmisel võib olla kahjulik.

Need arutelud on mind julgustanud ja ma sooviksin teid tänada, härra president ning daamid ja härrad kõikide nende konstruktiivsete kommentaaride eest.

Olli Rehn, *komisjoni liige*. – Härra president, ma soovin tänada täiskogu kõige vastutustundlikuma arutelu eest. Täna jõuti äratundmisele, et Euroopa Liit ei ole tõepoolest jätnud ühtegi kivi ümber pööramata, otsides läbirääkimiste teel saavutatavat lahendust, kuid see on kahjuks olnud asjatu. Järelikult peame me nüüd viima selle protsessi lõpule.

Paljud teist rõhutasid ka Serbia mitte isoleerimise, ja eriti nooremale põlvkonnale abi pakkumise tähtsust. Ma nõustun täielikult ja mul on hea meel teile teatada, et meil on viisarežiimi lihtsustamise kokkulepe Lääne-Balkani riikidega, sealhulgas Serbiaga, juba jõus. See tähendab lihtsamaid protseduure viisade taotlemisel ja erandeid teatud gruppidele, nagu tudengid ja ettevõtjad. Samuti on mul hea meel teatada, et me oleme alustanud ka spetsiaalset dialoogi viisavabaks reisimiseks, mis on väga oluline tavalistele Serbia kodanikele ja ka teistele piirkonna rahvastele.

Me tegime seda jaanuaris Serbias ja minu kolleeg komisjoni asepresident Frattini on tegelikult täna Skopjes ja homme Podgoricas, et alustada dialooge endise Jugoslaavia Vabariigi Makedoonia ja Montenegroga.

Ent selleks, et see õnnestuks, on meil vaja asutuste, sealhulgas nõukogu selle siseministrite näol, kellel on piirkonnas suur võim, meelegindlust ja ühtsust. Ma arvestan selles osas teie toetusega, et me saaksime käesolevas küsimuses teha koos tõelisi edusamme.

komisjoni liige. – (FR) Mis puutub Euroopa ühtsusesse siis tõsiasi, et EL on olnud võimeline säilitama oma ühtsust sellises keerulises ja vastuolulises küsimuses on tõesti väga märkimisväärne. Ma ütleksin isegi, et ühine välispoliitika on edukalt läbinud ühe raskeima katsumuse alates selle loomisest. Ma sooviksin õnnitleda Sloveeniat kui eesistujariiki selle tulemuse puhul, mis peegeldab teie pühendumist Lääne-Balkani tulevikule Euroopas.

Märgin suure rahuloluga ka Prantsusmaa kui tulevase eesistuja soovi täielikult toetada Lääne-Balkani Euroopa perspektiivi. Seepärast on aasta 2008 eriti oluline aasta Lääne-Balkani teekonnal Euroopasse.

President. – Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud avaldused (artikkel 142)

Kinga Gál (PPE-DE), kirjalikult. – (HU) Need meist, kes sündinud Kesk-, Ida- või Kagu-Euroopas, selles Euroopa vähem õnnelikus piirkonnas, on õppinud oma kogemustest, et räägitud sõnad ja lubadused paberil omavad vähest usutavust. Tähtis on, kuidas nendest tegelikkuses kinni peetakse. Kosovos on Ahtisaari plaanil õnnestunud saada lubadusest teostatavaks ideeks, mis toob piirkonda rahu.

Mõned ütlevad, et sellest ei saa teha pretsedenti, kuid miks mitte, võidakse küsida, kui see loob toimiva riigikorra vähemuste kaitseks? Kui seda tegelikkuses järgitakse, peaks see tõesti olema pretsedent. Need meist, kes kasvasid üles vähemusena ja ei olnud omaenda saatuse peremehed, võivad vaid tervitada igat innovatsiooni, mis lubab pikaajalisi lahendusi külj-külje kõrval elavatele etnilistele kogukondadele. Kui Ahtisaari plaani järgitakse ja rakendatakse, siis Kosovo lugu, mis on nüüd algamas, võibki olla selline pikaajaline lahendus.

Me tunneme muret Serbia teistel aladel elavate vähemuste pärast, kes ärevusega neid sündmusi jälgivad. Kas tuleb lahendus, mis annab kindlustunnet nendele vähemustele või ungari päritolu inimestele Vojvodinas?

Ma palun nõukogul ja komisjonil tagada, et üldine rahutus ei viiks pöördumatutele tegudele, ümberasumismeeetmetele Vojvodinas. Ärme valame etnilisi pingeid välja vähemuste peale, kes veel seal elavad. Praegu aset leidvate sündmuste tulemuseks ei tohi olla veel rohkem juhtumeid, kus inimestelt võetakse ära õigused, vaid nende õiguste tugevdamine. Kindlustagem, et lõpuks luuakse Balkanil head pretsedendid, mis annavad seal elavatele etnilistele kogukondadele lõpuks lootuse ja tulevikuväljavaated.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT)

Serbia Kosovo provintsi iseseisvuse ühepoolne väljakuulutamine ei ole vältimatu.

On tõsi, et see on äärmiselt tõsine samm ja eriti Euroopas piiride stabiilsusele ettenägematute tagajärgedega ohtlik pretsedent rahvusvahelises õiguses.

On tõsi, et see on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ja Helsingi lõppakti jultunud rikkumine.

On tõsi, et see on õigusvastane otsus vastavalt rahvusvahelise õiguse kõige elementaarsematele põhimõtetele.

On tõsi, et see on *juhitud suveräänsusega* – mis on igal juhul väiksem suveräänsus – *pseudoriigi* kunstlik loomine, või pigem Ameerika Ühendriikide, NATO ja ELi poolt agressiooni ja sõjalise okupatsiooni teel protektoraadi rajamine.

On tõsi, et see on katse jäädvustada *fait accompli* poliitika abil selle Euroopa tähtsaima piirkonna Ameerika Ühendriikide ja ELi suurriikide poolset poliitilist, majanduslikku ja sõjalist ülemvõimu.

Seda õigusvastasust ei tule tunnustada, ei formaalselt ega praktikas, iseäranis „ELi missiooni Kosovosse” saatmise ja selles osalemisega. Sellel ELi *missioonil* ei ole õigupoolest ühtegi ÜRO mandaati. See on ELi *missioon*, mis lisaks sellele, et on õigusvastane iseenesest, sõlmib kokkulepet õigusvastase üksusega, tehes selle seetõttu kahekordselt õigusvastaseks.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), kirjalikult. – (FI) Härra president, Soome riiginõunik Harri Holkeri, kes hiljuti tegutses läbirääkijana Kosovo kriisis, avaldas arvamust, et albaanlaste iseseisvuspüüdu ei tuleks igavesti ignoreerida, kuna see oleks tagasipöördumine mitte nulli, vaid hulga vähemasse.

Nagu paljud liikmed on öelnud, oli Kosovo iseseisvus vältimatu. Samuti on mööndud, et Kosovo on *sui generis* juhtum, ja nii ei ohusta iseseisvus õiguse rahvusvahelisi põhimõtteid konflikti lahendamise tõttu. Euroopa sai seetõttu uue jätkusuutlikel kriteeriumidel põhineva riigi.

On muidugi kahetsusväärne, et mingit lepitust, isegi mitte minimaalset tolerantsust, ei ole poolte vahel saavutatud. Rahvusvahelist kogukonda ei saa süüdistada mitte püüdmises, kuivõrd läbirääkimisi juhtis nimekas rahusobitaja Martti Ahtisaari. Nüüd peame me jääma järeleandmatuks selles, et Ahtisaari plaan jätkab suunaandmist sellal, kui riik üles ehitatakse. Selle nõuded pakuvad võimalust lääne õigusriigi mudelile ning piirkonna sisemisele ja välisele stabiilsusele.

Kosovo ja Lääne-Balkani turvalisus on eelkõige Euroopa asi. Kui seega on taaskord selge, et ÜRO Julgeolekunõukogu ei ole võimeline olukorra eest vastutama, peab EL valmistuma jõupingutuseks. Lääne-Balkani integratsioon üldise Euroopa stabiilsuse raamistikuga on tõenäoliselt meie suurim väljakutse alates ühenduse algusest. Piirkondlikud pinged ähvardavad nüüd kasvada, rahvast frustreerib tööpuudus ja korruptsioon ja kuritegevus on kinnistunud.

Iseseisvuse väljakuulutamist Kosovos oodati innukalt, ja see tekitas tõelist rõõmu rahva hulgas, kellega kui eurooplastega, suudan ma kergesti suhestuda. Nüüd aga peaks rõõmsameelsusest ehitama üles asjadest raskeima: kestva rahu ja stabiilsuse. See õnnestus 50 aastat tagasi mujal Euroopas – miks mitte viimaks ometi Balkanil?

Erik Meijer (GUE/NGL), kirjalikult. – (NL) Minu fraktsioon ja minu partei riiklik delegatsioon Euroopa Parlamendis jõudis hiljuti otsusele praegune suund Kosovo iseseisvusele tagasi lükata. Ma mõistan seda, kuna EL käitub hetkel nagu ülemvõim, mis kehtestab ühepoolset oma tahet Serbia peal, mis on juba olnud korduvalt alandatud, ja kohtleb Kosovot kui oma protektoraati.

See ei tähenda, et ma võtan tagasi selle, mida ma olen viimastel aastatel sel teemal öelnud. 1974. aasta Jugoslaavia põhiseaduse all, mis andis Kosovole peaaegu sama palju autonoomsust kui selle aja kuuele föderaalriigile, oleks serblastel ja albaanlastel olnud võimalik jääda rahulikult koos eksisteerima ühe föderaalriigi raames. Autonoomia ühepoolne tühistamine 1980ndatel muutis Serbia riigi Kosovo elanike silmis mõttetuks ja isegi kahjulikuks nähtuseks. Kosovo on käitunud iseseisva riigina juba 1991. aasta septembrist; tal on oma president, parlament ja haridussüsteem.

Kui muu maailm oleks toona õigeaegselt tegutsenud ja seda riiki koos teiste endise Jugoslaavia riikidega tunnustanud, ei oleks tekkinud vägivaldset Kosovo vabastusarmeed, Kosovo elanikud poleks pidanud pöörduma raha teenimiseks kuritegelikule teele ning 1999. aasta sõja puhkemiseks poleks olnud mingit põhjust..

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Kaheksa aastat pärast NATO sõda Jugoslaavias on Kosovo probleem endiselt lahendamata ning on muutunud veelgi kontrollimatumaks. ÜRO resolutsiooniga 1244 kehtestatud tingimus „standardid enne staatust” (st demokraatia, põgenike tagasipöördumine, mitmekultuurilise kooselu tingimused jne enne otsuse langetamist lõpliku režiimi kohta) on põhiosas täitmata. Sellegipoolest avaldas Bushi administratsioon Kosovo albaanlaste juhtkonnale survet iseseisvuse ühepoolseks väljakuulutamiseks koos kõigi sellest tulenevate tagajärgedega Balkani rahu ja stabiilsuse ning muude rahvusvaheliste probleemide jaoks. Regiooni jaoks uue missiooni heakskiitmisega avaldab EL sellele poliitikale toetust ning soodustab ÜRO 1999. aasta resolutsiooni 1244 rikkumist. Kosovo iseseisvuse ühepoolne väljakuulutamine põhjustab Lääne-Balkanil destabiliseeriva ahelreaktsiooni ning loob negatiivse pretsedendi paljude rahvusvaheliste probleemküsimumuste jaoks. Me peame leidma lahenduse rahvusvahelise õiguse pinnal, nii et see ei toetaks „jaga ja valitse” poliitikat ega ka kohalikke natsionalistlikke ja ekspansionistlikke ideid või piiride muutmist. Me usume, et ÜRO egiidi all ning rahvusvahelise õiguse põhjal on endiselt võimalik leida mõlemale poolele sobiv lahendus. Seega pooldame läbirääkimiste jätkamist.

Toomas Savi (ALDE), kirjalikult. – Kahjuks on Euroopa Liit Kosovo küsimuses eri leeridesse jagunenud. Euroopa Liit on võtnud pikaajaliseks eesmärgiks Lääne-Balkani stabiilsuse tagamise ning kontinendi kõige mõjukama riigiülese organisatsioonina peame edastama selge sõnumi ja rääkima ühel häälel.

Kosovo rahu ja julgeolek peaks olema liidu prioriteet, kuna selle naaberriigiks on ELi kandidaatriik Endine Jugoslaavia Vabariik Makedoonia ning me peaksime mängima vahendajana Serbia ja Kosovo vahel juhtivat rolli. See ei kujune kergeks ülesandeks, kui ka liidu sees puudub ühine seisukoht, kas tunnustada Kosovo iseseisvust *in corpore* või mitte.

Liidu praegune otsustamatu käitumine tekitab Kosovos ainult veel rohkem segadust. Liikmesriigid peavad leidma võimaluse oma erimeelsuste ületamiseks, et alustada selle regiooni suhtes püstitatud eesmärkide täitmist.

Csaba Sógor (PPE-DE), kirjalikult. – (HU) Ma olin pühapäeval ise Prištinas. Meie jaoks on haruldane juhus, kui me saame mõne riigi iseseisvuse väljakuulutamise juures kohal viibida. Ma tahtsin, et minu kohalolu mõjaks sõnumina: kuigi see otsus on paljude jaoks valulik, tehti see teatavaks oludes, kus me ei tundnud hirmu.

Iseseisvus kuulutati välja hotellis, kus aastate eest tervitas külalisi ukse kohal järgmine silt: „Koertele ja albaanlastele sisenemine keelatud”.

Kosovo iseseisvuseni viinud protsessi ei algatanud EL. Seda alustas Serbia, kui ta jättis sellel territooriumil elavatele kodanikele tagamata põhilised inimõigused – üksikisiku ja kogukonna õigused.

Rumeenia Ungarlaste Demokraatlik Liit on seisukohal, et Rumeenia peaks tunnustama Kosovo iseseisvust esimesel võimalusel. Neil, kes ei taha selle olukorraga leppida, on võib-olla lahendamata küsimusi rahvusvahemustega omaenda riigis.

Oma asutamisest alates on Rumeenia Ungarlaste Demokraatlik Liit tahtnud ja tahab võidelda Transilvaania ungarlaste õiguste eest, kasutades ainult poliitilisi ja parlamentaarseid, mitte vägivaldseid vahendeid.

Võib-olla saab nüüd kõigile selgeks, et traditsiooniliste rahvusvahemuste liikmete üksikute ja kollektiivsete õiguste küsimus ei saa olla ainult riigi siseasi. On aeg koostada Euroopa Liidus standardne kokkulepe, mis kehtiks kohustuslikus korras kõigile ja annaks vähemustele kindlustunde.

Euroopa Liidu põhiülesanne on osutada abi regiooni stabiliseerimiseks majanduse ja sotsiaalse arengu valdkondades ning seda ei tule osutada ainult Kosovole ja Serbiale, vaid kogu Lääne-Balkani regioonile.

Alexander Stubb (PPE-DE), kirjalikult. – (FI) Härra president, daamid ja härrad, ma tahaksin Kosovot südamest tervitada Euroopa riikide sekka jõudmise puhul. Iseseisvuse väljakuulutamine oli Kosovo poolt julge tegu. Nüüd peab see riik ja selle rahvas üles näitama samasugust julgust ja enesekindlust oma mitmekultuurilise ühiskonna ülesehitamisel.

Juba pikka aega on olnud selge, et võitlus Kosovo iseseisvuse eest saab minna ainult ühes suunas. See oli vaid aja küsimus. Viimane tähtaeg iseseisvuse väljakuulutamiseks oleks olnud Serbia ühinemine Euroopa Liiduga. Õnneks ei pidanud nad nii kaua ootama. Kosovo on nüüd juba 10 aastat olnud ÜRO valitsuse all. See olukord erineb täielikult teistes separatistlikes piirkondades valitsenud olukorrast.

Eelolevad aastad nõuavad Kosovo juhtidelt ettenägelikkust ja tarkust. Ma usun, et need omadused on neil olemas. Sõda, rahvuslik vihkamine ja rahvusvahelise kogukonna juhitud valitsus on kogemused, millest tuleb õppida. Kõige tähtsam on nüüd keskenduda stabiilse kodanikuühiskonna ehitamisele. Iseseisvus kõrvaldab ka ebakindluse, mis on hoidnud eemal nii sise- kui ka välisinvesteeringuid.

Martti Ahtisaari kava annab suurepärase raamistiku riigi iseseisvuse esimeste sammude tegemiseks. Edu on võimalik saavutada üksnes siis, kui juhid ja rahvas peavad oma riigi ehitamist iseenda projektiks, mitte välismaalt ette kirjutatud reegliteks ja eeskirjadeks. Rahvusvaheline kogukond peab samuti suutma eemale hoida ning lasta kosovlastel ja serblastel rajada ise endale sobiv kooseksisteerimise mudel. Mitmekultuuriliste riikide näiteid on peaaegu sama palju nagu Euroopas on riike. Kosovo ei ole siin mingi erand.

Ma õnnitlen veel kord kosovlasi ning tervitan nende äsja iseseisvunud riiki.

László Tókécs (NI), kirjalikult. – (HU) Kosovo iseseisvusdeklaratsioon lööb meie piirkonnas suuri laineid. Parasjagu valmisteks valmistuvad Rumeenia erakonnad kasutavad seda ungarivastase hüsteeria tekitamiseks. Nad kõik koonduvad ühisindeks Transilvaania ungarlaste vastu, kes elavad Kosovoga võrreldava suurusega alal ning kelle rahvaarv on sarnane albaanlaste provintsi elanikkonnaga.

Rumeenia parlamendi „sügav mure” on täiesti alusetu ja põhjendamatu. Rumeenia ei pea ungarlasi kartma. Meie rahvuslik kogukond Transilvaanias austab Rumeenia põhiseadust ja territoriaalset terviklikkust.

Samal ajal on meil siiski põhjust oodata, et „territoriaalsete õiguste” põhimõtte alusel lahendab Rumeenia meie rahvuskogukonna olukorra euroopalikul viisil ning tagab esiteks ungarlaste personaalse autonoomia ning teiseks Transilvaania ja teiste piirkondade regionaalse autonoomia Euroopa Liidus kehtiva omavalitsuse põhimõtte kohaselt.

Sarnaselt Grossi aruandel põhinenud Euroopa Nõukogu soovitusel 1609/2003 tunnistame, et autonoomsed regioonid aitavad suurel määral kaasa konfliktide lahendamisele ja kindlustavad Euroopa stabiilsust.

Samal ajal tahaksime juhtida teie tähelepanu asjaolule, et see uus olukord võib olla kasulik ka Rumeeniale endale, sest Kosovo serblaste autonoomia mudel võib olla lahenduseks ka Serbias ja Ukrainas elavate rumeenlaste kogukondade jaoks.

Seda kõike arvestades oleks Rumeenial soovitatav mitte seada rahvuslik-poliitilisi eelarvamusi kõrgemale rahumeelsest lahendusest ning tunnustada iseseisvat Kosovot esimesel võimalusel nagu enamik teisi liidu liikmesriike.

Iuliu Winkler (PPE-DE), kirjalikult. – (HU) Ma tervitan Euroopa Liidu aktiivset osalust ning vastutuse võtmist Kosovo jaoks lahenduse otsimisel. Ma avaldan oma rahulolu selle üle, et Kosovo parlament on Kosovo nimel kohustunud järgima demokraatia, kodanike võrdsuse ja vähemuste kaitse põhimõtteid. Ma loodan, et liidu liikmesriikide vahel tekib solidaarsus, mis võimaldaks liidul võtta Kosovos tõhusa rolli. ELi liikmete vaheline solidaarsus Kosovo küsimuses peab väljenduma selles, et liikmesriigid tunnustavad esimesel võimalusel Kosovo iseseisvust.

Euroopa Liit peab toetama Kosovo püüdlusi saada demokraatlikuks Euroopa riigiks. Ma tervitan tõsiasja, et liit tagab jätkuvalt oma tugeva kohalolu, sest nii saab liit otseselt kaasa aidata Lääne-Balkani regiooni stabiilsusele.

Ma olen kindel, et Kosovos elava serbia vähemuse liikmetele tagatakse individuaalsed ja kollektiivsed õigused, mis võimaldavad neil oma sünnimaale jääda.

See, kuidas Euroopa liit on võtnud vastutuse Kosovos, on eeskujulik. Me teame, et iga Euroopa rahvusvähemuse olukord on ainulaadne ja seega üldisi lahendusi ei ole, kuid liit peab andma oma panuse vähemuskogukondade liikmete individuaalsete ja kollektiivsete õiguste tagamisse, kasutades oma mõju enamuse ja vähemuse vahelise demokraatliku dialoogi ja poliitilise mõttevahetuse tõhustamiseks.

Liikmesriikides elavatele vähemuskogukondadele on äärmiselt oluline, et liidus kehtestataks vähemusi kaitsev õigusmäärustik.

10. Seitsmes ÜRO inimõiguste nõukogu (arutelu)

President. – Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused seitsmenda ÜRO inimõiguste nõukogu kohta.

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Mul on hea meel, et mul on võimalus teile rääkida inimõiguste nõukogust.

Selle päevakorrapunkti lülitamisega täiskogu istungi päevakorda on Euroopa Parlament tunnistanud tähtsust, mille Euroopa tervikuna omistab inimõiguste nõukogule. See on keskne ülemaailmne inimõigusi kaitsev organ. Euroopa Liit on tõhusa inimõiguste nõukogu vankumatu eestvõitleja. Me oleme teinud väga kõvasti tööd selleks, et oma lõppkujul oleks see kindel alus kiireks ja tõhusaks reageerimiseks kõige tõsisematele inimõiguste rikkumistele.

Teatavasti otsustati inimõiguste nõukogu lõplik institutsiooniline vorm 2007. aasta detsembris ja nüüd on aeg, et nõukogu oleks tõhusalt toimiv. Nõukogu kuuendal istungjärgul, mis toimus 2007. aasta septembris ja detsembris, oli palju tähtsaid tulemusi, mida ma siin ei loetle. Meie soov on jätkata tööd seitsmendal ja kaheksandal istungjärgul.

Seitsmes istungjärk toimub järgmisel kuul ja saab olema väga töörohke. Koos kaheksanda istungjärguga, mis toimub juuni kahel esimesel nädalal, arutletakse 25 eriraportööri mandaadi laiendamist, eriraportöörade korrapäraseid aruandeid ja mitut murettekitavat inimõiguslikku olukorda seoses teatavate asjaoludega mõnes riigis.

Euroopa Liidu vaatepunktist on Birma/Myanmari, Kongo Demokraatliku Vabariigi, Korea Rahvademokraatliku Vabariigi ja Somaalia eriraportöörade mandaatide arutelu seitsmenda inimõiguste nõukogu istungjärgu jaoks olulise tähtsusega.

Lisaks kasutab Euroopa Liit iga nõukogu poolt pakutavat võimalust pöörata tähelepanu inimõiguste murettekitavale olukorrale teistes paikades üle maailma. Selles suhtes astub ta interaktiivsesse dialoogi iga eriraportööriga eraldi ja ÜRO Inimõiguste Ülemkomissariga.

Interaktiivsed dialoogid on nõukogu oluline uus vahend ja Euroopa Liit jätkab püüdlusi tugevdada seda kui ühte võtmevahendit, mida pakuvad korrapäraseid nõukogu istungid individuaalsete küsimustega tegelemisel.

Daamid ja härrad, nagu te teate on Sloveenia ühe prioriteedina oma Euroopa Liidu Nõukogu eesistumisajal esitanud kultuuridevahelise dialoogi. Seetõttu on meil hea meel, et sellele küsimusele pööratakse väärilist tähelepanu ka inimõiguste nõukogu seitsmendal istungjärgul.

Tsivilisatsioonide liidu kõrgele esindajale Jorge Sampaiole saadetud kutse istungjärgul osaleda näitab suurenenud teadlikkust, et tsivilisatsioonide liidu tegevus aitab edendada usulist sallivust, mis on samuti üks Euroopa Liidu prioriteete inimõiguste valdkonnas.

Lubage mul esitleda veel ühte olulist arengusuunda inimõiguste nõukogu raamistikus, nimelt universaalse perioodilise läbivaatamismehhanismi kasutuselevõtt, millele Euroopa Liit omistab suurt tähtsust. Nimetatud vahend võimaldab vaadelda inimõiguste olukorda kõigis liikmesriikides samadel tingimustel. Euroopa Liidu, kus rakendatakse kõnealust mehhanismi juba kevadel (aprillis ja mais), liikmed teevad hetkel põhjalikku eeltööd läbivaatuseks. Me püüdleme maksimaalse selguse ja tõhususe suunas mainitud protsessis. Meetodil, mille järgi käesolevat läbivaatamist teostatakse, on märkimisväärne mõju inimõiguste nõukogu usaldusväärsele tervikuna.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Härra president, mul on hea meel võimaluse üle pöörduda parlamendi poole inimõiguste nõukogu seitsmenda istungjärgu teemal. Lubage mul alustada inimõiguste nõukogu paigutamisega konteksti, mida ma usun olevat kohase.

Ma olen öelnud seda varem, kuid seda on tähtis mitte unustada: nõukogu on poolleiolev töö. See saab selgeks, kui heidame pilgu möödunud aastasse ja pooltele selle toimingutele. Hoolimata rajust algusest suurte lahkarvamustega Liibanoni kriisi küsimuses ja läbirääkimistega Euroopa Liidule jätkuvalt raskel keskkonna teemal, on saavutatud olulisi tulemusi. Ma pean silmas iseäranis uuendusi seoses valimiskandidaatide esitatud inimõigusteemaliste lubadustega, võimet pidada eristungeid edasilükkamatute inimõiguste olukordade üle, mis on kauge kaja selle eelkäija inimõiguste komisjoni iga-aastasele rütmile, „interaktiivsete dialoogide“ arengut ÜRO erimenetlustes, väga avalikku vahendit inimõiguste rikkumiste valgustamiseks, ja, lõpuks, ülitähtsa institutsiooni rajamise paketi konsensuslikku vastuvõtmist.

Nimetatud nõukogu esimees, suursaadik Costea oli möödunud nädalal Brüsselis, et tutvustada nõukogule ja parlamendile seitsmenda istungjärgu ettevalmistusi. Ta kirjeldas nõukogu sõnadega, et see on „parem kui oodatud ja halvem kui loodetud“. See võib kõlada küüniliselt, kajastades ehk ÜRO igapäevatöö reaalsust, kuid minu arvates vastab see täpselt tegelikule hoiakule. Nõukogus on nii head kui halba, aga see teeb edusamme ja on seega õigel teel.

Seitsmenda istungjärgu prioriteetid algavad tõhusast tegelemisest pakiliste inimõiguste küsimustega – sellest on üha rohkem saamas mõõdupuu, mille alusel nõukogu tuleks hinnata – ja jätkuvate institutsiooni rajavate reformide elluviimisega. Inimõiguste küsimuses on esmatähtis teha tõhusat järelkontrolli Birma/Myanmari teemalise eristungjärgu otsuste täitmise üle. Muude prioriteetide seas tuleb sellel istungjärgul tegeleda ka inimõiguste rikkumisega Sri Lankal ja Keenias. Institutsiooniliste reformide läbiviimine on väidetavalt sama oluline, arvestades nende mõju nõukogu töö edasisele edukusele. Siin on seitsmenda istungjärgu põhiteemadeks nõuandva komitee liikmete valikukriteeriumid ning sobiva ettevalmistusega kandidaatide määramine uuendatavate erimenetlusmandaatide jaoks.

Lõpetuseks lubage mul teha paar märkust universaalse perioodilise läbivaatamismehhanismi kohta. Nõukogu esimees teatas käesoleval nädalal, et aprilli ja maikuu istungitel vaadeldud riigid võtavad oma kohustusi tõsiselt. Ma loodan, et see on nii. Universaalse perioodilise läbivaatamismehhanismi esimesed istungid on edasiste istungite jaoks eeskuju andva tähendusega. Seetõttu on väga oluline, et vaatluse all olevad ELi liikmesriigid näitaksid eeskuju oma inimõiguslaste dokumentide ausa kriitikaga. See ei pea olema iludusvõistlus.

Lisaks näen ma Euroopa Liidu jaoks olulist rolli universaalse perioodilise läbivaatamismehhanismi „tulemusistungites“. Universaalse perioodilise läbivaatamismehhanismi peamine ülesanne on tagada rahvusvahelise kogukonna koostöö vaatluse all olevate riikidega, et pärast ausat eneseanalüüsi oma puuduste ja vajaduste kohta saavutada inimõiguste valdkonnas konkreetseid edasiminekuid. Euroopa Komisjon ja liikmesriigid ei tohiks viivitada tehnilise abi pakkumisega, kui tulemusistungid näitavad selle vajalikkust. See näitaks olulises avalikus kontekstis meie siirast pühendumist inimõiguste edendamisele.

Laima Liucija Andrikiene (PPE-DE). – Härra president, parlament saadab oma delegatsiooni ÜRO Inimõiguste Nõukogu seitsmendale istungjärgule. Delegatsioonile tehakse ülesandeks väljendada parlamendi muret inimõiguste nõukogu töö pärast ning visiidi ajal annab see aru inimõiguste allkomiteele.

Meie arvates on inimõiguste nõukogu seitsmes istungijärk otsustava tähtsusega, sest sellel kasutatakse 2006. ja 2007. aastal vastu võetud institutsiooniliste reformide paketi tulenevaid uusi töömeetodeid esmakordselt mitme eri sisulise küsimuse käsitlemiseks.

Inimõiguste nõukogu usaldusväärsus sõltub nende reformide ja mehhanismide elluviimisest ning meie eesmärk on tugevdada nõukogu võimet reageerida kõikjal maailmas inimõiguste rikkumistele ja eriti kõige pakilisematele juhtumitele.

Ma tunnustame inimõiguste nõukogu töö positiivseid tulemusi, eriti universaalse perioodilise läbivaatamismehhanismi käivitamisel toimunud arenguid, erimenetluste läbivaatamist ning samuti inimõiguste nõukogu esimehe positiivseid saavutusi.

Me tervitame kodanikuühiskonna ja inimõiguste kaitsjate osalemist, samuti erimenetlusi, mis on ÜRO inimõiguste kaitse süsteemi tuumaks ning mängivad otsustavat rolli eriti just inimõiguste nõukogus.

Samal ajal mõistame hukka inimõiguste nõukogu teatud otsused, näiteks Valgevene ja Kuuba eriraportööride mandaadi pikendamata jätmise.

Arvestades minevikus saadud õppetundidega, rõhutame reaalse konkurentsiga valimiste korraldamise tähtsust kõigis piirkondades, et ÜRO liikmete vahel tekiks reaalne valik. Selle põhjuseks on asjaolu, et kahetsusväärset on seni valituks osutunud ka mõned inimõiguste osas probleemsed riigid.

Ma kutsun nõukogu, komisjoni ja liikmesriike veel kord üles avaldama survet ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmeks saamise tingimuste kehtestamiseks, mis hõlmaks ka alaliste kutsete väljastamist erimenetluste jaoks.

Rääkides ELi osalusest, tunnustame ELi ja selle liikmesriikide aktiivset rolli inimõiguste nõukogu esimesel tööaastal. On väga oluline, et EL räägiks inimõiguste küsimuses ühel häälel ning me kutsume komisjoni ja nõukogu võtma ühisseisukoht, mis tagaks, et ELi liikmesriigid allkirjastavad ja ratifitseerivad automaatselt kõik rahvusvahelised inimõiguste alased kokkulepped.

Lõpetuseks tahan öelda, et EL peaks tõhusamalt ära kasutama kõnealustele riikidele osutatavat abi ja poliitilist toetust, nii et neil tekiks motivatsioon inimõiguste nõukoguga koostööd teha.

Józef Pinior, *fraktsiooni PSE nimel*. – Härra president, ÜRO Inimõiguste Nõukogu on Euroopa Parlamendi jaoks üks kõige huvitavamaid inimõiguste alase töö valdkondi. Me jälgime nõukogu tegevust hoolikalt ning Euroopa Parlament saadab kaks korda aastas Genfi oma esinduse.

Ma tahaksin teha kolm märkust. Esiteks tahaksin avaldada tunnustust nõukogu esimehe positiivsetele saavutustele ning samal ajal tahaksin rõhutada Euroopa Liidu toetuse tähtsust ning seda, et 23. juunil 2008 toimuvatele nõukogu esimehe valimistele esitatakse tugeva kõlblustundega kandidaadid.

Teiseks tahaksin rõhutada, et erimenetlused on ÜRO inimõiguste kaitse süsteemi tuumaks ja mängivad otsustavat rolli eriti inimõiguste nõukogus, kodanikuühiskonnas ja demokraatlikes riikides. Eriti peavad ELi liikmesriigid jälgima ja surveutama nõukogu liikmesriike, et nad täidaksid oma kohustusi inimõiguste edendamise alal.

Euroopa Parlament peab hukka mõistma inimõiguste nõukogu teatud otsused, millega jäeti pikendamata Valgevene ja Kuuba eriraportööride mandaadid. Me peaksime tervitama Sudaani eriraportööri ning Libeeria, Haiti ja Burundi sõltumatute ekspertide mandaadi pikendamist.

Kolmandaks keskendub suur osa nõukogu aadressil tehtud põhjendatud kriitikast sellele pettumust valmistavale viisile, kuidas nõukogu käsitleb olukorda konkreetsetes riikides. Just ühepoolne rahvusvaheline kaastunne Palestiinale ning islamiriikide ennastunustavad jõupingutused sundisid nõukogu pöörama tähelepanu Lähis-Ida konfliktile, kuid korduvalt kritiseeriti ainult ühte riiki – Iisraeli –, jättes tähelepanuta Hezbollah' ja mõne Palestiina rühmituse poolt toime pandud rikkumised. Eelseisev ülesanne on tekitada nõukogu liikmetes poliitiline tahe käsitleda selliseid olukordi tõhusalt ja õiglaselt.

Hélène Flautre, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (FR) Härra president, inimõiguste nõukogu seitsmenda istungijärgu eelõhtul tahab parlament avaldada sellele toetust, kutsuda üles valvsusele ja innukusele.

Nõukogu on ainus rahvusvaheline organ, mis tegeleb reaalselt inimõiguste rikkumise vastu võitlemisega ning reageerib just eriolukordadele, inimõigustega seotud kriisidele, kuid teeb ka pika perspektiiviga tööd eriraportööridega ning vastastikusel dialoogis vabaihendustega. Nõukogu on ainulaadne ning on jõudnud oma ajaloos raske pöördepunktini. Ühest aastast ei piisa tõhusa töö käivitamiseks. Teisest küljest võib sellest

piisata nõukogu diskrediteerimiseks ning, nagu me teame, on tehtud mitmeid katseid selle nõrgestamiseks ja eksitamiseks.

Ma tahaksin esmalt mainida inimkaubanduse eriraportööri Sigma Huda olukorda. Ta viibib väga halbades tingimustes Bangladeshis vanglas. Järgmiseks langetab nendesamade eriraportöride kohta nõuandva komitee ettepanekute põhjal äärmisel juhul otsuse esimees. See näitab, kui võrd oluline on tema roll, ning ma tahaksin tervitada esimees Costea tehtud suurepärasest tööst ning ühtlasi juhtida teie tähelepanu asjaolule, et ta vahetatakse juunis välja.

Seepärast peab EL olema tähelepanelik ja tegutsema ennetavalt. Liidu tegevus on otsustava tähtsusega. Me nägime seda Gazas. ELi kõrvalehoidmine lahjendab sõnumit märkimisväärselt ja nõrgestab nõukogu ennast.

Ent kui EL haarab eristungil initsiatiivi ja rakendab selle teenistusse kogu oma mõjuvõimu, siis nõukogu kasvab ja saavutab tulemusi. Selleks peavad meie liikmesriigid tugevdama regiooniüleseid liite, et veenda ka teisi ning hoida ära blokeerimisreaktsioonid, mis saadaks nõukogu tagasi poliitiliste tõmbetuulte kätte.

Seetõttu kutsume oma valitsusi üles oma jõupingutusi suurendama ja eeskujuga andma. Eeskujuga andmiseks peaks nad universaalse perioodilise läbivaatamismehhanismi raames teise valitsuse hindamisel ametisse määrama sõltumatu eksperdi, olema ise avatud kriitikale ja enesekriitikale ning andma eeskujuga uute liikmete valimisel. Alaline kutse erimenetlustele peaks olema ELi liikmesriikide jaoks esmatähtis kriteerium.

Richard Howitt (PSE). – Härra president, ma kiidan teie ees seda resolutsiooni. Tegelikult ma kiidan Genfis tegutsenud parlamendidelegatsiooni tööd, kes nõudsid aru meie enda ELi esindajatelt ning tegid nendega koostööd dialoogi edendamiseks teiste maailma piirkondade riikidega, näidates Euroopa tugevust ja solidaarsust inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse kaitsmisel.

Ma olen tänulik, et minu muudatusettepanekud lisati tekstile, mis toetab naistevastase vägivalla teemalise eristungi kokkukutsumist ning rahvusvaheliste inimõiguste alaste kokkulepete allkirjastamist ja ratifitseerimist kõigi meie riikide poolt. Ma kutsun Euroopat üles toetama eriti äri ja inimõiguste eriesindaja mandaadi pikendamist. Ent olles just Gazast tagasi pöördunud, tahan teile eriliselt kiita lõiget 34. Tegemist on piiramisrõngas oleva riigiga, kus Gaza elanikele sunnitakse peale keskaegseid elutingimusi. Täna me näeme seda kui selget inimõiguste rikkumist. Kui isegi Tony Blair ei suuda Iisraeli veenda lubama seadmete importi, mis takistaks 40 000 liitri puhastamata inimväljaheidete sattumist joogivette, on Euroopal aeg tegutseda. Uue mandaadi saanud Euroopa väed võiksid aidata teostada järelevalvet piiride taasavamise üle ning nii, nagu ma praegu küsin teie toetust, võivad Euroopa riigid saavutada kõigi osapoolte kokkuleppe ÜRO Inimõiguste Nõukogus, et nõuda rahvusvahelise humanitaarõiguse jõustamist. Euroopana on meil võimalus võtta initsiatiiv, nagu soovitas eesistujariik Sloveenia meie inimõiguste allkomitees Brüsselis alles eelmisel nädalal. Me võime välja pakkuda tasakaalustatud teksti, milles tunnustatakse, et nii terroristide raketirünnakud kui ka kollektiivne karistus blokaadiga rikuvad neljandat Genfi konventsiooni. Selliselt toimides võime jõuda Genfis konsensusele, mis võib humanitaarkriisi all kannatavate Gaza elanike olukorda realselt parandada.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE). – (FI) Härra president, vanade töömehhanismide ja -meetodite kriitiline ülevaatus ning uute praktikate sisseseadmine on tekitanud suuri lootusi, et inimõiguste nõukogu suudab tegutseda tõhusa organina, mis keskendub inimõiguste rikkumiste vastu võitlemisele ning paigutab poliitilised olukorrad selgelt ÜRO organite pädevusse.

Inimõiguste nõukogu usaldusväärsus sõltub ka uutest erimenetluse mandaadi saajatest, kes määratakse märtsis. On tohutult oluline, et otsustavad tegurid nende valikul oleks teadmised, erapooletus, sõltumatus ja objektiivsus.

Sarnaselt paljude teiste siinviibijatega tahaksin ka mina, et inimõiguste nõukogu otsus mitte pikendada Valgevene ja Kuuba eriraportöride mandaati vaadataks ümber. ELi liikmesriigid peaksid samuti püüdma tagada, et pikendataks Kongo Demokraatlik Vabariigi sõltumatu eksperdi mandaati.

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja – Ma tahan tänada sellel debatil osalenud ja oma arvamusi avaldanud parlamendiliikmeid. Kindlasti aitab see nõukogu eesistujariiki inimõiguste nõukogu seitsmenda istungijärgu ettevalmistamisel.

Eriti tahaksin rõhutada, et ma nõustun täielikult Liucija Andrikiene väitega selle kohta, et Euroopa Liit peab jätma inimõiguste nõukogus ühtse mulje, rääkima ühel häälel.

Samuti tahan juhtida tähelepanu tõsiasjale, et ka eesistujariik loodab heale koostööle Euroopa Parlamendi delegatsiooniga. Euroopa Liidu tähtis roll inimõiguste edendamisel ja kaitsmisel on vaieldamatu, mistõttu me sooviksime näha parimat võimalikku koostööd selle auväärse koguga.

Tahaksin lõpetuseks öelda, et inimõiguste nõukogu seitsmes istungijärk algab ministrite kohtumisega, kellele esineb Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigi nimel üldasjade ja välissuhete nõukogu nimel minister Dimitrij Rupel. Kohtumisel osaleb terve rida kõrgeid esindajaid, võib-olla isegi ÜRO peasekretär.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Härra president, Euroopa Liit on väga tähtis organ, mis peab liikuma õiges suunas ja juhtima sinna ka inimõiguste nõukogu.

On selge, et nõukogu peab ennast tõhusa inimõiguste organina ÜRO sees veel tõestama. Ent nagu ma enne ütlesin, on veel vara lõplikku otsust langetada. Tegelikult võib see praegusel etapil isegi edasist arengut takistada. Seepärast ongi oluline, et inimõiguste eest võitlev kogukond jätkaks inimõiguste nõukogu toetamist, säilitades sealjuures siiski ka kriitikameele. Seetõttu on mul hea meel, et Euroopa Parlamendi delegatsioon osaleb osaliselt seitsmendal istungijärgul, et selle tööd kohapeal hinnata.

Sarnaselt Liucija Andrikenéga leian ma, et Euroopa Liit peab püüdma kõneleda selles küsimuses ühel häälel. Nõukokku kuuluvate ELi liikmesriikide hääletamiskäekiri on väga ühtne ning mida ühtsem see on, seda suuremat kaalu meie häälel omab.

Mis puudutab liikmelisuse tingimusi, siis seni on selliste tingimuste koostamine osutunud võimatuks. Samas on inimõigustega seotud kohustustest kinnipidamise tagatiseks oluliseks sammuks kandidaatriikide suurema vastutustunde suunas ning, nagu ma ka varem olen öelnud, on see oluline samm.

Mis puudutab erimenetlusi, siis EL võitleb aktiivselt olemasolevate mandaatide pikendamise ja vajadusel uute mandaatide andmise nimel.

Lõpetuseks lubage mul öelda paar sõna Valgevene ja Kuuba kohta. Nõukogu võib kritiseerida selle eest, et ta ei pikendanud nende riikide suhtes mandaate, kuid see kompromiss oli vajalik, päästmaks mitmeid teiste riikide ja teemade suhtes praegu läbivaatamisel olevaid mandaate. Sama võib öelda näiteks Sudaani kohta. Darfuri ekspertgrupi mandaadi kaotamine on kahetsusväärne, kuid õnnetuseks oli see vältimatu, et päästa Sudaani eriesindaja mandaati.

Seetõttu peab Euroopa Liit olema mõnikord konsensuse saavutamise nimel valmis rasketeks kompromissideks. Ent üldiselt oleme me siiski selles valdkonnas väga tugev taganttõukav jõud ja peame edasi töötama selle nimel, et inimõiguste nõukogu tõeliselt toimiks ja liiguks õiges suunas. Euroopa Parlament on sellele teel meie jaoks väga tugev abivahend.

President. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval 21. veebruaril 2008.

ISTUNGIT JUHATAB: Diana WALLIS

Asepresident

11. Infotund (küsimused nõukogule)

President. – Järgmine päevakorrapunkt on infotund (B6-0010/2008).

Nõukogule esitatakse järgmised küsimused.

Küsimus 1, mille on esitanud **Manuel Medina Ortega** (H-1042/07)

Teema: Sisseränne seoses ELi ja Aafrika tippkohtumisega

Kas nõukogu saab anda ülevaate meetmete kohta, mis esitati vastuvõtmiseks selleks, et rakendada ELi ja Aafrika riikide vahel Lissabonis sisserände teemal hiljuti peetud tippkohtumisel saavutatud kokkuleppeid?

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Lissabonis 2007. aasta 9. detsembril peetud ELi ja Aafrika tippkohtumisel jõuti kokkuleppele luua strateegiline partnerlus, mis hõlmaks kõiki vastastikust huvi pakkuvaid valdkondi ja küsimusi.

Eriti tahaksin ma teie tähelepanu juhtida kolmele tähtsale dokumendile, mis kõnealusel tippkohtumisel vastu võeti: Lissaboni deklaratsioon, ELi-Aafrika ühisstrateegia ja selle esimene tegevuskava. Ühisstrateegia esimeses tegevuskavas määratakse kindlaks partnerlussuhted Aafrika ja Euroopa Liidu vahel täiendavates rände, liikuvuse ja tööhõive valdkondades.

Kõnealused partnerlussuhted Aafrika ja Euroopa Liidu vahel rände, liikuvuse ja tööhõive valdkondades peavad tagama asjaomastele küsimustele kõikehõlmavad vastused, erilise eesmärgiga luua rohkem ja paremaid töökohti aafriklastele ja kontrollida paremini rännet.

Praegu uurivad nõukogu pädevad asutused täiendavaid meetmeid, mida tuleb võtta Lissaboni tippkohtumise otsuste ning ELi-Aafrika ühisstrateegia ja selle esimese tegevuskava alusel, mis hõlmab ka koostööd rände valdkonnas.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Proua president, küsimus on: mis liiki meetmeid saab tõhusalt võtta, sest murettekitava sotsiaalse ja majandusliku olukorra tulemusena paljudes Aafrika riikides on rändesurve Euroopale endiselt väga suur.

Küsimus, mille ma tahtsin esitada, oli – kas nõukogul on praegu mingi konkreetne plaan, sest aeg läheb, olukord Aafrikas ei parane, ja eriti kuna paljud Euroopa riigid kaebavad kontrollimatu rände ja Euroopa institutsioonide võimetuse üle seda kontrollida.

Mida me praegu selles suhtes teeme? Mida me võime lähitulevikus loota?

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Härra Medina Ortega, probleeme, mida te nimetasite, ei lahendata lühikese ajaga. Olukord Aafrikas majandusliku arengu, turvalisuse ja inimeste heaolu valdkonnas on selliste mõõtetega, et tähtaeg nende lahendamiseks saab olla ainult pikaajaline.

Pikaajalist rändesurve leevendamist saab saavutada ainult paremate elamistingimustega Aafrika mandril. Tippkohtumine ei suutnud pakkuda vastuseid kõigile küsimustele; eelkõige ei suutnud ta pakkuda kiireid lahendusi. Nagu ma olen maininud, toimus tippkohtumine detsembris ja arutelud meetmete üle, mida tuleb võtta tippkohtumisel saavutatud kokkulepete rakendamiseks, algavad alles nüüd.

Võib öelda, et ELi-Aafrika tippkohtumine lõi raamistiku kõigile rände juhtimist käsitlevatele kõnelustele, mida on peetud mitmel Aafrika ja Euroopa Liidu vahelistel konverentsidel. ELi-Aafrika tippkohtumine liidab Tripoli protsessi, Rabati protsessi ja kõik teised protsessid. See on esimene saavutus, meie jõupingutuste ühendamine.

Ma tahaksin tuua välja Euroopa Liidu Aafrikasuunalise rändepoliitika põhisuuna. Me püüdleme eelkõige globaalse lähenemise poole. See on lähenemine, mis hõlmab võitlust ebaseadusliku sisserände vastu, jõupingutusi seadusliku rände juhtimiseks, inimkaubanduse ennetamist, piirikontrolli parandamist ja, mis kõige tähtsam, riikide arendamist, kust selline ränne lähtub. Ainult selline arendamine pakub pikaajalist lahendust Euroopa Liitu ohustava rändesurve vastu. Teised meetmed, mida ma olen juba loetlenud, on parimal juhul lühiajalised lahendused, mis ei juuri välja põhiprobleemi, mida te ise mainisite, päritoluriikides valitsevate tingimuste probleemi. See on põhiline tõukejõud rände taga.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Ma tervitan viisi, kuidas te vaatate siinkohal asjale laiemalt ja teete vahet keskpika ja pikaajaliste strateegiate vahel. Te viitasite peatselt toimuvale tippkohtumisele. Kas te olete nõukogu eesistujana valmis positiivse koostöö tingimusena nõudma suurenenud majandusliku toetuse ja teist sorti abi tõttu kokkulepet asjassepuutuvate Aafrika riikidega ebaseaduslike sisserändajate tagasivõtmise üle?

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Nõukogu ebaseaduslike sisserändajate tagasivõtmise poliitika on hästi tuntud. See on üks Euroopa Liidu Aafrika partneritega arendatava rändepoliitika koostisosi.

Arenguabi on samuti rändepoliitika külgi, see tähendab, et seda tuleb arvestada, ja rändepoliitikat tuleb vaadelda ka sellest vaatepunktist, sest see tegeleb paremate tingimuste loomise pikaajalise probleemiga riikides, millest ränne pärineb.

Kui aus olla, siis ma ei soovi rääkida arenguabi suhtes otse kohaldatavatest tingimustest seoses nimetatud aspektidega. Siiski on tõsi, et need on elemendid rändepoliitika tervikust, mis vajavad tulevikus alles kokku panemist ja tugevdamist.

Jörg Leichtfried (PSE). – (DE) Eesistuja, kui on üks valdkond, milles Euroopa rahvas soovib, et Euroopa Liit vastutuse võtaks, on see ebaseadusliku sisserände ja rändepoliitika valdkond tervikuna. Kuigi minu arvates on parlament ja komisjon väga aktiivsed selles valdkonnas, ei ole ma nii kindel nõukogu suhtes. Te ütlesite,

et on üldiselt teada, mida nõukogu selles küsimuses teeb. Ma tean, mida ta teeb – kõik endast sõltuva takistamiseks väga olulise Euroopa Liidu pädevusorgani loomist. Seda on ta teinud aastaid. Ma sooviksin teada, mis teeb teid nii optimistlikuks, arvates, et miski muutub ja milliseid konkreetseid meetmeid te võtate, et muudatusi kaasa tuua?

Janez Lenarčič, *nõukogu eesistuja*. – Täna teid küsimuse eest. Ma ei ole nõus sellega, et nõukogu on rände küsimustes passiivne. Vastupidi, hiljuti, eriti möödunud aastal, pööras nõukogu rände suurt tähelepanu. Pean samuti mainima, et Euroopa Ülemkogu kavatses arutada rände küsimust oma käesoleva aasta detsembri istungjärgul. See tähendab, et seda arutatakse kõrgeimal poliitilisel tasandil.

Rändeprobleem on Euroopa Liidu jaoks tõeline probleem. Olen juba maininud lahendusi ja näidanud ära suuna, milles me peaksime nende leidmiseks tegutsema. Täpsemalt võiksin ma nimetada FRONTExi täiendavat tugevdamist. See on samuti üks alasiid, millega nõukogu tegeleb.

Tähtis on keskenduda rände põhjusele. Me peame rändevooget paremini juhtima ja vähendama ajude väljavoolu Aafrikast, kuna see põlistab halvad tingimused suurtel osadel mandrist.

Nõukogu tegeleb liikuvuspartnerluse ja korduvrände printsiipide arendamisega ja jätkab sel eesmärgil oma missioone Aafrika riikidesse. Tuleb mainida, et meie ametiajal toimub missioon Nigeeriasse ja Lõuna-Aafrika Vabariiki. Nõukogu on eestvedav ning soovib anda panuse.

On siiski tõsi, et see on valdkond, mis kuulub kolmandasse sambasse – justiits- ja siseküsimuste valdkond – kus üksmeele leidmine on olnud tihti pikk protsess. Kui Lissaboni leping ratifitseeritakse ja täidetakse, saab sellest ala, kus edasine otsustamine on lihtsam ja kiirem.

President. – Küsimus 2, mille on esitanud **Claude Moraes** (H-1046/07)

Teema: Laienemisjärgne piirkondlik rahastamine

Millise lahenduse on nõukogu leidnud ELi laienemise tõttu vajalikuks osutunud piirkondliku rahastamise ümberjaotamise küsimusele?

Janez Lenarčič, *nõukogu eesistuja*. – Vastuseks härra Moraesi küsimusele märgin, et Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni institutsioonidevahelises kokkuleppes eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta on määratletud Euroopa Liidu ja 27 liikmesriigi finantsraamistik perioodiks 2007–2013. Asjaomane institutsioonidevaheline kokkulepe võeti vastu mais 2007. aasta juunis võeti selle kokkuleppe alusel vastu ühtekuuluvuspoliitika õigusaktide pakett. Lühidalt öeldes ei olnud pärast 2007. aasta jaanuari laienemist ressursside ümberjaotamiseks vajadust.

Claude Moraes (PSE). – Te rääkisite struktuurifondide laiemast analüüsist, võibolla olete teadlik, et eelmisel nädalal avaldas Eurostat andmed, mis näitasid, millised on Euroopa Liidu kõige rikkamad alad ja kõige rikkamad linnad. Nende hulka kuulus minu enda Londoni elanikkond, kuigi mina elan Londoni osas, mis on laste vaesuse jm seisukohast Lääne-Euroopa vaesemaid alasid.

Tegelikult oli minu küsimus teile: kas te võtate jätkuvalt arvesse asjaolu, et isegi rikkaimates piirkondades, nagu London ja Frankfurt, esineb ikka veel vaesust, millest on mööda mindud ja mida ei tuleks kõrvale jätta, kuna me tegeleme ju Euroopa vaesimate piirkondade aitamisega?

Janez Lenarčič, *nõukogu eesistuja*. – Täna teid täiendava küsimuse eest. Usun, et saan nüüd paremini aru algsest küsimusest laienemise mõju kohta piirkondlikule rahastamisele, millele mu vastus oli, et mõju puudub, kuna ressursid olid enne laienemist sobivalt jaotatud.

Kuid täiendav küsimus on samuti põhjendatud. Küsimus on selles, kas selliseid nähtusi peaks käsitlema regionaalpoliitika raames. Tõenäoliselt tuleks lubada või kohustada jõukaid piirkondi tegema enamat vaesuse kõrvaldamisel. Seda saavad usutavasti teha paremini rikkad piirkonnad kui need, mis on halvemal järjel.

Lühidalt öeldes peame me Euroopa Liidus arvesse võtma regionaalpoliitikat ja piirkondlikke ressursse. See ei muuda probleemi reaalsust, millele viitasite.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Härra president, minister, ma sooviksin küsida, kas teil on mingisugust informatsiooni, mingeid arvamusi, mis näitavad, kuidas uutele või võib-olla isegi vanadele liikmesriikidele antud struktuurifondid on mõjutanud SKT kasvu. Minu riigis, Leedus, korraldatud uurimus näitas, et see ei olnud struktuuriabi, vaid ühtse turu ja siseturu areng, mil oli majanduskasvule väga suur mõju. Kas te võite esitada selliseid andmeid? Täna teid.

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Ei, austatud parlamendiliige, mul ei ole selliseid andmeid kaasas. Siiski võin mainida kahte asja.

Esiteks toob ühisturg kasu kõikidele liikmesriikidele, nii uutele kui vanadele, ja kõigile teistele, kes on ühisturuga seotud. Selles ei ole kahtlust ja seda võib näha 2006. aasta Euroopa Komisjoni aruandes pealkirjaga „Laienemine, kaks aastat hiljem”, milles nimetakse ja hinnatakse laienenud ühisturu kasulikku mõju ja muid aspekte.

Struktuurifondidega on olukord järgmine: oluline ei ole mitte ainult teatava otstarbega ressursside tase struktuurifondides, vaid ka nende ressursside rakendamise kvaliteet. Nii et hästi rakendatult aitavad need ressursid kaasa kõrgemale *per capita* sissetulekule vaadeldavas riigis.

Jim Higgins (PPE-DE). – Ministril on olnud väga pikk päev, teen vaid ettepaneku, et ta vaataks struktuurifondide ja ühtekuuluvusfondi suhtes lirimaa näidet, kus struktuurifondid ja ühtekuuluvusfond mängisid märkimisväärset rolli kolmanda maailma majanduse ümberkujundamises selleks, mis on Kelti Tiiger. See näitab, mida on võimalik teha. Kolm neljast Keldi Tiigri jalast olid struktuurifondide, ühtekuuluvusfondi ja muude Euroopa Liidu vahendite tulemus.

Me soovime uutele liikmesriikidele edu, ja me soovime teile edu eesistujaametis.

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Tahaksin vaid lisada kommentaari. Siin toodi näide lirimaa kohta. Härra Higgins, teil on tõenäoliselt õigus. Lirimaa on näitlik mudel sellest, kuidas ühtekuuluvuse ja struktuurifondide hea ja tõhus rakendamine aitab kaasa kiiremale arengule.

Kui ma ütlen, et lirimaa on näitlik mudel, mõtlen ma seda tõsiselt. Teiste sõnadega paljud riigid, eriti need, mis ühinesid Euroopa Liiduga 2004. ja 2007. aastal, pingutavad, et liri kogemusi ja oskusi nende fondide kasutamisel rakendada selleks, et jäljendada lirimaa edu.

President. – Küsimus 3, mille on esitanud **Marie Panayotopoulos-Cassiotou (H-1048/07)**

Teema: Paindlikkus ja turvalisus (*flexicurity*) tööl

Milliseid meetmeid kavatseb nõukogu lähitulevikus võtta, et lahendada töösuhete vaidlusküsimusi ja toetada paindlikkuse ja turvalisuse põhimõtteid töökohal?

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – 2007. aasta detsembris võttis komitee Euroopa institutsioonide ja tööturu osapoolte poolt läbiviidud ulatuslike uurimuste alusel vastu otsused kaheksas paindlikkust ja turvalisust puudutavas ühises põhimõttes. Need põhimõtted kinnitas ka Euroopa Ülemkogu.

Ülemkogu märkis otsustes, et nimetatud ühised põhimõtted peaksid kaasa aitama Lissaboni strateegia uue tsükli elluviimisele. Hiljuti esitas komisjon ettepaneku komplekssete suuniste kohta aastateks 2008–2010. Oodata on, et nõukogu pöörab erilist tähelepanu paindlikkusele ja turvalisusele kõnealuse teema aruteludel, mis on juba alanud.

Vastutus komplekssete suuniste rakendamise eest lasub liikmesriikidel. Eeldatavalt viitavad nad nõukogule ja komisjonile nende suuniste rakendamise kohta ettekandeid tehes oma õigusaktidele, mis käsitlevad paindlikkust ja turvalisust.

Nõukogu on arvamusel, et on vaja tõsta kodanike teadlikkust paindlikkuse ja turvalisuse poliitikameetmetest ja nende meetmete tähtsusest Euroopa majandus- ja sotsiaalmudelite reformimisel. Seetõttu kutsus nõukogu oma otsuses komisjoni üles õhutama avalikku initsiatiivi, et võimaldada asjakohastel huvirühmadel tööturul ühiste põhimõtete kergemat omaksvõttu. Samuti palus nõukogu komisjonil kõnealustest meetmetest end korrapäraselt informeerida.

Kahe tähtsa töötingimuste valdkonna õigusakti ettepaneku puhul – ma räägin tööaja direktiivist ja ajutise tööhõive direktiivist – on eesistujariik Sloveenia valmis jätkama käesoleva küsimuse kallal tööd. Võttes arvesse raskusi liikmesriikide vahelise ühehäälsuse saavutamisel, hindame me veel nende õigusnormidega seonduvaid edasisi võimalikke menetlusi. Sellega seoses tuleks märkida, et Euroopal on palju erinevaid töötingimuste reguleerimise traditsioone. Liikmesriikidel õnnestus sellest hoolimata suhteliselt kiiresti paindlikkuse ja turvalisuse ühiste põhimõtete suhtes kokkuleppele jõuda, hoiatades siiski, et nimetatud põhimõtteid tuleb kohandada vastavalt iga liikmesriigi tingimustele.

See kõik näitab, et kokkuleppele on raskem jõuda, kui otsitakse lahendust liidu kõigi tööturgude suhtes kohaldatavate siduvate õigusaktide näol.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Proua president, kõikide liikmesriikide kodanikele – tööandjatele ja töötajatele – avaldatakse töösuhete suhtes survet. Paljudel juhtudel on see globaliseerumise tõttu, ent seda põhjustab ka avatud kooskõlastusmeetod, mida Euroopa Liit on rakendanud aastaid.

Seetõttu esitame me vastuväiteid kindlustussüsteemide ja teiste kõnealusel avatud kooskõlastusmeetodil põhinevate meetmete reformimise ettepanekutele.

Kas nõukogu kavatseb esitada ettepaneku struktuurimeetmete kohta, mis parandaksid töösuhteid Euroopa tasandil, selleks et kõrvaldada tugev vastuseis ja protestid, mida on näha kõigi liikmesriikide televisioonis?

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Nõukogu kavatseb mõistagi jätkata ja viimistleda oma tegevust, et parandada tingimusi tööturul. Sageli öeldakse, et paranenud paindlikkus tööturul tähendab vähenenud sotsiaalkindlustust, kuid see ei ole nii. Mõiste paindlikkus ja turvalisus või kaitstud paindlikkus olemus on täpselt see. Nõukogu on veendunud, et see on ainus õige tee globaliseerumise kontekstis, mis hõlmab paljusid küsimusi.

Oluline ei ole ainuüksi suurenenud paindlikkus tööturul, mis ei peaks kunagi olema sotsiaalkindlustuse kahjuks; on terve hulk teisi meetmeid nagu elukestev õpe, inimressursside arengu täiustamine, ja teised paindlikkuse ja turvalisuse aspektid.

Lühidalt öeldes kavatseb nõukogu jätkata oma tegevust selles valdkonnas, ja sellest saab Euroopa Ülemkogu märtsi istungjärgu aruteludel oluline teema kui Lissaboni strateegia uue etapi tugejõud.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Nagu sõna *flexicurity* osutab, on ideaalne paindlikkuse ja turvalisuse kombinatsioon. Täna hommikul oli selle üle arutelu ja parlament tegi ettepaneku, et palga alammäär määratakse liikmesriikides vastavalt nende endi miinimumstandarditele. Mida teeb eesistujariik tagamaks, et palga alammäär liikmesriikides lähitulevikus ka tegelikult täide viiakse?

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Kas ma võin teil paluda täiendavalt kommenteerida oma seisukohta, mida te väljendasite, kui ütlesite, et te tahaksite tõsta teadlikkust ja saavutada avalikku initsiatiivi kogu käesoleval paindlikkuse ja turvalisuse teemal. Minu arvamus on, et töötajad tunnevad tõenäoliselt väga hästi uue töömaailma paindlikkuse osa, kuid on vähem selgusel turvalisuse osa suhtes.

Ja palga alammäära teemal: pärinedes palga alammääraga riigist, arvan ma, et tähtsaim küsimus on tagada, et kõik saaksid miinimumpalka. <

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Esiteks minu vastus härra Pirkerile. Praegu pole nõukogus konsensusele jõutud, st nõukogu ei oma palga alammäära suhtes ühist seisukohta, seega ei planeeri eesistujariik käesoleval etapil selles osas mingeid konkreetseid algatusi.

Teiseks, minu vastus proua McGuinnessile. Ma olen maininud nõukogu ettepanekut, st pöördumist komisjoni poole, et ta õhutaks avalikku initsiatiivi seletada kõigile tööturu huvitatud isikutele kaheksat ühist põhimõtet ja teha neil lihtsamaks käesolevate 2007. aasta detsembris vastu võetud põhimõtete omaksvõttu.

Samas kutsus nõukogu komisjoni üles nõukogu asjaomastest meetmetest teavitama. Nõukogu palus komisjonil teatud viisil toimida, ja me ootame nüüd komisjonilt tagasisidet.

President. – Küsimus 4, mille on esitanud **Gay Mitchell (H-1050/07)**

Teema: ELi Tšaadi missioon

Kas nõukogu teeb avalduse ELi Tšaadi missiooni kohta, ja eriti sealse praeguse julgeoleku kohta? Kas nõukogu kinnitab, et kogu vajalik varustus selleks raskeks missiooniks on olemas? Kuidas nõukogu koordineerib koos ÜROga antud pikaajalist olukorda piirkonnas?

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Euroopa Tšaadi missiooni jõudude ettevalmistamise protsess, mis ei olnud kerge, saadi valmis käesoleva aasta 11. jaanuariks sellisel määral, et ülem võis soovitada operatsiooni alustamist. 28. jaanuaril kinnitas nõukogu operatsiooni plaani, nn o-plan'i, ja võttis vastu otsuse seda alustada.

Teadaolevalt juhib operatsiooni iiri kindral Patrick Nash. Vägi koosneb 3700-st sõdurist 14-st liikmesriigist. Need jõud on komplekteeritud, varustatud ja treenitud täitmaks rahuldavalt oma missiooni keerukas keskkonnas. Nende reeglid jõu kasutamiseks on ranged ja kooskõlas ÜRO põhikirja VII peatükis sätestatud mandaadiga.

Nagu me teame, anti see mandaat ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1778. Euroopa Liidu operatsioon, mida tuntakse nime EUFORi Tšaadi ja Kesk-Aafrika Vabariigi operatsioon all, viiakse läbi ühe aasta jooksul alates algse operatsioonivalmiduse väljakuulutamisest ning see on neutraalne ja erapooletu.

Operatsiooni kavandati algusest peale tihedas koostöös ÜRO-ga. Läbipaistvuse, tõhususe ja meetmete muutmise võimaluse tagamiseks on kõigil tasanditel loodud vastavad kooskõlastusmehhanismid New Yorgis ja Brüsselis, operatsiooni peakorteris Pariisis ja kohapeal.

Pärast viimaseid kokkupõrkeid valitsusvägede ja Tšaadi mässuliste rühmituste vahel on olukord Tšaadis nüüd stabiilsem. ELi missiooni positsioonidele asetumine jätkub ning me eeldame, et EUFOR saavutab algse operatsioonivalmiduse märtsi keskpaigaks.

Lubage mul mainida mõningaid esmaspäeval ehk üleile nõukogu viimasel istungil vastu võetud otsuseid. Nõukogu väljendas sügavat muret Darfuri konflikti regionaalsete kitsenduste ning Tšaadi valitsuse kukutamise katsete pärast. Nõukogu toetas Aafrika Liidu ja ÜRO üleskutset austada Tšaadi suveräänsust, riiklikku ühtsust ja territoriaalset terviklikkust.

Nõukogu märkis, et hiljutised sündmused rõhutavad vajadust saada missioon Ida-Tšaadi, kus selle ülesanne peab olema julgeoleku suurendamine. Nõukogu on samuti rõhutanud, et vastavalt oma mandaadile peab missioon olema erapooletu, neutraalne ja sõltumatu.

Ma lisan lõpetuseks, et nõukogu jälgib hoolikalt kõigil tasanditel Tšaadi ja Lääne-Darfuri julgeoleku olukorda ning hindab samuti selle olukorra tagajärgi EUFORi missiooni jaoks.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Eesistuja, te ei vastanud mu küsimusele, mis oli nimelt: kas te võite kinnitada, et vajalik varustus selleks raskeks missiooniks on olemas. Kas te vastaksite palun sellele küsimusele ja annaksite kinnitust?

Nagu te ütlesite, kuulub see liri armee kindralleitnant Nashi juhtimise alla, ning täna õhtul lahkub Dublinist 50 liri armee eriüksuslast, kellele lähitulevikus järgneb veel palju rohkem liri sõdureid.

Kas logistiline tugi on piisav? Kas neil on olemas vajalik meditsiiniteenistus ning kas te kinnitate, nagu ma küsisin, et kogu vajalik varustus selleks raskeks missiooniks on olemas?

Ma soovin liri eriüksuslastele ja kõigile seal viibivatele sõduritele nende raske ülesande täitmisel edu ja Jumala kaitset.

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Ma pean rõhutama, et põhimõtteliselt vastutab üksuste varustamise eest iga üksusi missioonile saatev liikmesriik.

Austatud parlamendiliige, te küsite kinnitust, mida nõukogu ei saa anda, sest see kuulub iga liikmesriigi vastutusalasse. Ma saan ainult korrata sissejuhatuses öeldut, nimelt et väeüksuste moodustamise protsess viidi edukalt lõpule. See oli raske, kuid lõppkokkuvõttes edukas, nii et missiooni ülemjuhataja andis soovitud missiooni alustamiseks.

Jörg Leichtfried (PSE). – (DE) Ma usun, et see missioon on põhimõtteliselt hea idee – kuni see viiakse läbi professionaalselt –, sest sellega saavutatakse täpselt see eesmärk, millest me varem rändeteemalises debatis rääkisime, nimelt julgeoleku tagamine kohtades, kust sisserändajad tulevad. Seetõttu ma lihtsalt ei mõista, miks mõned silmakirjalikud Austria parempoolsed populistid on selle missiooni vastu. Samas valmistab mulle juba praegu muret, et pidevalt arutletakse selle üle, kas eriti just Prantsuse armee käitub missioonil vaidluse osapoolte suhtes neutraalselt. Mind huvitaks, millist teavet teil selle kohta on ning kuidas te tagate, et kogu missioon jääks kõigi vaidluspoolte suhtes neutraalseks. Samuti tahaksin kasutada seda võimalust, et soovida sõduritele kõike head.

Colm Burke (PPE-DE). – Mul on küsimus, mis puudutab kontakte valitsusvastaste rühmitustega. Ma ei räägi mässulistest rühmitustest, vaid teistest valitsusvastaselt meelestatud rühmitustest. Kas on üritatud nendega rääkida, et meil oleks Tšaadis toimuva ÜRO missiooni või Tšaadi suunduva Euroopa Liidu missiooni suhtes ühtsem lähenemine?

Tundub, et seni on kõik kontaktid piirdunud ainult valitsusega. Mind huvitaks, kas edasilikumiseks ei tuleks kaasata ka valitsusvastaselt meelestatud inimesi, kes siiski ei kuulu mässulistesse rühmitustesse.

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Vastuseks küsimusele neutraalsuse kohta saan ainult öelda, et nõukogu otsustas jällegi esmaspäeval ehk üleile, et ELi üksused Tšaadis on erapooletud, neutraalsed ja sõltumatud.

Minu arvates annab see ka vastuse küsimusele konkreetsete operatsioonide osalevate üksuste neutraalsuse kohta. Kogu operatsioon on neutraalne, erapooletu ja sõltumatu.

See on osaliselt vastuseks ka järgnenud täiendavale küsimusele. Operatsiooni mõte ei ole värvata toetajaid. See operatsioon peaks erapooletul ja neutraalsel viisil tagama julgeoleku regioonis, kuhu see saadetakse. Eesmärk ei ole leida endale mingisugust liitlast. Ma kordan, et see on neutraalne ja erapooletu operatsioon, mille ülesanne on tagada oma mandaadi kohaselt regioonis julgeolek.

President. – Küsimus nr 5, mille on esitanud **Colm Burke** (H-1052/07)

Teema: Birma

Arvestades Piero Fassino määramist ELi eriesindajaks Birmas, et toetada ÜRO heade kavatsuste missiooni, ning ASEAN-i, India ja Hiina olulist rolli Birma suhtes, siis kui tulemuslikud olid Piero Fassino viimased kohtumised Hiina ja teiste Aasia riikide esindajatega?

Kooskõlas üldasjade ja välissuhete nõukogu 15. oktoobri järeldustega kinnitas nõukogu 14. detsembril uuesti, et EL on valmis läbi vaatama, muutma või tugevdama Birma valitsuse vastaseid piirangumeetmeid, lähtudes kohapeal toimuvatest arengutest. Milliseid täiendavaid piirangumeetmeid võiks nõukogu kaaluda (arvestades, et praegu kehtivate meetmete mõju on minimaalne) ning kas nõukogu saab määrata tähtsajaks nende rakendamiseks?

Vabaihenduse CSW hiljutise teabekogumiskülastuse kohaselt Tai-Birma piirile oli Birma armee poolt septembris rahumeelsete protestide mahasurumise käigus tapetud inimeste arv märksa suurem kui ametlik number. Septembris Birmast põgenenud mungad ja tsiviilisikud andsid CSW-le vahetuid kirjeldusi ametivõimude brutaalsetest käitumisest demokraatiameelse liikumise suhtes. CSW järeldas, et Birma protestide ajal võidi tappa sadu inimesi ning vähemusrahvuste aladel jätkub sunnitöö kasutamine ja vägistamine. Kuidas nõukogu sellele aruandele reageerib? Nõukogu väitel on EL otsustanud jätkata Birma/Myanmari rahva abistamisel teed demokraatia, julgeoleku ja heaolu suunas. Millised konkreetsemad ettepanekud on nõukogul selle saavutamiseks?

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Ma peaks kohe alguses mainima, et möödunud aasta 6. novembril nimetas Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Javier Solana ametisse Birma/Myanmari eriesindaja, et rõhutada, millist tähtsust omistab Euroopa Liit demokraatlikele muutustele, lepitusele, inimõiguste olukorrale ja riigi arengule.

Selle mandaadi alusel on eriesindaja Fassino palunud kokkusaamist ÜRO erisaadik Ibrahim Gambariga ning on samuti konsulteerinud Euroopa Liidu tähtsamate partneritega.

Möödunud aasta novembris kohtus eriesindaja ASEAN-i riikide esindajaga Singapuris toimunud EL-i ja ASEAN-i tippkohtumise raames. Detsembris käis ta ka oma esimesel missioonil Hiinas. Ta kohtus Birma ja selle naabrite esindajatega Roomas ning samuti külaskäikudel ÜRO-sse Genfis ja New Yorgis ja kohtub nende esindajatega ka Brüsselis.

Need konsultatsioonid ning meie eriesindaja poliitilised ja diplomaatilised kontaktid jätkuvad ka eelolevatel kuudel. Erilist tähelepanu pööratakse ÜRO ja ÜRO „sõprade grupi” vahendustegevusele.

Oma esmaspäevasel istungil tervitas üldasjade ja välissuhete nõukogu eriesindaja Fassino tegevust Euroopa Liidu ja tema Aasia partnerite diplomaatilise tegevuse koordineerimisel ning kinnitas tema rolli ÜRO missiooni toetamisel ja edendamisel.

Ma pean märkima, et mõne aja eest võttis Euroopa Liit üldise ühise seisukoha, mis hõlmab relvaembargot Birma suhtes, viisakeeldu ning paljude sõjaväe ja valitsusega seotud Birma kodanike varade külmutamist.

2007. aasta novembris võttis nõukogu vastu rangemad sanktsioonid, et tugevdada olemasolevaid meetmeid ning kehtestada uusi, eriti kaevandustegevuse vastu suunatud meetmeid. Ootuspäraselt uurib nõukogu võimalike täiendavate piirangute mõju, tõhusust, poliitilist sobivust ja praktilist teostatavust.

Nõukogu saab teavet rangemate sanktsioonide kohta oma partneritelt ja paljudelt valitsusorganisatsioonide esindajatelt ning uurib seda teavet.

Nõukogu on märkinud, et mõned Euroopa Liidu liikmesriigid ja komisjon on viimasel ajal suurendanud Birmale ja naaberriikides asuvatele Birma põgenikele antavat abi. Euroopa Liit oleks valmis andma

Birmale/Myanmarile täiendavat abi. Sel põhjusel kutsub ta Birma ametivõime üles rakendama täiendavaid meetmeid riigi demokratiseerimiseks ja rahvusliku lepituse saavutamiseks.

Käesoleva aasta mais toimuva põhiseaduse rahvahääletuse väljakuulutamise ning eriti mitmeparteilised valimised 2010. aastal on nõukogu arvates samm õiges suunas.

Colm Burke (PPE-DE). – See on ainult jätkuks teie vastusele selle väga keeruka küsimuse kohta, mille eest ma olen väga tänulik.

Tahaksin ainult tõstatada kaks seonduvat probleemi. Esiteks, 14. veebruaril mõrvati oma kodus Tais KNU peasekretär. Ma saan aru, et organisatsiooni Christian Solidarity Worldwide külastasid teda kaks päeva enne seda. Millist survet me oleme Taile avaldanud selle mõrva uurimiseks? Ma saan aru, et selle atentaadi tellis Birma režiim.

Teiseks, minuni jõudnud andmetel on Malaisiasse saabuvaid põgenikke koheldud üsna halvasti. Õigupoolest on mõned põgenikud pidanud vahi all või vanglas viibides koguni sünnitama. Millist survet me oleme avaldanud nii Taile kui Malaisiale seoses nende probleemide lahendamiseks?

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Nõukogu ei ole seda küsimust seoses Tai ega Malaisiaga arutanud. Ma edastan teie küsimuse nõukogule.

President. – Küsimus nr 6, mille on esitanud **Jim Higgins** (H-1056/07)

Teema: Demokraatlik liikumine Birmas

Pärast hiljutist rahuliku tänavaprotesti brutaalset mahasurumist Birmas, kas nõukogu võib nimetada, milliseid meetmeid ta võtab tagamaks, et demokraatia aktivistid on kaitstud ja et militaarhunta töötab rahuliku ja kiire avatud demokraatia ülemineku suunas, ning kas on võetud sõna Birmas kadunute otsimiseks, kelle hulgas on munkid, kelle asukoht pärast viimaseid protestiavaldusi teadmata?

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Nagu ma eelmises vastuses mainisin, jälgib nõukogu Birma/Myanmari olukorda hoolikalt ning saab aruandeid mitmesugustest allikatest.

EL koos teiste riikidega reageeris möödunud augusti ja septembri meelevaldustele ning nende rahumeelsete meelevalduste vägivaldsele mahasurumisele selge eesmärgiga näidata oma solidaarsust Birma elanikega. Samuti võttis ta vastu rangemad piirangumeetmed vägivalda eest vastutavate isikute suhtes, et lõpetada üldine poliitiline ummikseis ja parandada riigis valitsevat olukorda. Nagu varem mainitud, on mõned liikmesriigid ja komisjon suurendanud Birmale ja naaberriikides asuvatele Birma põgenikele antavat abi elanikkonna raskete elutingimuste ja suure põgenike arvu tõttu.

Lisaks oli Euroopa Liit üks 2007. aasta oktoobris toimunud ÜRO Inimõiguste Nõukogu kokkusaamise algatajatest ning seal anti ÜRO inimõiguste eriraportöörile Sérgio Pinheirole volitused Birma/Myanmari külastamiseks ning septembrikuiste meelevalduste vägivaldse mahasurumise ja sellele järgnenud tapmistega ja kadumiste uurimiseks.

Euroopa Liit toetab täielikult professor Pinheiro poolt tema detsembri aruandes antud soovitusi ning kutsub Birma ametivõime pidevalt neid ellu viima. EL on mitmel korral Birma ametivõimude poole pöördunud. Samuti püüab ta ära kasutada kohtumisi Birma/Myanmari esindajatega mitmepoolsetel foorumitel, et kutsuda ametivõime üles kaasava ja üldise lepitusprotsessi ja poliitiliste reformide alustamisele, Aung San Suu Kyi suhtes kehtestatud piirangute lõpetamisele, poliitvangide vabastamisele ning rahvusvaheliste organisatsioonide, eriti Rahvusvahelise Punase Risti Komitee juurdepääsu parandamisele.

EL on tutvustanud neid arvamusi Birma naabritele ning rõhutanud tungivat vajadust parandada selles riigis valitsevat olukorda. Nagu ma mainisin, on põhiseaduse rahvahääletuse ja 2010. aasta mitmeparteiliste valimiste väljakuulutamise andnud teatavat lootust.

Jim Higgins (PPE-DE). — (GA) Härra president, ma tervitan nõukogu eesistuja vastust. Minu kolleegi Colm de Búrca küsimusele vastates ütles ta, et tahaks näha Birma muutumist demokraatlikumaks.

Selles osas tahaksin esitada küsimuse uue põhiseaduse kohta: kas vastab tõele, et see dokument koostati ilma peamise demokraatliku opositsioonipartei Aung San Suu Kyi juhi osaluseta? See ei ole kuidagi rahuldav.

Ning kas pole selge, et sõjavägi ja relvajõud hoiavad võimust kõvasti kinni või kontrollivad seda?

Veel üks oluline küsimus: kas EL või ÜRO kavatses vaadelda sõltumatuna rahvahääletust ja põhiseadushääletust?

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Ma ei ole veel saanud vastust küsimusele, kas maikuuks kavandatud rahvahääletuse sõltumatu vaatlusmissioon on tagatud. Praegu on meile vaid teatatud, et rahvahääletus toimub. Nagu ma juba ütlesin, on see nõukogu arvates samm õiges suunas. Teie küsimus on loomulikult asjakohane ning edastatakse nõukogule.

Vastuseks teie küsimuse esimesele osale: Euroopa Liit nõuab, et demokratiseerimisprotsess selles riigis hõlmaks ka koostööd opositsiooni ja rahvusvahemustega, sest ainult sel juhul saame loota rahvuslikku leppimist ja pikaajalise stabiilsuse teket selles riigis.

President. – Küsimus nr 7, mille on esitanud **Mairead McGuinness** (H-1054/07)

Teema: Audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv

Kas nõukogu usub, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv 97/36/EÜ⁽¹⁾ suudab sammu pidada audiovisuaalse tehnika ja reklaami arenguga?

Kas nõukogu on veendunud, et meediateenuste osutajatelt laste suhtes tegevusjuhendite väljatöötamise nõudmine on piisavalt tugev meede laste teatud huvide kaitsmiseks – näiteks lastele suunatud rämpstoidu reklaamimise takistamiseks?

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Proua McGuinness tõenäoliselt juba teab, et 2007. aasta 11. detsembril võtsid nõukogu ja Euroopa Parlament vastu direktiivi piirideta televisiooni direktiivi parandamiseks ja nimetasid selle audiovisuaalmeedia teenuste direktiiviks.

Uue parandatud direktiivi esimeses põhjenduses selgitatakse, et direktiivi on vaja parandada uute tehnoloogiate arengu tõttu ja nende mõju tõttu ärimudelitele, eriti kommertsringhäälingu rahastamisele. Uue direktiivi eesmärk on vastata nendele tehnoloogilistele muutustele ning sel eesmärgil lülitati direktiivi paar uut, tehniliselt neutraalsel terminoloogial põhinevat määratlust, mida saab kasutada lisaks käesolevatele teenustele ka arendamisel olevate teenusevormide juures, nagu audiovisuaalmeedia teenused ja teenused nõudmisel. Et rahuldada neid tuleviku vajadusi arvame me, et audiovisuaalsektorit reguleeriv direktiiv peaks olema asjakohane mitu aastat.

Käesoleva direktiivi kohaselt, ja mitte hiljem kui 2011. aasta 11. detsembril ning seejärel iga kolme aasta järel, peab komisjon koostama aruande direktiivi kohaldamise kohta ja vajaduse korral tegema edasisi ettepanekuid selle kohaldamiseks, eriti uute tehnoloogiaarenduste osas.

Mis puudutab lastele rämpstoidu reklaamimist, on Euroopa Parlament ja nõukogu nõus, et selle küsimusega on võimalik tegeleda kõige tõhusamalt, kui audiovisuaalmeedia teenuste osutajad töötavad välja käitumisjuhendid. Sel eesmärgil sisaldab muudetud direktiivi artikli 3 punkti e teine lõik nõuet, et kõik liikmesriigid ja nõukogu kannustaksid meediateenuse pakkujaid selliseid juhendeid välja töötama.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Te vastasite minu küsimuse esimesele osale väga põhjalikult, ja ma tänan teid selle eest.

Teise osa puhul on arvatavasti see, mida me vajame, tõhus käitumisjuhend, kuna meil on palju käitumisjuhendeid paberil, mis ei ole tõhusad. Vahest paluksin teil teavitada, kas me võtame rangemaid meetmeid, kui käitumisjuhendeid üle vaadates selgub, et neil ei ole mõju? Ma arvan, et me peaksime seda tegema.

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Käitumisjuhendi sisu töötavad välja teenuseosutajad ise. Siiski on selge, et kui juhendid on ebaadekvaatsed ja ei vasta vajadustele, ei ole ei nõukogu ega komisjon rahul. Seeparast on minu vastus teie küsimusele see, et nõukogu ja komisjon peavad nõudma, et teenuseosutajad töötaksid välja mõjusad käitumisjuhendid.

Jim Allister (NI). – eesistuja, kas ma võin teie tähelepanu juhtida ühele teisele aspektile seoses laste kaitsmisega meediamõjude eest: nimelt tõusva ja alarmeeriva enesetappude määra tagapõhjale Euroopas, mitte ainult minu enda riigis? Mida saab nõukogu teha eelkõige Internetis levivate enesetapuõpetuste vastu?

⁽¹⁾ EÜT L 202, 30.7.1997, lk 60.

Ma tõmbasin täna omale arvutisse ühelt selliselt saidilt õpetuse, mis jagas mitmeid nõuandeid, kuidas enesetappu teha.

Olukord on kohutav. Isegi Wikipediast võib leida informatsiooni, kuidas teha enesetappu. Kas nõukogu tegeleb sellega laste kaitsmise eesmärgil eriti seoses meediamõjudega?

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Minu küsimus on seotud komisjoni esitatud telekommunikatsiooni paketiga, kus digitaalsete dividendide, s.t digitaalspektri sageduse kasutamise tulemusena tekivad uued võimalused televisiooniks. Kas te näete uutest tehnilistest eeskirjadest tulenevalt televisioonidirektiivi muutmise vajadust?

Janez Lenarčič, nõukogu eesistuja. – Hr Allisteri poolt välja toodud probleemi ning taunimisväärseid ja tegutsemist nõudvaid juhtumeid silmas pidades nimetaksin, et isegi enne muutmist sisaldas direktiiv keeldu reklaamida mis tahes tervisele kahjulikke tooteid. Samuti keelas see teadaanded, mis võivad noortele põhjustada psüühilist või moraalselt kahju. Arvan, et need määratlused hõlmavad ka kõnealuseid juhtumeid. Ütlen samuti, et direktiivi parandus avaldati möödunud aasta detsembris ja liikmesriikidel on kaks aastat aega selle sisseviimiseks riigi õigusse.

Mis puudutab „telekomi” paketti, on mul raske küsimusele vastata, kuna see nõuab muutmisevajaduse väljaselgitamiseks üksikasjalikumalt analüüsi. Küsimust on siiski arutatud. Praegu arutatakse telekommunikatsioonialast õigusloomepaketti. Teie küsimus saadetakse nõukogule edasi. Ma ei kahtle, et kui muutmine osutub vajalikuks, siis see ka tehakse.

President. – Küsimustele, millele ajapuuduse tõttu ei jõutud vastata, vastatakse kirjalikult (vt lisa).

Sellega infotund lõpeb.

Sajjad Karim (PPE-DE). – Proua president, ma sooviksin ainult tänada talitlusi kiire reageerimise eest informatsioonile, mille saatsin oma hääletamiskavatsuse kohta. See on nüüd tehtud, seega sooviksin ma teie kaudu edastada neile oma tänu nii efektiivse tegutsemise eest. Avalik salvestus näitab nüüd mu hääletussoovi. Olen teile tänu võlgu.

(Istung peatati kell 19.05 ja avati taas kell 21.00)

ISTUNGIT JUHATAB: MAREK SIWIEC

Asepresident

12. Euroopa demograafiline tulevik (arutelu)

President. – Järgmine päevakorrapunkt on tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni nimel proua Castexi koostatud raport Euroopa demograafilise tuleviku kohta (2007/2156(INI)).

Françoise Castex, raportöör. – (FR) Härra president, volinik, daamid ja härrad, arutelu, mida me täna õhtul jätkame, algas nende seinte vahel mitmeid aastaid tagasi. See ei lõpe käesoleva raporti vastuvõtmisega, mis jätab ikka veel mõned küsimused vastamata ja mille juurde me peame kahtlemata lähiajal tagasi tulema. Igal juhul sooviksin ma tänada komisjoni tema väärtusliku teatise eest, mis rikastas arutelu ja millest me saime kasu tööhõive- ja sotsiaalkomisjonis.

Oma raportis vaatlen ma demograafilise muutuse tagajärgi, s.o tööelise elanikkonna kahanemine, eakate hulga suurenemine ja demograafiline tasakaalustamatus Euroopa eri piirkondade vahel. Kas see peab tähendama, et põhjustega ei ole võimalik tööd teha? Esmalt sooviksin ma teile meelde tuletada, et 20. sajand nägi kahte suurt muutust.

Esiteks saavutasid naised meestega võrdse juurdepääsu haridusele ja koolitusele. Teiseks saavutasid naised rasedustamisvastaste vahenditega kontrolli oma reproduktiivsuse üle. Need on naiste iseseisvumise kaks tegurit. Nad märgivad suurt, ja ma loodan pöördumatut, inimkonna progressi.

Siiski tuleks selleks, et omada käesoleva analüüsi jaoks kogu informatsiooni, lisada veel kaks asja. Kõik uurimused näitavad, et Euroopa kodanikud sooviksid saada rohkem lapsi kui neil on, ja teiseks, liikmesriikides, kus naiste hulgas on kõrge tööhõive tase, on ka sündimiste tase kõrge. Aktiivne tööelu ei takista seega laste saamist, tingimusel, et kõigi, s.o ühtmoodi nii meeste kui ka naiste jaoks on tagatud võrdsed tingimused töö- ja pereelu ühitamiseks. Siin on veel kõigis liikmesriikides palju ära teha.

Meie arutelude käigus kerkis esile veel küsimus, mida keegi sisuliselt ei aruta. Sünnimuse languse taga peituvad sellised olulised tegurid nagu majanduslik ebakindlus ja hirm tuleviku ees. Inimesed kõhklevad laste soetamisel, kui on raske tulevikku planeerida. See on võtmeküsimus ja ma arvan, et Euroopa Liidus registreeritud sünnimuse langus on sellest vaatevinklist tõsine ohusignaal. Usu taastamiseks tuleviku suhtes vajavad meie kodanikud kindlustunnet töökohtade osas ja väärivate elamistingimuste taastamist. Küllaga põhjuseid, kuid mida öelda tagajärgede kohta?

Peamine tagajärg on aktiivse elanikkonna kahanemine, mis 2010. aasta 331 miljonilt langeb umbes 268 miljonini 2050. aastaks. Kuidas suudame säilitada Euroopa majanduskasvu ja konkurentsivõime väikesearvulise aktiivse elanikkonnaga? Volinik, siinkohal omandab selle teatise pealkiri tegeliku tähenduse, reaalse jõu: väljakutse muutmine võimaluseks. Mõnel pool Euroopas on tänaseni kõrge tööpuudus ning on head võimalused tööhõive suurendamiseks naiste, noorte ja vanemate inimeste seas, kelle tööhõivemäär langeb vanuses 52–55 silmatorkavalt.

Kas selle demograafilise väljakutse tegelikuks võimaluseks on seada eesmärgiks täielik tööhõive, mis on lõpuks reaalne, lõpuks saavutatav ja lõpuks vajalik? Selle saavutamiseks peame rakendama tõelist inimressursi haldamise poliitikat ja tegelikku elukestva õppe poliitikat. Mainin elukestvat õpet, sest see peaks kehtima ka üle 50 aastate töötajate suhtes, kes, rööbiti teiste diskrimineerimise liikidega, seisavad silmitsi ka diskrimineerimisega koolitamisel ja töökohal edutamisel.

Oma raportis pööran suuremat tähelepanu aktiivse elutsükli kontseptsioonile, et rõhutada vajadust, kuigi see on iga liikmesriigi enda otsustada, määratleda aktiivseks eluperioodiks umbes nelikümmend aastat, mis hõlmab jätkuvat tööhõivet, koolitust, ümberkvalifitseerumist, võimalikku edutamist alates isiku aktiivse elu algusest kuni selle lõpuni. Enne pensioniea tõstmise kaalumist on vajalik kindlaks teha, et kõik isikud on töövõimelised enne sellesse ikka jõudmist ning kasutada nende oskusi ja kutsealaseid kogemusi.

Liikmesriigid on oma dialoogi- ja arutelutavadest lähtuvalt sätestanud seadusliku pensioniea, millest inimesed saavad mõelda kui rajajoonest. Selles punktis jääb arutelu avatuks.

Viimane punkt, mida sooviksin kiiresti mainida, on loomulikult sisserände kasulikkus. On olnud palju arutelusid, et see kompenseerib aktiivse rahvastiku arvu languse, kuid nagu te teate, põhjustab sisseränne ka palju pingeid. Seetõttu soovitan selget ja mõistlikku lähenemist antud probleemile. Sisseränne ei ole Euroopa Liidus uus nähtus, igal aastal lisandub kaks miljonit sisserändajat – see number on püsunud aastaid stabiilsena – nii annab seaduslik sisseränne panuse Euroopa Liidu aktiivse rahvastiku koosseisu nagu ka Euroopa ühiskonna koosseisu.

Me peame säilitama sisserändevoo ning tagama meie poolt oodatud isikutele seadusliku viibimise meie liikmesriikides, samas eriti võideldes ebaseadusliku sisserändega ja võõrtööliste eksploateerimisega. Meie poliitika isikute suhtes peab lähtuma sisserände inimlikust mõõtmest ning perekondade integreerimine ei tohi kaduda meie suunistest.

Käesoleva sõnavõtu esialgse järeldusena sooviksin meenutada, et keskmise sünnimuse, vanusepüramiidide ja suhtarvude taga peituvad järgmised probleemid: sünn, emadus, naiste positsioon ühiskonnas, hooldus eakate eest ja viis, kuidas meie ise soovime oma elupäevad lõpuni elada. See on põhjuseks, miks käesolev arutelu on nii huvitav kui ka tunnetest ajendatud, ma sooviksin samuti tänada kõiki variraportööre samasuguse huvi eest probleemi vastu nagu see minulgi on.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Hr president, daamid ja härrad, soovin tänu avaldada kõigile Euroopa Liidu Parlamendi liikmetele ja suurimat tänu raportöör Castexile informatiivse raporti eest komisjoni teatisele Euroopa demograafilise tuleviku kohta. Erilist heameelt valmistab asjaolu, et koos tööhõivekomisjoniga tegeles raportiga veel neli parlamendikomisjoni: naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjon, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon, majandus- ja rahanduskomisjon ja regionaalarengu komisjon. See annab liikmesriikidele selgelt tugevama poliitilise signaali ja osutab demograafiliste küsimuste tähtsusele tänapäeva Euroopas

Euroopa Parlamendi analüüs peamiste demograafiliste probleemide kohta kattub suures ulatuses komisjoni 2007. aasta aruande lõppjäreldustega. Mõlemad nõustuvad, et elanikkonna vananemine ja langenud sünnimuse on sotsiaalse ja majandusliku arengu tulemus. Enamgi veel, nii parlament kui komisjon on ühisel arvamusel, et on võimalik käsitleda seda nähtust konstruktiivselt ja edukalt. Demograafilised muutused ei kujuta endast ainult tõsiseid väljakutseid, vaid pakuvad ka uusi võimalusi. Raportis toonitatakse, et siiski on oluline võtta nii väljakutsete kui ka võimaluste suhtes midagi ette just praegu.

On julgustav, et raportis välja toodud poliitiline vastutus ja meetmed on suuremal või vähemal määral vastavuses komisjoni ettepanekutega. Perepoliitika on liikmesriikide ainupädevuses. Siiski, nagu raportis õigesti märgitakse, on ka Euroopa Liidul selles oma osa. Uuendatud Lissaboni strateegia annab perepoliitika kaasajastamiseks raamistikku, mis näeb ette võrdsete võimaluste toetamise ja kõige enam töö ja pereelu parema ühitamise saavutamisele suunatud algatuste toetamise. Selles osas on rõõm näha uue Euroopa Perekondade Liidu tekkimist, mis rajati Euroopa Ülemkogu kohtumisel 2007. aasta kevadel. Perekondade liit on liikmesriikidele veel üks võimalusi vahetada omavahel ELi tasandil kogemusi.

Samuti tuuakse raportis õigesti välja muutuvad suhted töötava ja mittetöötava sektori vahel ning rõhutatakse, et liikmesriigid peavad võtma kasutusele kõikvõimalikud meetmed toimetulekuks tulevase tööhõpuuudusega tööturul. Esmalt ja ennekõike peavad liikmesriigid tõstma noorte inimeste, naiste ja eakate osalemist tööturul. Eksisteerib rida asjakohaseid samme, mida võib ja tuleb astuda.

Daamid ja härrad, lubage mul taaskord lühidalt mainida sisserännet, sest see on nii oluline ja tundlik valdkond. On üsna selge, et sisse- ja väljaränne on Euroopa ajaloo ja Euroopa elulaadi lahutamatu osa. Elulise tähtsusega on toetada sisserännet kohe alguses, selle asemel, et näha sisserändes ainult turvalisuse või avaliku korra probleemi. Sisseränne on osa Euroopa elulaadist, mis suuremalt jaolt avaldab meile kõigile positiivset ja vajalikku mõju.

Kokkuvõtteks soovin mainida viljatuse probleemi. Euroopa Parlamendi raportis pööratakse tähelepanu sagenenud viljatusjuhtudele paaridel: me teame, et selle probleemi puhul esineb puhtalt meditsiinilisi nähtusi või põhjuseid, kuid see on ka selgelt seotud sotsiaalsete tingimustega, eriti nende paaride puhul, kes lükkavad lastesaamise hilisemale ajale edasi. Soovin taaskord öelda, et peame sellele probleemile lähenema integreeritud ja kõikehõlmaval viisil, mitte alati just meditsiinilisest seisukohast lähtudes.

Daamid ja härrad, nimekirjas on veel palju inimesi, kes tahaksid sõna saada, seega lõpetan omapoolse panuse ja ootan arutelu jätku.

Bilyana Ilieva Raeva, (*Raportöör komisjoni arvamuse kohta majandus- ja rahanduskomisjonile*) – (BG) Lugupeetud volinik, lugupeetud eesistuja. Üldine Euroopa demograafiline pilt on väga murettekitav. Eurostati prognoosile tuginedes väheneb pärast 2010. aastat elanikkond vanuses 15 kuni 64 aastat ühe miljoni inimese võrra igal aastal. Sellisel arengul on kaks põhjust.

Eeldatava eluea kasv jätkub kõigis ELi liikmesriikides, mis on ühendusesisese hea elukvaliteedi tagajärjel väga positiivne areng. Siiski on samaaegselt ohusignaalsiks väga madal sündimus, mis viib vananeva elanikkonna osakaalu suurenemiseni.

Selline olukord toob kaasa aktiivses vanusevahemikus oleva elanikkonna osakaalu vähenemise ja töövõime languse. Demograafiline probleem ohustab Euroopa majanduse stabiilsust, Euroopa sotsiaalset mudelit ja samuti põlvkondadevahelist solidaarsust.

Sellest lähtuvalt kiidan ma heaks Euroopa Komisjoni algatuse arendada välja ühine Euroopa demograafiline strateegia, mis on ainus pädev võimalus see globaalne väljakutse vastu võtta.

Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjon paneb rõhku majanduslikele hoobadele, mis võimaldavad parandada demograafilist olukorda Euroopa Liidus.

Ettepanekutes osutatakse mitmetele peamistele tegevussuundadele, sealhulgas: jätkusuutliku ja tasakaalustatud avaliku sektori rahastamise arendamine; erinevate garanteeritult läbipaistvate ja turvaliste finantsvahendite edendamine; maksusoodustuste kohaldamine eakaid töötajaid palkavatele äriühingutele, tööturu liberaliseerimise kiirendamine ehk siseränne (kui tsiteerida volinik Spidlat) laienenud ELis isegi enne 2014. aastat, soodustada tööhõivet noorte inimeste ja perekondlike kohustustega seotud inimeste hulgas uudsete töötamise viiside kaudu nagu vahetustega töö, osalise tööajaga töö ja elukestev õpe.

Rõhutatakse liikmesriikide vajadust täita oma kohustusi stabiilsuse ja kasvu pakti raames, mille abil on võimalik ületada demograafilised raskused. Ettepanekud sisaldavad ka paindlikumaid mehhanisme minimaalse pensioniea ületanud inimeste vabatahtlikuks edasitöötamiseks vastavalt „palga ja pensioni” valemile.

Peamine mõte seisneb selles, et kui me soovime elada demograafilistele väljakutsetele vastavalt, siis peame toetama mehhanismide rajamist, mis võimaldavad paindlikke tööhõivevorme ja julgustama aktiivse elu vabatahtlikku jätkamist ka pärast pensioniea miinimumpiirini jõudmist.

Elisabeth Schrödter, *regionaalarengu komisjoni arvamuse koostaja*. – (DE) Hr president, volinik, daamid ja härrad, demograafilise muutuse väljundid on väga erinevad. Kui Pariisi eeslinnu raputavad aeg-ajalt suurest sisserände määrast tingitud sotsiaalsed rahutused, siis Brandenburgis, minu elukohas, kohalik elanikkond kahaneb, inimesed lahkuvad ja rahvastik vananeb palju kiiremini.

Vananev ühiskond koormab riigi eelarvet väljamakstavate sotsiaalhüvitistega, ning Lissaboni strateegia on ette võtnud nende vähendamise. Siiski huvitab mind demograafilise muutuse tegelike põhjuste valguses, kas selline vähendamine ei hakka vastu töötama Lissaboni strateegiale. Komisjon muudab väga lihtsaks naiste süüdistamise ühiskonna vananemises kuna nad ei sünnita piisavalt lapsi, kuid tegelikud põhjused peituvad praegustes ja minevikus tehtud poliitilistes eksimustes.

Soovin käsitleda just neid kolme punkti, mis on viinud ühiskonna tasakaalust välja. Esimene punkt on, et analüüsid näitavad inimeste tegelikku soovi lapsi saada, kuid vanemad – mitte nimelt naised – ei saa lapsi, sest raamistiku tingimused on valed, sest neil puudub igasugune sotsiaalne turvalisus, sest, nagu juba öeldud, on lapsevanematel raskem tööd leida ning karjääri ja pereelu pole võimalik ühitada.

Lahenduseks sellele olukorrale saab olla täiesti uus eeskujuga töö ja eraelu tasakaalustamiseks. Võtmesõnaks on aja jagamine perekonnale ja karjäärile võrdselt mõlema sugupoole vahel, Dublini sihtasutus on teinud silmapaistvaid uurimusi selles vallas. Elulise tähtsusega on see, et lapsi ei nähtaks väikeste pääsmetena vaesusesse, nagu seda juhtub paljudes liikmesriikides.

Liikmesriikide poliitikale tähendab see jätkusuutliku sotsiaalkindlustussüsteemi tagamise vajadust, ja kuigi see on eba populaarne kulukoht, pöörab see demograafilise muutuse tagasi tasakaaluseisundiks.

Seal piirkonnas, kust ma pärit olen, tehti huvitav uuring, mis ilmestab teist aspekti. See uuring sedastas, et noored naised ei lahku piirkonnast mitte probleemide tõttu töö ja pereelu ühitamisel, vaid massiivse diskrimineerimise tõttu, mis saab alguse kohe pärast kooli lõpetamist. Nad on edukad inimesed, parimad klassis, parimad lõpetajad ja ikkagi pakutakse neile töökohti madalama järgu koolituskursustel ja halvemaid võimalusi oma karjääri edendamiseks. See tähendab, et Euroopa Komisjon saab olla tõeliselt tegus valdkonnas, milles see on tõeliselt pädev, see tähendab soolise võrdõiguslikkuse küsimustes, võrdsete võimaluste loomisega meestele ja naistele, et võidelda diskrimineerimise vastu paranduste sisse viimisega seadustesse ja iseäranis surve avaldamisega liikmesriikidele seaduste elluviimisel, et asjad hakkaksid lõpuks liikuma.

Kolmandaks, regionaalarengu komisjoni arvamuse koostajana soovin naasta väheneva elanikkonnaga piirkondade teema juurde. Meie arvamus on kriitiline riikide valitsuste käitumise suhtes, millega nad püstitavad suuri tõkkeid kodanike tõhusale kaasamisele ning uuenduste ja loovuse arendamisele. Sellise käitumisega nad takistavad plaane eduka regionaalarengu tagamiseks.

Samal ajal võib poliitiliste liidrite puhul märgata tendentsi nende piirkondade mahakandmise poole, st lihtsalt neist loobumist ja inimesi sealt ärameelitamist põhjendusega, et riigil lasub kohustus tagada põhivajaduste rahuldamine. Euroopa jaoks ei ole see lahendus, sest ajalugu näitab, et pikas perspektiivis, läbi sugupõlvede, kujuneb see uskumatult kulukaks. Tegelikuses on riikide valitsuste ülesanne jätkata kodanikuühiskonna poolt üles näidatud algatusi ning teha koostööd päästmaks piirkonnad selle dilemma eest.

Sellega seoses kutsun Euroopa Komisjoni üles edasi arendama kodanikuühiskonna antud panust, eriti edendama seda nii, et koordineeritakse kogemuste vahetamist piirkondadega, kus asjad sujuvad hästi ning tõstetakse esile häid näiteid läbiproovitud ja end tõestanud kogemustest. Need on konkreetsed lahendused, mille kallal Euroopa Komisjon saab tööd teha, tegemata naisi alati vastutavaks demograafilise muutuse eest.

Magda Kósáné Kovács, *kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamuse koostaja*. – (HU) Täna teid, hr president. Oleme aastakümnete jooksul õppinud, et kliimamuutus ja keskkonna saastamine ohustavad meie tulevikku. Hampton Courti tippkohtumine tõi meie tähelepanu keskmesse veel ühe ohtlikuks muutuva protsessi – Euroopa vananeb.

Tundes end vastutavana selles valdkonnas, andis kodanikuvabaduste komisjon raportöörile ja tööhõive komisjonile kodanikuõigusi puudutavates küsimustes kolm soovitusi. Soovin neid tänada meie soovitude läbivaatamise eest ja nende arvesse võtmise eest.

Esimene tegevusvaldkond on perede ja laste toetamine. Peretoetuste süsteemi käsitlevate õigusaktide välja töötamine kuulub riikide pädevusse ja siiski on kohustuste võtmine lastega perekondade ees ka moraali küsimus, mis on euroopalike väärtuste üks oluline osa. Võrdsete võimaluste olemasolu nii lastega kui lastetutele perekondadele on ühenduse erakordselt suure tähtsusega huvi. Siiski on laste õiguste tagamise

aluseks lähtekoht, et tulevased põlvkonnad peaksid tundma vastutust väljapoole perekonda jääva maailma ees.

Seadusliku ja ebaseadusliku sisserände viiside analüüsimise järel juhtis kodanikuvabaduste komisjon tähelepanu asjaolule, et vananeva ühiskonna ja tööturu nõudmised vajavad järjekindlat ja kompleksset sisserändepoliitikat. Meil on heameel, et raport käsitleb seda üksikasjalikult.

Kultuurilise mitmekesisuse aastal võiksin lisada, et ekspertide ja teadlaste arvates võib olla otsene side sisserände ja rahvastiku kasvumäära vahel, sest sisserändajate teise põlvkonna perekondades väheneb laste suur arv, samal ajal kui sisserändajate kohalolu võib muuta alalise elanikkonna soovi lapsi sünnitada.

Lõpuks, vanemaealiste ja eakate töötajate diskrimineerimine võib takistada inimeste, kes ei ole enam noored, edasist jäämist tööturule. Soovin rõhutada, et neid ei saa sundida edasi töötama, kuid neil peab olema tegelik võimalus teha oma valik ja selleks on vajalik elukestev õpe. Tänapäevase kommunikatsioonitehnoloogia omandamine parandab nende võimalusi tööd leida ja avab aknad eakate inimeste ülemaailmsesse seltskonda.

Kodanikuvabaduste komisjon palus oma arvamuses korduvalt komisjoni anda soovitusi üldise diskrimineerimise vastase direktiivi kohta ja me loodame, et käesolev raport kiirendab seda protsessi. Tänan teid, hr president.

Karin Resetarits, *naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamuse koostaja*. – (DE) Hr president, tõepoolest, miks naised sünnitavad vähem lapsi? Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni aramus sisaldab arvukalt põhjuseid ja pakutud poliitilisi lahendusi. Minu kaasliige, pr Castex, on peaaegu kõik need edukalt oma raportisse sisse viinud. Tänan teid, pr Castex.

Kuidas siis meie saame aidata naistel viia täide soov lapsi sünnitada? Esmajärjekorras, võrdne tasu võrdse töö eest! See on ainus võimalus, kuidas kummalgi lapsevanemal on võrdne sõnaõigus otsustamisel, kes pärast lapse sündimist jääb lapsehoolduspuhkusele.

Teiseks, mõlemal vanemal lasub võrdselt kohustus oma lapsed üles kasvatada. Me vajame isade abi. Ilma minu nelja lapse isa toetuseta oleks mul võimatu siin töötada.

Kolmandaks, tööandjad peavad hõlbustama töötajate lapsehoolduspuhkusel olemist, vajadusel riigipoolse toetusega. Riik, mis soovib lapsi, peab seadma lapsed oma poliitilise tegevuse keskmesse.

Neljandaks, me vajame kõrge kvaliteediga lapsehoidu ja lapsesõbralikku keskkonda sõltumata vanemate sissetulekust. Kes ei nõustu sellega, ei vääri laste naeru kuulmist.

President. – Tänan teid väga. Lubage samuti tänada teid kõigi isade poolt selle kõne eest.

Me jätkame arutelu ja selles sektsioonis avab fraktsioonide arutelu hr Fatuzzo, fraktsiooni Euroopa Rahvapartei (kristlikud demokraadid) ja Euroopa Demokraadid poolt. Kolm minutit, teie lahkel loal.

Carlo Fatuzzo, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (IT) Hr president, daamid ja härrad, mul on heameel antud küsimuses sõna võtta, esmalt tahan avaldada kiitust tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni esimehele Jan Anderssonile komisjoni omaalgatusliku ja pr Castexi poolt geniaalselt ja jõuliselt kirja pandud aruande esitamise eest, mis põhineb konsultatsioonidel, milles osalesid kõik komisjoniliikmed – mõned neist oma erilisel moel – ning pärast üheksa aasta pikkust parlamendiliikmeks olemist tahaksin samuti öelda: lõpuks on parlamendis arutusel pensionäre ja eakaid inimesi käsitlev raport! Selles mainitakse neid tõepoolest päris palju. Homme hommikul oma hääle kohta selgitust andes ütlen teile, kui mitu korda esinevad selles aruandes sõnad „pensionär” ja „eakad”.

Selles räägitakse muidugi ka muudest asjadest, nagu sündimus, lapsed ja oskuste arendamine, kuid ma tahan rõhutada järgmist, hr president: miks räägime me eakatest alles nüüd? Ma olen veendunud, et selle põhjuseks on kõigi valitsuste mure selle pärast, et meil on nii palju eakaid inimesi nii väheste töötajate kohta ning see tähendab varasemast palju suuremaid kulutusi pensionidele ja tervishoiule.

Meenutagem aga kahekümne, kümne, kolmekümne, viiekümne aasta taguseid aegu – keegi ei vaevunud mõtlema, et eakad vajavad abi, tuge, et eakate vanematega inimesed vajavad rohkem tööst vaba aega kui varem. Me hakkame rääkima pensioniskeemidest ning ütleme, et peaks olema rohkem lapsi, et emadele tuleks osutada suuremat abi. Kas meil oli vaja sellist kataklüsmi, mida keegi eelkõnelejatest võrdles kliimamuutusega?

Hr president, selle minu täieliku toetuse saanud aruande põhjal leian ma, et halbade asjadest võivad sündida head asjad. Lõpuks näitab Euroopa meile Euroopa Parlamendi kujul seda, kuidas olla liikmesriik. Ma loodan, et liikmesriigid seda eeskujuga järgivad.

Jan Andersson, *fraktsiooni PSE nimel.* – (SV) Hr president, volinik, tahan alustada tänusõnadega raportöörile, kes on teinud erakordselt head eeltööd ning tuli lisaks suurepäraselt toime eri poliitiliste fraktsioonide vaheliste läbirääkimiste korraldamisega.

Nagu keegi varem ütles, on tegemist suure väljakutsega. Mitte ähvarduse, vaid väljakutsega Euroopa Liidule. Ma püüan piirduda raportööri raporti struktuuri moodustava kolme peamise valdkonnaga.

Kõigepealt sündimuse tase. Euroopas on liiga madal sündimus, mis minu arvates tuleneb suures osas ebapädevate poliitiliste otsuste tegemisest. See on seotud meeste ja naiste soovi ja vajadusega osaleda tööturul ning samas nende sooviga olla lapsevanemad ja lapsi saada. Meil tuleb julgustada selle kombinatsiooni kasutamist liikmesriikides, nii et vanemad, nii mehed kui ka naised – ja see on väga oluline – saaksid ühendada vanemaks olemise ja tööelu. See tähendab vanemaks olemise hüvitamist lähtuvalt töötamisest saamata jäänud tulust, mis võimaldab inimestel koju jääda ilma et see põhjustaks neile rahalist kahju.

Teiseks on meil tarvis laiendada kvaliteetset lastehooldust. Meil on pikk tee minna. Me oleme küll seadnud sihteesmärgid, kuid neile eesmärkidele vastavad vaid vähesed liikmesriigid.

See puudutab samuti eakaid inimesi tööturul. On paradoksaalne, et me astume tööellu hiljem ja lahkume seal varem. Me peame looma tingimused ja erinevad töötervishoiu ja tööohutuse ning võimaliku täiendõppe alased meetmed ning pakkuma välja paindlikud lahendused tööelu ja pensioniea vahelise ala katmiseks, et lapsevanemad saaksid tööd jätkata.

Lõpuks rändest. Me vajame oma heaoluühiskonna arendamiseks ja alalhoidmiseks mujalt maailmast meie ühiskonda saabuvaid inimesi. Seepärast tuleb meil luua integratsioonipoliitika, mille kohaselt nad integreeritakse meie ühiskonda, mitte ei heideta kõrvale. Meil tuleb seda poliitikat toetada, kuna see pole vastuolus meie heaoluühiskonnaga. Vastupidi – see on heaoluühiskonna eeltingimus.

Elizabeth Lynne, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Hr president, see on olnud raske raport. Kahjuks on olnud väga vähe aega mõnes küsimuses kompromissi või sisulise aruteluni jõudmiseks – sellest ka suur muudatuste hulk.

Kuid ma olen siiski rahul suure osaga sellest, mida me oleme saavutanud, nagu näiteks vajadus lahendada eakate väärkohtlemise küsimus. Eakate inimeste regulaarse füüsilise, rahalise, emotsionaalse ja muul viisil väärkohtlemisega tuleb tegeleda esimesel võimalusel. Viimaste andmete kohaselt on üle 10% eakatest inimestest kannatanud väärkohtlemise all, mis on murettekitav protsent. Seepärast tervitan ma komisjoni kavatsust esitada teatis antud küsimuse kohta. Kuid meil tuleb teha veelgi rohkem. Ka liikmesriigid peavad töötama selle suunas, et tagada kõigi eakate sõltumatus, tasuta isikuhooldus, elukestev õpe ja vältida nende tööalast diskrimineerimist. See tähendab muidugi 2000 tööhõivedirektiivi täielikku rakendamist ja selle edasiarendamist.

Meil tuleb töötada selles suunas, et vältida töötajate töölt väljasurumist 50., 55. või 65. eluaasta täitumisel. Seadusjärgse pensioni meelevaldselt kehtestatud iga tuleb tühistada, tagades samas liikmesriigi tasandil kehtestatud kohustusliku pensioniea. Nende kahe vahel on väga selge erinevus. Siis on inimestel võimalus valida töö lõpetamise ja pensionile jäämise või töö jätkamise ja kas pensioni vastuvõtmise või selle tagasilükkamise vahel selle ajani, kuni nad otsustavad töölt lahkuda. Kahjuks ei õnnestunud mul selles osas konsensust saavutada ning seetõttu nimetatud punkti raportis ei sisaldu, kuid ma usun, et liikmesriike tuleb julgustada seda edaspidi käsitlema.

Ma olen oma fraktsiooni nimel esitanud mitmed parandused, mida teised liikmed loodetavasti toetavad, kuid enamik selles aruandes käsitletud küsimusi peaksid jääma liikmesriikide pädevusse. Ometi saame meil palju teha parimate praktikate vahetamise osas.

Jan Tadeusz Masiel, *fraktsiooni UEN nimel.* – (PL) Hr president, nagu raportöör õigesti märgib, sõltub demograafiline olukord loomulikult iibest, keskmisest oodatavast elueast ja rändevoogudest. Lisaksin sellele dünaamikale veel neljanda elemendi, nimelt inimestevahelised suhted ja neid mõjutav poliitiline tahe.

Inimene on eriti nõudlik ja keeruline loom, kes ei paljune lihtsalt siis, kui selleks on õige aeg, vaid vajab lisaks sobivaid ja nõuetekohaseid tingimusi. 20. sajand, eriti Teise maailmasõja järgsed aastad ei andnud inimkonnale just erilist optimismi ja soovi järglasi tuua. Maailm ei tundunud laste saamiseks piisavalt huvitav.

Nüüd, mil me mõistame Euroopa tuleviku pessimistliku demograafilise pildi põhjuseid, on täna lõpuks saabunud aeg hakata olukorda parandama. Nagu aruandest selgub, ei ole sisseränne sellele probleemile piisav lahendus. Eelkõige tuleb meil luua eurooplastele meelepärased tingimused, mis pakuksid motivatsiooni loomuliku iibe kiirendamiseks. Ma toetan kõiki aruandes välja pakutud lahendusi ning rõhutaksin neist kahte.

Perele ja eriti naistele, kes mitte üksnes ei pühenda oma aega emaks olemisele, vaid hoolitsevad ka haigete ja eakate pereliikmete eest, tuleb pöörata ohtralt tähelepanu, nii nagu ei kunagi varem. Selle töö tegemiseks on vaja luua spetsiaalne tasustatud ametikoht. Peale selle peab igal lapsel ema tööle naasmise ajaks olema kindel koht lastesõimes ja lasteaias.

Lõpuks on demograafia probleem muuhulgas ka poliitiline ning meie oleme poliitikud; meie võimuses on asjade praegust kehva seisut parandada.

Ilda Figueiredo, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (PT) On tõsi, et ELi liikmesriikide rahvastikus toimuvad arvestatavad demograafilised muutused, kuid analüüsis ei piisa sellest, kui öelda, et sündimus langeb ja rahvastik vananeb. Analüüsi tuleb edasi arendada, otsida põhjuseid ja osutada meetmetele, mis ei ohusta inimkonna progressi ja kõike, mida ühiskond tänaseks saavutanud on.

Seetõttu ei tohi me ohustada saavutatud arengut sellega, et rakendame teadusliku progressi inimeste elutingimuste parandamiseks ennetava meditsiini, parema tervishoiu, toitumise ja eluaseme, lühema tööpäeva ning emade, isade ja laste toetamise tagamisega, mille tulemuseks on pidev keskmise eluea kasv.

Riiklike poliitikate olemasolu peamistes sotsiaalvaldkondades, eriti üldsusele avatud ühiskondlikud teenused, eelkõige tervishoiu ja hariduse valdkonnas, on andnud otsustava panuse. Samuti on väga tähtis, et töötajate töökorralduse ja tööajaga seotud saavutused, parem tervishoid ja ohutus töökohal ning tööpauside ja puhkuste, korraliku palga ja turvalise töökoha parem tagamine on talletatud riigi õiguses.

Kuid aina ulatuslikumad neoliberaalsed poliitikad, mille olulisteks instrumentideks on Lissaboni strateegia, stabiilsuse ja kasvu pakt ning Euroopa Keskpanga suunised, on viinud avalike teenuste liberaliseerimise ja privatisseerimiseni ning ajutise tööhõive suurenemiseni, mis mõjutab eriti naisi. Pensioniea kasv muudab noorte jaoks õigusi tagava töökoha leidmise veelgi raskemaks, samuti on muutunud keerulisemaks juurdepääs avalikele teenustele ning korraliku elukoha leidmine.

Kõik need tegurid soodustavad sündimuse vähenemist. Sellest meie tungiv vajadus poliitika muutmiseks. Seetõttu ongi meil vaja asendada Lissaboni strateegia Euroopa solidaarsuse ja säästva arengu strateegiaga, mis avab Euroopa jaoks uued horisondid, korralikud töövõimalused, eriti naiste ja noorte jaoks, lühemad tööpäevad ilma töötasu vähendamiseta, paremad palgad ja diskrimineerimise lõpetamine, eriti naiste palkade osas, suurema majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse, adekvaatse kaitse ning riikliku universaalse sotsiaalkindlustuse, mis garanteerib kõrgema elukvaliteedi ning suurema sotsiaalse õigluse.

Sellest tuleneb ka tungiv vajadus luua rohkem ja taskukohasemaid lasteasutusi ja hooldusasutusi ning muuta riiklik alusharidus kõigile tasuta kättesaadavaks, aidates nii kaasa heade töötingimuste loomisele, mis võimaldavad ühendada töö- ja pereelu. See omakorda nõuab stabiilset keskkonda ja tööaega ning austust emade ja isade ühiskondliku rolli suhtes.

Seetõttu on vaja eraldada suuremad eelarvelised vahendid vähemarenenud riikidele ning seepärast tuleb liikmesriikidel kiiresti ratifitseerida ja kohaldada ÜRO konventsiooni võõrtöötajate perekondade taasühendamise kohta.

Kathy Sinnott, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – Hr president, see on raport demograafiliseks muutuseks ettevalmistuste tegemise kohta. Kas see tähendab, et me anname alla ning aktsepteerime 2005. aasta rohelises raamatus esitatud hirmutavat prognoosi?

Selle raamatu ilmutamisel nägime selles võimalust muutuseks. Muuhulgas tahtsime me leida viisi, kuidas võimaldada naistel saada nii palju lapsi, kui nad soovivad. Kas anname nüüd alla?

Meie poliitika paneb aluse sündimuse tõstmise soovile. Meie konkurentsistrateegia põhineb kasvaval tarbimisel. Ometi võib tarbijaõiglus olla takistus laste saamisel. Suur tarbimine õpetab meile isekust. Vaadake reklaame. Hellita ennast; võida kõik; osta.

Enamiku inimeste jaoks tähendab laste saamine ja perekond risti vastupidist. See nõuab isetust, jagamist ja teiste esikohale seadmist. Tarbijateks muutudes küsime me endalt aina rohkem, kas me saame endale last

lubada? Ning me võrdleme lapsele tehtavaid kulutusi ühiskondlikus elus edasijõudmiseks või auto või maja soetamiseks või puhkusele käimiseks tehtavate kulutustega. Laps jääb sageli kaotajaks, kuna potentsiaalsed vanemad ütlevad kas „täna, ei,” või „mitte veel”.

Muidugi tuleb meil käsitleda viljatust. Kuid võttes arvesse, et Euroopas tehakse igal aastal rohkem kui neli miljonit aborti, siis ei saa me öelda, et langeva sündimuse põhjuseks oleks eelkõige viljatust.

Ma palusin oma praktikandil seda aruannet lugeda ning ta tegi huvitava märkuse. Kus on mehed? Kui me tahame rääkida soolisest võrdõiguslikkusest ja demograafiast, siis tuleb meil rääkida sellest, et laste kasvatamise eest vastutavad võrdselt ja täielikult mõlemast soost vanemad. Naiste osa on rõhutatud mitmel mõjuval põhjusel. Kuid kas me oleme jõudnud piirini, kus mehed on kõrvale jäänud? Lapse kasvatamine on tohutu ülesanne. Kuigi me peame abistama üksikemasid ja nende lapsi nii palju kui võimalik, ei suuda riik siiski asendada hoolivat, toetavat ja kui nii võib öelda, kaitsvat isa.

Paljud naised ei taha emaks saada, kui isa lapse kasvatamises ei osale. Turvatunne on emaduse juures tähtis, kuid rahaline kindlus pole veel kõik. Me peame julgustama emotsionaalset keskkonda, mis soodustaks laste saamist. Meie kultuur peaks julgustama mehi ette astuma.

Laste saamine on eelkõige seotud meie kõige lähedasemate suhetega ning seepärast ei ole sündimuse tõstmiseks suuremast lasteasutuste hulgast mingit abi, kuigi see tuleb kasuks naiste tööle naasmisel. Meie demograafilise kriisi parandamiseks tuleb meil taastada inimsuhete terviklikkus. Meil tuleb kasvatada usaldust, kannatlikkust, truudust ja armastust. Vaid sellises atmosfääris saavad mehed ja naised end perekonna alustamiseks piisavalt õnneliku ja kindlana tunda ning sellist pere ja pereelu toetades kasvab sündimus ja Euroopa ärkab taas ellu.

Thomas Mann (PPE-DE). – (DE) Hr president, Euroopa Liit seisab rohkem kui kunagi varem demograafilise muutuse ees. Aastaks 2030 on meil puudu rohkem kui 20 miljonit tööealist inimest. Ühe pensionäri eest tuleb maksta kahel töötajal. Hea uudis on see, et inimesed elavad kauem ning tänapäeva eakad inimesed on varasemate põlvkondadega võrreldes tervemad. Halb uudis on see, et noorem põlvkond on liiga väikesearvuline ning sellel on dramaatilised tagajärjed linnaplaneerimisele, eluruumide ehitamisele, haridussüsteemile ja töökorraldusele.

Liikmesriikides on vaja luua peresõbralikum keskkond, suurem valik lapsehoiuvõimalusi, rohkem töökoha tagatud päevakeskusi, paremad võimalused töö ja pereelu ühitamiseks, naiste suurem osalus tööelus, rohkem osalise tööajaga töökohti vanematele ja tagatud töökoht pärast laste kasvatamist. Me vajame eelkõige stabiilseid võimalusi karjääri edendamiseks ja piisavat sissetulekut, kuna need aitavad inimestel otsustada lapse saamise või sellest loobumise üle.

Meil tuleb samuti oluliselt suurendada inimestesse tehtavaid investeeringuid, et parandada üld- ja erialase hariduse taset. Elukestva õppe programmidest ei peaks kasu saama mitte ainult noored, vaid ka eakamad inimesed, kes tahavad töötada kauem, suudavad suure töökoormusega toime tulla ning on kõrge kvalifikatsiooniga ja motiveeritud.

Me ei tohiks pr Castexi omaalgatuslikult raportilt liiga paljut oodata. Sotsiaalsete üldhuviteenuste õiguslik staatus jääb vastuoluliseks. Me oleme vastu kogu ELi hõlmavale raamdirektiivile või siduvatele määrustele. Lisaks sellele ei tohiks vabatahtlikul alusel kehtestatud tööandja pensioniskeemi koormata täiendavate kohustustega nagu näiteks perepoliitikat puudutavad kriteeriumid. See on seotud sotsiaalkindlustuse ja maksude küsimusega ning kujutab seega liikmesriikide jaoks klassikalist probleemi.

Need Euroopa Rahvapartei (kristlikud demokraadid) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni poolt esitatud kaalutlused ja muudatusettepanekud on teinud raporti mahukamaks. See raport võimaldab ulatuslikku arutelu dramaatiliste demograafiliste muutuste tagajärgede üle.

Alejandro Cercas (PSE). – (ES) Hr president, volinik, täna teid väga sellel väga huvitaval arutelul osalemise eest. Tahaksin samuti tänada pr Castexit selle raporti koostamise eest ja võimaluse eest laskuda sügavamasse arutellu, mis on meile suureks abiks.

Komisjoni selline teatis ja arutelu on suureks abiks sellises riigis, nagu minu koduriik Hispaania, kus toimub demograafiline kriis, mis võib olla tõsisem kui Euroopa Liidus keskmiselt, kuna tegemist on pigem sügavalt juurdunud struktuurse probleemi kui lühiajalise olukorraga ning see teatis ja arutelu eraldavad probleemi riiklikust poliitilisest arutelust ning muudavad selle palju laiaulatuslikumaks, suurendades analüüsivõimet ja võimalikke vastuseid.

Tõepoolest, nagu volinik ütles, seisame me probleemi ees, kuid meile on antud ka võimalus sellest üle saada. Üks võimalusi on tegeleda lisaks selle probleemi tagajärgedele – eakate inimeste suuremale osakaalule Euroopas, vananeva Euroopaga – ka selle põhjustega.

Me peame hoidma ära Euroopa vananemise, kuna me ei saa vältida eakate inimeste arvu tõusu: teadus ja meditsiin on meid praegusesse olukorda toonud ning progress jätkub. Nagu teised liikmed on öelnud, seisneb probleem selles, et me vajame sündimuse poliitikat, demograafia poliitikat ning me vajame, et Euroopas oleks lapsi. Meil tuleb tegeleda kõigi valdkondadega, kuid meil tuleb samas mõista, et see on tõsine ja peenekoeline probleem ning kui me selle lahendamiseks praegu midagi ette ei võta, siis anname me selle edasi tulevastele põlvkondadele.

Mina kuulun nende hulka, kes usuvad, et Euroopa ühiskondlik mudel pole mitte probleem, vaid hoopis lahendus.

Euroopa vananemine ja madal sündimus avaldaksid veelgi tõsisemat mõju, kui poleks meie sotsiaalsüsteemi. Teised ühiskonnad, nagu näiteks Hiina, mis võivad peagi saada väga sarnase kogemuse osaliseks, maksavad tõhusa, intelligentse ja ratsionaalse ühiskonnamudeli puudumise eest veelgi kallimat hinda.

Lühidalt öeldes seisneb probleem selles, et muutus on vältimatu ning meil tuleb muutuda. Meie sotsiaalne süsteem võib muuta meetodeid, muutmata seejuures oma väärtusi. Minu arvates on peamiseks küsimusteks solidaarsus, pere- ja tööelu ühitamine (et anda peredele uusi võimalusi uue põlvkonna loomiseks), sisserändajate käsitlemine mitte ühiskonnale negatiivse koormana, vaid fenomenina, mis integreerimise korral aitab meil selle probleemiga toime tulla. Lõpuks on vaja korraldada suur solidaarsuspõhimõttest lähtuv arutelu naiste rolli kohta meie ühiskonnas.

(Aplaus)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Volinik, härra president, daamid ja härrad, keskmine sündimus Euroopas on täna 1,5, ent see tähendab, et elanikkond ei kasva. Liikmesriigid on uurinud olukorda ja nende uurimused näitavad et inimesed soovivad keskmiselt kahte või kolme last. On selge, et inimeste soovid ja tegelikkus ei kattu.

On 21. sajand ning perenaise ja laste eest hoolitseja roll ei rahulda naisi enam ammu. Nad on haritud, nad soovivad töötada ja karjääri teha; nende tööne sissetulek pakub paremat elustandardit nende peredele. Siiski peame me olema võimelised mõjutama sündivust ning looma olukorda, milles perekonna poolt soovitud laste arv saab reaalsuseks. Meie perekonnad vajavad kindlustunnet, et lapse sünd ei sega karjääri, teiste sõnadega on vaja paremat tasakaalu töö ja perekonna vahel nii emadele kui ka isadele.

Vanematel peab olema kindlustunne, et nad on suutelised oma lastele andma hea hariduse ja oskused oma huvide saavutamiseks – kui vaja, riigi materiaalse abiga. Ilma selle kindlustundeta inimesed lapsi ei muretse. Sisseränne elanikkonna suurendamise vahendina on naivne tee, mida mööda minna. See on ainult osaline, lühiajaline lahendus. Me peaksime pöörama rohkem tähelepanu innovatsioonile, mitte sisserände.

Aeg ei luba meil rääkida kõigist faktoritest, kuid ma sooviksin rõhutada, et demograafiline olukord sõltub suuresti otsustest ja õigusnormidest, mis on meil olemas alates töö- ja perekonnaõiguse valdkonnas, lõpetades keskkonna ja rahvusliku julgeoleku valdkonnaga.

Kokkuvõtteks sooviksin ma tänada proua Castexit tähtsa raporti eest, mis sisaldab palju naiselikku empaatiat.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Hr president, resolutsiooni projekt juhib veelkord tähelepanu Euroopa ees seisvale demograafilisele ohule. Vastutus meie mandri tuleviku ning selle sotsiaalse ja majandusliku arengu eest nõuab teemale erilise tähelepanu pööramist. Keskmine sündimusnäitaja 1,5 on liiga madal. Põlvkondade vahetumise tagamiseks peab see näitaja olema suurem kui 2,15.

Praeguste ohtude tekkimisele on kahtlemata kaasa aidanud lastetu või vähese laste arvuga peremudeli toetamine, pereelu tingimused, mis ei taga korralikku ja stabiilset majanduslikku olukorda (töötuse ja madala tööhõivestandardi mõju tulemus, eriti selles osas, mis puudutab tööhõive kestust) ning naiste emaksolemise eest karistamine pensioniskeemide abil. Ühiskonna vananemine, mille peamiseks põhjuseks on pikem eluiga, mida muidu käsitletakse positiivse fenomenina, kuid ka tööga hõivatud inimeste ja pensionäride arvu halb suhe, tekitab pensionisüsteemi jaoks suuri finantsprobleeme. Sellises olukorras tuleb astuda samme muudatuste tegemiseks.

Paraku ei ole ma nõus raportis sisalduva veendumusega, nagu saaks seda probleemi lahendada rände abil. Poolas Turumajanduse instituudi poolt läbi viidud uurimus näitab, et sellisel meetodil elanikkonna

suurendamine moodustab vaevalt 2-3%, mis on liiga vähe. Selle meetodiga kaasnevad ka sotsiaalsed probleemid nagu näha Taanis, Prantsusmaal ja Saksamaal. Integratsiooniprotsess võtab kaua aega.

Siinkohal tahaksin juhtida teie tähelepanu raportis toodud ettepanekute seoses majandusmigrantide perekondadega. Minu esitatud ettepanekute põhjuseks on ebatäpne perekonna määratlus, s.t kas mõeldakse perekonda väljarännanu sünniriigi või väljarännanu vastuvõtjariigi seaduse tähenduses. Ma olen eriti mures võimaliku polügaamia ja sellest tulenevate õiguslike ja majanduslike tagajärgede pärast juhul, kui neile perekondadele tehakse kättesaadavaks sotsiaalteenused. Ma tahaksin ka ...

(President katkestab kõneleja.)

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). – Hr president, sõna „integratsioon” on raportis kasutatud 24 korral. Välja pakutud sisserändajate integratsioon riigi maksumaksja taskust ei ole arvestanud ühe olulise aspektiga, nimelt religiooni ja ühiskondliku korruga. Sotsialistliku päritoluga ilmalikud militaristid väldivad seda teemat vaatamata moslemite arvu kiirele kasvule.

2025. aastaks on üks kolmest Lääne-Euroopas elavast inimesest moslem. Canterbury peapiiskop tegi hiljuti ettepaneku, et Euroopa peaks võtma omaks sharia seaduse, mida president ja parlament nimetaksid ilmselt „mitmekultuurilisuseks”. See tõstab esiplaanile segase arutelu mandrile saabuvate uute sisserändajate integreerimise ja assimileerimise viiside ja võimaluste kohta.

Kas assimilatsioon tähendab, et sisserändajad peaksid sulanduma Euroopa ühiskonda või tähendab see seda, et nad peaksid ühinema vanade Euroopa rahvaste järeltulijatega, et luua mingit tüüpi uus Euroopa inimene? Või on ühise ühiskonna loomine kas võimatu või soovimatu?

Kuigi Euroopas on alati olnud erinevaid kultuure, on seal alati domineerinud kristlik kultuur või n-ö ühiskondlik kord, mida on jaganud enamik inimesi sõltumata nende identiteedist. Peaaegu 20 sajandi jooksul on see tsivilisatsioon olnud Euroopa pärandi keskne ja püsiv osa. Me peame endalt küsima: kas Euroopa oleks omandanud praeguse kuju, kui seitsmendal ja kaheksandal sajandil oleks iidne Rooma vallutatud ja asustatud mitte kristlaste, vaid moslemite või teiste kultuuride esindajate poolt? Lihtne vastus on ei. See poleks Euroopa. See oleks Egiptus või Liibüa.

Õnneks leidub inimesi, kes ei aktsepteeri kultuuriväärtusi sharia kattevarjuna. Religiooni tuleks kaitsta riigi – eriti Euroopa riigi eest. Jagatud Euroopa projektis saab teisi religioone integreerida vaid kristlus, kuna see tunnustab seda, mida ilmalikud ideoloogiad teha ei saa. Ma usun, et Euroopa suudab seda ning eurooplased peaksid end taas pühendama kristlikule kultuurile ja traditsioonilistele väärtustele nagu vabadus, võrdsus, seaduslikkus ja isikuõigused, mida kõik Euroopa rahvad on üle 20 sajandi omaks pidanud ning mis on olnud õitsengu ja moraalse juhatusel maailmas.

Raport ei saa integreerida kedagi ega midagi. See sümboliseerib elavat surnut. Sellega võib luua terve mandritäie zombisid, kellel pole aimugi oma rahvuslikust identiteedist.

José Albino Silva Peneda (PPE-DE). – (PT) Hr president, volinik, daamid ja härrad, kasvav keskmine oodatav eluiga ja pidevalt langev sündimus tähendavad, et tänane Euroopa demograafiline hõivekoormus kasvab 2025. aastaks praeguselt 49%-lt 59%-ni ja 2050. aastaks 77%-ni.

Seega seisab Euroopa Liit pretseedenditu probleemi ees, kuna Euroopa linnades tekib tulevikus väga suur osa eakaid inimesi ning seetõttu on ühiskond tänasest väga erinev.

See tendents tähendab, et ühiskondliku poliitika olulistest aspektidest tuleb teha põhjalikud muudatused. Lisaks sotsiaalkindlustusele on tarvis muuta tervishoiu- ja hoolekandeteenuseid, maksupoliitikat, ruumilist planeerimist, sisserännet, turvalisust, kultuuri, turismi, vaba aja veetmise võimalusi jne.

Samuti tuleb uuesti läbi vaadata pensioniskeemide rahastamine, nii et see ei oleks enam peamiselt riigi poolt tagatud ning kui see siiski nii on, siis tuleksid osamaksed peaaegu eranditult palgast.

Arvestades demograafilise muutuse kauguleulatavate tagajärgedega, tuleb seda kaaluda avaliku halduse ja sotsiaalse struktuuri seisukohast, mis eeldab kõigi majandus-, kultuuri- ja sotsiaalasutuste mobiliseerimist võetavate meetmete struktuurse analüüsi ja arutelu abil. Selles seisnebki raporti väärtus.

Taas seisame me silmitsi valdkonnaga, mis vajab sotsiaalse dialoogi kiiret tõhustamist; selle küsimusega tegelemiseks polegi teist võimalust.

Ma olen nõus komisjoni väitega, et sündimuse kiire kasv tähendab küsimuse ulatust ja kiireloomulisust arvestades pikaajalise strateegia loomist. See on ainus viis, kuidas võtta ennetavaid meetmeid ning aidata samal ajal Euroopa Liidul haarata võimalustest, mis jäävad sündimuse tõstmise poliitika raamesse.

Harald Ettl (PSE). – (DE) Hr president, me arutame siin täna raporti üle, milles käsitletakse Euroopa demograafilist tulevikku, kuid me oleme avalikkuse peaaegu täiesti kõrvale jätnud. Raportöör väärrib oma aruande eest kiitust, kuna selles käsitletakse meie eksistentsiaalseid ühiskondlikke, poliitilisi ja sotsiaalseid küsimusi. Tulemus peaks kuuluma kõigi nende EP liikmete kohustusliku lugemisvara hulka, kes peituvad igapäevase poliitilise pragmaatika taha ning eiravad tegelikkust.

Raport näitab, kuidas ja kus saaks majanduselu jahrenemise ja iga hinna eest esikohal püsimise vastu võidelda sotsiaalse soojusega. Seal on toodud ka arenguprognosis, mis peaks avama meie silmad ja kujundama kaasava ühiskonna poliitilise filosoofia. See on seotud alalises muutumises oleva ning läbivaatamist vajava küsimusega, mida tähendab perekond ning tõsiasjaga, et tänases heal järjel olevas ühiskonnas on laste saamine seotud hirmuga vaesumise ees.

Tööstusettevõtetes – ja see on asjakohane võrdlus – on lapsehoolduspuhkuse vastu need agressiivselt mehelikud juhid, kes pole kunagi osalenud ühiskonnaelus. Peale selle on võimatu kokku arvata seda, kui paljud töösuhted ja töökohad panevad inimesi mõtlema selle üle, kas laste saamine on „taskukohane”.

Raportis loetletud täiendavad meetmed on vajalikud selleks, et muuta demograafilist arengut nii, et sellest võidaksid mõlemad pooled. Üks asi on kindel: homne ühiskond näeb välja hoopis teistsugune. See, kas põlvkondadevaheline konflikt toob kaasa sotsiaal-poliitilise apokalüpsise ning viib võimaliku konfliktini rikaste ja vaeste vahel, sõltub täna siin ja praegu tehtud otsustest ning sellest, kas poliitikud on valmis poliitiliselt mõtlema ja sotsiaalpoliitiliselt tegutsema.

See raport ei ole nagu ebaseaduslik ilmaprognosis, millega me võime leppida, teades, et homme võib olukord paremuse poole muutuda. Raport on selge üleskutse meie ühiskonna muutmiseks ja arendamiseks ning eelkõige võimalus parandada meie isiklikku arusaamist ühiskonnast. Täna veelkord raportööri.

Jean Marie Beaupuy (ALDE). – (FR) Hr president, volinik, nagu hr Ettl ütles, seisame me väljakutse ees. Kõik meie kaaskodanikud on nüüdseks mõistnud kliimamuutusest tulenevat väljakutset. Vähesed on aru saanud sellest, et demokraatia on samuti väljakutse.

Kuid sellegipoolest, kus on Euroopa demograafilise probleemi kese? Muidugi linnades, kuna linnadesse on koondunud 80% kogu rahvastikust. Milline on peamine probleem linnades elavate kodanike ja linnapeade jaoks, arvestades, et siin on kolleegid EP liikmeid, kes on nagu minagi linnapead või aselinnapead?

Lubage mul kasutada kahte näidet. Esmalt majanduslik näide. Kui linnad peavad kas tagama eluaseme suurele elanikkonnale või – nagu mõne Ida-Saksamaa linna puhul – vaatama, kuidas suur osa nende elanikest lahkub, siis tähendab see viimati nimetatud juhul elaniketa maju, tühjade korterite kütmist, tühje koole ning esimesena mainitud juhul 5 miljoni euro eest kooli ehitamist, nagu minu linnas just tehti, või 7 miljoni euro eest uue keskuse ehitamist. Need on näited linnajuhtide tehtud ja linna maksumaksjate kaetud majanduslikest kulutustest.

Kuid see pole üksnes majanduslik väljakutse, see on ka inimlik väljakutse, sest kui me näeme sellises piirkonnas isoleeritud inimesi, vananevat elanikkonda, kui me ei kuule enam tänaval mängivate laste rõõmsaid hõikeid, siis on tegemist inimsuhete probleemiga. Nagu te teate leidub selliseid ameteid, mida keegi ei taha. Mõnes väikelinnas ei leidu torulukkseppa. Minu linnas pole enam meditsiiniõdesid. Meil pole enam piisavalt koduabilisi, mistõttu inimesed peavad ootama. Kahetunnise abi eest saame me vaid ühe tunni abi päevas. See on tõsine inimlik probleem.

Volinik, väljudes kaasliikme pr Castexi esitatud raporti raamest, mille poolt mul on hea meel homme hääletada, palun ma teil linnade elamumajanduse ühenduse esimehena esitada meile eelnõu linnade kohta, mis võimaldaks lähitulevikus koostada graafiku iga linna kohta ning seeläbi paremini mõista ja kontrollida demograafilist olukorda linnades keskmises ja pikemas perspektiivis, et saaks teha otsuseid eluaseme, transpordi, koolide jms. kohta.

Wojciech Roszkowski (UEN). – (PL) Hr president, kõnealune raport tõendab, et EL ei ole suuteline olukorrale isegi hinnangut andma. Me oleme demograafilise Titanicu pardal ning orkester pole veel mängimist alustanud, ometigi toimub selline oluline tähtsusega arutelu õhtul, kui kohalolijate arv on minimaalne.

ELis on demograafiline kriis. Kuigi raportis räägitakse muutustest, on põhjenduse F väide selgelt vastuolus 1 lõikega. Räägitakse naiste viljatusest, aga kuidas on lood meeste viljatusega? Räägitakse paaride viljatusest, just nagu võiksid homoseksuaalsed paarid viljakad olla. Räägitakse viljatusest, aga ei öelda midagi selle kohta, et Euroopa rahvaarvu kahanemise peamiseks põhjuseks on abort. Viimase 50 aasta jooksul on 27 liikmesriigis tehtud umbes 75 miljonit aborti. Kui neid poleks, siis oleks Euroopa Liidu rahvastik 15% suurem ning kriisi poleks.

ELis räägitakse alati õigustest ja mitte kunagi kohustustest või tulevikuga seotud kohustustest. See tähendab vaid seda, et täiskasvanud elavad läbi teist lapsepõlve. Seepärast olemegi jõudnud kriisini: lapsed ega eakad inimesed järglasi ei saa, kuid ilma järglasteta pole tulevikku.

Csaba Óry (PPE-DE). – (HU) Täna teid, hr president. Raport Euroopa demograafilise tuleviku kohta on tähtis raport, kuna selles käsitletakse väga oluliste probleemide lahendamist, nagu näiteks ühiskonna vananemise peatamine, laste saamise soovi suurendamine, töö ja pereelu tasakaalu parandamine, naistele töövõimaluste loomine, eakate eest hoolitsemine, puudustkannatavate isikute abistamine ning pikaajalise suurte sotsiaalhoolekandesüsteemide jätkusuutlikkuse ja rahalise elujõu küsimus.

Nende küsimuste keskmes on perekond, tööjaotus perekonnas, abikaasade samaaegne töötamine, suurema hulga laste eest hoolitsemine ja nende kasvatamine ning jätkuv hoolitsemine eakate ülalpeetavate eest. Kuidas julgustada täiskasvanud pereliikmeid samal ajal töötama ja lapsi saama? Meil tuleb samuti edendada eakate aktiivsust liidu poliitika tasandil, s.t pakkuda atraktiivsemaid üheaegselt pensionil olemise ja töötamise võimalusi, nihutades pensioniiga võimaluse piires veidi kaugemale ning vähendades kaudsete stiimulite kaudu ennetähtaegset vanaduspensionit. Täna teid väga, hr president.

Rovana Plumb (PSE). – (RO) Hr president, volinik, kallid kolleegid, Castexi raport on Euroopa tuleviku jaoks väga tähtis ja soovin proua raportööri tänada selle sisu eest.

Korrektne demograafiline poliitika hõlmab põhimõtet: me ei peaks tulevaste põlvkondade ette seadma peaaegu lahendamatu ülesandeid, võttes arvesse järgmisteks aastakümneteks prognoositud tingimusi. Lühidalt, me peame leidma lahenduse, mida saab kohaldada tänapäeval, aga iseäranis tulevikus.

Euroopal on demograafilisi probleeme terves liidus ning soovin tähelepanu tõmmata asjaolule, et piirkonnas, mida minul on au esindada, on selles valdkonnas teravaid probleeme. Tõepoolest, pikaajalise kommunistliku kogemuse sotsiaalkultuuriline tegelikkus on otseselt mõjustanud demograafilisi protsesse Ida-Euroopa riikides ning Rumeenias on eriline juhtum.

Esmapilgul on vastus demograafilisele väljakutsele lihtne: liikmesriikidel tuleb demograafiapoliitika kiiresti üle vaadata, et kaotada rahvastiku vähenemisest ja demograafilisest vananemisest tulenevad negatiivsed tagajärjed. Kuigi lahendused pole alati nii lihtsad kui küsimused, soovin rõhutada raporti punkti 10 tähtsust, milles nõutakse liikmesriikidelt meetmete võtmist kõrgetasemelise ja taskukohaste hindadega lastehoiuteenuse loomiseks, see tähendab, et vastavalt Barcelona eesmärkidele loovad liikmesriigid aastaks 2010 teenused, mis võimaldavad lastehoidu vähemalt 90%-le kolmeaastastest lastest kuni koolimineku eani ja vähemalt 33%-le alla 3-aastastest lastest. See on helde, kuid samas vajalik eesmärk.

Arvan, et otsese finantsabi osutamine rahalises vormis on vaid hetkeline lahendus, seetõttu tuleks asetada rõhk lapsevanemate toetamisele suhetes tööandjaga ja kõrgetasemelise ja taskukohaste hindadega lastehoiuteenusele ning haridusele, eesmärgiga tagada tasakaal perekonnaelu ja ametialase elu vahel. Euroopa institutsioonide ja liikmesriikide teadlikkus demograafiapoliitika tähtsusest on hakanud tõusma, kuid see ei ole veel piisav. Esimese sammuna vajame me täpset ülevaadet Euroopa Liidu demograafilise olukorra kohta.

(President katkestab kõneleja)

Marian Harkin (ALDE). – Hr president, ennekõike sooviksin raportöörile öelda „hästi tehtud”. See on väga laiahaardeline raport ELi ühe põhiprobleemi kohta, milleks on demograafilise väljakutsega tegemine.

Soovin mainida nimelt kahte raportis käsitletud valdkonda: hooldajate, eriti pereliikmest hooldajate, olukord ja pensioniküsimused. Raport meenutab liikmesriikidele hooldajate kontekstis mitmeid ebasoodsaid tingimusi, millega hooldajad kokku puutuvad ning samuti palub hooldajatele osutada suuremat toetust, eriti võimalust töötada paindliku või osalise tööajaga. See aitaks kaasa hooldajate valikute tegemisel ning töö ja perekonnaelu mõistlikku tasakaalu viimisel.

See on tõsine viga

Tõesti, Euroopa Kohtu hiljutine esialgne otsus, mis toetab Ühendkuningriigi hooldaja poolt kohtusse antud juhtumit vallandamisest tööandja usalduse kaotamise tõttu, viitab sellele, et Euroopa Kohus võib mõelda samas suunas.

Raportis rõhutatakse samuti, et meeste ja naiste täieliku ja võrdse võimaluse tagamiseks tööturul osalemiseks mängib olulist rolli abivajajate ligipääs asjakohastele teenustele. See aitab meil saavutada Lissaboni eesmäärke. Loomulikult peaksid piisavad teenused olema igal juhul kättesaadavad.

Raport toob samuti selgelt esile hüügsuure ebavõrdsuse meeste ja naiste ametipensionide vahel. Sageli on selle põhjuseks pausid karjääris, mille naised teevad laste või vanemate sugulaste hooldamiseks. Raport kutsub liikmesriike üles kindlustama, et emaduse, isaduse ja vanemapuhkuse tõttu tekkivad vaheajad töös ei kujuta endast trahvilööki pensioniõiguste arvutamisel.

On otsustava tähendusega, et tänased hooldajad, kellest paljud töötavad 24 tundi päevas ja 7 päeva nädalas, ei kujuneks järgmiseks vanemate ja vaeste inimeste põlvkonnaks. Kindlustamaks, et seda ei juhtu, peavad liikmesriigid tegelema hooldajate pensioniprobleemidega. On täiesti vastuvõtmatu, kui inimestele, kelle kanda on hooldamise koorem, keelatakse piisavat pensioni.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Hr president, kui ma algkoolis käisin, siis oli 100 miljonit eurooplast vanuses 14 aastat või alla selle, nagu minagi. Kui ma saan vanaks, 87 aastaseks, siis on Euroopas 66 miljonit selles vanuses last. Praegu on iga neljas Euroopa kodanik üle 65 aasta vana ja 40 aasta pärast kuulub iga teine eurooplane pensioniealiste rühma.

Pidagem meeles, et need numbrid ei ole ainult kuiv statistika. Ainuüksi see põhjustab avaliku sektori kulutuste ja hüvitiste hiiglasliku kasvu. Euroopas, sealhulgas ka minu riigis, on demograafiline kriis. Kui vaatame tagasi saja aasta taha, siis oli maailma rahvastikust iga kuues või seitsmes eurooplane, kuid 40 aasta pärast elab meie kontinendil vaid iga kahekümnes inimene maailma rahvastikust.

Mida me siis peaksime tegema? Edendama emadust, looma majanduslikke stiimuleid laste saamiseks, sealhulgas maksukärped, toetama suurperesid, kuid üks, mida me kindlasti peame tegema, on viljatuse ravimine. Tänapäeval me kaebleme ja jõuame välja jutuni sisserändajate probleemist, kuid nende raskuste allikaks on Euroopa rahvaste demograafiline suundumus.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Hr president, volinik, ma pean murettekitavaks, et nüüdseks on sündimus langenud juba hulk aastaid ja näitajad viitavad sellele, et 2050. aastaks on Euroopa Liidu rahvastiku struktuur muutunud. Euroopa Liidu rahvastik ainult ei vanane täies ulatuses, vaid saabub ka puudus tööealistest inimestest. Selle tulemusel kaotab liit konkurentsivõime võrreldes märkimisväärse demograafilise kasvuga piirkondadega.

Demograafiline tasakaalutus võib siis mõju avaldada sotsiaalhoolekande rahastamisele ja pensionisüsteemidele. Siiski ei ole selles olukorras midagi uut ja praegused ebasoodsad demograafilised muutused sunnivad meid esitama tähtsaid küsimusi; muutustele lahendusi otsides peame analüüsima nende põhjuseid ja tagajärgi. Minu arvates on selle demograafilise talve üks peamisi põhjuseid vaenulikud tingimused ja suundumused, mis püüavad nõrgestada tavapärasest mehest ja naisest koosnevat perekondlikku üksust, emaduse rolli naise elus, mehe rolli laste isana, majanduslikke ja sotsiaalseid hüvitisi paljulapselistele peredele jne.

Isana ja meditsiinidoktorina tervitan neid raporti alajaotusi, mis kõnelevad emaduse kaitsmisest, sotsiaalmajandusliku toetuse osutamisest peredele ja tegevustest, mis võimaldavad meestel ja naistel paremini ühitada pere- ja tööelu. Samuti nõustun ma pragmaatilise ja mõistuspärase lähenemisega sisserändepoliitikale. Soovin vaid mainida seda, et minu arvates tähendab mõistuspärane sisserändepoliitika nende ametikohtade täitmist, mis on ELi liikmesriikides pikka aega olnud ilma töötajateta. See on nimelt see valdkond, kus me vajame hästi läbimõeldud ja hästi ettevalmistatud Euroopa poliitikat. Kui kasutada niinimetatud sinise kaardi süsteemi, siis peab Euroopa sisserändeprotsessi osana valima ainult kvalifitseeritud inimesi, kes on võimelised töötama neil ametikohtadel, millest meie tööjõuturul on puudus.

Minu arvates on teine positiivne aspekt viljatutele paaridele adopteerimisvõimaluse andmine ja kasuperedele heade tingimuste loomine. (Ma hakkamööpetama). Siiski ei nõustu ma viljatuse ravimise eesmärgil kunstliku viljastamise propageerimisega, kuna ...

Joel Hasse Ferreira (PSE). – (PT) Hr president, volinik, daamid ja härrad, Euroopa demograafilise tuleviku küsimus on sellelt parlamendilt pärinud märkimisväärset tähelepanu. Lissabonis toetasin ma koos kolleegi Edite Estrela'ga Bushill-Matthews'i raporti arutelu ajal avalikku kuulamist demograafia ja põlvkondade

vahelise solidaarsuse küsimuses. Pr Castexi raport, mille eest ma teda õnnitlen, käsitleb avaramat perspektiivi – Euroopa demograafilist tulevikku.

Väljakutsed solidaarsusele ei ole ainult põlvkondadevahelised, vaid puudutavad ka erinevaid piirkondi ning hõlmavad sisserändajate sulandumist ühiskonda, inimressursi haldamise poliitikaid ja loomulikult väljakutset rahvastiku taastootmisele.

Daamid ja härrad, selline rahvastiku taastootmine hõlmab arvestamist lastehoiuasutuste tähtsusega, mis kergendab lapsevanematel tööturule sisenemist ja aitab võidelda vaesusega, eriti puudutab see üksikvanemaga perekondi.

Siiski on samuti oluline arvesse võtta, et selles ja ka teistes valdkondades Barcelonas asjakohaselt püstitatud eesmärgid on mitmetes riikides senini saavutamata; rõhutasin naiste suuremat osalemist tööelus ja üle 50 aastaste isikute tööhõive toetamist.

Maksustamise seisukohalt vaadates on tähtis, et liikmesriigid kaaluksid võimalust edendada tõhusaid meetmeid sündimuse tõstmiseks, et vähendada rahalisi kitsendusi, mis sunnivad loobuma suurema arvu laste sünnitamisest.

Väljendagem selgesti – on siiski tähtis, et töötajatel oleks võimalus, kui nad seda soovivad, jätkata oma tööelu iga liikmesriigi olemasoleva õigustiku raames, kuid õigus pensionile vastavas seaduslikus pensionieas peab olema tagatud. Loomulikult on põhimõtteks töötada sotsiaalse kaitse süsteemide jätkusuutlikkuse suunas.

Euroopa tulevik rahvastiku seisukohalt on paljuski seotud sisserändega lõunast, seetõttu tuleks haridussüsteeme kohaldada sisserändajate ja nende perekondade vajadustest lähtuvalt, et nad saaksid tunda end eri ELi liikmesriikides õnneliku ja rahulolevana.

Kokkuvõtteks: Euroopa demograafiline tulevik sõltub ka meist, Euroopa Parlamendist. Olen kindel, et me oleme oma ülesannete kõrgusel.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Euroopa demograafiline tulevik on pikaajaline probleem. Euroopa vananeb kiiresti. Meid ohustab tööealise elanikkonna vähenemine, majandusliku konkurentsivõime langus, sotsiaalhoolekande rahastamise vähenemine ja raskused pensionisüsteemide tasakaalus hoidmisel.

Euroopa Liidu ulatuslik laienemine ja sisseränne uutest liikmesriikidest parema sissetuleku otsinguil vanadesse liikmesriikidesse on Lääne-Euroopas seda probleemi kergendanud, kuid mitte seda lahendanud. Euroopa vananemisprotsess jätkub ja on vaja otsustavalt tegutseda muuhulgas ka järgmistes valdkondades: inimõiguste kaitse ja tööhõiveõiguse kaitse, perekeskse poliitika edendamine, arstiabi ja sotsiaalabi, inimressursi haldamise parendamine, millesse peavad olema kaasatud ka sisserändajad. Need sammud toovad soovitud tulemuse seni, kuni üleilmastumise protsessid ei hävita inimkonda ja perekonda ning seni, kuni tegelikult on suurimaks väärtuseks inimene ja mitte raha.

Anna Záborská (PPE-DE). – (SK) Euroopa on silmitsi märkimisväärselt negatiivse demograafilise suundumusega, mis viitavad järgmise 50 aasta jooksul liidus aset leidvatele ulatuslikele demograafilistele muutustele. Langev sündimus, rahvastiku järkjärguline vananemine ja väljasuremine on tänase päeva kõige tõsisemad probleemid. Teatavate asjaolude juures on isegi oht Euroopa tsivilisatsiooni lõppemiseks. Me peame tööle silma vaatama, kui arutleme selle olukorra põhjuste üle.

Siin oli mõtlematu lause

Laias laastus viimase 50 aasta jooksul on kunstlikult esilekutsutud abortide tõttu jäänud sündimata kümned miljonid Euroopa elanikud. Noori inimesi ei ole kasvatatud seksuaalselt vastutustundlikult käituma; seksuaalne vabadus on tänapäeva ühiskonna tüüpiline tunnusjoon. Viimase 50 aasta jooksul on samuti suurenenud purunenud abielude arv, lahutused, poolikud perekonnad ning on üha rohkem ja rohkem väljaspool abielu sündinud lapsi. Lisagem siia lapse kohutav alaväärtustamine: näiteks, millise protsendi võib ettevõtja iga-aastasest maksustatavast tulust maha arvata ühe või kahe sõiduauto kuludest lähtuvalt ja kui palju lapse kasvatamise kuludest saab lapsevanem maha arvata? Meie sotsiaalpoliitika väärtustab neid, kellel on mõned lapsed või pole ühtegi ja keskendub peamiselt nende tööalasele karjäärile. Meie sotsiaalpoliitika sunnib paljulapselisi perekondi vaesusesse ja sõltuvusse riigi hüvitistest. Riik on peamine, otsustav organ, mis tegeleb määramise ja ümberjagamisega ning põlvkondade vahelise solidaarsuse püüdlamisega maksunduse ja sotsiaalvaldkonna õigusaktide abil. Meedia ja ühiskond asetab naised enneolematu surve alla, pannes nad uskuma, et ainult ametikohustuste raames tehtaval töö on mingi väärtus ja eesmärk. Lastesünnitamisest ja

kasvatamist nähakse endiselt hädavajaliku pahena. Emadusel ei ole praktiliselt mingit väärtust. Raha keeles rääkides ei väljendu selle väärtus isegi miinimumpalgas.

Kindlasti on ka teisi põhjuseid, kuid ülalmainitud on need, mis on hävitanud Euroopa demograafia. Vaid nende põhjuste kõrvaldamisega saame muuta Euroopa uuesti tuleviku ja lootuse kontinendiks, sest ilma lasteta kontinent on tulevikuta kontinent.

Edite Estrela (PSE). – (PT) Hr president, volinik, soovin alustada pr Castexi tänamisega suurepärase töö eest.

Demograafiline muutus on Euroopale suureks väljakutseks. Sada aastat tagasi moodustas Euroopa rahvastik 15% maailma rahvastikust. 2050. aastal on see tõenäoliselt ainult 5%. Igal Euroopa Liidu naisel on keskmiselt 1,5 last, mis jääb alla rahvastiku taastootmiseks vajalikule numbrile – keskmiselt 2,1 last.

Olukord on tõsine ja hakkab esile kutsuma negatiivseid tagajärgi majandusele, sotsiaalkindlustussüsteemidele ja ühiskonna koostisele

Seetõttu on vaja tarvitusele võtta meetmed nagu hiljuti Portugalis, kus ületatakse Lissaboni strateegia eesmärgid ning investeeritakse rohkem kui 100 miljonit eurot sõimede ja lasteaedade loomiseks üle kogu riigi. Kõige suuremas puuduses olevatele rasedatele naistele sünnituseelse toetuse määramine, peretoetused sisserändajate lastele, rasedus- ja sünnituspuhkuse pikendamine, üksikvanemaga perede peretoetuse tõstmine 20% võrra, maksusoodustused äriettevõtetele, mis seavad töökohas sisse sõimed või toetavad rahaliselt oma töötajaid laste sõimes hoidmist, emadushüvitise ellukutsumine, riiklik toetus kunstlikule viljastamisele – need on head näited teistele riikidele järgimiseks.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Volinik, pole kahtlust, et kõik, mida mu kaasliikmed teile kordavad, ärgitab teid demograafilist probleemi kaasama uue sotsiaalkava kõige põhilisemate küsimuste hulka ja me loodame saada selle teie ettepanekuna 2008. aastaks.

Kavandatud elutsükli-põhise lähenemisega on demograafiline areng seotud vajadusega jälgida ja prognoosida tulevikuks vajalikke oskusi, et luua tööturul tegutsemiseks dünaamiline inimkapital. See on vajalik lootuse ülalhooldmiseks, et suudame säilitada ELi arenguvõime suhtelise eelise.

Ma õnnitlen pr Castexit tema kannatlikkuse puhul niivõrd raske ülesande täitmisel. Me võime tema raportis näha probleemide katkematut ahelat, mis on esitatud kokkuvõtlikus vormis. Horisontaalne tegutsemine viib lahenduseni.

Komisjoni teatise vaimus on esitluses ära toodud probleemid, mis nõuavad tulemuslikku tegevust terves reas sektorites riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasemel. Esmavajaduseks siin, nagu oleme juba korduvalt kuulnud, on mitmekülgse materiaalse ja moraalse perede toetamise abil taastada sugupõlvdevaheline solidaarsus. Sellisest seisukorrast peaksid kõik kasu saama, sõltumata sellest, kas pere elab linnas või ääremaa külas, sõltumata vanusest ja päritolust ning sellest, kas nad on kohalikud või sisserändajad.

Asjaolu, et perekonnad elavad liikmesriigis, peab lubama neil arendada oma võimeid heaolu loomise allikana. Perekonnad on arengu südameks: nad teevad tööd, tarbivad kaupu ja toodavad uusi dünaamilisi liikmeid. Uute perekondade loomiseks on vajalik seadusliku turvalisuse tagamine, poliitika järjepidevuse kindlustamine ja kõige olulisem on aus mõttevahetus avalikus ja erasektoris.

Corina Crețu (PSE). – (RO) Kallid kolleegid, kõigepealt soovin iseloomustada pr Castexi raporti tähtsust, see on raport, mis käsitleb Euroopa sotsiaalse mudeli tulevikku ning samuti Euroopa Liidu majandusliku kasvu jaoks otsustavat teemat. Samuti soovin tervitada volinik Spidla osavõttu ning tema huvi sotsiaalteemade vastu. Täna pr Castexit tähelepanu eest, mida ta on pööranud eriti naiste seisundile ja vääriskusele, kooskõlas naiste kodanikuõiguste ja vabadustega.

Ma ei pea siin meenutama Rumeenia naiste poolt üle elatud draamasid kommunistlikul perioodil, kui abort oli ebaseaduslik, kõiki neid inimlikke tragöödiaid, mis tulenesid Rumeenia naiste poolt algeliste vahenditega endal esile kutsutud abortidest. Rumeenlasest režissööri Cristian Mungiu film, mis võitis 2007. aastal Cannes'is Kuldsel Palmioksa, pakkus tõsielulist pilti sellest rumeenlaste tõeliselt rahvuslikust traumast, olukorrast, millest normaalsel maailmal näib olevat raske aru saada, ma tean.

Ida-Euroopa riigid elasid pärast kommunismi lagunemist üle tõelise demograafilise šoki. Rohkem kui pooleteise aastakümne jooksul oli rahvastiku juurdekasv negatiivne ja nüüd oleme arglikuks tunnistajaks selle olukorra aeglasel muutumisel. Üldiselt, kõigest hoolimata on vaja teha palju asju, et muuta olukorda

Euroopa Liidu riikides ja raportis pakutud meetmed tunduvad mulle olevat asjakohased ning riikide valitsused peaksid need vastu võtma ja komisjon neid toetama.

Veel üks vaatepunkt, mida soovin mainida, puudutab pensionisüsteemi. Kogu Euroopas on noorte inimeste tööturule sisenemise vanus ärevusttekitavalt tõusnud, samal ajal, kui pensioniea piir on langenud. Mitmed riigid kurdavad asjaolu üle, et ühelt poolt on neil tööjõu puudus ja teisest küljest, umbes 50-aastased inimesed jäävad pensionile või ei suuda enam leida tööd. Ma hindan raportis pakutud meetmeid ka selle probleemiga tegelemiseks.

Rumiana Jeleva (PPE-DE). – (BG) Hr eesistuja, kolleegid, Euroopa on maailmas esimene piirkond, mis saab tunda demograafiliste väljakutsete mõju.

Demograafiline areng on kolme teguri tulemus: sündimus, oodatav eluiga ja sisseändevood. Sündimus on viimase kolme kümnendi vältel Euroopa Liidus langenud ja vastupidist tendentsi ei täheldata. Mõnedes liikmesriikides liigub see allapoole, samal ajal kui minu riiki, Bulgaariat, on Euroopa madalaima sündimuse ja kõrgeima suremusega tabanud niinimetatud „demograafiline kokkuvarisemine”.

Samas on oodatav eluiga tõusuteel. See on püsiv trend, mis tulevikus avaldab mõju Euroopa kodanike kõigile majandusliku ja sotsiaalse arengu aspektidele.

Võtame näiteks ülalpidamisvajadusega eakate suhtarvu. Nagu siin välja toodud, on see praegu 1–4. Oodatavalt on see 2050. aastaks 1–2. Kuid isegi tänapäeval on see tundlik suhtarv juba fakt. Taaskord toon näite Bulgaariast, kus pensionäride ja töötavate inimeste suhtarv on juba 1–1,2.

Mis puudutab rändevooge, siis peaksime keskenduma pigem nende tulemuslikule haldamisele kui liigsele kontrollimisele. Me vajame ühenduse ja liikmesriikide paindlikumat sisseändepoliitikat, eriti kolmandatest riikidest saabunute osas. Sisseänne võib olla positiivne ois, kuid see ei ole universaalne ravim olemasolevate demograafiliste probleemide kõigi aspektide lahendamiseks.

Kõik need näited on toodud selgitamiseks, et demograafilised väljakutsed on tegelikkus ja me peame nendega tegelema praegu. Me peame muutma väljavaate väljakutsetest võimalusteks. Demograafiliste muutuste kohta tundub olevat palju juttu, kuid vähe tegusid. Seetõttu toetan kindlalt arusaama, et demograafiline areng peab olema horisontaalne poliitiline küsimus, mida stivalaiendatakse ühenduse ning riiklike, piirkondlike ja kohalike omavalitsuste eri poliitikavaldkondade kaudu.

Gabriela Crețu (PSE). – (RO) Meil on käes väga hea raport, näib olevat kõik öelnud. Täname neid, kes on selle kallal töötanud. Sellegipoolest lubage mulle ümbersõnastamist, mis ei ole kõnekujund. Meie kui poliitikute üldine eesmärk on korraldada suhteid inimeste ja ühiskonna vahel nii, et me kõik võime elada võimalikult kaua loodusega harmooniliselt. Kui me võtame selle eesmärgi omaks, siis meil ei eksisteeri demograafilist probleemi.

Tegelikult oleme demograafilise uurimise aluseks vaid õigustamatu lihtsustamise ja teadmatuse tõttu iseenda olemusest. Inimeste olukorra hindamiseks rahvastikuna on ka teisi näitajaid, me teame neid. Neid nimetatakse inimarengu indeksiteks. Sellest vaatepunktist kuuluvad Euroopa Liidu riigid enimarenenud riikide tippu, mis on hea. Väljakutseks ei ole mitte muuta demograafilisi käitumisi, vaid tunnistada, et me peame muutma majanduslikku ja sotsiaalset mudelit. See on ülimuslik teiste mudelite suhtes, kuid ei vasta tegelikkusele. See on jätnud kõrvale meie isikliku arengu inimestena. Eksisteerib lõhe meie üldise eesmärgi ning sotsiaalse keskkonna ja majandussuhete korraldamise vahel, deklaratsioonide ja faktide vahel.

Ütleme, et vaja on rohkem sündivaid lapsi. Samal ajal elab 30% Euroopa lastest allpool vaesuspiiri. Me palume naistel rohkem lapsi ilmale tuua, kuid üksikemad kogevad kõige suuremat tõrjutuse ohtu. Tööhõive määr peab tõusma, kuid sotsiaalteenuseid ei peaks rahastama. Me ekspordime probleeme ja tahame importida lahendusi, kuid kodanikkond ei ole turuplats. Probleemi lahendamiseks peame andma majanduslikele ja sotsiaalsetele suhetele inimliku mõtme. See on suur väljakutse.

ISTUNGIT JUHATAB: ALEJO VIDAL-QUADRAS

Asepresident

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Härra president, ma pöördun teie poole ühe demograafilises kriisis oleva piirkonna ja sealse ühe haigeima rahva nimel. Liikmena, kes on vastutav rahvatervise eest, ei jõua ma piisavalt rõhutada, kui tihedalt on meie demograafilised probleemid seotud rahvatervise probleemidega. Minu

kodumaal Ungaris sureb enam inimesi vähki kui kusagil mujal Euroopas, ja see aitab samuti kaasa asjaolule, et igal aastal sureb 50% rohkem inimesi kui sünnib.

Castexi raport Euroopa demograafilise tuleviku kohta toob õigesti välja, et uuenemise huvides on vaja välja töötada uus poliitika. Lubage mul tuua üks näide: kui islamimaades kasvab rahvaarv 2005. aastaks 1,3 miljardini, siis Euroopas väheneb see 495 kuni 400 miljonini.

Uus demograafiline poliitika tuleb üles ehitada kahele alusele: perekond kui ühiskonna tähtsaim pöhiüksus ja terved inimesed. Perekondadele peab olema tagatud toetussüsteem, mis nendes ka tegelikult usaldust tekitab, ja kaitse. Tänapäeval võrdub paljudes liikmesriikides laste saamine vaesusesse sattumisega. Kuid on ka palju häid näiteid. Mõnel maal võtab riik täiendava koorma paljulapseliste perede õlgadelt enda peale. See hea näide tuleb kõikjal ellu viia.

Tervis on elukvaliteedi tingimus. Kodanikes tuleb äratada huvi enda tervisliku seisundi hoidmise vastu. Selleks vajalikku materiaalselt külge toetatakse riigi poolt, näiteks kohustuslikud uuringud, tasuta sportimisvõimalused ning kõik, mis puudutab vaimset edendamist nagu terviseharidus ja demograafilised teadlikkus.

Iga liikmesriigi põhiline huvi on demograafilise ja tervise olukorra parandamine. Eriti oluline on see Ungaris, kus rahvastiku arv võib tulevikus langeda alla 10 miljoni, ja kus keskmine eeldatav eluiga on kümme aastat madalam Euroopa keskmisest näitajast. Euroopa tulevik sõltub praegu elavate põlvkondade demograafilisest käitumisest. Valitsuse halvast poliitikast tulenevaid tegematajätmissi on hiljem raske heaks teha.

Vladimír Maňka (PSE). – (SK) Daamid ja härrad, inimesed Euroopas elavad üha kauem ja kauem. See on positiivne nähtus. Teisest küljest, noorte inimeste arv väheneb pidevalt. Tööealiste inimeste arv hakkab langema lähema kolme või nelja aasta jooksul. Täna sel päeval on suhtarv kolm tööealist inimest ühe pensioniealise inimese kohta; aastaks 2050 on see 1 ja pool tööealist inimest. Kuidas me lahendame probleemi, mida avaldab elanikkonna vananemine majandusele?

Esiteks: peame leidma tööd suuremale arvule inimestele. Traditsiooniline poliitika, kus mehed töötavad ja naised vastutavad perekondlike kohustuste eest, ei ole enam usaldusväärne. Enamik naisi soovib saada emaks ja samuti arendada kutsealast karjääri. Riigi poliitika peab toetama mõlemat soovi. Skandinaaviamaad on siin heaks näiteks. Nende aktiivne tööturupoliitika, kombineerituna lapsi kasvatavate naiste eest parema hoolitsemisega, pakub parimat elukvaliteeti.

Teiseks, me peame reformima sotsiaalhoolekande süsteeme, mis on välja töötatud eakate inimeste ja pensioniikka jõudnud inimeste eest hoolitsemiseks. Kui me ei tee seda sotsiaalsest võrdõiguslikkusest ja solidaarsusest lähtudes, siis jäävad kaotajaks peamiselt eakad inimesed. Pikaajaliste paremate tulemuste saavutamiseks tuleb reformida pensionisüsteeme ja tervishoiusüsteeme ning investeerida heasse tervisesse. Eakad inimesed on kogunud palju teadmisi ja kogemusi ning me peame motiveerima neid jätkama kauem töötamist.

Daamid ja härrad, Lissaboni strateegia alustab uut ringi, andes meile võimaluse läbi viia reforme, mis tõstavad töö tootlikkust ja aitavad luua uusi töökohti, aidates nii vähendada rahvastiku vananemisest tingitud mõjusid majandusele.

Roberta Alma Anastase (PPE-DE). – (RO) Daamid ja härrad, praegu seisab Euroopa silmitsi oluliste demograafiliste väljakutsetega, mis pikaajaliselt mõjutavad Euroopa tulevikku. Seetõttu ei ole tänane arutelu mitte ainult teretulnud vaid ka vajalik, et kindlustada tulevikku ning jätkusuutlikku arengut.

Kõikidest raporti soovitustest pean ma kolme ideed Euroopa demograafipoliitika sõlmküsimusteks. Mis puudutab rahvastiku vananemist, siis siin peaks Euroopa Liit erilist tähelepanu pöörama lastele ja noortele. Lastekaitse ning noortele inimestele turvaliste ja kindlate võimaluste pakkumine nii isiklikuks kui ka kutsealaseks arenguks on tulevikule mõeldes strateegiliselt olulised, ning nende eesmärkide arendamine tuleb siduda ka perede ja naiste kaitset puudutava laialdasema poliitikaga.

Teine küsimus, haridus, on otseses seoses ülalmainitud teemaga. Konkurentsivõimeline Euroopa kätkeb sellised inimressursse, mis on suutelised võtma vastu uusi väljakutseid valdkondades nagu teaduse areng, rahvatervis ja normaalne elatustase. Nende eesmärkideni jõudmine on kahtlemata seotud hariduse tasemega ning elukestva õppega, mis puudutab kõiki põlvkondi.

Lõpuks, rändeküsimus — see kujutab endast kolmandat otsustavat faktorit, kuna sisseränne on oluline kindlustamiseks demograafilist tasakaalu ning majandusarengut. Seetõttu, tervitan raportööri üleskutset

vaadata sisserände kui Euroopa rahvastiku positiivsele elemendile, kuid, mis on väga oluline, siduda Euroopa poliitikasse sisserändajate sotsiaalne kaasamine ning võitlus diskrimineerimise ning ksenofoobia vastu.

Kokkuvõtteks tahaksin rõhutada vajadust mobiliseerida avalikku poliitikat kõigil tasanditel selleks, et mainitud eesmärged saavutada. Kohaliku ja regionaalse tasandi võimudel on selles otsustav roll ning neid tuleb selleks pidevalt kaasata.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Õnnitlused raportööri suurepärase dokumendi ettevalmistamise eest. Soovin rõhutada, et selle teostumine või läbikukkumine omab tohutut tähtsust Euroopa Liidu tulevikule. Eksisteerib võimalus, et mitmed väiksemad ELi rahvad leiavad ennast 100 aasta pärast väljasuremise äärel. Vananev elanikkond mõjutab ka elatusasteme tõusu ning sotsiaalset solidaarsust, samuti perekonna devalveerumist. See võib Euroopa edasiminekut pidurdada, kuid kui vastavad ettevaatusabinõud on tarvitusele võetud, siis võivad tekkida uued võimalused.

Riigid, mis ühinesid ELiga uuel aastatuhandel, tunnetavad nende probleemide raskust väga teravalt. Nende kodanike pensionid on tühi, sündide arv ELi keskmisest väiksem, alkoholi ning narkootikumide kuritarvitamine... Enne turumajandusele üleminekut oli seal piisaval hulgal lastesõimesid ning lasteaedu, siis pandi enamik neist kinni. Uutest liikmesriikidest emigreerutakse massiliselt rikkamatesse liikmesriikidesse, eriti Balti riikidest, Poolast, Bulgaariast ja Rumeeniast. See kujutab endast tohutut töökäte ning haritud inimeste kaotust, see on nende inimeste kaotamine, keda oma riigis on suure raha eest välja koolitatud.

Toetan ettepanekut eraldada struktuurifonde selle kahju kompenseerimiseks, kuid sellest ei piisa. Vajalik on täiendav finantstoetus uutele liikmesriikidele, mis kahjuks kannatavad ajude äravoolu all, nad on kaotanud oma parimad teadlased, arstid, insenerid ning kunstnikud rikkamatele liikmesriikidele. Toetan ettepanekut, et eakad saaksid töötada osalise tööajaga, suutes nii anda oma kogemust edasi nooremale põlvkonnale.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Härra president, kas ma võin öelda, et see on väga depressiivne arutelu, kuigi põhineb faktidel ning on väga põhjalik, mille osas ma raportööri õnnitlen. Võib olla on teema arutlusel liiga hilja õhtul, sest mõnel inimesel võivad selles sisalduvad demograafilised suundumused põhjustada õudusunenägusid.

Muidugi, kui me midagi ette ei võta, võivad halvad ettekuulutused, mida siin raportis mainitakse, tõeks osutuda, kuigi mõned liikmesriigid reageerivad ning võtavad tarvitusele abinõud selleks, et toetada mehi, naisi ja lapsi, ning see on positiivne.

Ironiline küll, aga ma kasvasin üles ajal, kus meile öeldi, et meil on liiga palju lapsi ning olla 8lapselise perekonna liige oli Euroopa kontekstis liiast, kuigi mul on heameel tõdeda, et mu 85aastane ema on siiani elus ja terve.

Lihtne tõde on see, et naised ei suuda kõike. Me ei suuda saada lapsi, pidada väljaspool kodu töökohta, hoolitseda vanade vanemate eest ning osaleda laiemalt ühiskonna tegemistes. Kuskilt tuleb järele anda. Ma arvan, et sündimus on see probleem, mis lahendamist vajab ja on kõige selle probleemistiku keskmes. Ironilisel kombel, usun ma inimkonda, mõistes seda reaalsust, kus me oleme ning kuhu suunas me peame elujõulisema ja tasakaalustatuma ühiskonna nimel vaatama, asetades taas esikohale lapsed. Ehk annab ka tänaõhtune arutelu siia oma panuse.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Lugupeetud eesistuja, volinik, selle raporti kõige tähtsam joon on selle seos elu reaalsusega. Demograafilised probleemid, võttes kriisi mõtmeid, eksisteerivad Euroopas ja ka mõnes muus riigis. Neil on oma algpõhjused ning rahvuslikud eripärad, kuid neil on ka ühiseid jooni.

Meie ette laotuvad tagajärjed on tõesti olulised: võimetus lahendada varsti liikmesriikide ees seisvaid suuri sotsiaalseid ning majanduslikke küsimusi oma inimressursside abil, sisserände muutuv struktuur, mis omakorda asetab meie ette uusi väljakutseid. Poliitika, mis on suunatud noortele põlvkondadele, emadusele, sotsiaalsele kaitsele ning noorte naiste ja meeste ning nende perekondade majanduslikule toetusele ning vastusvõimelisele vanemlikkusele, on üliolulised demograafiliste probleemide lahendamiseks. Emadus tuleb sisse arvestada tööalase teenistustaja arvestamise eesmärgil.

Demograafilisi probleeme tuleks käsitleda ka hariduses ning iga tulevase põlvkonna koolituses. Vastasel juhul lükkub probleem ühelt generatsioonilt teisele ning probleemid kuhjuvad, muutudes lõpuks kriisiks. Ärme unustame seksuaalkasvatust, heade vanemate kasvatust ning solidaarsust põlvkondade vahel. Valitsused peaksid rohkem tegema laste kasvatamise ning harimise osas ning nende paigutamise küsimustes sõimesse ja lasteaedadesse.

Avril Doyle (PPE-DE). – Härra president, soovin tänada raportööri suurepärase raporti eest.

Kasvav oodatav eluiga staatilises või langevas tööealise rahvastiku osas viitab suurenevale probleemile üle Euroopa, mõjutades tõsiselt meie konkurentsivõimet teiste majandusregioonidega võrreldes, rääkides nii pensionidest, tervisest ja tõesti pika-ajalise hoolduse kulutustest.

Huvitaval kombel, liri rahvastiku vanuseline struktuur erineb enamikust ELi maadest ning keskmisega võrreldes on meie demograafiline situatsioon üsna hea.

Meie kõige suurem elanikurühm on praegu 10–15 aastat noorem kui EL 25 üldiselt. Kuid 2050-ks aastaks on meie rahvastiku struktuur üsna sarnane ülejäänud Euroopaga, kus eakate suhtarv tõuseb arvatavalt 45%ni aastaks 2050, võrrelduna ELi keskmisega sel hetkel — 53%.

Veel on huvitav see, et 1845. aastal elas Iirimaa 8 miljonit elanikku. 20 aastat tagasi oli see 3,5 miljonit. Praegu on see arv 4,25 miljonit. Meie suhteliselt head viljakusnäitajad tulenevad väidetavalt suurenevast sisserändest ning majanduspagulaste tagasitulekust viimastel aastatel. Kui see trend jätkub, siis aitab see saavutada tasakaalu põlvkondade vahel.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Härra president, võttes käesolevas arutelus sõna, soovin tähelepanu juhtida järgmistele probleemidele: Euroopa madala sündimuse tähtsate põhjuste hulgas on esiteks raskused pere- ja tööelu ühitamisel, s.t. ebapiisav arv lasteaedu väikestele lastele ning sotsiaal-majandusliku toe ebapiisavus peredele ning naiste tööhõivele.

Teiseks on meil tööhõive ning materiaalse elu küsimustest tulenev ebakindlus, millega noored silmitsi seisavad, tööhõive jätkuvuse probleemid, noorte inimeste hiline tööleminek, ning lõpuks, kallid elamispind, mis on sellest tulenevalt noortele kättesaamatu. Vajalik on perede toetamine läbi maksusüsteemi, peamiselt üksikisiku tulumaksu struktuuri kaudu ning käibemaksu kaudu; esimese osas on heaks näiteks Prantsusmaa, kus perekonna koefitsient, kes kasvatab lapsi, võimaldab talle madalamat maksukoormust. Käibemaksu osas oleks vajalik lastekaupade käibemaksusoodustus.

Kolmandaks, peame kasutusele võtma põlvkondadevahelise solidaarsuse printsiibi, mis puudutab sotsiaalseid garantiisid, teiste sõnadega, see on põhimõte, kus töötav osa rahvastikust kannab pensionide ja tervisekindlustuse kulud nende eest, kes ei tööta, see on siis laste, noorte, toimetulekuraskustes inimeste ning vanurite eest.

Gerard Batten (IND/DEM). – Härra president. Euroopa Liidu siseselt on Suurbritannia kaotanud kontrolli oma piiride üle. Sisseränne Suurbritanniasse on praegu kontrollimatu, piiramatu ning valimatu. Niipalju kui üldse teatakse, tuleb Suurbritanniasse praegu sisse umbes pool miljonit inimest aastas. Kui arvestada neid, kes ära lähevad, on netokasv rahvastikus umbes 200 000 aastas, ehk miljon inimest 5 aasta kohta.

Sisserändajate sündimus on tunduvalt kõrgem kui põliselanikel. Inglismaa dramaatiline rahvaarvu tõus on toimunud just tänu täiesti ebavajalikule sisserändele. Demograafid on välja arvestanud, et kui praegune trend jätkub, siis kahe põlvkonna pärast on põliselanikest britid, eriti inglased, oma enda maal etniline vähemus. Suurbritannia lihtsalt ei suuda kontrollida oma sisserändepoliitikat ELi siseselt ning see on veel üks hea põhjus, miks me peaksime lahkuma.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Daamid ja härrad, lubage rõhutada veelkord pr Castexi raporti kõrget taset, kuna see on andnud hea platvormi laiaulatuslikule arutelule, mis puudutas peaaegu kõiki üliolulisi küsimusi.

On väga raske käsitleda kõiki püstitatud küsimusi, seega lubage mul vaid lühidalt meenutada Euroopa Komisjoni peamist põhimõtet, mis sisaldub kõigis meie dokumentides, põhinedes võrdsetel võimalustel: üheski dokumendis ei ole kirjas, et demograafiline areng on vaid ühe põlvkonna probleem. On üsna selge, et see on võrdsete võimaluste teema, küsimus võrdsetest õigustest meestele ja naistele. On ka selge, et üks lahendustest sellele probleemile on aktiivse ühiskonna loomine, mis tähendab kõrgeima sotsiaalse kaasatusega ühiskonda, ühiskonda, mis pakub maksimaalselt kõigile liikmetele aktiivse tööhõive võimalusi.

Lubage mul ka öelda, et varasemate arutelude tulemusena on loodud stabiilne ja kindel platvorm, kaasa arvatud demograafia foorum ja Perede Liit. Tahaksin ka välja tuua, et komisjon on teinud koostööd sotsiaalsete partneritega, et hinnata seadusandlikke võimalusi töö- ja pereelu ühitamiseks. Komisjon keskendub samuti sisserändele, pidades silmas vastava Euroopa poliitika sidusama vormi järkjärgulist väljatöötamist. Sinna hulka kuulub ka näiteks sinise kaardi ettepanek.

Daamid ja härrad, soovin öelda, et sõltumata asjaolust, et see arutelu nagu kõik teisedki sisaldab ka väga äärmuslikke arvamusi, hakkame me liikuma konsensuse poole, ning minu arvates see konsensus haakub hästi komisjoni põhiliste soovitustega, mida demograafia debati alguses esitati.

Nagu ma olen öelnud, on loodud stabiilne platvorm ja seetõttu loodan ma selle arutelu jätkumist, sest usun, nagu enamik teistki, et Euroopa demograafiline areng on üks põhikomponentidest, mis määravad meie tuleviku nii lähemas kui kaugemas perspektiivis.

Françoise Castex, raportöör. – (FR) Härra president, ma teen lühidalt, kuna paljudest asjadest on juba räägitud.

Ma sooviksin tänada härra Špidlat meeldetuletuse eest, et demograafia teema ei puuduta ainult naisi, ja et see on seotud naiste, meeste ja paaridega. Ma sooviksin öelda oma kaasliikmetele, kes kritiseerisid, et mehed on unustatud, et ma pühendasin terve lõike oma raportis isaduse edendamise ja isade pereellu kaasamise arendamise teemale.

Kokkuvõtteks sellest, mis ma rääkisin ja mis on raporti sisu, tahaksin esile tõsta vajadust tõhusate avalike poliitikate järele. See on poliitikad, mitmuses, mis puudutavad toetusi, hooldust ja haridust, mis oma olemuselt tundub paradoksaalne, sest see seondub partnerite ja pere intiimsusega. Siiski, usun et valitsemissektorile Euroopa ja liikmesriikide tasemel on selgitatud seda, mida tuleks tähele panna ning arvesse võtta.

Soovin ka rõhutada suurt vajadust solidaarsuse järele, mitte ainult põlvkondade vahel, mida oleme siin mitu korda käsitlenud, vaid ka solidaarsust eriregionide vahel. Pr Schrödter ja hr Beaupuy rõhutasid täna õhtul seda, kui oluline on arvestada regionaalseid erinevusi, rääkides demograafiast, kus on regioonid, mis vananevad, ning vajavad seetõttu suuremat hooldust, suuremaid kulutusi, ning regioonid, mis on nooremad, mis loovad väärtusi ning kus on enam tootlikku elanikkonda. Seda peab Euroopa Komisjon arvestama ELi struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi töö korraldamisel.

Lõpuks, tööturg on oluline teema demograafilises arutelus, nagu mainis ka hr Andersson, tööhõive ja sotsiaalkomisjoni esimees. See ei ole ääremaade küsimus, sest vajalik on teha rohkem seal, kus rahvaarv on väiksem, kahanev. Sellest aspektist on ettepanekud paremaks inimressursside kasutamiseks, elukestvasse õppesse investeerimiseks ja koolituseks ülimalt olulised ning avalik sektor peab neile rohkem tähelepanu pöörama ning mitte ainult üksikvaldkonnana. Koostöö peaks toimuma kõikide sotsiaalpartnerite, eriti ettevõtete vahel, sest neil lasub piirkonnas suurem vastutus.

See arutelu ei ole veel lõppenud.

President. – Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub homme kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (artikkel 142)

Zita Gurmai (PSE), kirjalikult. – (HU) Rahvastiku vananemine esitab mitmeid majanduslikke, finantsilisi kui ka sotsiaalseid väljakutseid. Sellel on tõsine mõju majanduskasvule üldisemalt ning see asetab suure surve alla sotsiaalsed hüved, seega on eluliselt vajalik selleks valmis olla.

Järk-järgult, aga järkjärguline

Demograafiliste probleemidega tegelemine on mitmetahuline väljakutse, mis eeldab kompleksset, strateegilist analüüsi, planeerimist ja sotsiaalselt dialoogi. Me ei räägi siin ainult rahvaarvu järkjärgulisest kahanemisest, vaid samuti ka Euroopa sotsiaalse mudeli jätkusuutlikkusest, mis peaks toimima Euroopa kodanike hüvanguks, kindlustades Euroopa majandusarengu ja rahvusvahelisel tasandil ka globaalse konkurentsivõime — kokkuvõtlikult, see puudutab Euroopa tulevikku, meie tulevikku ja seega on lahenduse otsimine meie kõigi huvides.

ELi liikmesriigid peavad kasutama kõiki võimalusi toetamiseks demograafilist uuenemist, mille aluseks peaks olema põlvkondadevahelise solidaarsuse jätkusuutlikkus, ja seda kõrgemal tasemel kui enne. Võrdseid võimalusi tuleb rakendada ka praktikas, ühitada töö- ja pereelu ning viia täies mahus ellu Barcelona eesmärgid, luua võimalused aktiivseks vanaduspõlveks ning võtta tarvitusele erimeetmed sisserändajate ning vähemusrühvete sotsiaalseks kaasamiseks. Soovitavaid tulemusi saame ainult läbi ühiste eesmärkide, ühiste huvide ja koostöö ning läbi pühendumise nende eesmärkide saavutamiseks.

Monica Maria Iacob-Ridzi (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Euroopa Liidu demograafiline strateegia viitab mitmetele sotsiaalse ja majandusliku iseloomuga aspektidele. Sellest hoolimata soovin rõhutada ühtse noortepoliitika olulisust, eriti mis puudutab juurdepääsu tööturule.

Vt „hetkel“ ÕS

On teada fakt, et praegu on 25–30 aasta vanuste segment suhteliselt väike protsent Euroopa tööturul võrreldes teiste rahvastiku kategooriatega. Euroopa Komisjon ja liikmesriigid peaksid suurendama oma seadusandlikku initsiatiivi ning pilootprojektide arvu, et suurendada noorte tööhõivet. Sellise algatuse näideteks võiks olla: maksusoodustuste pakkumine ettevõtetele, mis võtavad tööle noori inimesi või paindlike töölepingute nimistu laiendamine.

Teiseks, eriti mis puudutab uusi liikmesriike, oleme probleemi ees, kus noored lahkuvad hulgaliselt teatud regioonidest. Läbi struktuurifondide, mis on liikmesriikidele kättesaadavad, peaks ELi ühtekuuluvuspoliitika looma soodsaid tingimusi noortele, et nad saaksid oma karjääri ning äriprojekte edendada just nendes kogukondades, kust nad pärit on. Lisaks ELi finantstoetusele peaksid liikmesriigid abi osutama ka selliste tegevustega nagu eelistatud võimalused noortele saada maad ja hooneid, ettevõtlikele noortele maksusoodustused või soodustatud laenud noorte projektidele.

Marianne Mikko (PSE), kirjalikult. – Euroopa ei ole valmis nendeks väljakutseteks, mida esitab meie demograafia.

60 aastat on Euroopa usaldanud püramiidskeemi. See töötab vaid niikaua, kui iga järgnev põlvkond on rohkearvilisem kui eelmine. Kuid täna kasvavad Euroopa pered vähem lapsi kui nende vanemad seda tegid.

Tahaksin rõhutada, et 21. sajandi madal sündimus kujutab endast väiksemat majanduslikku ohtu, kui see oli 60 aastat tagasi. Tehnoloogiline progress lubab meil toota rohkem kaupu vähema töajookuluga. Globaliseerumine tähendab, et riigid, kus on noor ja kasvav rahvastik, aitavad meil kanda pensionide koormat, kui meie poliitika seda lubab. Minu riik, Eesti, on suurepärase näide edukast üleminekust pensionifondide skeemile.

Samal ajal, Eesti tunnetab, et madal sündimus ohustab meie kultuuri jätkusuutlikkust, isegi rahvuse säilimist. See on väiksemate rahvaste probleem.

Kui soovime säilitada Euroopat sellisena nagu me seda teame, peame kaitsma oma kultuuri, samal ajal kaitstes oma peresid. Meie poliitikud, peame kindlustama, et tehnoloogia ja globaliseerumine oleks meie teenistuses, mitte meie isandaks. See raport on selleks hea algus.

Bogusław Rogalski (UEN), kirjalikult. – (PL) Härra president, vastavalt demograafilistele prognoosidele, on aastal 2050 Euroopa keskmine eluiga tõusnud 39-lt (2004 seisuga) 49-le, millel on oma mõju rahvastiku struktuurile ning vanusepüramiidile.

See põhjustab muuhulgas ka noorte inimeste arvu vähenemist, tööealise elanikkonna vähenemist ning keskmise eluea tõusu. Need muutused toovad kaasa kulude kasvu, mida ühiskond peab kandma seoses tööalaselt passiivse elanikkonnaga. See suurendab ka regionaalseid erinevusi, mida iseloomustab noorte väljaränne, kiirendades elanikkonna vananemist või kus suurenenud sisseränne seda protsessi aeglustab.

Sisseränne on siiski lühiajaline ning osaline lahendus, seega peaksid liikmesriigid võtma tarvitusele abinõud soolise võrdõiguslikkuse, perede sotsiaalse ja finantsilise toetamise ning emaduse kaitse osas. Ainult need ühiskonnad, kelle jaoks lapsed on poliitika prioriteediks ning kes soodustavad perekesket keskkonda, on olukorras, kus nad saavad hakkama ebasoodsate demograafiliste muutustega.

Soovin rõhutada, et keskmise eluea tõus on positiivne, seega tuleks leida meetmeid, kuidas võidelda vaesusega pensionäride hulgas ning võimaldada neile täisväärtuslikku vanaduspõlve. Liikmesriigid peaksid taotlema hooldusstruktuuride loomist inimeste jaoks, kes ei suuda enda ja laste eest hoolt kanda. Liikmesriigid peaksid tähelepanu pöörama viljatuse probleemidele, kuna see omab tohutut mõju protsessidele, mis suurendavad demograafilise situatsiooni tasakaalutust, samuti peaksid nad tegema koostööd raskuste ületamisel.

13. Parlamendi komisjonide ja delegatsioonide koosseis (vt protokoll)

14. Teaduslane koostöö Aafrikaga (arutelu)

President. – Järgmine päevakorrapunkt on komisjoni avaldus teaduslase koostöö kohta Aafrikaga.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Daamid ja härrad, on üldteada, et maailmamajandust kujundab järjest enam tehnoloogiline innovatsioon.

Arengumaad peaksid kasutama tehnoloogiat innovatsiooni juurutamiseks, mis parandaks nende vaeste elutingimusi ja tõstaks nende riikide ja äriühingute konkurentsivõimet. On tõsi, et enamik arengumaid on avanud oma majanduse, kuid nad jäävad madala lisandväärtusega kaupade tootmise lõksu ja neid takistab oskusliku tööjõu puudumine. Arengumaad peavad seetõttu suurendama oma tootmisvõimet ja mitmekesistama oma majandusi innovatsiooni ja uute tehnoloogiate parema rakendamisega põllumajanduses, tootmises ja teeninduses.

Praegu ei osale Aafrika teadlased piisavalt rahvusvahelises uurimistöös ja arendusprojektides, kaasa arvatud nendes, mis saavad Euroopa Liidu rahalist toetust. Seda põhjustab osaliselt asjatundlikkuse puudumine vajaliku uurimissuutlikkuse, võrgustike ja partnerluste arendamises ja intellektuaalomandi õiguste, lepingute, tehnosiirde ja uurimistulemuste levitamise tegelemise puudulikkus.

Tuleb siiski rõhutada, et globaalprobleeme nagu nakkushaigused ja bioloogiline mitmekesisus saab edukalt lahendada ainult kõnealuste riikide osalusega.

Aafrika poliitikud on sellest teadlikud ja annavad oma parima, et teha teadusest ja tehnoloogiast prioriteet. 2005. aasta septembris peetud teaduse ja tehnoloogia teemaline Aafrika ministrite konverents võttis vastu uue konsolideeritud tegevuskava NEPAD-ile, uuele partnerlusele Aafrika arenguks. Lisaks pöördus Aafrika Liidu Komisjon möödunud aastal, 2007. aasta jaanuaris Aafrika Liidu tippkohtumisel Aafrika poole, et ta võtaks initsiatiivi suure teadus- ja tehnoloogilise potentsiaali rajamisel, et koolitada suurel hulgal teadlasi, insenere ja tehnikuid. Aasta 2008 kuulutati Aafrika teaduse aastaks.

Euroopa Komisjon tunnustab selle küsimuse olulisust ja paneb suurenevat rõhku teadusele ja tehnoloogiale kui arengukoostöö läbirääkimiste tähtsale osale. Aafrika teadlased saavad osaleda komisjoni üldises teadusprogrammis või Marie Curie meetmetes, mis annavad toetust kolmanda maailma, sealhulgas arengumaade, teadlastele.

Üheksanda Euroopa Arengufondi raames eraldati 35,5 miljonit eurot teaduslik-tehniliste võimsuste väljatöötamiseks koostöö osana AKV riikidega. Me oleme hetkel hõivatud ka läbirääkimistega oma parteritega edasise toetuse osas kümnenda Euroopa Arengufondi raames.

Möödunud aasta lõpus sõlmsid Euroopa Liit ja Aafrika Liit ELi ja Aafrika partnerluse teaduse, informatsiooni ja kosmose küsimustes. Käesolev partnerlus aitab kaotada meievahelise lõhe teaduse alal, arendada Aafrika teadus- ja tehnoloogilist potentsiaali ja aidata Aafrikal paremini teadust ja tehnoloogiat kasutusele võtta selleks, et vähendada vaesust ja edendada majanduskasvu ja ühiskondlikku arengut. See annab panuse teaduse ja tehnoloogia sfääris ka Aafrika konsolideeritud arengukava raames.

Lisaks tagab partnerlus, et koorem jaotuks liikmesriikide vahel võrdselt. Seoses sellega võtsid mõned liikmesriigid juhtrollid spetsialiseerunud aladel, nagu näiteks Holland lillekasvatuses või Rootsi veevarustuses ja tulude jaotamise uurimises.

Pilar del Castillo Vera, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (ES) Härra president, volinik, me mõlgutame siin täna mõtteid – kuivõrd arutelu ei tule, sest me ei ole suure arutelu jaoks praegu sobivas vormis – fraktsioonide poolt esitatud resolutsiooni ühisettepaneku üle Aafrika teaduse arengu parandamise ja senisest tugevama sujuvama teaduse ja rakendustehnoloogia alase suhte ELiga võimaldamise meetmete toetamisest.

Nagu volinik ütles, rõhutas tippkohtumine, mis leidis aset Lissabonis, teine ELi-Aafrika tippkohtumine – meenutagem, et esimene toimus 2000. aastal Kairos – veelkord kõnealuse mõõtme, antud teaduse ja tehnoloogia valdkonna olulisust Aafrika edasises arengus.

2010. aastal toimub nendes kokkulepetes mainitud Aafrika ja Euroopa Liidu tippkohtumisel Lissabonis tehtud otsuste elluviimise hindamine. Me võtame praegu vastu resolutsiooni, mille eesmärk on seda mõjutada Euroopa Parlamendist; mis seega tuleneb Lissaboni tippkohtumisest, kuid mitte ainult sellest tippkohtumisest, vaid paljudest algatustest paljus maailma paigus, mida hetkel tehakse seoses Aafrikaga.

Nüüd, kus Hiina kui suur riik ja suur geograafiline, poliitiline, kultuuriline ja majanduslik piirkond hakkab märkimisväärselt arenema, nagu ka India ja paljud Aasia riigid, on Aafrika enam kui kunagi tagasi fookuses. Isegi kui see on uus fookus, kvalitatiivselt samm edasi võrreldes minevikuga. Fookus ei ole tagasi pöördunud mitte heategevusest, mis on suuresti iseloomustanud lääne ja Aafrika suhteid, vaid lähedusest, võrdsust, seotusest jne.

Selles suhtes on, eriti teaduse ja tehnoloogia valdkonnas, ikka veel pikk tee minna, sest tööd on tehtud teistel aladel nagu tervishoid, haridus, jne, kuid palju tööd ei ole tehtud teaduse ja tehnoloogia valdkonnas. Siiski kasum, mida see võib tuua Aafrika arengus ja Aafrika taelikult üleilmastumisse kaasamisel, millest ta teatud määral on välja jäetud – ma ütlen seda jutumärkides – saab olema uskumatult suur.

Seetõttu arvan ma, resolutsioon, mille üle parlament homme hääletab, on innustus, tõuge selles suunas, mis, ma arvan, on põhjanev Aafrikale ja maailma tulevikule.

Teresa Riera Madurell, *fraktsiooni PSE nimel*. – (ES) Härra president, volinik, daamid ja härrad, see on

tähtis resolutsiooni ettepanek, sest me oleme siin tihti rääkinud Aafrikast, kuid harva teaduskoostööst mandriga. Tänapäeval on rahvaste majanduslik ja ühiskondlik areng lahutamatu teadustööst, tehnoloogilisest arengust ja innovatsioonist.

Veel enam, globaliseerunud maailmas nõuavad paljud probleemid, mida teadus ikka veel püüab lahendada, kõigi koostööd ilma eranditeta, eriti mis puudutab konkreetseid sektoreid nagu energeetika, kliimamuutused või toiduohutus.

Arengualane teaduskoostöö peaks seetõttu olema meie üleüldises koostööstrateegias Aafrika riikidega prioriteet.

See nõuab teadlaste osaluse suurendamist ühistes R&D projektides, teadustöötajate vahetuste ja liikuvuse edendamist, teadusuuringute infrastruktuuride tugevdamist kooskõlas teadusringkondade vajadustega ja, eelkõige, juba olemasoleva toetamist.

Daamid ja härrad, ma jõudsin just tagasi Lõuna-Aafrikast, kus ma käisin Euroopa Parlamendi delegatsiooni liikmena. Lõuna Aafrika Vabariigiga on näiteks olnud teadus- ja tehnikakoostöö leping juba kümme aastat. See oli volinik Potočnik riigivisiidi põhjus novembris.

See koostööleping annab märkimisväärsed tulemusi, mis on vastastikku kasulikud: Lõuna-Aafrika teadlased on osalenud 117 teadusprojektis kuuenda raamprogrammi raames, osaluse tase, mis on väiksem ainult Ameerika Ühendriikide, Hiina ja Vene Föderatsiooni omast, ning isegi suuremat osalust kavandatakse seitsmendas raamprogrammis.

Kõnealune koostöö esineb sellistel eri aladel nagu biotehnoloogia, tervishoid, nanotehnoloogiad, aeronautika, transport, energeetika ja kliimamuutus. See on koostöö, mida me eurooplastena peaksime toetama, kuna meil on palju ühiseid probleeme, mis vajavad edasilükkamatut lahendust ja kuna jõudude ühendamise teaduses ja tehnoloogias, innovatsioonis ja tehnosiirdes on mõlemale poolele vältimatult kasulik.

Uks näide on energeetika, mis on samuti seal kuum teema. Meie eesmärk on üks: varustatuse tagamine mõistliku hinnaga ja keskkonnasõbralikul viisil. Vastavalt sellele viiakse väga huvitavaid teadusprojekte läbi süsinikul põhinevate tehnoloogiate, taastuvenergia ja energiatõhususe teemal.

Teine tähtis teaduskoostöö valdkond Lõuna-Aafrikaga ja kogu Aafrikaga üldiselt, mida tuleks rõhutada, on AIDS, haigus, mis laastab mandrit ja mis riigis nagu Lõuna-Aafrika on vähendanud eluiga rohkem kui 10 aastat.

Sellepärast arvan ma, et konkreetne viide resolutsioonis uurida seda haigust teaduslikult on väga oluline.

Lõpetuseks sooviksin ma juhtida tähelepanu sellele, et iga koostöö nõuab täiustamist teabevahetuse, otsekoheste ja avatud dialoogi ja mõlema poole siira koostöövalmiduse kaudu.

Fiona Hall, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Härra president, resolutsiooni ettepanek teaduskoostöö toetamise kohta Aafrikaga on väga õigeaegne, sest see tuleb otse pärast avaldusi teaduse kohta Aafrikas viimase 12 kuu jooksul – Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Aafrika Majanduskomisjoni poolt 2007. aasta jaanuaris, G8 tippkohtumise deklaratsioonis.

Mis puudutab märtsis Addis Abebas toimuvat konverentsi Teadus Aafrikaga, siis praegu on tõesti see hetk, kus Euroopa Parlament peaks toetama uut ja intensiivsemat lähenemist ELi-Aafrika vahelisele teaduskoostööle. Loomulikult, initsiatiivi on näidatud ka minevikus. On antud stipendiume ning uurimistööks teadusstipendiume, et aidata Aafrika teadlastel tulla ja töötada Euroopas. On toetatud teatud projekte. Kuid see, mida ei ole, on korralikult väljatöötatud kahepoolne teaduskoostöö Aafrika ja ELi vahel.

Aafrikas ei eksisteeri kindlat teadusuuringute baasi Aafrika enda jaoks. See on kõik loetav statistikast. Aafrikas on vaid 1% maailma teadusuurijatest, kuid 13% maailma rahvastikust. Vaid 1 inimene 10 000-st on Aafrikas teadlane või insener, samal ajal kui see arv tööstusriikides on 1 inimene 200-st.

Siiski ei ole kliimamuutuste tõttu meie planeedil muud kohta, kus uuringud oleks nii eluliselt tähtsad. Globaalne soojenemine ähvardab Aafrikas hävitada sellegi tagasihoidliku edu, mis seal on saavutatud aastatuhande arengu eesmärkidest lähtuvalt. Kui ainult teadus- ja tehnoloogiabaas oleks tugevam, siis oleks ka Aafrikal võimalus kliimamuutusega toime tulla.

Resolutsiooni ettepanek märgib õigustatult ka päikeseenergiat. See on taastuenergia, mida on Aafrikas külluslikult. Tänapäevaks on toimunud suur edasiminek päikeseplatade tehnoloogias. Möödunud reedel külastasin ma Uue ning Taastuenergia Keskust Blythis Northumberlandis, kus tegeletakse innovatiivse teadustööga vähendamaks päikese(elektri)energia kulusid, koondades päikesekiiri väga väikestele silikoonist fotoelementidele.

Mul on hea meel selle üle, et uurimustöö toimub minu valimisringkonnas, kuid seni, kuni sellist arengut ei toimu ka Aafrikas, jääb seal kasutamata tohtu ressurss saada päikeseplatade abil megavatte elektrit üle terve kontinendi. Ma loodan, et see on just sedasorti teaduskoostöö, mille poole me praegu liigume.

Jens Holm, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (SV) Tere õhtust. Üks võtmeküsimustest, kui me arutame seoses Aafrika teaduskoostööga on see, kuidas Aafrika riigid suudavad ennast kaitsta kliimamuutuste vastu. Nagu leidis ÜRO Kliimanõukogu, on Aafrika ilmselt see kontinent maailmas, mis kannatab kliimamuutuste all kõige rängemini. See on juba tegelikkus. Saagid kõrbevad. Kõrb laieneb. Järved ja ojad kuivavad ning kliimapõgenikke Aafrikas saab juba arvestada miljonites.

Paljud praegu Aafrikas asetleidvad konfliktid on kliimamuutuse poolt põhjustatud surve ja pinge tulemus. Kliimaprobleemi suurim ironia seisneb selles, et need, kes saastavad kõige vähem, kannatavad kõige rohkem.

Ühe näitena Etioopia, mis toodab 0,1 tonni süsinikdioksiidi elaniku kohta aastas, samal ajal kui minu enda kodumaa, Rootsi, toodab enam kui 6 tonni inimese kohta aastas. ELi keskmine on umbes 10 tonni. Seega toodab Rootsi 60 korda rohkem ja EL 100 korda rohkem CO₂ kui Etioopia. Ja see on vaid üks näide.

Kui nüüd sellest perspektiivist vaadata, siis meil siin Euroopas on ilmselgelt suur vastutus. Ühelt poolt peame oluliselt vähendama CO₂ õhkupaikamist, teiselt poolt aga peame tegema kõik, mis meie võimuses, et aidata arengumaadel midagi kliimamuutuste olukorras ette võtta.

Täna õhtul arutleme, kuidas alustada efektiivset teaduskoostööd Aafrikaga. Arvan, et peaksime endalt enesekriitiliselt küsima, siin ja praegu: kas me ikka teeme kõik, mida suudame Aafrika riikide toetuseks? Kas teeme kõik, mida suudame, näiteks selleks, et anda edasi tänapäevast, keskkonnasõbralikku tehnoloogiat ja teadmisi Aafrika riikidele? Kui peame kaubanduslääbirääkimisi, kas pöörame enam tähelepanu oma ettevõtetele või Aafrika firmadele, kes soovivad õiglastel alustel kaubavahetust? Kahjuks, ka mina ei saa anda neile küsimustele positiivset vastust. Seega on veel palju teha.

Kuidas on seis näiteks meie seadusandlusega, mis puudutab intellektuaalselt omandit ja patente? Novembris, enne Bali läbirääkimisi, deklareeris Euroopa Parlament oma resolutsioonis, et „Euroopa Parlament on seisukohal, et intellektuaalse omandiõiguse litsentsitasud puhaste tehnoloogiate vallas võivad kujutada endast takistust sellise tehnoloogia edastamisel arengumaadele”.

Näiteks, 75% tuuleenergiatehnoloogiat kontrollib 4 ettevõtet maailmas. Just nimelt, 4 firmat kogu maailmas. Kolm nendest on Euroopa firmad. Neljas on USAst. Kui mitmed arengumaad tahavad arendada tuuleenergia kasutamist, siis peavad nad kasutama vana ja patenteerimata tehnoloogiat. Nad lihtsalt ei saa endale tänapäevast, keskkonnasõbralikku tehnoloogiat lubada.

Palju tänapäevasest tehnoloogiast on lihtsalt kinni meie enda seadusandluse taga. Endastmõistetavalt toetab see just seda suurte ettevõtete vähemust, kes patente kontrollib. Mis kasu on aga sellest Angolal, Botswanaal või Ruandal?

Ma tahan komisjonilt täna õhtul selget vastust. Kas te teete kõik, et muuta intellektuaalse omandi ja patendiseadust paindlikumaks? Mida te teete selleks, et tehnoloogiat kergemini edasi saaks anda?

Lõpuks, veel üks näide nendest probleemidest on niinimetatud paindlikud mehhanismid. Muidugi, meie, tööstusriigid, saame osa oma kliimavastutusest üle anda arengumaadele. Eesmärk on, kui seda seaduslikult tõlgendada, see, et me peame arengumaadele üle andma ka tehnoloogia ja keskkonnategevused. Sellest hoolimata, vastavalt uuele raportile, mille saime keskkonnakomitees eelmisel aastal, on vähem kui 2% CDM (puhta arengu mehhanismid) projektidest Aafrika riikides. Enamus esindab projekte, mis tegelikult erilist kasu ei anna.

Mis on Komisjoni seisukoht paindlike mehhanismide ja CDM projektide osas, puhta arengu mehhanismide osas? Olete te valmis need meetmed põhjalikult üle vaatama nii, nagu me Euroopa parlamendis nõuame? Kuidas saab Aafrika suuremat kasu tehnoloogia üleandmisest tulevikus?

Avril Doyle (PPE-DE). – Härra president, teadus ja tehnoloogia on Aafrika Ühenduse poolt määratletud kui eluliselt olulised valdkonnad, mis tagavad Aafrika kontinendi jätkusuutliku arengu.

Hetkel on kõik Aafrika riigid mahajäänud, kui räägime teaduslikust väljundist ja teaduslikust võimekusest. Võtame teaduslikud väljaanded üheks indikaatoriks. Egiptus, üks tugevamatest Aafrika riikidest piirkonnas, annab vaid 0,4% globaalsetest väljaannetest. Teaduskoostöö annab võimaluse ületada väga suuri erinevusi arengutasemetes. Tuleb arvestada, et selle koostöö ees seisvad tõsised väljakutsed sellistes globaalse jätkusuutlikkuse valdkondades nagu vaesus, kliimamuutused, bioloogiline mitmekesisus, HIV/AIDS, nakkushaigused, energia, puhas vesi — see nimekiri tundub lõputu. Lisada tuleks veel ajude väljavool, teadlaste vaba vahetuse probleemistik ning piiratud ligipääs informatsioonile.

Praegu on rohkem võimalusi kui kunagi enne edukalt töötada koos Aafrika partneritega. Selle näideteks on sellised valdkonnad nagu biotehnoloogia, ICT (informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogia), kosmose ja nanotehnoloogia.

Kui siduda see Aafrika rikkalike loodusressursside ning bioloogilise mitmekesisusega, siis oleks see koostöö väga efektiivne. Lisaks on selle piirkonna eduka arengu jaoks oluline uuenenud poliitiline suund Aafrikas ning tööstusriikide, kaasa arvatud Hiina, suurem panus.

Viimase 20 aasta jooksul on EL saanud märkimisväärseid kogemusi, mis puudutavad teaduse ja tehnoloogia programmide raames toimuvat koostööd, selle organiseerimist ja juhtimist. FP7 pakub mõningaid väga huvitavaid võimalusi partneritele Aafrikast, kuid on võimalik teha enam.

Peame kasutama ära teaduskoostöö täieliku potentsiaali, mida see võiks pakkuda Aafrika riikidele ning Aafrika mandri arengule. Teadus ja tehnoloogia saab ja peab suutma enam. Peame looma laiemad kommunikatsioonikanalid ning teadlaste ja arenguspetsialistide võrgustiku, kes saaksid üksteiselt õppida.

Teadusdiplomaatia kontseptsioon on taas päevakorral ning seda tuleb siduda uue internetiajastuga, odavate reisimisvõimaluste, 24-tunniste ülemaailmsete uudistega, MTÜde jõududega — see on pikk nimekiri.

Asjaolu, et teadus on ja peab jääma poliitikaväliseks, teeb teadlastest usaldusväärsed diplomaadid. On aeg, et teaduslik kogukond suurendaks oma rolli diplomaatia valdkonnas. Uus, jõuline teadusdiplomaatia, mis on suunatud Aafrika kodanikele nagu ka nende valitsustele panustab inimeste heaolusse, haridusse, majanduskasvu ja mis kõige tähtsam, lootusesse. Tegude, mitte ainult sõnade diplomaatia. Aastatuhande arengu eesmärgid tunduvad jätkuvalt väljakutset pakkuvana ka sellel Aafrika teadusaastal.

Romana Jordan Cizelj (PPE-DE). – (SL) Aafrikas elab enam kui 13% kogu maailma rahvastikust, kuid seal on ainult 1% maailma teadlastest. Aafrika kulutab ainult 0,3% on SKPst uurimus- ja arendustegevusele. Samal ajal on Euroopa silmitsi kahe suure globaalse väljakutsega, mida saab edukalt lahendada vaid globaalse tegutsemisega. See kehtib ka teadusuuringute kohta.

Esimene väljakutse koosneb nn. aastatuhande arengu eesmärkidest, et vähendada vaesust maailmas. Täiskasvanute halb tervis või surm vanuses, kus nad võiksid olla veel aktiivsed, võib tõugata perede nooremad ja vanemad põlvkonnad vaesusesse. Kasutades Seitsmenda Raamprogrammi võimalusi, peame olema piisavalt läbipaistvad oma tegevustes, et mitte investeerida ressursse ainult nende haiguste uurimisse mis mõjutavad Euroopa elanikkonda. Peame leidma sobivaid lahendusi ka haigustele, mis kujutavad endast ülemaailmset ohtu, nagu näiteks AIDS, mis võttis enam kui 2 miljonit elu 2006 aastal.

Teine väljakutse on kliimamuutused. Andmed näitavad, et see mõjutab kõige enam vaeseid. Euroopa peab võtma endale vastutuse ning tegema koostööd, nii kliimamuutustega kohanemistel kui globaalse soojenemise vähendamise meetmete rakendamisel.

Seitsmes raamprogramm võiks samuti kaasata teadlasi arengumaadest. Kahjuks on nendepoolne sõnum see, et nende koostöövahendid on piiratud. Arengupoliitika raames kasutatavad mehhanismid pakuvad suurt potentsiaali erinevuste vähendamiseks. Siiski, peame lõpetama traditsioonilise koostöö, mis põhines ainult abistamisel. Partnerluse sõlmimisel peame kaasama oma arengupoliitikasse nii teaduse, tehnoloogia kui innovatsiooni.

Jerzy Buzek (PPE-DE). – (PL) Tänan teid, härra president. Tänan, volinik. Me elame globaliseeruva ajal, mis tähendab tugevat konkurentsi kõigi vahel. Aafrika manner on erilise rivaliteedi tanner. Jaapani ja Hiina majandused, Austraalia ja USA – kõik püüavad seda turgu hõivata.

Kui keegi soovib suhteid sõlmida ning neid tugevdada, siis alustatakse tavaliselt spordist ning see on juba toimunud. Koheselt pärast seda tulevad õpilasvahetused ning teaduskoostöö. Kui me hakkame töötama koos Aafrikaga selles valdkonnas täna, siis 5 või võib-olla 10 aasta pärast vahetame me õpilasi ja teadlasi. See kujutab endast tuhandeid vastastikuse koostöö saadikuid. Täna ühised ettevõtmised teaduse valdkonnas võrduvad 10 aasta pärast suurte investeeringute, oskustööliste hulkade, avanevate turgude ning järelikult konkurentsi, kasvu ja uute töökohtadega Euroopas ja Aafrikas. Selle tulemuseni jõudmine on väärt pingutusi täna.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Härra president, teaduskoostöö Aafrikaga peab toimuma eesmärgiga luua sellel mandril koolitatud ja aktiivne teadusringkond antud mandri hüvanguks, mitte, pean hoiatama, varastada nende teadlasi, nagu me seda teeme nende koolitatud meditsiinilise ja põetuspersonali puhul.

Mind julgustas, kui 2005. aastal kohtasin Malawis viibides noort haritud põllumajandusteadlast. Ta oli olnud Euroopa Liidus ja saanud koolituse seal, kuid oli uhke olles tagasi oma rahva seas, näidates neile, kuidas kasutada mulda ja vett toidu tootmiseks, et anda neile jätkusuutlik elu.

Ma lõpetaksin sõnadega, et üks valdkond, mis on Aafrikas kõrvale jäänud, on investeeringud põllumajandusteadusesse, ning Maailmapanga aruande projekt käesoleva aasta kohta kinnitab seda. Seega, ma arvan, et me peaksime tegema koostööd kõikidel teadustasanditel, kuid peaksime erilist tähelepanu pöörama põllumajanduse ning loodusressursside valdkonnale.

Avril Doyle (PPE-DE). – Härra president, ma võib-olla panen teie kannatuse proovile, kuid ma märkasin täna päeval pretsedenti, kui võrd kõnelejad võtsid taas sõna nagu poleks olnud viit „pilgupüüdjat”, seega tänan teid.

Ma sooviksin esitada volinikule konkreetse küsimuse. Ma rääkisin diplomaatiast ja teaduse diplomaatiast – tegude ja mitte ainult sõnade diplomaatiast. On levinud arvamused, et ELi ja Aafrika Lissaboni tippkohtumine eelmisel aastal oli suur pettumus, ja et seal oli rohkem sõnu kui tegusid. Ma sooviksin, et vastaksite erilisel sellele süüdistusele.

Kas te võite osutada sõnadest erinevalt mõnele teole, mis emaneerub sadadest – kui mitte tuhandetest – inimestest, kes kogunesid Lissaboni sellest kõige tähtsamast küsimusest rääkima, ja millal me võiksime sellest midagi realiseerumas näha?

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Daamid ja härrad, ELi Aafrika poliitika põhineb kompleksel strateegial, ja osa asjaomastest strateegiast seondub mõistagi Aafrika ligipääsuga teadusele ja tehnoloogiale. Euroopa Liit tunnustab antud ligipääsu olulisust, kui võrd see võimaldab Aafrika mandril toime tulla kliimamuutuse ohtudega. Komisjon on veendunud, et Aafrika riigid peavad kiiresti koostama kohanemiseks vajalikud kompleksed strateegiad kindlustamaks, et kliimamuutus ei ohusta positiivseid tulemusi, mida kõnealused riigid on oma võitluses vaesuse vastu saavutanud.

Komisjoni arvates on meie koostöö teaduse ja tehnoloogia valdkonnas eriti oluline seoses põllumajandusliku uurimistöö ja põllumajandustoodete kontrollimisega. Seetõttu toetab komisjon Aafrika Liidu jõupingutusi luua põllumajanduse alal kompleksne teadusuurimise programm ja rahvusvaheliste organisatsioonide ettevõtmist ühtlustada põllumajanduslikke varajase hoiatamise süsteeme. Me toetame ka taastuvenergia tehnoloogia Aafrikasse viimist, mis on tihedalt seotud süsihappegaasi heitega. Siiski peab üleviimine keskendumas enam püüdele saavutada püsiv ja tõhusat energiaga varustatust ja antud varustatuse kättesaadavusel, kui kliimamuutuse probleemile.

Tehnosiirdes on väga oluline roll erasektoril, mida komisjon toetab eriprogrammi kaudu. Mis puutub Addis Ababa märtsis toimuvasse konverentsi, siis komisjon võtab sellest osa ja me loodame, et see saab olema verstapost teel teaduskoostööni Aafrikaga ja teaduse ja tehnoloogia arengus Aafrika mandril.

Arutelus mainiti ka AIDSi teemat. Lubage mul vaid lühidalt öelda, et Euroopa Komisjon on üks suurimaid panustajaid ülemaailmsesse AIDSi, tuberkuloosi ja malaaria vastu võitlemise fondi, ja ma usun, et meil on põhjust olla selle üle uhke.

Nagu ma olen juba maininud, sõlmisid Aafrika Liit ja Euroopa Liit 2007. aasta lõpus ELi-Aafrika tippkohtumisel Lissabonis kokkuleppe Euroopa ja Aafrika partnerluse kohta infoühiskonna, teaduse ja kosmosetööstuse valdkonnas. Praegu on ettevalmistamisel teatis, mis paneks paika teatud punktid ja tegevuskava kõnealuse partnerluse elluviimiseks.

Daamid ja härrad, ma kardan, et ma ei saa nõustuda austatud parlamendiliikme arvamusega, et Lissaboni konverents oli pettumus. See ei olnud kindlasti nii: konverents oli esimene samm teel ja, nagu ma enne ütlesin, võtame me nüüd edasisi konkreetseid meetmeid, mis rajanevad Lissaboni edasiviivale jõule.

President. – Arutelu lõpetuseks olen ma saanud ühe resolutsiooni ettepaneku⁽²⁾ vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme kell 12.

Glyn Ford (PSE), kirjalikult. – Märkus „kui sa annad inimesele kala, toidad sa teda ühe päeva, kui sa õpetad teda kala püüdma, toidad sa teda kogu elu” on siinse arutelu puhul liigagi tabav. Kui Aafrika tahab pääseda oma vaesuse lõksust, peab ta laiendama oma toormaterjalide kasutamist, tugevdama oma tootmist ja suurendama oma ekspordi, kuid samal ajal peab ta parandama ka oma teaduslikke oskusi. Meie läänes peame suurendama Aafrika teadlaste kaasamist rahvusvahelisse teaduskoostöösse ja R&D projektidesse, ja tugevdama olemasolevat teadusuuringute infrastruktuuri.

15. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

16. Istungi lõpp

(Istung lõpetati kell 11.30)

(2) Vt protokoll.